

Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta managementu v Jindřichově Hradci

Diplomová práce

2014

Bc. Venuše Hejdová

Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta managementu

Katedra managementu

**Analýza možnosti čerpání finančních prostředků z fondů EU na
financování rozvojových aktivit krajů, konkretizace na příkladu
Karlovarského kraje**

Autor diplomové práce: Bc. Venuše Hejdová

Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. Jitka Peková, CSc.

Rok obhajoby: 2014

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Zpracovatelka: **Bc. Venuše Hejdová**
Studijní program: **Ekonomika a management**
Obor: **Management**
Název tématu: **Analýza možnosti čerpání finančních prostředků z fondů EU na financování rozvojových aktivit krajů, konkretizace na příkladu Karlovarského kraje**

Zásady pro vypracování:

1. Cíl DP: Zhodnotit možnosti čerpání krajů z fondů EU, jaké konkrétní možnosti čerpání má Karlovarský kraj.
2. Postavení a úkoly kraje v ČR (socio-ekonomický rozvoj kraje). Hospodaření kraje.
3. EU – postavení, politika EU. Zhodnocení forem podpor regionu od EU.
4. Hospodaření Karlovarského kraje, financování rozvoje kraje.
5. Zhodnocení čerpání finančních prostředků z fondů EU Karlovarským krajem.

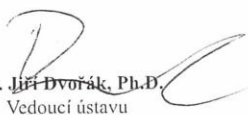
Rozsah práce: 60

Seznam odborné literatury:

1. PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy – teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
2. KADERÁBKOVÁ, J. – PEKOVÁ, J. *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-910-4.
3. PEKOVÁ, J. *Veřejné finance : teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-698-1.
4. WOKOUN, R. – MATES, P. – KADERÁBKOVÁ, J. a kol. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011. 474 s. ISBN 978-80-7380-304-9.
5. Bajer, P., Matyáš, J., *Praktický průvodce dotacemi z fondů Evropské unie*. Brno: Eurospolečnosti, a.s., 2009. ISBN 978-80-254-4017-9.
6. Boháčková, I., Hrabánková, M., *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C. H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-111-6.
7. Budín, J., *Evropské strukturální fondy a jejich využívání*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, o.p.s., v edici EUPRESS, 2009. ISBN 978-80-7408-014-2.
8. Chvojková, A., Květoň, V., *Finanční prostředky fondů EU v programovacím období 2007-2013*. Praha: IREAS, Institut pro strukturální politiku, o.p.s., 2007. ISBN 978-80-86684-43-7.

Datum zadání diplomové práce: říjen 2013
Termín odevzdání diplomové práce: březen 2014

Bc. Venuše Hejdová
Řešitelka

Ing. Jiří Dvořák, Ph.D.
Vedoucí ústavu

doc. Ing. Jitka Peková, CSc.
Vedoucí práce

prof. Radim Jiroušek, DrSc.
Děkan FMJH VŠE

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že diplomovou práci na téma „**Analýza možnosti čerpání finančních prostředků z fondů EU na financování rozvojových aktivit krajů, konkretizace na příkladu Karlovarského kraje**“ jsem vypracovala samostatně a veškerou použitou literaturu a další prameny jsem řádně označila a uvedla v přiloženém seznamu.

V Jindřichově Hradci, dne

.....

Podpis autora

Anotace

Tématem této diplomové práce je „Analýza možnosti čerpání finančních prostředků z fondů EU na financování rozvojových aktivit krajů, konkretizace na příkladu Karlovarského kraje.“ Práce se zabývá čerpáním finančních prostředků z fondů Evropské unie krajem. První kapitola se zaměřuje na postavení a úkoly kraje v České republice. Druhá kapitola je zaměřena na Evropskou unii, její orgány a vybrané fondy, kterým bude věnována pozornost v praktické části. Třetí kapitola je zaměřena na hospodaření kraje. Cílem čtvrté kapitoly je charakterizovat Karlovarský kraj a popsat situaci ve vybraných odvětvích. Pátá kapitola je věnována rozpočtu Karlovarského kraje za období 2007-2013. Následující kapitoly se zabývají vybranými operačními programy za období 2007-2013 a srovnáním Karlovarského kraje s Moravskoslezským. V závěru je následně uvedeno shrnutí a doporučení pro kraj.

Klíčová slova: rozvoj kraje, evropské strukturální fondy, Evropská unie, operační programy

Annotation

The theme of this thesis is „Analysis of possibility drawing financial resources of funds European Union to financing developing activities of region, specification on the example Karlovy Vary region.“ The thesis is focused on obtaining of financial resources from the funds of the European Union. The first chapter is focused on position and task of regions in Czech Republic. The second part is concerned with the European Union, its institutions and selected funds, which will be analyzed in the practical part. The third chapter is focused on a economy of the region. The goal of the fourth part is a characterization of the Karlovy Vary region and the description of situation of selected sectors. The fifth part is concerned with the budget of Karlovy Vary region in the period of 2007-2013. The next chapter is focused on selected operational programs in the period of 2007-2013 and on comparison with Moravskoslezsky region. In the end there is summary and the recommendation for the region.

Key words: development of region, European structural funds, European Union, operational programs

Poděkování

Ráda bych poděkovala za podporu při studiu své rodině a přátelům. Velké poděkování rovněž patří především paní docentce Jitce Pekové za její odborné vedení a pomoc při zpracovávání této diplomové práce.

Dále bych ráda poděkovala také paní Ing. Janě Michkové, ředitelce Karlovarské agentury rozvoje podnikání, za její podporu, pomoc a poskytnuté konzultace při vypracování této práce.

Úvod	12
1. Postavení a úkoly kraje v České republice	14
1.1 'Územní samospráva'	14
1.1.1 Funkce územní samosprávy.....	15
1.2 Kraj	16
1.2.1 Samostatná působnost kraje	17
1.2.2 Přenesená působnost kraje.....	22
1.3 Orgány kraje	25
1.3.1 Zastupitelstvo kraje	25
1.3.2 Rada kraje	29
1.3.3 Hejtmán	29
1.3.4 Krajský úřad	30
1.3.5 Zvláštní orgány kraje	31
1.3.6 Rozhodování a odpovědnost orgánů kraje.....	31
1.4 Spolupráce krajů s dalšími subjekty	33
1.5 Podpora regionálního rozvoje v ČR a jeho realizace na úrovni krajů	34
1.5.1 Nástroje regionální politiky a rozvoje	37
1.5.2 Evropská unie a rozvojová politika ČR.....	37
1.5.3 Zabezpečení (Implementace) realizace strategie	39
2. EU a její podpora v regionu.....	42
2.1 Vznik Evropské unie.....	42
2.2 Vstup ČR do EU	47
2.3 Instituce EU	49
2.4 Smysl evropské integrace'	51
2.5 Rozpočet Evropské unie	52
2.5.1 Příjmy	52

2.5.2	Výdaje.....	54
2.5.3	Konkrétní rozpočet EU na rok 2013.....	55
2.5.4	Čistá pozice ČR pro rok 2013	58
2.6	Fondy Evropské unie	59
2.6.1	Strukturální fondy.....	59
2.6.2	Fond soudržnosti	62
2.6.3	Zemědělská politika.....	62
2.6.4	Komunitární programy	64
2.6.5	Evropský fond solidarity (EUSF).....	64
2.7	ČR a možnosti čerpání finančních prostředků z EU	65
2.7.1	Regionální operační programy	67
2.7.2	Čerpání z operačních programů v období 2007-2013	72
2.7.3	Tematické operační programy	75
3.	Hospodaření krajů	79
3.1	Majetek kraje	79
3.2	Rozpočet kraje	80
3.2.1	Rozpočtová skladba.....	81
3.3	Příjmy krajského rozpočtu	85
3.4	Výdaje krajského rozpočtu	87
3.5	Hospodaření kraje	87
4.	Charakteristika Karlovarského kraje	89
4.1	Trh práce	89
4.2	Vzdělanost a školství v kraji'	92
4.3	Zdravotnictví v kraji'	94
4.4	Dopravní infrastruktura kraje.....	96
4.5	Kvalita životního prostředí kraje'	98
4.6	Zemědělství'	103

4.7	Průmysl	105
4.8	Cestovní ruch v Karlovarském kraji	106
5.	Organizační struktura kraje a jeho kompetence	109
5.1	Krajský úřad Karlovarského kraje	111
6.	Vývoj rozpočtů kraje za období 2007-2013	112
6.1	Výdaje kraje	112
6.2	Příjmy kraje.....	115
6.3	Plánovaný rozpočet kraje na rok 2014.....	116
7.	Dotace z operačních programů EU.....	119
7.1	Regionální operační programu NUTS II Severozápad	119
7.1.1	Prioritní osa Regenerace a rozvoj měst	119
7.1.2	Prioritní osa Integrovaná podpora místního rozvoje	121
7.1.3	Prioritní osa Dostupnost a dopravní obslužnost	122
7.1.4	Prioritní osa Udržitelný rozvoj cestovního ruchu.....	122
7.1.5	Prioritní osa Technická asistence	123
7.1.6	Celkový přehled čerpání dotací ROP Severozápad	124
7.1.7	Nejčastější potíže při čerpání z ROP NUTS II Severozápad.....	125
7.2	Operační program Doprava.....	126
7.3	Operační program Životní prostředí	128
7.3.1	Prioritní osa 1 - Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní	128
7.3.2	Prioritní osa 2 - Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí	129
7.3.3	Prioritní osa 3 - Udržitelné využívání zdrojů energie.....	130
7.3.4	Prioritní osa 4 - Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží	131
7.3.5	Prioritní osa 5 - Omezování průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik.....	132

7.3.6	Prioritní osa 6 - Zlepšování stavu přírody a krajiny	132
7.3.7	Prioritní osa 7 - Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu	133
7.3.8	Prioritní osa 8 - Technická pomoc.....	134
7.3.9	Celkový přehled čerpání dotací operačního programu životního prostředí	134
7.4	Operační program Podnikání a inovace.....	135
7.5	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost	137
7.6	Operační program Vzdělání pro konkurenceschopnost.....	138
7.7	Operační program Výzkum a vývoj pro inovace.....	140
7.8	Integrovaný operační program.....	140
7.9	Celkový souhrn všech operačních programů.....	140
8.	Porovnání Karlovarského kraje s Moravskoslezským krajem	143
9.	Závěr.....	148
10.	Seznam tabulek.....	152
11.	Seznam grafů	154
12.	Seznam obrázků.....	155
13.	Seznam použitých zkratk	156
14.	Seznam použité literatury	157
15.	Seznam příloh.....	166

Úvod

Tématem této diplomové práce je „Analýza možnosti čerpání finančních prostředků z fondů EU na financování rozvojových aktivit krajů, konkretizace na příkladu Karlovarského kraje“. Toto téma jsem si vybrala, protože mě velmi zajímá rozvoj Karlovarského kraje a mohu ho posoudit i z pohledu prostého občana, který v něm žije a zhodnotit k jakým změnám v kraji za období 2007-2013 došlo.

Základním cílem mé práce je zhodnotit čerpání krajů z fondů Evropské unie a zhodnotit konkrétní čerpání Karlovarského kraje. Práce je rozčleněná do dvou hlavních částí teoretické a praktické. Teoretická část se zaměřuje na postavení krajů a jejich základní úkoly v České republice, dále na Evropskou unii a její politiku a formy finanční podpory regionům České republiky, aby bylo možné dosáhnout postupného snížení regionálních rozdílů a mohlo dojít k uplatňování společných politik v rámci celé Evropské unie. Dále se teoretická část rovněž zaměřuje na hospodaření kraje a financování jeho rozvoje. V praktické části je pak popsán Karlovarský kraj z hlediska některých odvětví jako cestovní ruch, průmysl, zemědělství, zdravotnictví či školství. Dále je uveden rozpočet kraje realizovaný za období let 2007-2013, aby bylo vidět, jaké má kraj výdaje na své fungování v tomto období. Dále jsem se pak zaměřila na některé národní operační programy schválené Evropskou unií pro Českou republiku a zhodnotila čerpání z těchto programů Karlovarským krajem a subjekty nacházejícími se na jeho území jak podnikatelskými tak nepodnikatelskými. V závěru práce jsem provedla stručné porovnání s Moravskoslezským krajem v několika vybraných operačních programech, ze kterých Karlovarský kraj čerpal nejvyšší objem dotací. Moravskoslezský kraj jsem si vybrala především z toho důvodu, že se jedná o území obdobně postižené průmyslovou výrobou a těžbou nerostných surovin, jako je tomu u Karlovarského kraje. Zajímalo mne, jak se jiný kraj vyrovnává s tímto z hlediska životního prostředí jakýmsi handicapem, protože problematickou oblastí v těchto regionech není pouze nízká kvalita životního prostředí, ale i vyšší nezaměstnanost, nízké vzdělání obyvatel žijících v těchto regionech, ale také image, jak je vnímán kraj ostatními obyvateli České republiky. Toto vnímání je podle mého názoru nesmírně důležité, protože ovlivňuje například cestovní ruch jak tuzemský tak i zahraniční, imigraci obyvatel do těchto krajů za prací, to může samo o sobě podstatně ovlivnit i například množství lékařů, kterých je na Karlovarsku nedostatek či příliv zahraničních a tuzemských investorů, kteří by se mohli stát určitým řešením vysoké nezaměstnanosti v kraji.

Pro analýzu současného stavu v Karlovarském kraji jsem si zvolila analýzu dokumentů Českého statistického úřadu, dokumentů samotného Karlovarského kraje dostupných na stránkách krajského úřadu a interview s paní ředitelkou Karlovarské agentury rozvoje podnikání. V případě analýzy u čerpání dotací Karlovarského kraje a subjektů na jeho území z fondů Evropské unie jsem vycházela ze seznamů příjemců zveřejňovaných jednotlivými programy a v případě Moravskoslezského kraje i dokumenty poskytnutými Úřadem Regionální rady regionu soudržnosti Moravskoslezsko.

V závěru této práce jsou uvedena doporučení pro Karlovarský kraj, na které oblasti by se měl dále kraj zaměřit, v čem spočívala neúspěšnost žadatelů z Karlovarského kraje v případě žádostí o finanční prostředky z Regionálního operačního programu Severozápad, protože tento program byl vytvořen tzv. na míru pro potřeby Karlovarského a Ústeckého kraje a velké množství žádostí směřuje právě do tohoto operačního programu.

1. Postavení a úkoly kraje v České republice

1.1 Územní samospráva^{1,2}

V České republice v současné době funguje dvoustupňový systém územní samosprávy. Základním elementem územní samosprávy je obec, jež je vždy součástí vyššího samosprávného celku. Vyšším stupněm územní samosprávy jsou následně kraje, jež lze vytvářet či rušit pouze ústavním zákonem. Územní samosprávné celky jsou veřejnými korporacemi, mají vlastní majetek a hospodaří na základě vlastního rozpočtu. Stát má sice možnost zasahovat do činnosti těchto územních samosprávných celků, ale pouze v případě, že to vyžaduje ochrana zákona a děje se tak výhradně zákonem stanoveným způsobem. Jak obce, tak kraje jsou spravovány svým vlastním zastupitelstvem, jež je voleno na čtyřleté období a jejich členové jsou voleni tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva. Od 1. 1. 2001 je Česká republika rozdělena na 14 vyšších územně samosprávných celků, jež jsou znázorněny níže.

Obr. č. 1: Územně samosprávné celky v České republice

Zdroj: Mapa krajů České republiky. [cit. 3-1-2014] [online] Dostupné z:

<<http://portal.mpsv.cz/images/okmapa/kraje/cr.png>>

¹ PROVAZNÍKOVÁ, R., Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe. 1. vyd. Praha: Grada publishing, a.s., 2007. ISBN 978-80-247-2097-5.

² Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Hlava VII, Čl. 99 – 105. [online] [cit. 2014-2-1] Dostupné z: <<http://zakony.centrum.cz/ustava-ceske-republiky/hlava-7>>

1.1.1 Funkce územní samosprávy³

Územní samospráva má v České republice dvě základní funkce, jejichž původ pochází ještě z dob Rakouska-Uherska.

Samosprávná funkce - samostatná působnost

Hlavní funkce územní samosprávy. Do výkonu samostatné působnosti může stát zasahovat pouze v rozsahu stanoveném zákonem. Tato funkce se realizuje pomocí politických, ekonomických, kulturních a dalších vztahů vymezených zákonem danou rozhodovací autonomií a odpovědností.

Přenesená funkce - přenesená působnost

Druhá funkce, jež se u nás dochovala ze stejného období jako samospráva. Tato funkce je výkonem státní správy, kterým stát pověřuje územní samosprávu. Rozsah přenesené působnosti je rovněž upraven zákonem. Kontrolu nad plněním přenesené působnosti v rámci územní samosprávy zabezpečuje stát.

V případě dvou výše uvedených funkcí dochází k realizaci politické, ekonomické, sociální a územně technické funkce, jež jsou spolu úzce spjaty a dochází k jejich prolínání.

Politická funkce

Úkolem územní samosprávy je zastupovat občany, jejich zájmy a preference. Územní samospráva tak představuje pluralitní demokratický systém v obci či v regionu. V rámci této funkce tak dochází k harmonizaci vztahů mezi municipalitou a regionem či municipalitou a státem nebo regionem a státem.

Ekonomická funkce

Územní samospráva zodpovědná za zabezpečení veřejných statků či služeb a za vytvoření potřebných podmínek pro socio-ekonomický rozvoj municipality nebo regionu. Z tohoto hlediska je tedy potřebné mít předem stanovenou vizi dlouhodobého sociálně-ekonomického rozvoje.

Sociální funkce

Zajišťování sociální péče a služeb především pro chudší občany. Dále územní spolupráce také usiluje o tzv. sociální soudržnost jak sociální tak i etnickou v rámci obyvatelstva dané oblasti.

³ PEKOVÁ, J., Finance územní samosprávy Teorie a praxe v ČR. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.

Územně technická funkce

Optimální využití daného území pro zajištění dlouhodobého udržitelného sociálně-ekonomického rozvoje tohoto území včetně respektu vůči ekologické stránce daného rozvoje.

1.2 Kraj

Kraj je vyšší územně samosprávný celek, který je zřízen na základě ústavního zákona č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územně samosprávných celků a zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích v platném znění. Jedná se o územní společenství občanů mající právo na samosprávu. Je to veřejnoprávní korporace, která musí mít svou základnu občanů a správní území. Kraj může být vytvořen nebo zrušen pouze ústavním zákonem. Hlavním úkolem tohoto vyššího územně samosprávného celku je pečovat o všestranný rozvoj území kraje a o potřeby občanů daného kraje.⁴

Z hlediska práva bývá kraj vymezen třemi základními znaky:⁵

- Územím kraje, na němž se nacházejí obce a města
- Občany České republiky s trvalým pobytem v obcích na území kraje či ve vojenském újezdu v územním obvodu kraje
- Působností a to prostřednictvím samosprávy veřejných záležitostí v hranicích kraje tzv. samostatnou působností nebo přenesenou působností v rozsahu zákonem stanoveného výkonu státní správy.

Občané kraje⁶

Zákon o krajích⁷ vymezuje občana kraje následovně: „*Občanem kraje je fyzická osoba, která je státním občanem České republiky a je přihlášena k trvalému pobytu v některé obci nebo na území vojenského újezdu v územním obvodu kraje.*“

⁴ NOVOTNÝ, V. Územní samospráva a její organizace. 1. vyd. Praha: Vysoká škola finanční a správní, o.p.s., 2005. ISBN 80-86754-42-1.

⁵ PEKOVÁ, J., Finance územní samosprávy Teorie a praxe v ČR. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.

⁶ Zákon o krajích č. 129/2000 Sb., (Hlava I, Díl 4, § 12-§ 13) [online] [cit. 2014-2-1] Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-o-krajich-krajske-zrizeni/f2026219/>

⁷ Zákon o krajích č. 129/2000 Sb., (Hlava I, Díl 4, § 12 odst. 1) [online] [cit. 2014-2-1] Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-o-krajich-krajske-zrizeni/f2026219/>

Každý občan v České republice má samozřejmě stejně jako v ostatních demokratických státech svá práva vymezená zákonem. Mezi práva občana, jenž dosáhl věku 18 let, patří právo volit a zároveň být volen do zastupitelstva, dále má možnost vyjadřovat své názory na zasedání zastupitelstva v rámci diskuze právě projednávaných témat či nahlédnout do rozpočtu kraje a jeho závěrečného účtu a do dalších dokumentů a opatřit si z nich výpisy, pokud to není v rozporu s jinými zákony. Občan se může rovněž domáhat projednání určitých záležitostí radou či zastupitelstvem, jedná-li se o záležitost spadající do přenesené působnosti. Pokud je tato žádost doplněna alespoň o 1000 podpisů občanů daného kraje, tak v případě rady musí být projednána do 60 dnů, u zastupitelstva do 90 dnů. Dále má občan právo podávat návrhy, připomínky a podněty příslušným orgánům kraje, které je mají povinnost vyřizovat bezodkladně, přičemž lhůty pro jejich vyřízení jsou stejné u zastupitelstva i rady jako u práva domáhat se projednání určitých záležitostí zastupitelstvem nebo radou. Dalším právem je i možnost vyjádřit své názory k návrhu rozpočtu kraje, to je možné jak ústně na zasedání zastupitelstva, tak i písemně, přičemž to musí být v rámci lhůty, která je stanovena jednacím řádem. Občan má samozřejmě i právo hlasovat v referendu kraje.⁸

1.2.1 Samostatná působnost kraje⁹

Z hlediska výše zmíněné samostatné působnosti kraje je tato vymezena zejména zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích jako:

- Společenství občanů s trvalým pobytem v hranicích kraje
- Reprezentant veřejných zájmů a zájmů občanů a dalších subjektů nacházejících se v daném společenství
- Celek schvalující záměry kraje předem prokonzultované s orgány obcí, kterých se dotýkají a územně plánovací dokumentace
- Veřejnoprávní korporace
- Společenství pečující o komplexní rozvoj území tzv. socio-ekonomický rozvoj. Kraj má ve své působnosti péči o podmínky pro dopravní obslužnost, rozvoj sociální péče, ochranu a rozvoj zdravých životních podmínek, výchovu a vzdělání, speciální základní

⁸ Zákon o krajích č. 129/2000 Sb., (Hlava I, Díl 4, §12 odst. 2) [online] [cit. 2014-2-1] Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-o-krajich-krajske-zrizeni/f2026219/>

⁹ PEKOVÁ, J., Finance územní samosprávy Teorie a praxe v ČR. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.

a střední školy aj., zdravotnictví, kulturní rozvoj, informovanost občanů a ochranu veřejného pořádku.

- Společenství vlastníci majetek, se kterým může nakládat a využívat ho pro zabezpečování veřejných statků.
- Zřizovatel neziskových organizací zabezpečující veřejné služby regionálního významu (organizační složky kraje a příspěvkové organizace)
- Významný samostatný ekonomický subjekt s právní subjektivitou
- Zakladatel či spoluzakladatel podnikatelských subjektů
- Kraj by měl zveřejňovat své záměry na podporu sociálně-ekonomického rozvoje a získat pro ně podporu soukromého sektoru.
- Kraj může spolupracovat s jinými kraji na základě písemné smlouvy.
- Kraj může spolupracovat i s obcemi na území kraje, ale nemůže zasahovat do jejich samostatné působnosti.
- Kraj může rovněž spolupracovat s územními celky jiných států a vstupovat do regionálních sdružení.
- Kraj musí mít svou finanční suverenitu na základě zákonů o rozpočtových pravidlech a má právo hospodařit podle vlastního rozpočtu.
- Kraj je nositelem veřejné moci v mezích zákona.

Vybrané povinnosti v rámci samostatné působnosti kraje^{10,11}

Sociální péče

- Zajištění dopravní obslužnosti kraje
- Zajištění sociální péče
 - Zřizování a správa zařízení sociální péče

¹⁰ PEKOVÁ, J., a kol. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 3. vyd. Praha: ASPI Wolters Kluwer.2008. ISBN 978-80-7357-351-5.

¹¹ Předpis č. 290/2002 Sb., Zákon o přechodu některých dalších věcí, práv a závazků České republiky na kraje a obce, občanská sdružení působící v oblasti tělovýchovy a sportu a o souvisejících změnách a o změně zákona č. 157/2000 Sb., o přechodu některých věcí, práv a závazků z majetku České republiky, ve znění zákona č. 10/2001 Sb., a zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů (Hlava VI,§81) [online] [cit. 2014-4-23] Dostupné z: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-290/zneni-20120401>>

- Rozhoduje o výši úhrady za pobyt od občanů

Ekologie

- Ochrana a rozvoj zdravých životních podmínek, strategie ochrany přírody
- Osvěta, ekologická výchova
- Zajištění informovanosti o stavu životního prostředí

Školství

- Kraj zřizuje a ruší střední školy, vyšší odborné školy, učiliště, konzervatoře a příslušná školská zařízení
- Kraj zřizuje a ruší speciální základní a střední školy a speciální předškolní zařízení
- Kraj zřizuje a ruší základní umělecké školy, zařízení pro výchovu mimo vyučování, zařízení školního stravování, zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a další ...
- Kraj zřizuje a ruší dětské domovy
- Přispívá finančními prostředky školám a školským zařízením, které zřizuje, na krytí neinvestičních nákladů – mzdy, pomůcky

Zdravotnictví

- Organizace zdravotnické soustavy
- Je zřizovatelem a provozovatelem některých zdravotnických zařízení
- Zřizuje a spravuje protialkoholní záchytné stanice

Kultura

- Zajišťuje kulturní rozvoj v kraji

Památková péče

- Zajišťuje koncepci rozvoje památkové péče kraje v souladu s koncepcí celé ČR

Informovanost veřejnosti

- Zajišťuje informovanost o činnosti kraje

Ochrana veřejného pořádku

- Prevence

Dozor nad výkonem samostatné působnosti kraje¹²

Pokud nastane situace, kdy obecně závazná vyhláška kraje odporuje zákonu, tak ministerstvo vyzve kraj ke zjednání nápravy. V případě, že kraj nezjedná nápravu do 60 dnů od doručení výzvy, tak ministerstvo rozhodne o pozastavení účinnosti této obecně závazné vyhlášky. Ministerstvo spolu s rozhodnutím zároveň stanoví kraji přiměřenou dobu na zjednání nápravy. Pokud zastupitelstvo kraje nápravu stihne zjednat ve stanovené lhůtě, tak ministerstvo neprodleně zruší své rozhodnutí o pozastavení účinnosti obecně závazné vyhlášky na základě obdrženého sdělení o nápravě od příslušného kraje.

V případě, že existuje rozpor mezi obecně závaznou vyhláškou kraje a lidskými právy a základními svobodami, tak má ministerstvo možnost pozastavit účinnost vyhlášky okamžitě bez předchozí výzvy k nápravě. Účinnost je pozastavena dnem, kdy je doručeno rozhodnutí ministerstva příslušnému kraji. Pokud zastupitelstvo kraje zjedná nápravu ve stanovené lhůtě, tak ministerstvo zruší své rozhodnutí neprodleně poté, co obdrží sdělení kraje o zjednané nápravě.

Pokud však zastupitelstvo potřebnou nápravu nezjedná v předem stanovené lhůtě a pokud není proti rozhodnutí ministerstva podle odstavce 1 a 2 podán rozklad, tak podá ministerstvo do 30 dnů od uplynutí lhůty pro podání rozkladu Ústavnímu soudu návrh na zrušení obecně závazné vyhlášky kraje. Pokud je podle odstavce 1 a 2 podán rozklad proti rozhodnutí ministerstva, tak podá ministerstvo takový návrh Ústavnímu soudu do 30 dnů ode dne právní moci rozhodnutí o rozkladu, kterým byl rozklad zamítnut. Pokud Ústavní soud takový návrh zamítne, odmítne nebo zastaví řízení, tak rozhodnutí ministerstva o pozastavení účinnosti obecně závazné vyhlášky kraje pozbyde platnosti a to dnem nabytí právní moci rozhodnutí Ústavního soudu.

Jestliže zastupitelstvo kraje zjedná nápravu před rozhodnutím Ústavního soudu o návrhu, pak neprodleně sdělí kraj tuto skutečnost Ústavnímu soudu a ministerstvu. Ministerstvo pak své rozhodnutí o pozastavení obecně závazné vyhlášky kraje zruší do 15 dnů od doručení sdělení kraje o zjednání nápravy.

Zákon o krajích č. 129/2000 Sb., udává: „Je-li usnesení, rozhodnutí nebo jiné opatření orgánu kraje v samostatné působnosti v rozporu se zákonem nebo jiným právním předpisem a nejde-li o obecně závaznou vyhlášku kraje, vyzve ministerstvo kraj ke zjednání nápravy. Nezjedná-li příslušný orgán kraje nápravu do 60 dnů od doručení výzvy, pozastaví ministerstvo výkon

¹² Zákon o krajích č. 129/2000 Sb., (Hlava VI, §81) [online] [cit. 2014-2-1] Dostupné z: <<http://zakony.centrum.cz/zakon-o-krajich>>

takového usnesení, rozhodnutí nebo jiného opatření orgánu kraje v samostatné působnosti. Výkon usnesení, rozhodnutí nebo jiného opatření orgánu kraje v samostatné působnosti je pozastaven dnem doručení rozhodnutí ministerstva kraji. Ministerstvo v rozhodnutí současně stanoví kraji přiměřenou lhůtu ke zjednání nápravy. Zjedná-li příslušný orgán kraje nápravu ve stanovené lhůtě, ministerstvo své rozhodnutí o pozastavení výkonu usnesení, rozhodnutí nebo jiného opatření orgánu kraje v samostatné působnosti zruší neprodleně poté, co obdrží sdělení kraje o zjednání nápravy, jehož přílohou je i usnesení, rozhodnutí nebo jiné opatření orgánu kraje v samostatné působnosti, kterým byla zjednána náprava.

V případě zřejmého a závažného rozporu usnesení, rozhodnutí nebo jiného opatření orgánu kraje v samostatné působnosti se zákonem může ministerstvo pozastavit výkon takového usnesení, rozhodnutí nebo jiného opatření orgánu kraje v samostatné působnosti bez předchozí výzvy ke zjednání nápravy. Výkon takového usnesení, rozhodnutí nebo jiného opatření orgánu kraje v samostatné působnosti je pozastaven dnem doručení rozhodnutí ministerstva kraji. Ministerstvo v rozhodnutí současně stanoví kraji lhůtu ke zjednání nápravy. Zjedná-li příslušný orgán kraje nápravu ve stanovené lhůtě, ministerstvo své rozhodnutí o pozastavení výkonu usnesení, rozhodnutí nebo jiného opatření orgánu kraje v samostatné působnosti zruší neprodleně poté, co obdrží sdělení kraje o zjednání nápravy, jehož přílohou je i usnesení, rozhodnutí nebo jiné opatření orgánu kraje v samostatné působnosti, kterým byla zjednána náprava.

Nezjedná-li příslušný orgán kraje ve stanovené lhůtě nápravu a není-li proti rozhodnutí ministerstva podle odstavce 1 a 2 podán rozklad, podá ministerstvo do 30 dnů od uplynutí lhůty pro podání rozkladu příslušnému soudu návrh na zrušení usnesení, rozhodnutí nebo jiného opatření orgánu kraje v samostatné působnosti. Je-li proti rozhodnutí ministerstva podle odstavce 1 a 2 podán rozklad, podá ministerstvo takový návrh příslušnému soudu do 30 dnů ode dne právní moci rozhodnutí o rozkladu, kterým byl rozklad zamítnut. Jestliže soud tento návrh odmítne, zamítne nebo řízení zastaví, rozhodnutí ministerstva o pozastavení výkonu usnesení, rozhodnutí nebo jiného opatření orgánu kraje v samostatné působnosti pozbývá platnosti dnem, kdy rozhodnutí soudu nabude právní moci.

Zjedná-li příslušný orgán kraje před rozhodnutím soudu o návrhu podle odstavce 3 nápravu, sdělí kraj neprodleně tuto skutečnost soudu a ministerstvu. Ministerstvo své rozhodnutí o pozastavení výkonu usnesení, rozhodnutí nebo jiného opatření orgánu kraje v samostatné působnosti zruší do 15 dnů od doručení sdělení kraje o zjednání nápravy, jehož přílohou je

usnesení, rozhodnutí nebo jiné opatření orgánu kraje v samostatné působnosti, kterým byla zjednána náprava.“¹³

1.2.2 Přenesená působnost kraje¹⁴

Přenesenou působnost kraje upravuje především zákon o krajích a další zákony, kterými jsou například zákon č. 132/2000 Sb. o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem o okresních úradech, zákonem o hlavním městě Praze a rovněž zákon č. 320/2002 Sb. o změně zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů. V rámci přenesené působnosti kraj vydává nařízení kraje v souladu s platnou legislativou.

Vybrané povinnosti v rámci přenesené působnosti kraje

Školství

Z hlediska školství kraj zajišťuje celou řadu činností, mezi které patří mimo jiné i zajišťování školních inspekcí ve školách, nostrifikace zahraničních vysvědčení, rozhodování o osvobození žáků od docházení do školy, jmenování a odvolávání ředitele, udělování souhlasu ke slučování škol či přidělování předškolním a školním zařízením finance na mzdy a platy, na učební pomůcky, učebnice, na další vzdělávání pedagogických pracovníků či na zvyšování kvality vzdělání apod.

Sociální péče

V případě sociální péče do přenesené působnosti kraje spadá řízení a kontrola výkonu státní správy v sociálním zabezpečení, dozor nad poskytováním sociálních služeb organizacemi či občany, povolování výjimek v sociálním zabezpečení atd.

Zdravotnictví

V rámci zdravotnictví sem patří zřizování a správa zdravotnické záchranné služby, řízení krajské hygienické služby, kontrola fungování zdravotnických zařízení, protidrogová politika či koordinace ochrany před alkoholismem atd.

¹³ Zákon o krajích č. 129/2000 Sb., (Hlava VI, Díl 1, § 82, odst. 1-4) [online] [cit. 2014-2-2] Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-o-krajich-krajske-zrizeni/f4408329/>

¹⁴ PEKOVÁ, J., a kol. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 3. vyd. Praha: ASPI Wolters Kluwer.2008. ISBN 978-80-7357-351-5.

Památková péče

Z oblasti památkové péče do přenesené působnosti kraje spadá péče o národní kulturní památky, vedení seznamů kulturních památek v rámci územního obvodu a jiné.

Územní plánování a stavební řád

Kraj, který je nadřízeným orgánem pro obce, pořizuje plány velkých územních celků, územně plánovacích podkladů či řízení a rozhodování u staveb, jež spadají do územního obvodu dvou či více okresů.

Péče o lesy

Kraj rozhoduje o zařazení lesů do kategorie ochranných či lesů zvláštního určení. Dále se také vyjadřuje k návrhům vedení tras celostátních a tranzitních liniových staveb, rovněž schvaluje zpracované plány pro lesy, ustanovuje lesní stráž, zajišťuje dohled nad dodržováním předpisů, řídí myslivost apod.

Péče o vody

Kraj vydává své stanovisko ke stavbám, jež mají vliv na povrchové nebo podzemní vody a ochranu vod proti povodním. Dále rozhoduje o vodohospodářských věcech hraničních toků, schvaluje manipulační řády soustav vodohospodářských děl či rozhoduje v případě nedostatku vody nebo rapidním zhoršení kvality vody na větším území.

Pozemní komunikace

Kraj povoluje zvláštní užívání silnic, rozhoduje o změnách zařazení kategorií silnic, rušení silnic II. a III. kategorie, vykonává působnost silničního a správního úřadu a speciálního stavebního úřadu, projednává přestupky.

Silniční doprava

Vykonává státní odborný dozor nad prací osádek vozidel mezinárodní silniční dopravy, zda jsou dodržovány zákonné povinnosti.

Odpady

Kraj zajišťuje jejich evidence a nakládání s nimi, uděluje oprávnění pro nakládání s nimi.

Ochrana životního prostředí

Kraj dbá na ochranu ovzduší, přírody a krajiny, kontroluje dodržování imisních a depozičních limitů, kvalitu ovzduší a navrhuje varovný a smogový regulační systém.

Rybářství

Dozor nad plněním předpisů.

Dozor nad výkonem přenesené působnosti kraje¹⁵

V případě, že nařízení kraje odporuje zákonu nebo jinému právnímu předpisu, tak příslušné ministerstvo či ústřední správní úřad vyzve kraj ke zjednání nápravy. Pokud příslušný orgán kraje nezjedná nápravu do 60 dnů od doručení výzvy, tak věcně příslušné ministerstvo rozhodne či jiný ústřední správní úřad o pozastavení účinnosti tohoto nařízení kraje. Současně s rozhodnutím věcně příslušné ministerstvo nebo ústřední správní úřad stanoví přiměřenou lhůtu kraji na zjednání nápravy. Pokud je náprava zjednána ve stanovené lhůtě, tak ministerstvo nebo ústřední správní úřad své rozhodnutí o pozastavení účinnosti nařízení kraje zruší neprodleně po obdržení sdělení od kraje o zjednání nápravy.

Pokud je zřejmý rozpor mezi nařízením kraje a lidskými právy a základními svobodami, tak může příslušné ministerstvo či ústřední správní úřad pozastavit účinnost tohoto nařízení bez předchozí výzvy ke zjednání nápravy. Jeho účinnost je pozastavena dnem doručení tohoto rozhodnutí kraji. Současně s rozhodnutím je stanovena kraji přiměřená lhůta ke zjednání nápravy. V případě zjednání nápravy krajem ve stanovené lhůtě, ministerstvo či ústřední správní úřad své rozhodnutí o pozastavení účinnosti nařízení kraje zruší neprodleně po obdržení sdělení o zjednané nápravě.

Jestliže příslušný orgán kraje nezjedná nápravu ve stanovené lhůtě, tak ministerstvo či zmíněný ústřední správní úřad podá do 30 dnů od uplynutí lhůty pro nápravu návrh na zrušení nařízení kraje Ústavnímu soudu. Pokud Ústavní soud návrh zamítne, odmítne či řízení zastaví, tak rozhodnutí o pozastavení účinnosti nařízení kraje pozbyde platnosti dnem nabytí právní moci rozhodnutí Ústavního soudu.

Pokud příslušný orgán kraje zjedná nápravu před rozhodnutím Ústavního soudu o návrhu, tak kraj sdělí tuto skutečnost neprodleně Ústavnímu soudu, věcně příslušnému ministerstvu či jinému ústřednímu správnímu úřadu. Zmíněné ministerstvo či ústřední správní úřad zruší své rozhodnutí o pozastavení účinnosti nařízení kraje do 15 dnů od doručení sdělení kraje o zjednání nápravy.

Zákon o krajích č. 129/2000 Sb., udává: „*Odporuje-li usnesení, rozhodnutí nebo jiné opatření orgánu kraje v přenesené působnosti zákonu, jinému právnímu předpisu a v jejich mezích též*

¹⁵ Zákon o krajích č. 129/2000 Sb., (Hlava VI, §83) [online] [cit. 2014-2.2] Dostupné z: <
<http://zakony.centrum.cz/zakon-o-krajich>>

usnesení vlády, směrnici ústředního správního úřadu nebo opatření věcně příslušného ministerstva nebo jiného ústředního správního úřadu přijatému při kontrole výkonu přenesené působnosti, vyzve věcně příslušné ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad kraj ke zjednání nápravy. Nejednají-li kraj nápravu do 60 dnů od doručení výzvy, věcně příslušné ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad takové usnesení, rozhodnutí nebo jiné opatření orgánu kraje zruší a o rozhodnutí o zrušení usnesení, rozhodnutí nebo jiného opatření orgánu kraje v přenesené působnosti informuje krajský úřad.

*V případě zřejmého a závažného rozporu usnesení, rozhodnutí nebo jiného opatření orgánu kraje v přenesené působnosti se zákonem může věcně příslušné ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad takové usnesení, rozhodnutí nebo jiné opatření orgánu kraje zrušit bez předchozí výzvy ke zjednání nápravy.*¹⁶

1.3 Orgány kraje

1.3.1 Zastupitelstvo kraje

Zastupitelstvo kraje je volený orgán, který rozhoduje o klíčových otázkách z hlediska samosprávnosti a hospodaření kraje. Zastupitelstvo má řadu rozhodovacích a schvalovacích pravomocí, mezi které patří například:

- Schvalování programu rozvoje územního obvodu kraje, schvalování územně plánovací dokumentace
- Schvalování koncepce rozvoje cestovního ruchu na území kraje
- Volba zástupce do regionální rady soudržnosti
- Volba hejtmána, náměstka hejtmána a dalších členů rady
- Zřizování výborů
- Vydání jednacího řádu zastupitelstva
- Schvalování rozpočtu kraje a závěrečného účtu kraje
- Ustanovení rozsahu dopravní obslužnosti kraje
- Zřizování a rušení organizačních složek a příspěvkových organizací v regionálním veřejném sektoru

¹⁶ Zákon o krajích č. 129/2000 Sb., (Hlava VI, Díl 2, § 84, odst. 1-2) [online] [cit. 2014-2-03] Dostupní z: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-o-krajich-krajske-zrizeni/f4408355/> >

- Rozhodování o majetku, který je ve vlastnictví kraje
- Poskytování dotací z rozpočtu kraje obcím
- Postoupení pohledávky vyšší než 200 tisíc Kč
- Vzdání se práva a prominutí pohledávky vyšší než 200 tisíc Kč
- Uzavírání smluv o přijetí úvěru, půjček, výpůjček, poskytnutí půjček, převzetí ručitého závazku atd.
- Uzavírání dohod, jejichž splátky mají lhůtu splatnosti delší než 18 měsíců
- Schvalování obecně závazných vyhlášek kraje
- Rozhodování o spolupráci s jinými subjekty
- Emise vlastních obligací atd.¹⁷

Pro nabytí oficiální platnosti rozhodování zastupitelstva je nezbytná nadpoloviční většina všech zvolených zastupitelů. Z hlediska zasedání tohoto orgánu se jedná o veřejné zasedání, o jehož konání musí být zveřejněno oznámení a program na úřední desce kraje 10 dnů před konáním zastupitelstva.¹⁸

Členové zastupitelstva

Zastupitelstvo se skládá z členů zastupitelstva, jejichž počet je předem dán počtem obyvatel kraje. V krajích do 600 000 obyvatel má zastupitelstvo 45 členů, v krajích mezi 600 000 až 900 000 obyvateli je počet členů zastupitelstva 55 a v krajích nad 900 000 obyvatel je 65 členů zastupitelstva. Počet členů zastupitelstva, který má být zvolen je uveřejněn krajským úřadem do 2 dnů od jeho stanovení na úřední desce.

Zákon o krajích dále stanoví, že funkce člena zastupitelstva je funkcí veřejnou. Člen zastupitelstva má při výkonu své funkce jednak právo předkládat návrhy na projednání zastupitelstvu, radě, výborům a komisím, dále má právo vznášet dotazy a připomínky a podněty na radu a její členy, předsedy výborů, statutární orgány právnických osob, jejichž zakladatelem je kraj a na vedoucí příspěvkových organizací a organizačních složek, které kraj založil či zřídil. Na tyto dotazy, připomínky atd. musí obdržet písemnou odpověď do 30 dnů.

¹⁷ PEKOVÁ, J., Finance územní samosprávy Teorie a praxe v ČR. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.

¹⁸ PEKOVÁ, J., Finance územní samosprávy Teorie a praxe v ČR. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.

Člen zastupitelstva má rovněž právo požadovat od zaměstnanců kraje zařazených do krajského úřadu a od zaměstnanců právnických osob zřízených krajem, informace související s výkonem jejich funkce a tyto informace musí být poskytnuty rovněž do 30 dnů.¹⁹

Jednání zastupitelstva

Samotné jednání zastupitelstva upravuje §39 - §45 zákona o krajích č. 129/2000 Sb., kde je stanoveno, že zastupitelstvo se shází podle potřeby, minimálně však jednou za 3 měsíce. Samotné zasedání je písemně svoláno a řízeno hejtmánem kraje. Pro platné usnesení je zapotřebí souhlas nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva. V případě, že při zahájení či v průběhu zasedání není přítomna nadpoloviční většina všech členů, tak je zasedání ukončeno předsedajícím a do 15 dnů se musí konat zasedání náhradní. Na žádost alespoň jedné třetiny členů má hejtmán povinnost svolat zasedání zastupitelstva nejpozději do 21 dnů ode dne doručení této žádosti krajskému úřadu. Pokud hejtmán nesvolá zasedání, tak tak učiní náměstek hejtmána nebo jiný člen zastupitelstva.

Návrh programu jednání je připraven radou, která ho předkládá ke schválení zastupitelstvu. O průběhu zasedání se dělá zápis podepsaný hejtmánem nebo náměstkem hejtmána a zvolenými ověřovateli. Tento zápis se pořizuje nejpozději do 10 dnů od skončení zasedání a obsahuje informace o počtu přítomných členů zastupitelstva, schváleném programu, průběhu a výsledku hlasování a přijatých usneseních. Zápis je následně uložen k nahlédnutí u krajského úřadu.

V případě, že nastane situace, že se zastupitelstvo nesejde po dobu delší než 6 měsíců nebo pokud nezvolí hejtmána do 6 měsíců, kdy se vzdal funkce či byl odvolán nebo do 6 měsíců ode dne ustavujícího zasedání, tak je zastupitelstvo rozpuštěno ministerstvem a ministr vnitra vyhlásí nové volby. Proti rozhodnutí o rozpuštění může kraj podat žalobu k soudu.²⁰

Výbory zastupitelstva

Zastupitelstvo si může zřídit kontrolní a iniciativní orgány, kterými se nazývají výbory. Pro výbory je charakteristická absence rozhodovacích pravomocí, své návrhy předkládají zastupitelstvu. Členové a předseda výboru, který je vždy zastupitelem, jsou voleni i odvoláváni zastupitelstvem. Počet členů výboru je lichý a sházejí se podle potřeby. Přestože se výbory vytvářejí podle potřeb, tak zastupitelstvo má vždy finanční výbor, kontrolní, výbor pro

¹⁹Zákon o krajích č. 129/2000 Sb., (Hlava IV, Díl 1, §31-§34) [online] [cit. 2014-2-03] Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-o-krajich-krajske-zrizeni/f2026386/>

²⁰ Zákon o krajích č. 129/2000 Sb., (Hlava IV, Díl 1, §39-§45) [online] [cit. 2014-2-03] Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-o-krajich-krajske-zrizeni/f2026386/>

výchovu, vzdělávání a zaměstnanost, které mají minimálně 5 členů. Dále také platí, že členy kontrolního a finančního výboru nemohou být hejtman, zástupce hejtmána, ředitel ani osoby, která mají na starosti rozpočtové a účetní práce na krajském úřadu.²¹

Finanční výbor

Základním účelem finančního výboru je finanční a majetková kontrola. Elementárními úkoly výboru jsou kontrola hospodaření s majetkem a finančními prostředky kraje, dále kontrola hospodaření právnických osob založených či zřízených krajem a kontrola užívání dotací, které kraj poskytuje obcím.²²

Kontrolní výbor

Pro provádění obecných kontrol plnění usnesení zastupitelstva a rady a dodržování právních předpisů ostatními výbory a krajským úřadem na úseku samostatné působnosti slouží kontrolní výbor.²³

Výbor pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost

Pro speciální potřeby v oblasti školství se zřizuje výbor pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost, který má právo podávat své návrhy na zkvalitnění péče poskytované školami a školskými či předškolními zařízeními zřízenými krajem. Dále se zabývá rovněž dotacemi v oblasti mládeže, tělovýchovy a sportu.²⁴

Výbor pro národnostní menšiny

V případě, že v daném kraji žije alespoň 5 % občanů, kteří se hlásí k jiné než české národnosti, se zřizuje výbor pro národnostní menšiny. V takové situaci je zřízení tohoto výboru povinné. Členy výboru jsou i zástupci národnostních menšin v případě, že je deleguje svaz utvořený podle zvláštního zákona. Platí zde také, že příslušníci národnostních menšin musí tvořit minimálně polovinu všech členů výboru.²⁵

²¹ NOVOTNÝ, V., HROZINKOVÁ, E., Základy organizace veřejné správy v ČR. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o. 2010. ISBN 978-80-7380-263-9.

²² NOVOTNÝ, V., HROZINKOVÁ, E., Základy organizace veřejné správy v ČR. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o. 2010. ISBN 978-80-7380-263-9.

²³ NOVOTNÝ, V., HROZINKOVÁ, E., Základy organizace veřejné správy v ČR. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o. 2010. ISBN 978-80-7380-263-9.

²⁴ NOVOTNÝ, V., HROZINKOVÁ, E., Základy organizace veřejné správy v ČR. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o. 2010. ISBN 978-80-7380-263-9.

²⁵ NOVOTNÝ, V., HROZINKOVÁ, E., Základy organizace veřejné správy v ČR. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o. 2010. ISBN 978-80-7380-263-9.

1.3.2 Rada kraje

Výkonným orgánem je rada kraje, která se zodpovídá ze své činnosti zastupitelstvu. Členové rady jsou hejtman, náměstci hejtmána a další členové, jejichž počet je odvozen od počtu obyvatel kraje. Při počtu obyvatel kraje do 600 000 má rada 9 členů, nad 600 000 obyvatel kraje má rada 11 členů.

Rada se zabývá přípravou návrhů a podkladů pro jednání zastupitelstva. Mezi další její pravomoci patří například:²⁶

- Zabezpečení hospodaření kraje dle schváleného rozpočtu kraje a kontrola hospodaření kraje
- Rozhodování o některých majetkoprávních úkonech kraje například poskytování dotací občanským sdružením a obdobným nevládním neziskovým organizacím do 200 tisíc Kč
- Uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčkách
- Vydávání nařízení kraje atd.

Mimo výše uvedené příklady rada zřizuje či ruší komise rady kraje či stanovuje počet zaměstnanců krajského ředitele, může rovněž jmenovat či odvolat vedoucí odborů a to na návrh ředitele krajského úřadu apod.²⁷

1.3.3 Hejtman²⁸

Hejtman i jeho náměstek (náměstci) jsou voleni z řad členů zastupitelstva a členem zastupitelstva také zůstávají a podílejí se na rozhodování v otázkách kraje. Hejtman kraje má také za úkol zastupovat kraj navenek. Spolu s náměstkou jsou odpovědní za vykonávání své funkce zastupitelstvu. Musí se rovněž jednat o občany České republiky. Hejtman má celou řadu základních úkolů, jež má vykonávat, mezi které patří například:

- Podepisování právních předpisů kraje spolu s náměstkem hejtmána

²⁶ PEKOVÁ, J., Finance územní samosprávy Teorie a praxe v ČR. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.

²⁷ PEKOVÁ, J., Finance územní samosprávy Teorie a praxe v ČR. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.

²⁸ Zákon o krajích č. 129/2000 Sb., (Hlava IV, Díl 3, §61-§64c) [online] [cit. 2014-2-03] Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-o-krajich-krajske-zrizeni/f2026676/>

- Jmenování a odvolávání ředitele po předchozím souhlasu ministerstva vnitra, v případě jmenování či odvolání bez souhlasu ministerstva vnitra, je tento akt neplatný
- Odpovídá za informování občanů o činnosti kraje
- Plní relativně podobné úkoly jako statutární orgán zaměstnavatele a řadu dalších činností.

Z hlediska zasedání samotného zastupitelstva má hejtman kraje povinnost svolávat a řídit tato zasedání, následně pak rovněž podepisuje spolu s ověřovateli zápis z jednání zastupitelstva a zápis z jednání rady.

V případě nepřítomnosti hejtmána či v době, kdy hejtman nevykonává svou funkci, je zastoupen náměstkem hejtmána zvoleným zastupitelstvem, přičemž zastupitelstvo má možnost zvolit více náměstků.

Dále má hejtman možnost využívání závěsného odznaku a to při významných příležitostech. Tento odznak má ve svém středu velký státní znak a po obvodu pak název Česká republika.

Rada kraje může rovněž stanovit situace, kdy tento odznak může užít i jiný člen zastupitelstva či ředitel krajského úřadu.

1.3.4 Krajský úřad

Funkci výkonného orgánu zajišťuje krajský úřad.²⁹ Krajský úřad je tvořen ředitelem a zaměstnanci kraje, kteří jsou zařazeni do krajského úřadu. V čele samotného úřadu je ředitel, který je v případě nepřítomnosti zastoupen zástupcem ředitele. Krajský úřad se člení na odbory a oddělení. Mezi základní činnosti kraje patří například:

- Přezkoumávání rozhodnutí, která vydaly obce
- Ukládání sankcí dle zákona
- Poskytování odborné a metodické pomoci obcím
- Provádění kontroly výkonu přenesené působnosti
- Zřizování funkcí koordinátora pro romské záležitosti apod.

Ředitel krajského úřadu je zaměstnancem kraje a je odpovědný hejtmanovi za plnění úkolů svěřených krajskému úřadu v samostatné a přenesené působnosti. Ředitel nemůže vykovávat

²⁹ PEKOVÁ, J., Finance územní samosprávy Teorie a praxe v ČR. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.

funkce v politických stranách či hnutích. Mezi jeho základní úkoly patří například vydávání organizačního a pracovního řádu, spisového a skartačního řádu krajského úřadu, dále plnění úkolů, které mu byly uloženy zastupitelstvem, radou a hejtmanem atd.³⁰

1.3.5 Zvláštní orgány kraje

Hejtman je oprávněn zřizovat zvláštní orgány pro výkon přenesené působnosti. V čele tohoto orgánu může být pouze osoba, jež prokázala zvláštní odbornou způsobilost v oblasti přenesené působnosti, pro kterou byl orgán zřízen.³¹

1.3.6 Rozhodování a odpovědnost orgánů kraje³²

Meze krajské samosprávy

Ačkoli dle zákona o krajích náleží kraji právo na samosprávu, není toto právo neomezené. Krajská samospráva má své meze. Prvním omezením je střet s celkem s podobnými právy, tedy s jiným krajem, kde krajská samospráva nemůže být vykonávána na úkor jiného kraje. Dalším omezujícím faktorem krajské samosprávy je samotný stát, který prostřednictvím zákonů vymezuje její rozsah. Základním kamenem je již zmiňovaný zákon o krajích, avšak samospráva kraje podléhá mnoha dalším předpisům. Prvním příkladem je kraj jako subjekt právních vztahů, kdy se na něj vztahují všechny právní předpisy jako na každou jinou právnickou osobu. Zákon o krajích pak upravuje oproti běžným subjektům řadu otázek, jako například dispozice s majetkem, rozpočtem, organizační strukturou, kontrolními mechanismy atd. Dalším neméně významným faktorem jsou finanční prostředky kraje, které jsou přidělovány státem a jejichž výši kraj nijak výrazně ovlivnit nemůže. Veškeré plány v mezích pravomocí kraje tedy musí počítat s tímto omezením a přizpůsobit se.

Se vstupem ČR do Evropské unie se na nějaký čas právě posledně zmiňovaná otázka omezených příjmů nejen pro krajské rozpočty trochu zlepšila. Díky dotačním programům mohou tyto instituce i řada soukromých subjektů posílit zdroje financování svých projektů a

³⁰ Zákon o krajích č. 129/2000 Sb., (Hlava IV, Díl 5, §66-§70a) [online] [cit. 2014-2-03] Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-o-krajich-krajske-zrizeni/f2026726/>

³¹ Zákon o krajích č. 129/2000 Sb., (Hlava IV, Díl 4, §65) [online] [cit. 2014-2-03] Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-o-krajich-krajske-zrizeni/f2026719/>

³² Rozhodování a odpovědnost orgánů kraje. [online] [cit. 2013-04-22] Dostupné z: <http://www.hamplova.cz/pravni-radce-postaveni-kraju-a-jejich-organu>

záměrů. Není to vždy zcela jednoduchý úkol a klade to jistá omezení a zvýšené nároky na kvalitu projektů samotných, výše finančních prostředků však není zanedbatelná.

Další omezení vyplývá hned z druhého paragrafu zákona o krajích, a to nutnost při výkonu svých povinností chránit veřejný zájem. Nejlépe to lze ilustrovat například tak, že kraj může uzavřít partnerství s významným investorem, což by bylo pro kraj ekonomicky výhodné a přineslo i nová pracovní místa. Podnikání investora by však přineslo v části regionu citelné snížení kvality ovzduší a tím snížení kvality života, což je v rozporu s veřejným zájmem ochrany životního prostředí. Orgány kraje musí proto zajišťovat potřeby občanů a současně rozhodovat v souladu s veřejným zájmem, který lze definovat v některých případech velmi obtížně. O to vyšší odpovědnost orgány krajů mají.

Dělba pravomocí orgánů kraje

Ze zákona o krajích plyne, že prioritním orgánem a z pohledu hierarchie nejvýše postaveným je zastupitelstvo kraje, které má právo a povinnost spravovat kraj. Některé konkrétní pravomoci a povinnosti již byly popsány v textu výše, zajímavý je však také pohled na vymezení těchto pravomocí.

První skupinou jsou pravomoci zastupitelstva vymezené zákonem, které zastupitelstvo nesmí přenést na žádný jiný orgán kraje. Další kategorií je pak pravomoc dle zvláštních zákonů, kde je třeba rozlišovat, zda se jedná o pravomoc výhradní, nebo zda ji zastupitelstvo může svěřit jinému orgánu kraje. Pak zde existuje skupina pravomocí, která není výhradně určena konkrétnímu orgánu kraje, ale zastupitelstvo si ji může vyhradit jen pro sebe. Naopak zde také existuje skupina pravomocí, které patří dle zákona radě kraje a je nedotknutelná – zastupitelstvo do těchto věcí nemůže zasahovat.

Zajímavou formou přenesení pravomoci rady na zastupitelstvo je pak ustanovení § 62 zákona o krajích, kdy „*Hejtman pozastaví výkon usnesení rady, má-li za to, že je usnesení nesprávné. Věc pak předloží k rozhodnutí nejbližšímu zasedání zastupitelstva.*“ Nemusí jít o nezákonnost, ale nesprávnost v nejširším slova smyslu – tedy například o rozhodnutí neekonomické, neetické apod.

Nakonec zde máme specifické situace, kdy například rada kraje není usnesení schopná a zastupitelstvo se současně stává i radou kraje. Lze tedy říci, že zastupitelstvo teoreticky tím, že nechá poklesnout počet členů rady, ovládne všechny významné pravomoci kraje.

Rada kraje má pak stejně jako kraj pravomoci dané zákonem, jenž nelze radě odebrat zastupitelstvem. Další kategorií jsou zmiňované nevyhraněné pravomoci, jež si předem nevyhradilo zastupitelstvo, ty spadají do kompetence rady automaticky.

Zodpovědnost orgánů kraje

Z výše uvedeného výčtu vztahů mezi orgány kraje plyne, že není vždy jednoduché zjistit, do pravomoci kterého orgánu daná záležitost aktuálně spadá. V případě, že by danou věc projednal nekompetentní orgán, hrozí neplatnost celého právního úkonu a k tomu zcela jistě negativní důsledky. Dle zákona je kraj veřejnoprávní korporací, která vystupuje v běžných právních vztazích a z toho jí plyne odpovídající odpovědnost. Role státu v těchto vztazích je minimální, avšak v důsledku toho, že stát je tvůrcem legislativního prostředí pro fungování krajů, nemůže se zbavit alespoň nepřímé zodpovědnosti za jednání krajských samospráv. Ve vyhraněných případech pak může zasáhnout a pomoci krajům v obtížně řešitelných otázkách, například půjčkou pro nenadálé výdaje a podobně.

1.4 Spolupráce krajů s dalšími subjekty

Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích stanoví: „*Kraje mohou spolupracovat s ostatními kraji a obcemi. Na spolupráci krajů s ostatními kraji a s obcemi nelze použít ustanovení občanského zákoníku o spolku a o smlouvě o společnosti.*“³³

Dále zákon rovněž stanoví: „*Kraj nemůže být členem svazku obcí.*“³⁴

Obecně lze říci, že je spolupráce mezi celky územní samosprávy mnohdy jedinou možností, jak dosáhnout na realizaci náročnějších projektů, které by většinou z důvodu nedostatku financí nebyly realizovatelné. Spoluprací ovšem subjekty získají i další přidanou hodnotu, jako například zkušenosti s řešením dané problematiky nabyté partnerem spolupráce, dobré zázemí pro další rozvoj spolupráce atd. Státní nebo evropská podpora je pak mnohdy podmíněna právě prvky meziregionální nebo přeshraniční spolupráce, aby byla naplňována vize politiky soudržnosti EU. Mimo své klasické příjmy, o kterých se podrobněji zmíníme ve třetí kapitole, mohou tak kraje využít i pomoci Evropské unie a jejích fondů, kterým se budeme věnovat v následující kapitole.

³³ Zákon o krajích č. 129/2000 Sb. (Hlava III, Díl 1, § 24) [online] [cit. 2014-2-2] Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-o-krajich-krajske-zrizeni/f2026320/>

³⁴ Zákon o krajích č. 129/2000 Sb. (Hlava III, Díl 1, § 26) [online] [cit. 2014-20-4] Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-o-krajich-krajske-zrizeni/f2026320/>

Dále také mohou kraj i jiné prvky samosprávy spolupracovat se subjekty soukromého sektoru. Důvody spolupráce mohou být různé, jedním z nich je například liberální přístup v politické praxi řízení státu a zvýšení efektivnosti poskytování veřejných statků. Výhodou pro veřejný sektor je pak zlepšení poskytovaných služeb veřejnosti, snížení nákladů, částečný přenos rizika na partnera a další. Soukromý sektor naopak těží z dlouhodobé spolupráce a stability, absence konkurence, vyšší ziskovosti atd.³⁵

1.5 Podpora regionálního rozvoje v ČR a jeho realizace na úrovni krajů

Základní zákonnou normou pro oblast podpory regionálního rozvoje je zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, který specifikuje oblasti podpory, zainteresované subjekty a jejich kompetence.³⁶ Působnost krajů v oblasti regionálního rozvoje definuje takto:

- *„Kraj ve své samostatné působnosti*
 - a) analyzuje a hodnotí úroveň rozvoje svého územního obvodu a jeho částí,*
 - b) schvaluje program rozvoje územního obvodu kraje.*
- *Kraj dále pak může*
 - a) podporovat rozvoj soukromého podnikání prospěšného pro kraj,*
 - b) vyčleňovat ze svého rozpočtu finanční prostředky určené k odstraňování závad a nedostatků v těch oblastech, které spadají do jeho působnosti, včetně odstraňování nežádoucích rozdílů uvnitř územního obvodu kraje,*
 - c) podílet se na plnění úkolů souvisejících se zaměřením podpory regionálního rozvoje podle § 3 a spolupracovat při tom s věcně příslušnými ústředními správními úřady, zejména při vypracování a realizaci strategie regionálního rozvoje a státních programů regionálního rozvoje, pokud se týkají jeho územního obvodu,*
 - d) spolupracovat s ostatními kraji při plnění společných cílů a úkolů podpory regionálního rozvoje.*

³⁵ PEKOVÁ, J., a kol. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 3. vyd. Praha: ASPI Wolters Kluwer.2008. ISBN 978-80-7357-351-5.

³⁶ Základní norma pro podporu regionálního rozvoje. [online] [cit. 2014-04-29] Dostupné z: <http://www.regionálnírozvoj.cz/index.php/zakladni-legislativa-regionalni-politiky-v-cr.html>

*Kraj v rámci své samostatné působnosti podporuje rozvoj regionů vymezených v programu rozvoje územního obvodu kraje podle svých konkrétních potřeb s ohledem na vyvážený rozvoj svého územního obvodu.*³⁷

Strategie rozvoje

Pro určité období se vypracovává koncepční dokument strategie rozvoje, kde se formuluje podpora rozvoje pro určitý územní celek (kraj, mikroregion atd.). V dokumentu jsou určeny strategické cíle a hlavní cesty, jak těchto cílů dosáhnout. Slouží pak jako výchozí dokument pro vypracování programu rozvoje.

Program rozvoje

Dokument program rozvoje (obce, kraje) je základní koncepční návrh pro období v rozmezí 3 až 7 let. Obsahuje nejen podklady pro plánování rozvoje území, ale také nástroje pro jeho řízení. Jednou z velmi důležitých částí je pak formulace a rozfázování rozvojových aktivit tak, aby co nejlépe zabezpečovaly vyvážený a udržitelný rozvoj.

Formálně se strategie i program obvykle člení na tři základní části, a to část analytickou, návrhovou a implementační (realizační).³⁸

Zákon o podpoře regionálního rozvoje pak pro kraj definuje následující strukturu:

„Program rozvoje územního obvodu kraje obsahuje zejména

- a) analýzu hospodářského a sociálního rozvoje územního obvodu kraje, charakteristiku slabých a silných stránek jeho jednotlivých částí a hlavní směry rozvoje,*
- b) vymezení regionů, jejichž rozvoj je třeba podporovat s ohledem na vyvážený rozvoj kraje, spolu s uvedením oblastí, na něž má být podpora zaměřena včetně navrhovaných opatření,*
- c) úkoly a priority v rozmístění a rozvoji občanské vybavenosti, infrastruktury, životního prostředí, sociální politiky, vzdělávání a dalších odvětví v jeho samostatné působnosti.*³⁹

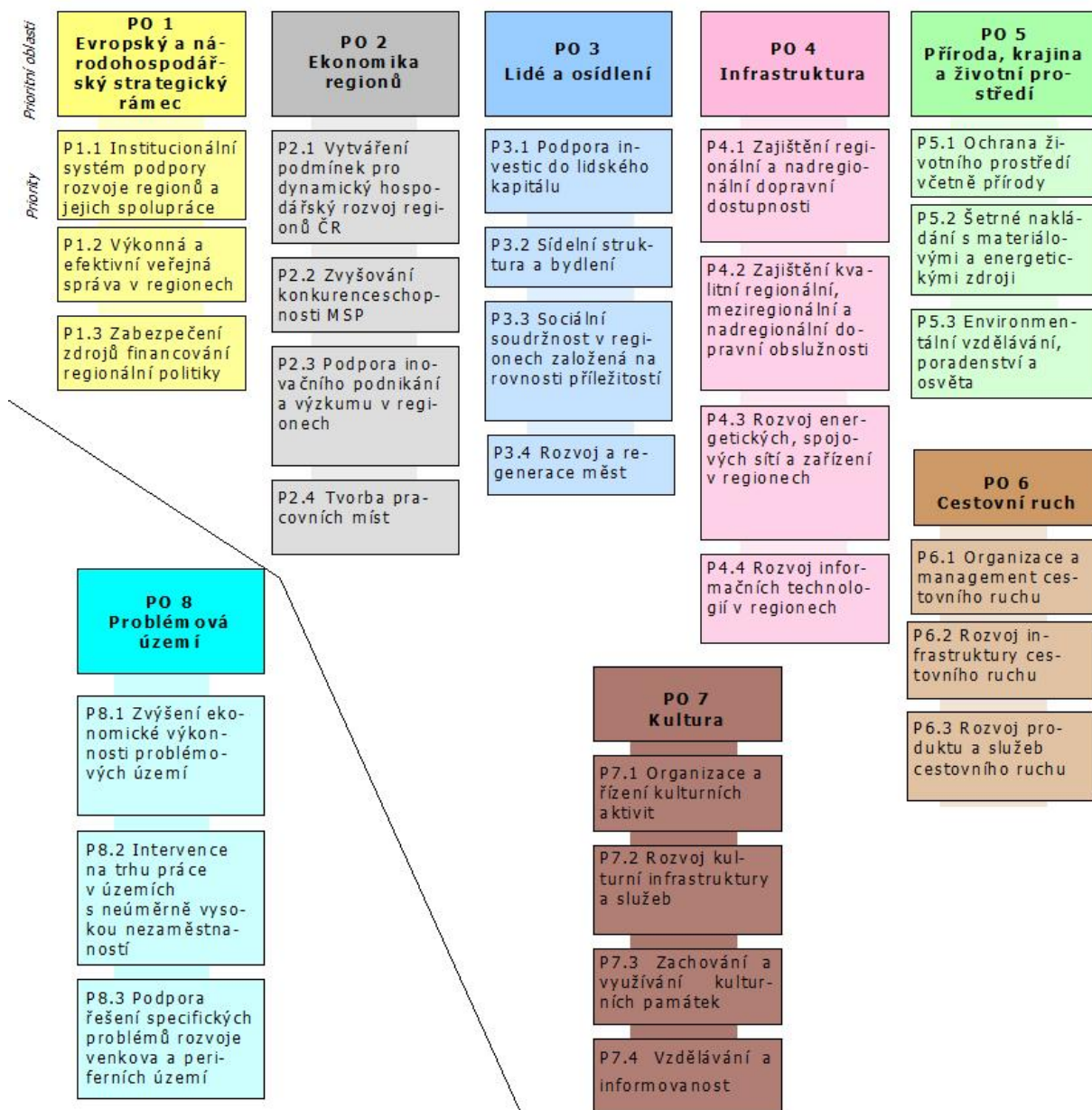
³⁷ Předpis č. 248/2000 Sb., zákon o podpoře regionálního rozvoje (Část III, § 13) [online] [cit. 2014-4-29] Dostupné z: <<http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-o-podpore-regionalniho-rozvoje/uplne/>>

³⁸ SVOBODOVÁ, H. a kol., Vybrané kapitoly se sociologické geografie České republiky. 1. vydání, Brno: Masarykova univerzita, fakulta pedagogická, 2013. ISBN 978-80-210-6229-0.

³⁹ Předpis č. 248/2000 Sb., zákon o podpoře regionálního rozvoje (Část II, § 9) [online] [cit. 2014-4-29] Dostupné z: <<http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-o-podpore-regionalniho-rozvoje/uplne/>>

Pro sledované období této práce 2007 – 2013 je základním výchozím dokumentem usnesení vlády č. 560/2006 - Strategie regionálního rozvoje ČR pro léta 2007–2013. Z tohoto dokumentu také vychází následující přehled prioritních oblastí pro toto období.⁴⁰

Obr. č. 2: Struktura prioritních oblastí a priorit Strategie regionálního rozvoje

Zdroj: Strategie regionálního rozvoje České republiky 2007-2013. [online] [cit. 2014-04-29] Dostupné z: <http://www.mmr.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=efcee353-71af-428c-9f77-0e327e77504d>

⁴⁰ Strategie regionálního rozvoje. [online] [cit.2014-04-29] Dostupné z: <http://www.regionálnírozvoj.cz/index.php/zakladni-legislativa-regionalni-politiky-v-cr.html>

1.5.1 Nástroje regionální politiky a rozvoje⁴¹

Nástroje pro rozvojové aktivity jsou mechanismy pro podporu nějaké činnosti. V kontextu regionálního rozvoje se jedná a všechny prostředky, které mohou pomoci k dosažení strategických cílů pro dané území. Na tyto nástroje lze nahlížet z mnoha pohledů a jejich kategorizace není triviální, v současné době se vžilo následující členění.

Nástroje nefinanční

- administrativní nástroje (zejména legislativa),
- institucionální nástroje (instituce, strategické plánování, programování, řízení rozvoje),
- věcné a jiné nefinanční nástroje (poradenství, propagace).

Nástroje finanční

- neinvestiční a investiční pobídky (dotace, granty, úvěry, záruky),
- kapitálové podílnictví,
- daňová zvýhodnění (daňové prázdny, slevy na daních),
- rozpočtová zvýhodnění (dotace).

1.5.2 Evropská unie a rozvojová politika ČR

Vstupem České republiky do EU 1. května 2004 přijala naše země i jednotlivé politiky EU, včetně regionální, v rámci které je uplatňována tzv. politika hospodářské, sociální a územní soudržnosti. Cílem této politiky je snížení rozdílů v rozvoji jednotlivých regionů a nerovností v kvalitě života občanů.

Prioritami EU jsou pak zaostávající regiony, restrukturalizace jednostranně zaměřených průmyslových či zemědělských regionů, revitalizace městských částí.

Realizace této politiky je pro velké množství hospodářsky i kulturně rozdílných regionů velmi obtížné a EU používá velkou škálu rozvojových nástrojů, kde mezi zásadní patří zmiňované nástroje finanční. Pro uplatňování těchto nástrojů jsou pak vymezena takzvaná programová období, která jsou sedmiletá. Jednotlivé státy pak své hlavní rozvojové strategie a cíle také

⁴¹ Nástroje regionální politiky a rozvoje. [online] [cit. 2014-04-29] Dostupné z: <http://www.regionálnírozvoj.cz/index.php/nastroje-regionální-politiky.html>

plánují dle těchto sedmiletých cyklů, v souladu se společnou rozvojovou politikou EU a získáváním pomoci z EU.⁴²

„V současnosti jsou uplatňovány tyto hlavní principy (zásady) pomoci:

- **princip partnerství** – vertikální (Evropská komise – národní, regionální a místní orgány); horizontální – úroveň státu nebo regionu;
- **princip programování** – realizace pomoci na základě víceletých a víceoborových programů;
- **princip adicionality** – posilování prostředků příjemce pomoci;
- **princip monitorování a vyhodnocování** – průběžné sledování a vyhodnocování využívání prostředků;
- **princip koncentrace** – soustředění prostředků na prioritní oblasti, do regionů s nejzávažnějšími problémy (avšak na předem definované cíle).

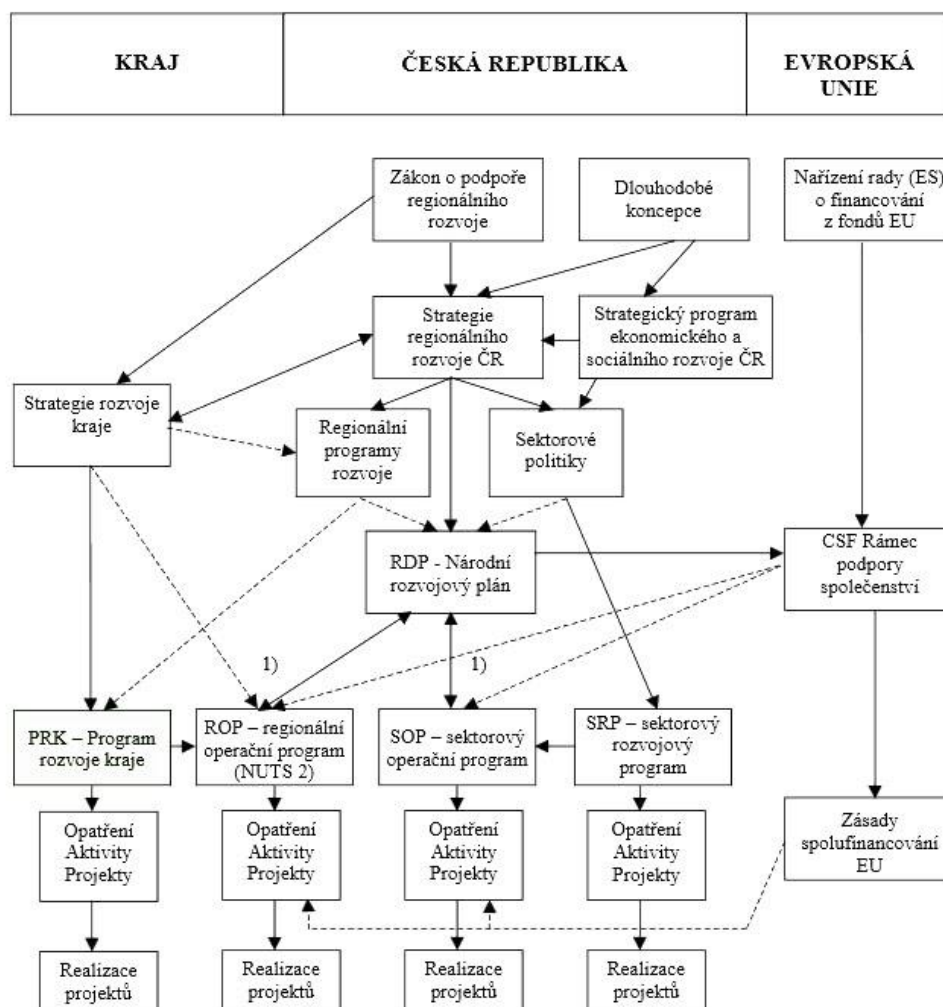
Zároveň jsou uplatňovány tzv. **horizontální priority**:

- *udržitelný rozvoj,*
- *rovné příležitosti (rovnost žen a mužů a zákaz diskriminace),*
- *vyvážený rozvoj regionů,*
- *podpora rozvoje informační společnosti.* “⁴³

⁴² SVOBODOVÁ, H. a kol., Vybrané kapitoly se sociologické geografie České republiky. 1. vydání, Brno: Masarykova univerzita, fakulta pedagogická, 2013. ISBN 978-80-210-6229-0.

⁴³ SVOBODOVÁ, H. a kol., Vybrané kapitoly se sociologické geografie České republiky. 1. vydání, Brno: Masarykova univerzita, fakulta pedagogická, 2013. ISBN 978-80-210-6229-0. Str. 155

Obr. č. 3: Soustava strategických a programových dokumentů pro podporu regionálního rozvoje

Zdroj: SVOBODOVÁ, H. a kol., Vybrané kapitoly se sociologické geografie České republiky. 1. vydání, Brno: Masarykova univerzita, fakulta pedagogická, 2013. ISBN 978-80-210-6229-0.

1.5.3 Zabezpečení (Implementace) realizace strategie

Organizační zabezpečení

Z hlediska organizačního zabezpečení realizace rozvojové politiky státu máme tři základní úrovně – státní, krajskou a obecní. Všechny tři úrovně se podílejí na koncepční a programové činnosti s tím, že vždy zohledňují koncepci úrovně nadřazené. Na úrovni státu vznikají adekvátní legislativní opatření a jsou hledány finanční prostředky pro realizaci programů. Na krajské a obecní úrovni pak probíhá většina realizace rozvojových aktivit. Kraje v rámci své působnosti koordinují rozvoj svého územního obvodu a zajišťují zpracování, realizaci a

kontrolu plnění strategie rozvoje a programu rozvoje kraje. Kraje hodnotí průběh rozvojových aktivit, zřizují instituce k podpoře regionálního rozvoje (např. regionální rozvojové agentury), zajišťují finanční prostředky, připravují a realizují regionální operační programy a další podpůrné programy. Dále spolupracují s dalšími samosprávnými celky vyšší či nižší úrovně.⁴⁴

Programové zabezpečení⁴⁵

Cíle strategie regionálního rozvoje, strukturované podle dílčích prioritních oblastí do konkrétních priorit, jsou realizovány prostřednictvím víceletých rozvojových programů. Pro programové období 2007–2013 vzniklo v ČR celkem 26 operačních programů. Podrobněji budou tyto programy rozebrány v následující kapitole, zde si jen na úvod uvedeme jejich základní strukturu a členění. Programy podpory rozvoje jsou rozděleny mezi tři hlavní cíle politiky soudržnosti.

Cíl 1 - Konvergence

Tento cíl má za úkol podporovat růst a tvorbu pracovních míst v nejméně rozvinutých členských zemích a oblastech. V ČR do této kategorie patří všechny regiony soudržnosti s výjimkou Prahy. Tento cíl je realizován prostřednictvím osmi tematických operačních programů a sedmi regionálních operačních programů.

- **Tematické operační programy**
 - OP Podnikání a inovace
 - OP Životní prostředí
 - OP Doprava
 - OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
 - OP Výzkum a vývoj pro inovace
 - OP Lidské zdroje a zaměstnanost
 - Integrovaný operační program
 - OP Technická pomoc

⁴⁴ Strategie regionálního rozvoje České republiky 2007-2013. [online] [cit. 2014-04-30] Dostupné z: <http://www.mmr.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=efcee353-71af-428c-9f77-0e327e77504d> >

⁴⁵ SVOBODOVÁ, H. a kol., Vybrané kapitoly se sociologické geografie České republiky. 1. vydání, Brno: Masarykova univerzita, fakulta pedagogická, 2013. ISBN 978-80-210-6229-0.

- **Regionální operační programy (ROP)**

- ROP NUTS 2 Jihovýchod
- ROP NUTS 2 Jihozápad
- ROP NUTS 2 Moravskoslezsko
- ROP NUTS 2 Severovýchod
- ROP NUTS 2 Severozápad
- ROP NUTS 2 Střední Čechy
- ROP NUTS 2 Střední Morava

Cíl 2 - Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Pod tento cíl připadá v ČR pouze hl. město Praha. Úkolem je podpora ekonomických změn v průmyslových, městských a venkovských oblastech. Pro tento cíl jsou u nás realizovány pouze dva operační programy:

- OP Praha konkurenceschopnost
- OP Praha adaptabilita.

Cíl 3 - Evropská územní spolupráce

Tento cíl usiluje o podporu přeshraniční, meziregionální a nadnárodní spolupráce regionů. Výsledkem by pak měl být harmonický a vyvážený rozvoj území EU. U nás jsou do tohoto cíle zahrnuty všechny regiony. Je možné využít celkem devět operačních programů (pět OP přeshraniční spolupráce, dva OP mezinárodní spolupráce a dále dva síťové operační programy ESPON 2013 a INTERACT II).

2. EU a její podpora v regionu

Evropská unie je definována jako hospodářské a politické společenství sjednocující v současné době 28 evropských států.⁴⁶ Mezi hlavní cíle Evropské unie patří nastolení míru mezi členskými státy, podpora kooperaci mezi jednotlivými státy, zajištění bezpečného života občanům členských států, propagace ekonomické a sociální solidarity, ochrana evropské identity a různorodost v globalizovaném světě a veřejné hlásání hodnot Evropanů.⁴⁷ Členské a kandidátské státy jsou zobrazeny v tabulce v příloze A.

2.1 Vznik Evropské unie

Myšlenky o sjednocení Evropy nikdy nebyly pouze záležitostí období po první či druhé světové válce, ale jsou známé již z roku 800 našeho letopočtu, kdy císař Karel Veliký se pokusil sjednotit Evropu v rámci Svaté říše římské. Po něm byla celá řada dalších, kteří sdíleli jeho vizi od Pierra Dubois, přes Alighieriho, Jiřího z Poděbrad, Immanuel Kanta, Victora Huga, hraběte Coudenhove-Kalergi a mnoho dalších až po Winstona Churchilla. Hlavním důvodem pro to byla snaha o nastolení míru v Evropě a zřízení nadnárodních orgánů, které by řešily spory mezi jednotlivými evropskými státy.⁴⁸

Po druhé světové válce v roce 1947 byla Evropa rozdělena v podstatě na dva tábory, prvním z nich byl tzv. imperialistický protidemokratický tábor a druhým byl tzv. protiimperialistický demokratický tábor. Takto byly tyto dvě strany nazvány na zasedání Informbyra komunistických stran v září 1947. Za imperialistickou stranu byly označeny USA, Velká Británie a Francie. Protiimperialistická strana byla tvořena SSSR a tzv. zeměmi nové lidové demokracie, kterými byly Albánie, Bulharsko, Jugoslávie, Polsko a Československo, rovněž do této strany patřily i země, které se tzv. rozešly s imperialismem a těmi byly Rumunsko, Maďarsko. Poválečné konflikty byly zakončeny rozdělením Německa na NDR a SRN. Dne 7. října 1949 byla vyhlášena Německá demokratická republika (NDR), která náležela do tzv. sovětského bloku. V rámci tohoto oddělení byl rozdělen i Berlín.⁴⁹

⁴⁶ Základní informace o EU. [online] [cit. 2013-09-30] Dostupné z: <http://europa.eu/about-eu/index_cs.htm>

⁴⁷ FONTAINE, P., Europe in 12 lessons. 1. vyd. Evropská unie, Lucemburk 2010 ISBN 978-92-79-17486-5.

⁴⁸ LACINA, L., OSTRŽÍŽEK, J., Učebnice evropské integrace. 3. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2011. ISBN 978-80-87474-31-0.

⁴⁹ KUKLÍK, J., KUKLÍK, J., Dějepis pro gymnázia a střední školy Nové dějiny. 1. vyd. Praha: SPN, a.s., 2005. ISBN 80-7235-175-3.

EURATOM, ESUO, EHS

Snahy o sjednocení Evropy byly naplněny až po druhé světové válce, jedním z impulzů byla Schumanova deklarace z roku 1950, jejímž skutečným autorem je Jean Monnet, název je však odvozen od politika, který ji předložil. Cílem tohoto dokumentu bylo vytvoření společného trhu uhlí a oceli a skoncování tak s letitým nepřátelstvím mezi Francií a Německem. Nastolení spolupráce však mělo i další cíl, kterým bylo umožnění kontroly výroby v těchto odvětvích, která byla úzce spjata i s výrobou zbraní.⁵⁰

V dubnu 1951 byla v Paříži podepsána tzv. Pařížská smlouva, která vstoupila v platnost 23. července 1952, na základě které vznikla organizace s názvem Evropské společenství uhlí a oceli (ESUO). Státy, které tuto smlouvu podepsaly, byly Francie, Německo, Itálie, Belgie, Nizozemsko a Lucembursko. Členské státy mezi sebou utvářely společnou politiku nejen na trhu uhlí a oceli, ale rovněž i v dalších oblastech hospodářství. Z toho důvodu bylo postupem času potřeba sjednat další institucionalizace a právní úpravy, což bylo provedeno prostřednictvím tzv. Římských smluv v roce 1957.⁵¹

Římské smlouvy měly dvě části tzv. Smlouvu o vzniku Evropského společenství pro atomovou energii (EURATOM) a Smlouvu o vzniku Evropského hospodářského společenství (EHS). Tyto smlouvy byly přijaty všemi dosavadními členy ESUO.⁵²

Evropské hospodářské společenství mělo za své hlavní cíle vytyčeno vytvoření společného trhu, odstraňování rozdílů mezi hospodářskými politikami členů EHS, zajištění nepřetržitého a vyváženého růstu, zvýšení stability a zvýšení životní úrovně v členských státech.⁵³ Pro splnění těchto cílů bylo tedy důležité vytvoření společného trhu a volného pohybu osob, služeb, zboží a kapitálu.⁵⁴ Pro členské státy byla proto nastolena pravidla pro fungování, a to v oblastech společné zemědělské politiky a politiky rybolovu, společné dopravní politiky, politiky ochrany hospodářské soutěže, daňová ustanovení a sbližování právních předpisů, hospodářské politiky

⁵⁰ LACINA, L., OSTRŽÍŽEK, J., Učebnice evropské integrace. 3. vyd. Brno: Barrister &Principal, 2011. ISBN 978-80-87474-31-0.

⁵¹ MACH, P., PILIP, I., ŽÁK, M., Evropská unie. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2011. ISBN 978-80-86730-72-1

⁵² KUNEŠOVÁ, H., a kol., Evropská unie, Vybrané kapitoly z pohledu ekonoma. 1. vyd. Plzeň: ZČU, 2005. ISBN 80-7043-390-6.

⁵³ LACINA, L., OSTRŽÍŽEK, J., Učebnice evropské integrace. 3. vyd. Brno: Barrister &Principal, 2011. ISBN 978-80-87474-31-0.

⁵⁴ MACH, P., PILIP, I., ŽÁK, M., Evropská unie. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2011. ISBN 978-80-86730-72-1

a sociální politiky. Základním příjmem společného rozpočtu pak byly příspěvky členských států dle jejich velikosti.⁵⁵

Druhou organizací, která v tomto roce vznikla, bylo Evropské společenství pro atomovou energii, mezi jehož cíle patřilo vyřešení problémů v tomto odvětví (omezenost zásob uhlí, znečišťování životního prostředí, množství důlních neštěstí, využití ropy), dále sdílení výsledků výzkumu v oblasti jaderné energie proti jejímu zneužití pro zbrojní účely a získání nezávislosti na jaderných technologiích USA. Pro naplnění svých cílů se EURATOM například zabýval rozvojem výzkumu a zajištěním rozšiřování technologických informací, stanovením jednotných bezpečnostních norem na ochranu zdraví pracujících i obyvatel či zajištěním dohledu nad jaderným materiálem proti jeho zneužití atd. Způsob financování společného rozpočtu byl stejný jako u EHS. Výdaje byly vynaloženy na pokrytí správních nákladů, na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví a na výzkum a investice.⁵⁶

Evropské společenství

Dne 1. července 1967 vstoupila v platnost tzv. slučovací smlouva celým názvem Smlouva o zřízení společné rady a společné Komise Evropských společenství. Jejím cílem bylo zjednodušit kooperaci do té doby roztržštěných institucí ESUO, EURATOM a EHS.

V roce 1973 došlo k prvnímu rozšíření Evropského společenství o Velkou Británii, Irsko a Dánsko. Původně se s uvedenými zeměmi o členství ucházelo i Norsko, jehož občané se však při všelidovém hlasování rozhodli nevstoupit do ES z důvodu obav norských farmářů, kteří měli větší dotace než farmáři ES, takže by na vstupu do ES prodělali, dalšími odpůrci pak byli i rybáři, kteří nechtěli svá loviště zpřístupnit ostatním členským státům, protože rybolov je pro norské hospodářství velice důležitý. Druhé rozšíření proběhlo v roce 1981 o Řecko.⁵⁷

Schengenský prostor

Mimo to byla v 80. letech uzavřena další důležitá dohoda tzv. Schengenská dohoda, prostřednictvím které byl vytvořen tzv. schengenský prostor, v rámci kterého se členské státy dohodly na zrušení kontrol osob na vnitřních hranicích, letištích, přístavech, došlo ke sladění

⁵⁵ LACINA, L., OSTŘÍŽEK, J., Učebnice evropské integrace. 3. vyd. Brno: Barrister &Principal, 2011. ISBN 978-80-87474-31-0.

⁵⁶ LACINA, L., OSTŘÍŽEK, J., Učebnice evropské integrace. 3. vyd. Brno: Barrister &Principal, 2011. ISBN 978-80-87474-31-0.

⁵⁷ LACINA, L., OSTŘÍŽEK, J., Učebnice evropské integrace. 3. vyd. Brno: Barrister &Principal, 2011. ISBN 978-80-87474-31-0.

vízové politiky a založení společného pátracího a informačního systému na podporu v boji proti kriminalitě a drogám.⁵⁸

V roce 1986 proběhla další třetí vlna rozšíření o Portugalsko a Španělsko.⁵⁹

Dne 1. července 1987 začal platit tzv. Jednotný evropský akt, jehož cílem bylo vytvoření jednotného evropského vnitřního trhu do roku 1992. Tento dokument vymezoval další oblasti spolupráce členských zemí jako například hospodářskou a měnovou politiku, výzkum a technologický rozvoj, ochranu životního prostředí, hospodářskou a sociální soudržnost a spolupráci v oblasti zahraniční politiky.⁶⁰

Evropská unie

Dne 1. listopadu 1993 nabyla platnosti Smlouva o Evropské unii, též známá jako Maastrichtská.⁶¹ Tato smlouva přinesla další rozšíření spolupráce a to v oblasti ekonomické, která je definována v prvním pilíři o ES, zde bylo rozhodování přesunuto na orgány Unie. Druhý pilíř se zabýval zahraniční a bezpečnostní politikou a třetí pilíř pak oblastí justice a vnitra.⁶² Mezi cíle Evropské unie patřilo:

- Podporovat vyvážený a trvale udržitelný hospodářský a sociální pokrok především vytvořením prostoru bez vnitřních hranic, posilováním hospodářské a sociální soudržnosti a zavedením hospodářské a měnové unie s jednotnou měnou
- Potvrdit svou identitu na mezinárodní scéně prostřednictvím společné zahraniční a bezpečnostní politiky

⁵⁸ LACINA, L., OSTŘÍŽEK, J., Učebnice evropské integrace. 3. vyd. Brno: Barrister &Principal, 2011. ISBN 978-80-87474-31-0.

⁵⁹ LACINA, L., OSTŘÍŽEK, J., Učebnice evropské integrace. 3. vyd. Brno: Barrister &Principal, 2011. ISBN 978-80-87474-31-0.

⁶⁰ LACINA, L., OSTŘÍŽEK, J., Učebnice evropské integrace. 3. vyd. Brno: Barrister &Principal, 2011. ISBN 978-80-87474-31-0.

⁶¹ LACINA, L., OSTŘÍŽEK, J., Učebnice evropské integrace. 3. vyd. Brno: Barrister &Principal, 2011. ISBN 978-80-87474-31-0.

⁶² MACH, P., PILIP, I., ŽÁK, M., Evropská uni. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2011. ISBN 978-80-86730-72-1

- Upevňovat ochranu práv a zájmů státních příslušníků členských států prostřednictvím zavedení občanství Unie rozvíjet úzkou spolupráci v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí⁶³

V roce 1993 byla stanovena tzv. Kodaňská kritéria, která musí splnit každá země, aby mohla vstoupit do Evropské unie. Tato kritéria jsou následující:

- Stát musí být stabilní demokratickou institucí zajišťující nadvládu práva, ochranu lidských práv a respektování práv menšin
- Stát musí mít fungující tržní ekonomiku schopnou obstát v konkurenci s tlaky a tržními silami mezi členskými státy
- Musí být zajištěno začlenění legislativy Evropského společenství do národní legislativy a garantována schopnost plnit závazky plynoucí z členství v EU.⁶⁴

K 1. lednu 1995 došlo ke čtvrtému rozšíření Evropské unie o Rakousko, Finsko a Švédsko.⁶⁵

Dne 1. května 1999 vstoupila v platnost Amsterodamská smlouva, která je považována za novelu Smlouvy o Evropské unii. Tato smlouva upevnila jednotlivé pilíře Smlouvy o EU a stanovila čtyři základní cíle:

- Postavit do středu pozornosti EU problematiku zaměstnanosti a občanských práv
- Odstranit poslední překážky volného pohybu osob a posílit vnitřní bezpečnost
- Dát Evropě silnější postavení v mezinárodních vztazích
- Vytvořit efektivnější institucionální strukturu EU

Další významnou dohodou byla Smlouva z Nice, která vstoupila v platnost 1. února 2003. Tento dokument se zabýval například složením Evropského parlamentu, ještě užší spoluprací, problematikou hlasování kvalifikovanou většinou či velikostí a složením Evropské komise aj.⁶⁶

⁶³ LACINA, L., OSTŘÍŽEK, J., Učebnice evropské integrace. 3. vyd. Brno: Barrister &Principal, 2011. ISBN 978-80-87474-31-0.

⁶⁴ LACINA, L., OSTŘÍŽEK, J., Učebnice evropské integrace. 3. vyd. Brno: Barrister &Principal, 2011. ISBN 978-80-87474-31-0.

⁶⁵ LACINA, L., OSTŘÍŽEK, J., Učebnice evropské integrace. 3. vyd. Brno: Barrister &Principal, 2011. ISBN 978-80-87474-31-0.

⁶⁶ KUNEŠOVÁ, H., a kol., Evropská unie, Vybrané kapitoly z pohledu ekonoma. 1. vyd. Plzeň: ZČU, 2005. ISBN 80-7043-390-6.

Páté rozšíření EU proběhlo 1. května 2004 a jednalo se doposud o vstup historicky největší skupiny členských států. Přistoupily ČR, Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovinsko a Slovensko. K 1. lednu 2007 pak přistoupili v šesté vlně rozšiřování i Bulharsko a Rumunsko, poté co se jim podařilo splnit Kodaňská kritéria.⁶⁷

Lisabonská smlouva

Dne 1. prosince 2009 vstoupil v platnost další dokument, tzv. Lisabonská smlouva. Tato smlouva přinesla Evropské unii několik změn například zrušení tří-pilířového systému, který byl přijat Maastrichtskou smlouvou. Třetí pilíř (oblast justice a vnitra) byl začleněn do prvního pilíře. Došlo tedy k tomu, že v současné době existuje první pilíř společných politik a druhý pilíř zabývající se zahraniční politikou Evropské unie. Lisabonská smlouva je tedy uceleným souborem smluv, jehož součástí jsou Smlouva o Evropské unii, Smlouva o fungování Evropské unie, protokoly, přílohy a prohlášení a samozřejmě také Listina základních práv Evropské unie.⁶⁸

Poslední rozšíření proběhlo 1. července 2013, kdy do Evropské unie přistoupilo Chorvatsko a počet členských států je v současné době 28.⁶⁹

2.2 Vstup ČR do EU⁷⁰

Asociační dohoda

V prosinci roku 1990 tehdejší Československo zahájilo rozhovory s Evropskou unií o uzavření asociační dohody, která byla o rok později podepsána ještě spolu s Polskem a Maďarskem. Po rozpadu Československa byl však ratifikační proces pozastaven. V roce 1993 se ČR podařilo toto zpoždění dohnat a byla tedy podepsána dohoda zakládající přidružení mezi Českou republikou a Evropským společenstvím a jeho členskými státy. Smlouva poté vstoupila v platnost 1. února 1995. V roce 1993 na zasedání v Kodani bylo rozhodnuto, že asociované státy střední a východní Evropy, které si to přejí, se mohou přidat do EU. V prosinci 1994 pak Evropská rada vyzvala Komisi k vytvoření analýzy dopadů východního rozšíření EU na

⁶⁷ LACINA, L., OSTŘÍŽEK, J., Učebnice evropské integrace. 3. vyd. Brno: Barrister &Principal, 2011. ISBN 978-80-87474-31-0.

⁶⁸ LACINA, L., OSTŘÍŽEK, J., Učebnice evropské integrace. 3. vyd. Brno: Barrister &Principal, 2011. ISBN 978-80-87474-31-0.

⁶⁹ Poslední rozšíření EU. [online] [cit. 2013-10-29] Dostupné z: http://europa.eu/about-eu/eu-history/2010-today/2013/index_cs.htm

⁷⁰ Vstup ČR do EU. [online] [cit. 2013-10-29] Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/803/sekce>

jednotlivé politiky EU. Rada poté požádala Komisi o vypracování posudků k jednotlivým žádostem států o členství a vypracovala tak i souhrnný dokument o průběhu rozšiřování. Česká republika podala oficiální přihlášku pro členství do Evropské unie 17. ledna 1996 prostřednictvím tehdejšího předsedy vlády Václava Klause. Posudky o připravenosti kandidátských zemí zveřejnila Evropská komise v roce 1997 v tzv. Agendě 2000, ve svém posudku Komise doporučila zahájit jednání o členství s ČR, Maďarskem, Polskem, Estonskem, Slovinskem a Kypr.

Rozhovory o vstupu do EU

Na základě doporučení Komise se Evropská rada v prosinci 1997 rozhodla oficiálně přizvat k jednání o vstupu 11 kandidátských zemí. Česká republika byla zastoupena tehdejším prezidentem Václavem Havlem a ministrem zahraničí Jaroslavem Šedivým. Dále bylo rozhodnuto o svolání bilaterální mezivládní konference, který měla zahájit přístupová jednání s Kypr, Maďarskem, Polskem, Estonskem, ČR a Slovinskem. První část rozhovorů o vstupu ČR do Evropské unie započala v dubnu 1998 v Bruselu, v rámci které se srovnávala legislativa kandidátské země s evropským právem. Poté v listopadu 1998 začalo vlastní jednání o přistoupení ČR na ministerské úrovni.

Dne 14. ledna 1998 byl jmenován do čela českého negociačního týmu Pavel Telička, tehdejší náměstek ministra zahraničních věcí. Hlavním vyjednávacím Evropské komise byl Klaus van der Pas a ve vedení vyjednávacího týmu přímo pro ČR byl z počátku pan Michael Leigh, později od roku 2000 pan Rutger Wissels.

Evropská komise od roku 1998 vydávala každý rok pravidelné zprávy a pokroku kandidátských zemí v přípravách na členství v EU.

Rozšíření EU východním směrem

Během 7. až 11. prosince 2000 se konal summit v Nice, na kterém se řešilo rozšíření EU východním směrem. ČR měla po vstupu do EU dostat 11 hlasů v Radě, 20 poslanců v Evropském parlamentu, což bylo ČR považováno za diskriminaci vzhledem k tomu, že velikostně se přibližuje Belgii, Portugalsku či Řecku, které měly dostat více křesel.

Zpráva z roku 2001 již hodnotila ČR a její počínání lépe, za problematickou však byla považována situace Romů a reforma státní správy. V roce 2002 se zpráva zaměřila na otázku Benešových dekretů, nakonec však bylo rozhodnuto, že Benešovy dekrety nejsou považovány za překážku přistoupení ČR do Evropské unie. Poslední zpráva byla vydána v roce 2003, ve které Komise navrhla rozšíření EU o 10 států. Předvstupní proces byl tedy ukončen na zasedání

Evropské rady v prosinci 2002 v Kodani. Evropská rada poté rozhodla v souladu s Komisí o přijetí 10 nových států do EU.

2.3 Instituce EU

Evropská rada

Evropská rada je hlavní rozhodovací orgán EU.⁷¹ Úkolem tohoto orgánu je stanovit obecný politický směr s prioritami EU. Nemá pravomoc schvalovat právní předpisy. Evropská rada se skládá z vedoucích představitelů států a vlád jednotlivých členských zemí, z předsedy Komise a předsedy Evropské rady. Jednotlivých zasedání se účastní i vysoká představitelka pro zahraniční a bezpečnostní politiku. Současným předsedou Evropské rady je Herman Van Rompuy, jehož funkční období končí 30. listopadu 2014. Evropská rada se schází čtyřikrát ročně v Bruselu. Rozhodnutí tohoto orgánu jsou přijímána na základě konsenzu, ale jsou stanoveny případy, kdy je potřebné rozhodnout jednomyslně či kvalifikovanou většinou.⁷²

Evropský parlament

Evropský parlament je nejvyšší zákonodárný orgán Evropské unie.⁷³ Mezi jeho základní úlohy patří společně s Radou projednávat a schvalovat právní předpisy Evropské unie, dohlížet na další orgány EU, především Evropskou komisi a dohlížet na její demokratické fungování, a společně s Radou projednávat a přijímat rozpočet Evropské unie. Evropský parlament vykonává své funkce na 3 různých místech, kterými jsou Brusel (Belgie), Lucemburk (Lucembursko) a Štrasburk (Francie). Plenární zasedání se konají ve Štrasburku a v Bruselu, schůze parlamentních výborů pak rovněž v Bruselu. V Lucemburku sídlí administrativní složky nazývané jako generální sekretariát.⁷⁴ V současné době má Evropský parlament 736 poslanců., kteří se sdružují do jednotlivých frakcí a volí si své vedení. Evropský parlament mimo doposud uvedené funkce také schvaluje návrh na předsedu Komise.⁷⁵

⁷¹ KATRŇÁK, T. a kol. Odmaturuj ze společenských věd. 1. vyd. Brno: Didaktis, 2004. ISBN 80-86285-68-5.

⁷² Evropská rada. [online] [cit. 2013-10-31] Dostupné z:
<http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/european-council/index_cs.htm>

⁷³ KATRŇÁK, T. a kol. Odmaturuj ze společenských věd. 1. vyd. Brno: Didaktis, 2004. ISBN 80-86285-68-5.

⁷⁴ Evropský parlament. [online] [cit. 2013-10-31] Dostupné z:
<http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/european-parliament/index_cs.htm>

⁷⁵ MACH, P., PILIP, I., ŽÁK, M., Evropská unie. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2011. ISBN 978-80-86730-72-1

Rada EU

Rada Evropské unie bývá mnohdy nazývána pouze Radou a jedná se o instituci, v jejímž rámci se setkávají ministři členských států a přijímají právní předpisy. Mezi její úkoly patří schvalování zákonů EU, koordinace hospodářských politik členských států, podepisování dohod mezi EU a dalšími státy, schvalování rozpočtu EU, rozvoj zahraniční a obranné politiky a koordinace spolupráce mezi soudními orgány a policejními složkami členských států. Z hlediska členů tato instituce nemá stálé zástupce, na její zasedání jsou posíláni ministři podle právě projednávané politické oblasti. Rozhodování Rady probíhá kvalifikovanou většinou, počet hlasů jednotlivých zemí je dán počtem obyvatel země. Hlasování probíhá rovněž na základě kvalifikované většiny.⁷⁶

Evropská komise

Evropská komise je považována za nejvyšší orgán výkonné moci Evropské unie.⁷⁷ Její funkcí je hájit zájmy celé Evropské unie. Zabývá se přípravou nových právních předpisů a prováděním politiky EU a využíváním finančních prostředků Unie. Každá členská země je zastoupena jedním komisařem (v současné době je jich tedy 28), který má pětileté funkční období. Předsedou Komise je nyní José Manuel Barroso. Předseda bývá jmenován Evropskou radou. Jmenování všech komisařů schvaluje Evropský parlament. Mezi základní činnosti této instituce patří předkládání návrhů právních předpisů Parlamentu a Radě, správa rozpočtu EU a přerozdělování finančních prostředků, dohled nad dodržováním evropského práva a reprezentace Evropské unie na mezinárodní úrovni. Své sídlo má v Lucemburku a v Bruselu. Své kanceláře pak v každé členské zemi a v hlavních městech států za hranicemi.⁷⁸

Ostatní instituce EU

Evropská unie má kromě výše uvedených hlavních orgánů také další důležité instituce napomáhající jejímu fungování, patří mezi ně Soudní dvůr Evropské unie, Účetní dvůr Evropské unie, Evropský hospodářský a sociální výbor, Výbor regionů, Evropská centrální

⁷⁶ Rada EU. [online] [cit. 2013-10-31] Dostupné z:
<http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/council-eu/index_cs.htm>

⁷⁷ KATRŇÁK, T. a kol. Od maturuj ze společenských věd. 1. vyd. Brno: Didaktis, 2004. ISBN 80-86285-68-5.

⁷⁸ Evropská komise. [online] [cit. 2013-10-31] Dostupné z:
<http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/european-commission/index_cs.htm>

banka, Evropská investiční banka, Evropský investiční fond, Evropský veřejný ochránce práv, Evropský inspektor ochrany údajů a interinstitucionální orgány.⁷⁹

2.4 Smysl evropské integrace^{80,81}

Smysl evropské integrace na různých úrovních měl velký význam především po druhé světové válce, kdy panovala všeobecná obava z opětovného válečného zbrojení Německa. Hlavním cílem bylo zabránit dalším vojenským konfliktům a nastolit spolupráci mezi bývalými válečnými protivníky. Evropské státy se poučily ze situace po první světové válce, kdy příliš velké válečné reparace podpořily německý nacionalismus a nenávisť k ostatním Evropským státům. Dále se díky hospodářské spolupráci dařilo lépe kontrolovat strategická odvětví průmyslu potřebná pro další zbrojení. Evropská integrace měla řadu více či méně úspěšných podob a Evropou prošlo několik pokusů o její sjednocení za posledních 50 let. Prozatím největším úspěchem se od té doby stala právě fungující Evropská unie, jež vznikla v podstatě sjednocením tří do té doby nejdůležitějších společenství, kterými byly Evropské společenství uhlí a oceli, Euratom a Evropské hospodářské společenství.

Důvodem pro sjednocení však nebyl pouze strach z německého militarismu, ale také rostoucí napětí mezi východem a západem, zejména pak obavy ze síly a vlivu Sovětského svazu. Toto téma je aktuální i v současné době a vykristalizovalo sporem Ukrajiny a Ruska o Krym a možná i další východní oblasti Ukrajiny. Na druhou stranu však podobné soupeření existuje i opačným směrem, kde se Evropská unie snažila a snaží vytvořit protiváhu USA jako světové velmoci. V současné době však nejen protiváhu USA, ale taktéž Číně a některým jiným východoasijským zemím.

Z ekonomického hlediska bylo třeba ustát finanční krizi, jež propukla v roce 1947 a obnovit evropský válkou poznamenaný průmysl a zemědělství. Jak se ukázalo v minulých desetiletích, tyto snahy byly úspěšné. Evropská integrace však nezůstala pouze u obnovy průmyslu a zemědělství v Evropě a zažehnání nebezpečí vojenských konfliktů, jejími dalšími stupni se staly pásmo volného obchodu, celní unie, společný trh, hospodářská a měnová unie a politická

⁷⁹ Orgány a instituce EU. Evropská komise. [online] [cit. 2013-10-31] Dostupné z: http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/index_cs.htm

⁸⁰ TOMŠÍK, K., Evropská integrace a environmentální ekonomika. 5. vyd. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2011. ISBN 978-80-213-2309-4.

⁸¹ LACINA, L., OSTŘÍŽEK, J., Učebnice evropské integrace. 3. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2011. ISBN 978-80-87474-31-0.

unie, snaha o vyrovnání životních úrovní v různých regionech, ochrana životního prostředí nebo dokonce boj proti obchodu s lidmi a drogami.

2.5 Rozpočet Evropské unie

2.5.1 Příjmy⁸²

Příjmy rozpočtu EU se skládají ze čtyř vlastních zdrojů a jednoho doplňkového zdroje. Systém těchto vlastních zdrojů byl poprvé zaveden v roce 1971 prostřednictvím rozhodnutí o nahrazení finančních příspěvků členských států vlastními zdroji, toto rozhodnutí udělala Rada Evropského společenství.

Tradiční vlastní zdroje

Do této kategorie patří zemědělské dávky a cla, které členové tehdejšího Evropského společenství nebo v současnosti členové Evropské unie vybírají na vnějších hranicích s nečlenskými zeměmi. Část vybraných prostředků jim zůstává jako inkasní náklady, zbytek odvádějí do rozpočtu EU. Význam tohoto zdroje z dlouhodobého hlediska spíše klesá.

Podíl z výnosu DPH

V každé členské zemi je dle určených pravidel odváděna část výnosu DPH do rozpočtu EU. Vzhledem k rozdílům v daňových systémech jednotlivých členských zemí nelze paušálně určit podíl odvodů jen z částky vybrané na DPH, ale dochází k takzvané harmonizaci velikosti vyměřovacího základu pro DPH, na který se pak uplatní evropská sazba DPH.

Příspěvek z hrubého národního důchodu (HND)

Tento příspěvek je vlastně provizorním řešením z období, kdy tehdy aktuální zdroje přestávaly pokrývat náklady na hospodaření. Nejedná se přímo o vlastní zdroj financování, protože je do jisté míry závislý na vládách členských států. Najít další skutečný vlastní nezávislý zdroj financování nebude jednoduché a je otázkou, jestli se státy na tomto zdroji vůbec někdy dohodnou. Výhodou příspěvku z HND je fakt, že se jedná o zdroj spravedlivý a je ho dostatek. Spravedlnost je dána tím, že každý stát platí stejné procento ze svého HND. Tento zdroj je také koncipován jako doplňkový, tedy jeho výše a výše procenta z HND je stanovována tak, aby byl celkový rozpočet vyrovnaný.

⁸² LACINA, L., OSTŘÍŽEK, J., Učebnice evropské integrace. 3. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2011. ISBN 978-80-87474-31-0.

Ostatní zdroje rozpočtu

Ty se skládají z poplatků za administrativní činnost institucí, poplatků na fungování Evropského hospodářského prostoru, příjmy z půjček, výpůjček, přebytku rozpočtu předchozího roku aj. Jejich skladba je velice různorodá a výnosy nestabilní.

Community tax

Do příjmů rozpočtu Evropské unie dále spadá i tzv. community tax neboli daň Společenství. Tato daň se uplatňuje na platy evropských úředníků, kteří jsou zaměstnání orgány Evropské unie. Tato daň se odvádí progresivně. Její procentuální sazba se pohybuje od 8% do 45 %, záleží na výši platu, z té se následně odvádí příslušné procento přímo do rozpočtu EU.⁸³ Pro zajímavost je uvedena tabulka č. 1, kde je uvedeno rozdělení platu do jednotlivých pásem s příslušným procentem daně Společenství.

Tab. č. 1: Daňová pásma daně Společenství

Daňové pásma spoločenstva		
0,01 EUR	109,84 EUR	0,00%
109,85 EUR	1 938,92 EUR	8,00%
1 938,93 EUR	2 670,61 EUR	10,00%
2 670,62 EUR	3 060,65 EUR	12,50%
3 060,66 EUR	3 475,40 EUR	15,00%
3 475,41 EUR	3 865,43 EUR	17,50%
3 865,44 EUR	4 243,55 EUR	20,00%
4 243,56 EUR	4 633,75 EUR	22,50%
4 633,76 EUR	5 011,87 EUR	25,00%
5 011,88 EUR	5 401,91 EUR	27,50%
5 401,92 EUR	5 780,03 EUR	30,00%
5 780,04 EUR	6 170,23 EUR	32,50%
6 170,24 EUR	6 548,35 EUR	35,00%
6 548,36 EUR	6 938,38 EUR	40,00%
6 938,39 EUR		45,00%

Zdroj: Daňová pásma tzv. Community tax. [online] [cit. 2014-5-03] Dostupné z:

<<http://www.reformy.cz/zpravy/danovy-raj-v-bruseli/>>

⁸³ Community tax. [online] [cit. 2014-5-03] Dostupné z: <http://ec.europa.eu/civil_service/job/official/>

2.5.2 Výdaje

Výdaje rozpočtu EU se dělí v současné době do následujících pěti hlav:⁸⁴ Složení jednotlivých hlav je přiloženo v příloze B.

- Hlava 1: Udržitelný rozvoj
- Hlava 2: Ochrana přírodních zdrojů a hospodaření s nimi
- Hlava 3: Občanství, svoboda, bezpečnost a právo
- Hlava 4: EU jako globální partner
- Hlava 5: Správní náklady
- Hlava 6: Náhrady (platila pro období 2007-2009)

Hlava 1: Udržitelný růst

Tato skupina výdajů financuje největší množství politik Evropské unie. Dělí se na dvě následující skupiny: Konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost a Soudržnost pro růst a zaměstnanost. Konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost zahrnuje například výdaje na podporu výzkumu a technologického rozvoje, na podporu evropských programů vzdělávání, školení a výměny mládeže, výdaje na dopravní politiku, na budování transevropských dopravních sítí či fiskální a celní politiku aj. Druhou podskupinou je Soudržnost pro růst a zaměstnanost, která se zabývá financováním politiky hospodářské a sociální soudržnosti, patří sem strukturální fondy a fond soudržnosti.

Hlava 2: Ochrana přírodních zdrojů a hospodaření s nimi

Hlava 2 se zaměřuje na financování společné zemědělské politiky, společné politiky rybolovu a ochrany životního prostředí.⁸⁵

Hlava 3: Občanství, svoboda, bezpečnost právo⁸⁶

Další oblastí výdajů je Hlava 3, která se zabývá sdružováním politik týkající se práv, bezpečnosti a svobod občanů.

⁸⁴ LACINA, L., OSTŘÍŽEK, J., Učebnice evropské integrace. 3. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2011. ISBN 978-80-87474-31-0.

⁸⁵ LACINA, L., OSTŘÍŽEK, J., Učebnice evropské integrace. 3. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2011. ISBN 978-80-87474-31-0.

⁸⁶ LACINA, L., OSTŘÍŽEK, J., Učebnice evropské integrace. 3. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2011. ISBN 978-80-87474-31-0.

Hlava 4: EU jako globální partner

Čtvrtá Hlava se zaměřuje na prostředky věnované Evropskou unií na podporu rozvoje třetích zemí, přičemž významnější jsou regiony geograficky bližší EU.⁸⁷

Hlava 5: Správní náklady

Hlava 5 bývá někdy označována rovněž pojmem administrativa.⁸⁸

2.5.3 Konkrétní rozpočet EU na rok 2013⁸⁹

Podíváme-li se na konkrétní příklad rozpočtu Evropské unie například pro rok 2013, vidíme, že nejprve jsou uvedeny celkové příjmy a výdaje rozpočtu v přehledné tabulce, z nichž jsou veškeré položky detailně rozebrány v dalších stránkách rozpočtu. V případě roku 2013 je přehled příjmů a výdajů následující.

Výdaje pro rozpočtový rok 2013

Tab. č. 2: Výdaje – prostředky, které bylo potřeba pokrýt v roce 2013 (hodnoty v EUR)

Popis	Rozpočet na rok 2013	Rozpočet na rok 2012	Změna (%)
1. Trvale udržitelný růst	59 085 022 097	60 287 086 467	-1,99
2. Ochrana přírodních zdrojů a hospodaření s nimi	57 484 414 991	58 044 868 674	-0,97
3. Občanství, svoboda, bezpečnost, právo	1 514 583 267	2 182 532 099	-30,6
4. EU jako globální hráč	6 322 601 760	6 966 011 071	-9,24
5. Správní náklady / Správa	8 430 365 740	8 277 736 996	1,84
Výdaje celkem	132 836 987 855	135 758 235 307	-2,15

Zdroj: Výdaje v roce 2013. [online] [cit. 2014-4-08] Vlastní zpracování na základě údajů dostupných z:

<<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2013:066:FULL&from=CS>>

Z výše uvedené tabulky č. 2 je patrné, že převážně došlo ke snížení výdajů a to u prvních čtyř položek, tedy u trvale udržitelného růstu, u ochrany přírodních zdrojů, u výdajů na občanství, svobodu, bezpečnost a právo a položky EU jako globálního hráče, kde právě u této poslední

⁸⁷ LACINA, L., OSTŘÍŽEK, J., Učebnice evropské integrace. 3. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2011. ISBN 978-80-87474-31-0.

⁸⁸ Správní náklady. [online] [cit. 2013-11-01] Dostupné z: <<https://www.euroskop.cz/8879/sekce/vydaje-rozpocet-eu/>>

⁸⁹ Přijetí souhrnného rozpočtu Evropské unie na rozpočtový rok 2013 s konečnou platností. [online] [cit. 2013-03-10] Dostupné z: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:066:0001:0568:CS:PDF>>

položky došlo k největší změně oproti předcházejícímu období. Jedinou položkou výdajů, jež vzrostla proti roku 2012, byly správní náklady.

Příjmy pro rozpočtový rok 2013

Tab. č. 3: Příjmy souhrnného rozpočtu Evropské unie (hodnoty v EUR)

Popis	Rozpočet na rok 2013	Rozpočet na rok 2012	Změna (%)
Různé příjmy (hlavy 4-9)	1 548 967 007	5 109 219 138	-69,68
Přebytek z předchozího rozpočtového roku	p.m.	1 496 968 014	
Přebytek vlastních zdrojů z vráceného přebytku Záručního fondu pro vnější vztahy	p.m.	p.m.	
Zůstatek vlastních zdrojů pocházející z DPH a vlastních zdrojů z HDP / HND z předcházejících let	p.m.	497 328 000	
Příjmy za hlavy 3 až 9 celkem	1 548 967 007	7 103 515 152	-78,19
Čisté částky cel a dávek z cukru	18 755 200 000	16 824 200 000	11,48
Vlastní zdroje z DPH při jednotné sazbě	15 029 949 025	14 546 298 300	3,32
Zbývající část, která má být financována z dodatečného zdroje	97 502 871 823	97 284 221 855	0,22
Prostředky z vlastních zdrojů celkem	131 288 020 848	128 654 720 155	2,05
Příjmy celkem	132 836 987 855	135 758 235 307	-2,15

Zdroj: Příjmy v roce 2013. [online] [cit. 2014-4-08] Vlastní zpracování na základě údajů dostupných z:

<<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2013:066:FULL&from=CS>>

Z výše uvedené tabulky č. 3 je patrné, že největšími příjmy za rok 2013 jsou prostředky, které mají být hrazeny z dodatečného zdroje. Je zde vidět trend nižšího podílu vlastních zdrojů jako clo i odvodu z DPH. Ostatní položky v rozpočtu jsou v porovnání s těmito výrazně nižší. Uvedená zkratka p.m. znamená tzv. pro memoria, to bývá přeloženo do angličtiny jako tzv. token entry. Jedná se o zkratku, kterou zavedla Evropská unie pro situaci, kdy data nejsou v současné době k dispozici.

Tab. č. 4: Souhrn financování rozpočtu EU podle typu vlastních zdrojů a podle členského státu pro rok 2013

Členský stát	Tradiční vlastní zdroje (TVZ)				Vlastní zdroje z DPH a HND, včetně úprav						Celkové vlastní zdroje (*)
	Čisté poplatky z cukru (75 %)	Čistá cla (75 %)	Celkové čisté tradiční vlastní zdroje (75 %)	Náklady na výběr (25 % z hrubých TVZ) p.m.	Vlastní zdroj z DPH	Vlastní zdroj z HND	Snížení ve prospěch Nizozemska a Švédska	Oprava pro Spojené království	Príspevky členských států celkem	Podíl na celkových příspěvcích členských států (%)	
	(1)	(2)	(3) = (1) + (2)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9) = (5) + (6) + (7) + (8)	(10)	(11) = (3) + (9)
Belgie	6 600 000	1 871 900 000	1 878 500 000	626 166 667	507 167 100	2 895 750 221	25 706 523	203 319 870	3 631 943 714	3,23	5 510 443 714
Bulharsko	400 000	62 200 000	62 600 000	20 866 667	57 164 100	293 989 644	2 609 842	20 641 952	374 405 538	0,33	437 005 538
Česká republika	3 400 000	246 200 000	249 600 000	83 200 000	203 719 800	1 084 856 430	9 630 626	76 171 234	1 374 378 090	1,22	1 623 978 090
Dánsko	3 400 000	373 500 000	376 900 000	125 633 333	303 452 100	1 897 714 696	16 846 635	133 244 609	2 351 258 040	2,09	2 728 158 040
Německo	26 300 000	3 780 400 000	3 806 700 000	1 268 899 996	1 803 400 200	20 137 874 099	178 770 505	247 496 041	22 367 540 845	19,88	26 174 240 845
Estonsko	0	25 000 000	25 000 000	8 333 333	24 685 200	123 146 606	1 093 213	8 646 516	157 571 535	0,14	182 571 535
Irsko	0	217 100 000	217 100 000	72 366 667	187 321 800	937 595 214	8 323 340	65 831 554	1 199 071 908	1,07	1 416 171 908
Řecko	1 400 000	141 200 000	142 600 000	47 533 334	261 990 000	1 453 813 750	12 905 981	102 076 906	1 830 786 637	1,63	1 973 386 637
Španělsko	4 700 000	1 221 600 000	1 226 300 000	408 766 667	1 432 742 400	7 608 235 208	67 540 796	534 198 490	9 642 716 894	8,57	10 869 016 894
Francie	30 900 000	2 034 500 000	2 065 400 000	688 466 667	2 949 517 200	15 663 552 046	139 050 482	1 099 788 009	19 851 907 737	17,64	21 917 307 737
Itálie	4 700 000	1 799 100 000	1 803 800 000	601 266 667	1 986 511 800	11 789 770 216	104 661 652	827 797 416	14 708 741 084	13,07	16 512 541 084
Kypř	0	24 800 000	24 800 000	8 266 667	26 485 350	128 691 669	1 142 438	9 035 853	165 355 310	0,15	190 155 310
Lotycko	0	26 800 000	26 800 000	8 933 333	21 768 300	161 335 967	1 432 232	11 327 913	195 864 412	0,17	222 664 412
Litva	800 000	55 000 000	55 800 000	18 600 000	36 546 300	243 541 088	2 161 994	17 099 797	299 349 179	0,27	355 149 179
Lucembursko	0	15 700 000	15 700 000	5 233 333	48 788 250	237 060 915	2 104 467	16 644 804	304 598 436	0,27	320 298 436
Maďarsko	2 000 000	119 800 000	121 800 000	40 600 000	120 115 200	742 682 754	6 593 038	52 146 128	921 537 120	0,82	1 043 337 120
Malta	0	10 800 000	10 800 000	3 600 000	9 308 700	45 230 746	401 528	3 175 795	58 116 769	0,05	68 916 769
Nizozemsko	7 300 000	2 086 000 000	2 093 300 000	697 766 667	273 970 400	4 565 411 085	- 653 069 739	56 109 257	4 242 421 003	3,77	6 335 721 003
Rakousko	3 200 000	239 900 000	243 100 000	81 033 334	320 816 475	2 318 925 197	20 585 859	28 499 771	2 688 827 302	2,39	2 931 927 302
Polsko	12 800 000	426 400 000	439 200 000	146 400 000	573 392 100	2 874 399 396	25 516 985	201 820 761	3 675 129 242	3,27	4 114 329 242
Portugalsko	200 000	136 500 000	136 700 000	45 566 667	234 528 000	1 193 406 430	10 594 260	83 792 876	1 522 321 566	1,35	1 659 021 566
Rumunsko	1 000 000	124 700 000	125 700 000	41 900 000	151 729 800	1 046 460 076	9 289 769	73 475 304	1 280 954 949	1,14	1 406 654 949
Slovensko	0	81 800 000	81 800 000	27 266 667	53 463 750	259 779 055	2 306 144	18 239 917	333 788 866	0,30	415 588 866
Slovensko	1 400 000	141 700 000	143 100 000	47 700 000	76 974 000	534 417 829	4 744 202	37 523 182	653 659 213	0,58	796 759 213
Finsko	800 000	169 600 000	170 400 000	56 800 000	283 110 000	1 515 139 610	13 450 391	106 382 790	1 918 082 791	1,70	2 088 482 791
Švédsko	2 600 000	552 600 000	555 200 000	185 066 667	184 812 800	3 086 914 953	- 144 562 988	37 938 425	3 165 103 190	2,81	3 720 303 190
Spojené království	9 500 000	2 647 000 000	2 656 500 000	885 500 000	2 896 467 900	14 663 176 923	130 169 825	- 4 072 425 170	13 617 389 478	12,10	16 273 889 478
Celkem	123 400 000	18 631 800 000	18 755 200 000	6 251 733 333	15 029 949 025	97 502 871 823	0	0	112 532 820 848	100,—	131 288 020 848

(*) p.m. (vlastní zdroje + ostatní příjmy = celkové výdaje; (1 31 288 020 848 + 1 548 967 007 = 132 836 987 855 = 132 836 987 855)).
 (†) Celkové vlastní zdroje jakožto procentní podíl HND: (131 288 020 848) / (13 377 699 400 000) = 0,98 %; strop vlastních zdrojů jakožto procentní podíl HND: 1,23 %.

Zdroj: Souhrn financování rozpočtu EU. [online] [cit. 2014-4-08] Dostupné z:

<<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2013:066:FULL&from=CS> >

Dále jsou v rámci souhrnného rozpočtu vyčleněny jednotlivé instituce Evropské unie, jejichž příjmy a výdaje jsou následně uvedeny detailněji. Těmito institucemi jsou:

- Parlament
- Evropská rada a Rada
- Komise
- Soudní dvůr Evropské unie
- Účetní dvůr
- Evropský hospodářský a sociální výbor
- Výbor regionů
- Evropský veřejný ochránce práv
- Evropský inspektor ochrany údajů
- Evropská služba pro vnější činnost

U všech těchto institucí jsou vždy detailně uvedeny jejich výdaje, příjmy a zaměstnanci, kde jsou uvedeny počty stálých pracovních míst a dočasných pracovních míst.⁹⁰

2.5.4 Čistá pozice ČR pro rok 2013

Tab. č. 5: Čistá pozice České republiky vůči rozpočtu EU za rok 2013

Příjmy z rozpočtu EU	mil. Kč
Strukturální akce	92 453,27
Strukturální fondy	56 533,25
Fond soudržnosti	35 920,02
Zemědělství	31 246,77
I. Pilíř	21 656,42
II. Pilíř	9 590,36
Vnitřní politiky	2 029,09
Předvstupní nástroje	-13,03
Celkové příjmy z rozpočtu EU	125 716,10
Celkové platby do rozpočtu EU	41 661,33
Čistá pozice vůči rozpočtu EU	84 054,77

Zdroj: Čistá pozice ČR. [online] [cit. 2014-4-08] Dostupné z:

<<http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2014/cista-pozice-ceske-republiky-vuci-rozpoc-16906>>

Čistá pozice ČR pro rok 2013 je uvedena v tabulce č. 5. Pro úplnost ještě uvedeme vývoj čisté pozice ČR od vstupu do EU, který dává lepší představu o celkovém vývoji. Jak je z grafu č. 1 patrné, po celou dobu byla bilance čisté pozice pro Českou republiku kladná a s postupem času se až na propad v roce 2011 zvyšuje, ovšem odvody se v čase zvyšují jen nepatrně. Celkově pak ČR za období 2004 – 2013 odvedla do rozpočtu EU 342,8 mld. Kč a získala naopak 676,2 mld. Kč.⁹¹

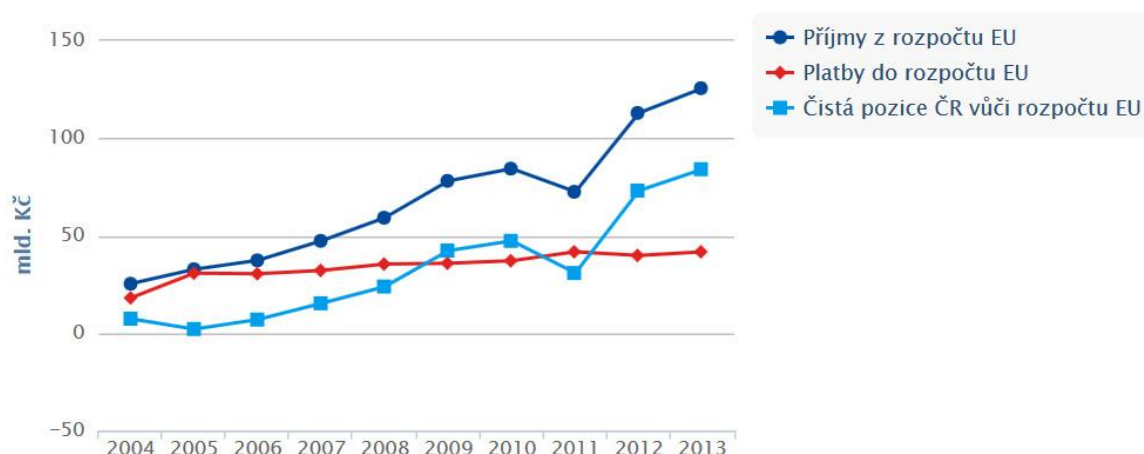
⁹⁰ Instituce EU vyčleněné v rozpočtu. [online] [cit. 2014-4-08] Dostupné z:

<<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2013:066:FULL&from=CS>>

⁹¹ Čistá pozice ČR. [online] [cit. 2014-4-08] Dostupné z:

<<http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2014/cista-pozice-ceske-republiky-vuci-rozpoc-16906>>

Graf č. 1: Vývoj příjmů z rozpočtu a odvody do rozpočtu EU v letech 2004-2013

Zdroj: Čistá pozice ČR. [online] [cit. 2014-4-08] Dostupné z:

<<http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2014/cista-pozice-ceske-republiky-vuci-rozpoc-16906>>

2.6 Fondy Evropské unie

Pro realizaci evropské politiky hospodářské a sociální soudržnosti jsou fondy EU hlavním nástrojem. Plánovaným přerozdělováním finančních prostředků se pak realizuje rozvoj ekonomicky a sociálně slabších regionů členských států.⁹²

Politika soudržnosti EU

Prioritou Evropské unie je právě regionální politika hospodářské a sociální soudržnosti (HSS). Představuje realizaci principu solidarity mezi členskými státy EU, kde rozvinutější země pomáhají rozvoji chudších států a regionů tak, aby se rozdíly mezi regiony co nejvíce snížily. Politika HSS podporuje mimo jiné hlavně udržitelný rozvoj, zaměstnanost, ochranu životního prostředí a územní soudržnost Unie, do které spadá hlavně přeshraniční a meziregionální spolupráce.⁹³

2.6.1 Strukturální fondy

Strukturální fondy jsou základním nástrojem politiky hospodářské a sociální soudržnosti, jejímž cílem je dosažení ekonomické a sociální soudržnosti Unie. Finanční prostředky ze strukturálních fondů slouží jako pomoc méně rozvinutým regionům, dále regionům se

⁹² Fondy EU. [online] [cit. 2014-4-03] Dostupné z:

<<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU>>

⁹³ Politika soudržnosti EU. [online] [cit. 2014-4-03] Dostupné z:

<<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU>>

strukturálními problémy a pro podporu adaptace a modernizace politik, vzdělávacích systémů a odborné přípravy zaměstnanosti v těchto oblastech.⁹⁴ Cílem strukturálních fondů je tedy snížení rozdílů mezi regiony členských států a snížení zaostalosti nejvíce znevýhodněných oblastí v rámci Unie.⁹⁵ V rámci regionálního rozvoje byly stanoveny tři základní cíle regionální politiky, kterými jsou:⁹⁶

- **Cíl Konvergence**

- Cílem konvergence je myšlena podpora růstu a tvorby pracovních míst v méně rozvinutých členských zemích Evropské unie. Jedná se o cílenou podporu regionů, jejichž hrubý domácí produkt (HDP) na obyvatele je nižší než 75 % průměru Evropské unie.

- **Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost**

- Druhým cílem regionální politiky je regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost, prostřednictvím jehož programů dochází k podpoře regionů v oblasti ekonomických změn v průmyslových, městských a venkovských oblastech. Cílovou skupinou jsou státy s HDP na obyvatele vyšším, než je 75 % průměru EU. V ČR toto kritérium splňuje pouze Praha. Jedná se o podporu inovací, zlepšování životního prostředí atd.

- **Cíl Evropská územní spolupráce**

- Třetí cíl se zaměřuje na evropskou územní spolupráci, čímž je myšlena podpora harmonizace a vyváženého rozvoje území. Klade důraz na rozvoj vědy, výzkumu, informační společnosti, životního prostředí, řízení vodních zdrojů aj.

V rámci strukturálních fondů jsou pro období 2007-2013 stanoveny dva strukturální fondy, kterými jsou Evropský fond regionálního rozvoje a Evropský sociální fond.

Země Evropské unie mohou užívat finanční prostředky z evropských fondů pouze v rámci vypracovaných a schválených operačních programů. V České republice bylo pro tyto účely vytvořeno pro období 2007-2013 celkem 24 operačních programů, které se rozdělují na tematické, regionální, operační programy pro Prahu a programy spadající pro cíl Evropská

⁹⁴ Strukturální fondy. [online] [cit. 2013-11-01] Dostupné z: <<http://www.euractiv.cz/strukturalni-fondy>>

⁹⁵ Strukturální fondy – Abeceda fondů Evropské unie. [online] [cit. 2013-11-01] Dostupné z: <<http://www.euroskop.cz/gallery/8/2589-9154cd8399eab9d640d182d674da42b7.pdf>>

⁹⁶ CHVOJKOVÁ, A., KVĚTOŇ, V. a kol. Finanční prostředky fondů EU v programovacím období 2007-2013. 1. vyd. Praha: IREAS, Institut pro strukturální politiku, o.p.s., 2007. ISBN 978-80-86684-43-7.

územní spolupráce⁹⁷ a síťové programy INTERACT II a ESPON 2013.⁹⁸ Operační programy ČR pro období 2007-2013 jsou uvedeny v příloze C.

Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF)⁹⁹

Tento fond vznikl již v roce 1974 a v současné době patří mezi nejvýznamnější strukturální fondy. Je to základní nástroj regionální politiky pro financování strukturální pomoci. Jeho účelem je vyrovnávání zásadních regionálních rozdílů v rámci Evropské unie. Evropský fond regionálního rozvoje se zaměřuje na splnění cíle konvergence a regionální konkurenceschopnosti a zaměstnanosti, mimo to poskytuje finanční prostředky pro iniciativu INTERREG a URBAN. Tento fond je rovněž zdrojem pro financování Regionálního operačního programu Severozápad a Operačního programu Doprava.

Tento fond se zabývá například financováním:

- Investic do infrastruktury
- Podporou služeb pro podniky
- Zlepšením přístupu podniků k financím
- Tvorbou infrastruktury pro místní rozvoj a rozvoj zaměstnanosti
- Rozvojem vnitřního potenciálu podporujícího místní rozvoj a zaměstnanost a činnost malých a středních podniků aj.

Evropský fond regionálního rozvoje dále podporuje rovněž:

- Produktivní prostředí
- Výzkum a technologický vývoj
- Rozvoj informační společnosti
- Investování do cestovního ruchu a kultury
- Ochrana a zlepšování životního prostředí

⁹⁷ Strukturální fondy – Abeceda fondů Evropské unie. [online] [cit. 2013-11-02] Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/gallery/8/2589-9154cd8399eab9d640d182d674da42b7.pdf>

⁹⁸ ESPON a INTERACT II. [online] [cit. 2013-11-02] Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8641/sekce/operacni-programy-v-cr/>

⁹⁹ Evropský fond regionálního rozvoje. [online] [cit. 2013-11-02] Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/index.php?id=evropsky-fond-regionalniho-rozvo>

- Rovnost mužů a žen z hlediska zaměstnanosti atd.

Evropský sociální fond (ESF)

Evropský sociální fond se zabývá oblastí zaměstnanosti a rozvoje lidských zdrojů.¹⁰⁰ Zaměřuje se investováním do lidského kapitálu neboli do pracovníků, mladých lidí a všech hledajících pracovní místo. Mezi priority Evropského sociálního programu patří zvýšení adaptability pracovníků, zlepšování přístupu k zaměstnanosti například u čerstvých absolventů či lidem s nízkou kvalifikací, pomoc lidem ze znevýhodněných skupin najít zaměstnání atd.¹⁰¹

2.6.2 Fond soudržnosti

Fond soudržnosti bývá mnohdy nazýván také jako kohezní fond, byl založen v roce 1993 a jeho účelem bylo poskytování pomoci vybraných členským zemím Evropské unie. Nejedná se o strukturální fond a jeho finanční podpora je určena na konkrétní velké projekty týkající se životního prostředí, dopravy, energetické účinnosti a obnovitelným a neobnovitelným energetickým zdrojům. Tento fond je určen pro země, jejichž hrubý národní produkt není větší než 90 % průměru Evropské unie nebo pokud má stát stanovený program vedoucí ke splnění podmínek hospodářského sbližování.¹⁰²

2.6.3 Zemědělská politika¹⁰³

Podpora zemědělské výroby neboli společná zemědělská politika patří k velice významným aktivitám Evropské unie. Z finančního hlediska se jedná o největší zátěž rozpočtu EU a na rozdíl od ostatních záměrů Evropské unie jde o politiku ochrannou. Na rozdíl od všeobecných tendencí o liberalizaci trhu je tato politika naopak charakterizována silným zastoupením regulace a ochrany trhů. Svůj původ má tento směr od dob světových válek, po jejichž skončení se celá Evropa potýkala s nedostatkem potravin a bylo potřeba obnovit dostatečně silnou a efektivní domácí zemědělskou výrobu. Další důvody jsou například

¹⁰⁰ Strukturální fondy – Abeceda fondů Evropské unie. [online] [cit. 2013-11-02] Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/gallery/8/2589-9154cd8399eab9d640d182d674da42b7.pdf>

¹⁰¹ Evropský strukturální fond. [online] [cit. 2013-11-02] Dostupné z: <http://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=35&langId=cs>

¹⁰² Strukturální fondy – Abeceda fondů Evropské unie. [online] [cit. 2013-11-02] Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/gallery/8/2589-9154cd8399eab9d640d182d674da42b7.pdf>

¹⁰³ LACINA, L., OSTŘÍŽEK, J., Učebnice evropské integrace. 3. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2011. ISBN 978-80-87474-31-0.

postavení potravin jako základní lidské potřeby, jejíž i krátkodobý výpadek může mít dalekosáhlé sociální důsledky. V neposlední řadě jde také o protiváhu průmyslovému sektoru, kdy mají státy zaměřené více na zemědělskou výrobu kompenzované postavení proti zemím se silným průmyslem.

Další oblastí, které se zemědělská politika týká, je také společná politika rybolovu. Jejímí hlavními cíli jsou především ochrana vodních živočišných druhů před nadměrným výlovem, zajištění životní úrovně rybářů a zajištění plynulých dodávek spotřebitelům a zpracovatelům za rozumné ceny.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD)

Tento fond patří do společné zemědělské politiky Unie. Prostředky z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova slouží pro zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství, potravinářství, lesnictví a k rozvoji venkovských oblastí. V případě České republiky se z tohoto fondu financují projekty spadající do programu rozvoje venkova ČR, který je řízen Ministerstvem zemědělství ČR.¹⁰⁴

Evropský rybářský fond (EFF)

Evropský rybářský fond se stal pro období 2007-2013 novým nástrojem společné rybářské politiky. Jeho hlavním cílem je zajištění trvale udržitelného rozvoje evropského rybolovu a akvakultury. Tento fond se zaměřuje na zvýšení konkurenceschopnosti a na ochranu a zlepšování životního prostředí. Finance plynoucí z fondu jsou určeny jak pro projekty v rámci mořského, tak i vnitrozemského rybolovu.¹⁰⁵ Mezi priority stanovené pro Evropský rybářský fond patří pomoc loďstvu přizpůsobovat lovnou kapacitu, zpracování a prodej produktů rybolovu a akvakultury, podpora organizací reprezentujících společné zájmy v tomto oboru, trvale udržitelný rozvoj oblastí závislých na rybolovu a technická pomoc.¹⁰⁶

¹⁰⁴ Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova. [online] [cit. 2013-11-02] Dostupné z: [<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/Glosar/E/Evropsky-zemedelsky-fond-pro-rozvoj-venkova-\(EAFRD\)>](http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/Glosar/E/Evropsky-zemedelsky-fond-pro-rozvoj-venkova-(EAFRD))

¹⁰⁵ Strukturální fondy – Abeceda fondů Evropské unie. [online] [cit. 2013-11-02] Dostupné z: [<http://www.euroskop.cz/gallery/8/2589-9154cd8399eab9d640d182d674da42b7.pdf>](http://www.euroskop.cz/gallery/8/2589-9154cd8399eab9d640d182d674da42b7.pdf)

¹⁰⁶ Evropský rybářský fond. [online] [cit. 2013-11-02] Dostupné z: [<https://www.euroskop.cz/8633/sekce/fondy-pro-zemedelce-a-rybare/>](https://www.euroskop.cz/8633/sekce/fondy-pro-zemedelce-a-rybare/)

2.6.4 Komunitární programy

Komunitární programy jsou zaměřené na prohlubování spolupráce a řešení společných problémů členských a kandidátských zemí do Unie. Jedná se o programy, které jsou financovány z rozpočtu Evropské unie prostřednictvím grantů. Oblasti projektů financovaných z těchto programů jsou:

- Vzdělávání
- Věda a výzkum
- Kultura
- Podpora malého a středního podnikání
- Podpora rozvoje dopravní a energetické infrastruktury
- Informační společnosti atd.¹⁰⁷

Jedná se o víceleté programy poskytující neinvestiční podporu. Žadatelé o tuto podporu musejí finanční prostředky užít na předem určené a konkrétní účely. Mezi nejznámější programy spadá Erasmus, Leonardo da Vinci a 7. rámcový program pro vědu a výzkum v rámci Programu celoživotního učení, program Galileo či Evropa pro občany aj.

Tyto programy nemají jednotná pravidla pro přidělení finančních prostředků a organizaci výběrových řízení. K daným programům jsou vždy zveřejněny výzvy pro předložení projektů. Většinou je u komunitárních programů uvedena podmínka vytvoření partnerství. Cílem je tedy přesáhnout lokální, regionální a národní zájmy.¹⁰⁸

2.6.5 Evropský fond solidarity (EUSF)

Fond solidarity byl založen v srpnu 2002 po záplavách ve střední Evropě. Finanční prostředky tohoto fondu jsou určeny nejen členským státům, ale i přistupujícím postiženým velkými přírodními katastrofami, u kterých je odhadovaná škoda vyšší než 0,6 % HDP postiženého

¹⁰⁷ Komunitární programy. [online] [cit. 2013-11-02] Dostupné z:

<<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/Glosar/K/Komunitarni-programy>>

¹⁰⁸ Komunitární programy. [online] [cit. 2013-11-02] Dostupné z:

<<https://www.euroskop.cz/8643/sekce/o-komunitarnich-programech/>>

státu. Cílem toho fondu je rychlá a flexibilní pomoc a preventivní opatření proti takovým katastrofám.¹⁰⁹

2.7 ČR a možnosti čerpání finančních prostředků z EU

Mezi základní cíle regionální politiky Evropské unie patří pomoc všem regionům k dosažení jejich plného potenciálu, zvýšení konkurenceschopnosti a zaměstnanosti v regionech a zvýšení životní úrovně v zemích připojených po roce 2004, aby i ty dosáhly průměru EU. Rozdíly mezi jednotlivými regiony, které se regionální politika snaží snížit, mají řadu důvodů, mezi které patří například řídké osídlení regionu, sociální a hospodářské změny či zeměpisná odlehlost daného regionu. Pro období 2007-2013 byly určeny výdaje na regionální rozvoj ve výši 347 mld. eur, což je více než třetina rozpočtu Evropské unie. Finanční prostředky jsou rozděleny mezi Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond a Fond soudržnosti.¹¹⁰

Regionální členění¹¹¹

Pro účely regionální politiky bylo vytvořeno tzv. regionální členění NUTS. Zkratka NUTS je označení územní statistické jednotky, celým názvem La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques, kterou zavedl Statistický úřad Evropského společenství pro potřeby klasifikace jednotné struktury územních jednotek v rámci Evropské unie.¹¹² V rámci tohoto systému je každá země rozčleněna do tří úrovní NUTS I, NUTS II, NUTS III. Toto rozdělení je dáno počtem obyvatel.

- NUTS I - 3 mil. až 7 mil. obyvatel, tvořena několika velkými celky nebo celým státem
- NUTS II - 800 tisíc až 3 mil. obyvatel, obvykle odpovídá úrovni středního článku územně správního členění státu, v případě ČR jde o regiony soudržnosti
- NUTS III - od 150 tisíc do 800 tisíc obyvatel, odpovídají úrovni nižšího územněsprávního celku, v případě ČR je to kraj

¹⁰⁹ Strukturální fondy – Abeceda fondů Evropské unie. [online] [cit. 2013-11-02] Dostupné z: <<http://www.euroskop.cz/gallery/8/2589-9154cd8399eab9d640d182d674da42b7.pdf>>

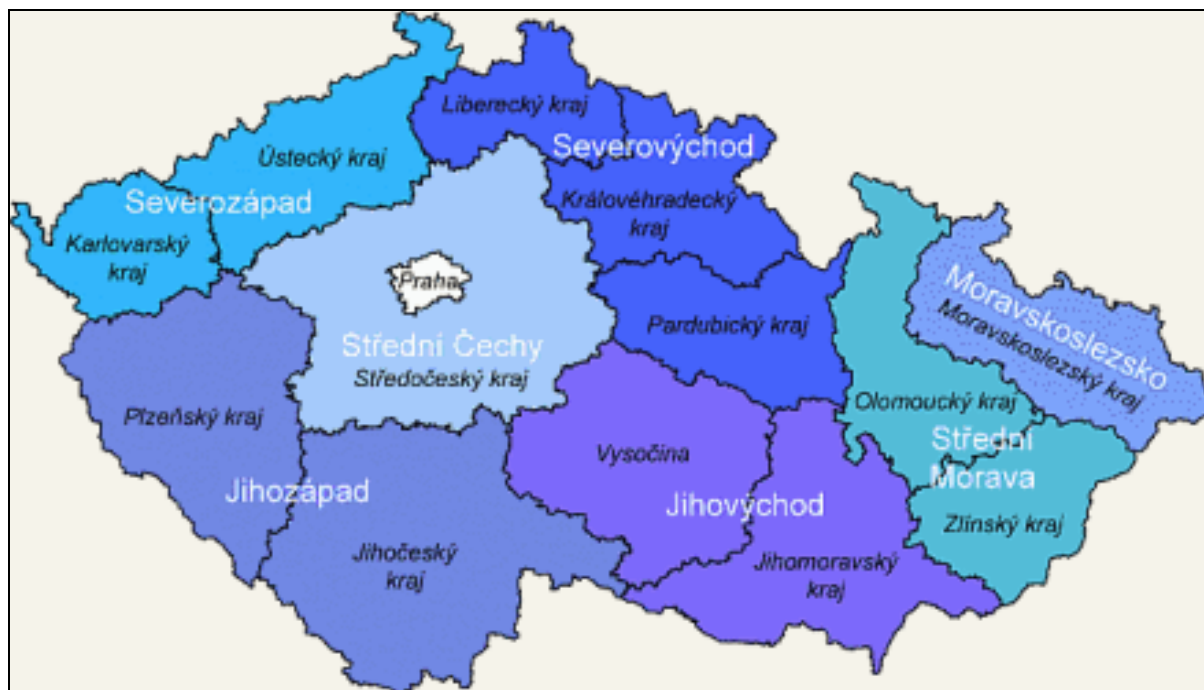
¹¹⁰ Regionální politika EU. [online] [cit.-2014-02-18] Dostupné z: <http://europa.eu/pol/reg/index_cs.htm>

¹¹¹ LACINA, L., OSTŘÍŽEK, J., Učebnice evropské integrace. 3. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2011. ISBN 978-80-87474-31-0.

¹¹² NUTS. [online] [cit.-2014-04-22] Dostupné z: <<http://www.zkratky.cz/NUTS/10312>>

Česká republika tak pro potřeby regionální politiky byla rozdělena na tzv. regiony soudržnosti, jež jsou vyznačeny v následujícím schéma.¹¹³

Obr. č. 4: Regiony soudržnosti ČR

Zdroj: Mapa regionů soudržnosti ČR. [online] [cit. 2014-02-18] Dostupné z:

<<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU/Regiony-regionalni-politiky-EU>>

Výše uvedená mapa ukazuje regiony konvergence, kterými jsou Severozápad, Severovýchod, Jihozápad, Jihovýchod, Střední Čechy, Střední Morava, Moravskoslezsko a dále region s postupným zaváděním, kterým je Praha.¹¹⁴ Praha je zařazena do jiné skupiny, protože její HDP převyšuje 75% průměru Evropské unie a nesplňuje proto kritéria pro získání finančních prostředků na základě cíle konvergence.¹¹⁵

V České republice se dále používá dělení na NUTS IV, což jsou bývalé okresy a NUTS V, což jsou obce, ale pro účely hodnocení regionálního rozvoje je toto dělení již příliš podrobné.¹¹⁶

¹¹³ Regionální politika. [online] [cit.-2014-02-18] Dostupní z:

<<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU/Regiony-regionalni-politiky-EU>>

¹¹⁴ Regiony konvergence. [online] [cit. 2014-02-24] Dostupné z:

<http://ec.europa.eu/regional_policy/atlas2007/czech/index_cs.htm>

¹¹⁵ Praha. [online] [cit. 2014-02-24] Dostupné z:

<<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU/Regiony-regionalni-politiky-EU>>

¹¹⁶ NUTS IV, NUTS V. [cit. 2014-04-22] Dostupné z:

<<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/Glosar/N/NUTS>>

2.7.1 Regionální operační programy

Pro potřeby regionů soudržnosti byly vytvořeny tzv. regionální operační programy (ROP). Vzhledem k tomu, že regiony soudržnosti v České republice jsou tvořeny více kraji, tak je nezbytné, aby dané kraje náležející pod jeden region soudržnosti našly shodu v rámci jejich zájmů. Výhodou těchto programů je především možnost vytvoření jednotlivých programů přesně dle individuálních potřeb daného regionu. Důležitou podmínkou však samozřejmě zůstává shoda těchto programů s Národním rozvojovým plánem a Národním strategickým referenčním rámcem.¹¹⁷

Odpovědným orgánem za realizaci regionálních operačních programů jsou Regionální rady jednotlivých regionů soudržnosti. Byly zřízeny na základě zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. Regionální rada je řídicím orgánem a spadají pod ní výbor Regionální rady, předseda Regionální rady, který je statutárním orgánem a zastupuje Regionální radu navenek a Úřad Regionální rady, jenž je výkonným orgánem, mající na starosti například přijímání projektových žádostí, zhodnocení z hlediska formální úplnosti, aktualizování metodik atd. Výbor Regionální rady má na starosti samotné řízení a provádění daného regionálního programu, výběr a schvalování projektů apod.¹¹⁸

Všechny Regionální operační programy mají společný základ, který spočívá v zájmu o oblasti dopravní dostupnosti a obslužnosti, rozvoje jak samotného území, tak i podnikání na daném území a rozvoje cestovního ruchu. Rozdílem mezi těmito programy jsou částky přidělené jednotlivých Regionálním operačním programům. Nejvyšší finanční prostředky byly dány k dispozici regionu Severozápad a Moravskoslezsko. Jedná se o oblasti nejvíce postižené nejen těžbou nerostného bohatství, ale i útlumem průmyslu. V obou zmíněných krajích je problémem znečištěné životní prostředí, staré ekologické zátěže, brownfields, nedostatek pracovních příležitostí a vysoká míra nezaměstnanosti, která souvisí mimo jiné i se zmíněným útlumem průmyslu a nízkou mírou podnikatelské aktivity. V rámci vyrovnávání úrovně jednotlivých regionů je tedy potřeba podpořit výrazněji i tyto dva kraje.^{119,120}

¹¹⁷BAJER, P., MATYÁŠ, J., Praktický průvodce dotacemi z fondů Evropské unie. 1. vyd. Brno: EUROPOLEČNOSTI, a.s., 2009. ISBN 978-80-254-4017-9.

¹¹⁸BAJER, P., MATYÁŠ, J., Praktický průvodce dotacemi z fondů Evropské unie. 1. vyd. Brno: EUROPOLEČNOSTI, a.s., 2009. ISBN 978-80-254-4017-9.

¹¹⁹ Regionální operační programy. [online] [cit. 2014-04-29] Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy>

¹²⁰ Moravskoslezský kraj. [online] [cit. 2014-04-29] Dostupné z: http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/zip/upl_00_w_text_uap_2013.pdf

Vzhledem k tomu, že se tato práce zaměřuje na Karlovarský kraj, tak jsou zde uvedeny ROP NUTS II Severozápad a dále ROP NUTS II Moravskoslezsko, se kterým v závěru práce bude Karlovarský kraj stručně porovnán. Zbýlé regionální operační programy jsou uvedeny a popsány v příloze D.

Regionální operační program NUTS II Severozápad^{121,122,123}

Jedná se o hlavní programový dokument, jež obsahuje základní priority regionu Severozápad, který je tvořen Karlovarským a Ústeckým krajem. Mezi základní cíle toho operačního programu patří zlepšení dopravní dostupnosti a propojení regionu, podporu rozvoje infrastruktury, rozvoje cestovního ruchu a jeho služeb a další. Pro období 2007 až 2013 bylo pro Regionální operační program Severozápad vyčleněno 745,91 mil. EUR. Tento program obsahuje pět prioritních os, kterými jsou:

- Prioritní osa 1: Regenerace a rozvoj měst
- Prioritní osa 2: Integrovaná podpora místního rozvoje
- Prioritní osa 3: Dostupnost a dopravní obslužnost
- Prioritní osa 4: Udržitelný rozvoj cestovního ruchu
- Prioritní osa 5: Technická asistence

Prioritní osa 1: Regenerace a rozvoj měst

První prioritní osa se se zaměřuje na regeneraci a rozvoj měst. Vzhledem k tomu, že města jsou tzv. motorem ekonomického růstu v tomto regionu a zároveň se jedná v ČR o region patřící mezi nejvíce urbanizované regiony, tak typickým znakem se stala zanedbanost měst, zastaralá či chybějící infrastruktura, hojný výskyt brownfields či rostoucí sociálně-patologické jevy. Pro tuto osu bylo celkově vyčleněno 288,6 mil. EUR. Rozlišujeme tři základní oblasti podpory: podporu rozvojových pólů regionu, podporu revitalizace a regenerace středních a malých měst a infrastrukturu v oblasti rozvoje lidských zdrojů.

¹²¹ BAJER, P., MATYÁŠ, J., Praktický průvodce dotacemi z fondů Evropské unie. 1. vyd. Brno: EUROSPOLEČNOSTI, a.s., 2009. ISBN 978-80-254-4017-9.

¹²² NUTS II Severozápad 1. [online] [cit. 2014-02-26] Dostupné z: <http://www.nuts2severozapad.cz/ropsz/ropsz-info/dokumenty>

¹²³ Regionální operační program ROP NUTS II Severozápad pro období 2007-2013. [online] [cit. 2014-02-27] Dostupné z: http://www.nuts2severozapad.cz/wp-content/uploads/2014/01/131010_ROP_SZ_cista_public.pdf

Podpora rozvojových pólů regionu se soustředí na skupinu šesti největších měst regionu Severozápad. Těmi jsou Ústí nad Labem, Most, Děčín, Teplice, Karlovy Vary a Chomutov. Zároveň se jedná o města s počtem obyvatel vyšším než 50 000 lidí. Podpora u těchto měst probíhá na základě tzv. Integračních plánů rozvoje města (IPRM), což je skupina akcí, které jsou vzájemně propojené jak z hlediska času, tak i obsahu, jejichž cílem je revitalizace daných částí měst popřípadě odstranění problému.

Podpora revitalizace a regenerace středních a malých měst se zabývá obnovou základních funkcí měst regionu s tím, že se zaměřuje na města s počtem obyvatel od 5 000 do 49 999. Zpravidla se jedná o rozšiřování zeleně, její obnovu a obnovu center měst. Tyto aktivity mají za hlavní cíl rozvoj veřejných služeb. Dále sem spadají i aktivity sloužící k odstraňování brownfields a k jejich regeneraci. V tomto případě se upřednostňuje obnova a rekonstrukce již vzniklých objektů před novostavbami na jiném území. Pozornost se dále soustředí i k podpoře rozvoje lidských zdrojů, což spočívá v modernizaci knihoven, učeben, chráněného bydlení či domovů pro osoby se zdravotním postižením apod. Rovněž je zde zájem o modernizaci městské hromadné dopravy prostřednictvím nákupu nových ekologických tramvají případně autobusů.

V rámci podpory infrastruktury v oblasti rozvoje lidských zdrojů sem dále patří modernizace středních a vyšších odborných škol.

Pro uspokojení výše uvedených potřeb prioritní osy jedna docházelo k poskytování finančních prostředků formou přímé nevratné dotace. U projektů, které nezakládají veřejnou podporu, mohla finanční podpora z Evropské unie být až ve výši 85% veřejně způsobilých výdajů.

Prioritní osa 2: Integrovaná podpora místního rozvoje

Druhá prioritní osa se zaměřuje na venkovské a periferní oblasti, jež se nacházejí v blízkém okolí měst. Hlavní prioritou této osy je tedy revitalizace a oživení těchto venkovských oblastí. Oblastí zájmu je především budování kapacit pro místní rozvoj, informovanost a osvěta veřejnosti a rovněž investice pro zlepšení fyzické infrastruktury. Do toho patří například výstavby chodníků a pěších zón, parkovacích ploch, objektů občanské vybavenosti, využití brownfields apod.

Prioritní osa 3: Dostupnost a dopravní obslužnost

Třetí prioritní osa se zabývá dostupností a dopravní obslužností. Jedná se aktuálně o velice podstatnou oblast, jelikož v regionu je špatný stav silničních i železničních sítí, což má své dopady i na kvalitu životního prostředí a jeho ochranu. Komunikace zde neodpovídají

evropským standardům, problematický je například nedostatek podkladních vrstev komunikace či nedostatečná šíře silnic. V tomto případě budou dotace přímé a nevratné, mimo rámec veřejné podpory do výše 85 % veřejných způsobilých výdajů. Pod tuto osu spadají oblasti podpory: rozvoj dopravní infrastruktury regionálního a nadregionálního významu, jež se zaměřuje na projekty modernizace a výstavby komunikací II. a III. třídy a oblastí rozvoje dopravní obslužnosti regionu. Cílem zmíněné druhé oblasti je podpora integrace různých druhů dopravy, jak individuální, automobilové, tak i cyklistické, na veřejnou dopravu.

Prioritní osa 4: Udržitelný rozvoj cestovního ruchu

Čtvrtá prioritní osa se zaměřuje na udržitelný rozvoj cestovního ruchu. V regionu Severozápad se nacházejí území s vysokou přírodní hodnotou (Národní park České Švýcarsko, CHKO Slavkovský les, CHKO Lužické hory), řada kulturně historických památek a lázeňství. Je zde celá řada atraktivit, jež má potenciál upoutat a přivést do regionu turisty. Bohužel je region zapsán ve všeobecném povědomí především průmyslovou činností, a proto návštěva regionu není pro turisty prozatím tak atraktivní jako jiné regiony. Navzdory všeobecnému mínění je region znám především u německých turistů pro své významné lázně například Karlovy Vary, Mariánské Lázně, Františkovy Lázně, Lázně Kynžvart, kyselka, Jáchymov, Teplice a další. Dále se v současné době pracuje na rozvoji nabídky v oblasti sportovní turistiky a vodní turistiky, jež je v posledních letech stále významnější a dochází postupně k rozvoji tzv. vodáckého zázemí především při řece Ohři. Mezi další priority patří budování a rozvoj atraktivit a infrastruktury cestovního ruchu, jenž se zaměřuje na rekonstrukci turistických cest, cyklostezek, nového značení, tvorbu naučných stezek a projektu nazvanému „Chrám Chmele a Piva“, jenž vznikl po vzoru Moravských vinařských stezek a jehož cílem je zachovat tradice chmelařství v regionu a podpořit turistický ruch. Další oblastí podpory je i zlepšování kvality a nabídky ubytovacích a stravovacích zařízení, kam spadá i podpora dnes velice populárních wellness pobytů apod. a oblast podpory marketingu a tvorby a rozvoje produktů cestovního ruchu, která se realizuje například podporou filmových, hudebních divadelních festivalů v regionu a propagací regionu na veletrzích cestovního ruchu.

Prioritní osa 5: Technická pomoc

Poslední osou je technická pomoc, do které spadají aktivity spojené s realizací a řízením regionálního operačního programu a podpora absorpční kapacity.¹²⁴

¹²⁴ Technická pomoc. [online] [cit. 2014-04-22] Dostupné z:

<http://www.nuts2severozapad.cz/wp-content/uploads/2012/02/Provadeci_dokument.pdf>

Regionální operační program NUTS II Moravskoslezsko^{125,126}

Moravskoslezsko je jeden z mála regionů, který zahrnuje pouze jeden kraj České republiky a z fondů Evropské unie na něj bylo vyčleněno 716, 09 mil. EUR. Po tento region jsou typické husté průmyslové aglomerace na jedné straně a na straně druhé zemědělské, horské a podhorské osídlení. Pro možnost uspokojení tohoto regionu bylo stanoveno 5 prioritních os:

- Prioritní osa 1: Regionální infrastruktura a dostupnost
- Prioritní osa 2: Podpora prosperity regionu
- Prioritní osa 3: Rozvoj měst
- Prioritní osa 4: Rozvoj venkova
- Prioritní osa 5: Technická pomoc

Prioritní osa 1: Regionální infrastruktura a dostupnost

Vzhledem k tomu, že v regionu Moravskoslezsko je velice špatný technický stav silnic II. a III. třídy a není zde náležitá odpovídající úroveň evropským standardům, tak byla jako první prioritní osa stanovena regionální infrastruktura a dostupnost. Je potřeba zlepšit dopravní infrastrukturu a dále zlepšit rovněž infrastrukturu krizového řízení a dopravní obslužnost v regionu, zatraktivnit hromadnou dopravu, modernizovat drážní vozidla apod.

Prioritní osa 2: Podpora prosperity regionu

V rámci druhé prioritní osy je pozornost soustředěna na podporu prosperity regionu, jež spočívá mimo jiné i v budování nové image regionu. Moravskoslezsko je totiž obdobně jako region Severozápad považován především za velice průmyslovou oblast se špatným životním prostředím. Přestože se dodnes jedná o průmyslovější regiony, tak v obou případech však není situace tak katastrofální, jak ji mají lidé z ostatních regionů zakořeněnou. Proto je nezbytné po všech stránkách, aby region využil možnost ukázat potenciálním turistům své kvality nejen pro studium, ale i pro podnikání, život a trávení volného času. Z tohoto důvodu plynou finanční prostředky do těchto oblastí.

¹²⁵ BAJER, P., MATYÁŠ, J., Praktický průvodce dotacemi z fondů Evropské unie. 1. vyd. Brno: EUROPOLEČNOSTI, a.s., 2009. ISBN 978-80-254-4017-9.

¹²⁶ Regionální operační program regionu soudržnosti Moravskoslezsko 2007-2013. [online] [cit. 2014-03-08] Dostupné z: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/37ec635a-8114-4f9b-ad6e-7706070a2e21/ROP-NUTS-II-Moravskoslezsko-finalni-verze>>

Prioritní osa 3: Rozvoj měst

Třetí prioritní osou je rozvoj měst. V tomto případě se pozornost soustředí na zlepšení infrastruktury veřejných služeb, jako je školství, zdravotnictví, sociální péče, dále na regeneraci památek, veřejných prostranství apod. Podpora této osy je rozdělena mezi města s počtem obyvatel vyšším než 50 000, kterými jsou například Ostrava, Karviná, Opava, Frýdek – Místek, Havířov a mezi města od 5 000 do 50 000 obyvatel, kterých je v regionu 27.

Prioritní osa 4: Rozvoj venkova

Čtvrtou prioritní osou je rozvoj venkova, která se zaměřuje především na zachování funkcí venkovského prostoru a kulturního dědictví, zlepšení dostupnosti veřejných služeb a na rozvoj podmínek pro podnikání. Dále sem patří i podpora rozvoje cestovního ruchu, zatraktivnění venkova pro obyvatele či zvyšování bezpečnosti.

Prioritní osa 5: Technická pomoc

Poslední pátou prioritní osou je technická pomoc, do které spadá tvorba institucionálních, technických a administrativních podmínek pro realizaci ROP NUTS II Moravskoslezsko a absorpční kapacita regionu.

2.7.2 Čerpání z operačních programů v období 2007-2013

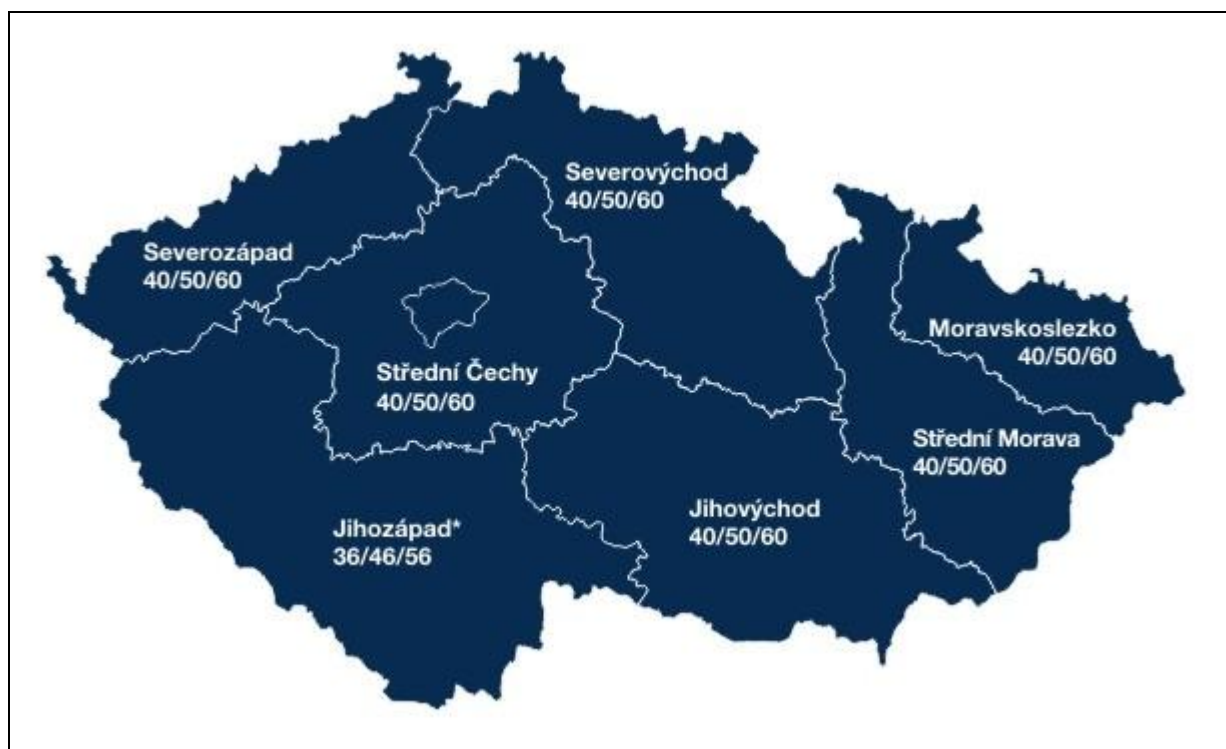
Obecně jsou rozlišovány dva základní typy projektů: projekty nezakládající veřejnou podporu a projekty zakládající veřejnou podporu. Veřejnou podporou se rozumí taková podpora ze strany státu či ze státních prostředků, která by mohla mít za následek porušení hospodářské soutěže, narušení obchodu mezi členskými státy, ovlivnění či narušení daného odvětví tím, že by některému subjektu trhu bylo přilepšeno a jinému ne. Mohlo by tak dojít k jakési diskriminaci některých účastníků v daném odvětví. Taková podpora je tedy zakázána. Jistou výjimkou je tzv. podpora de minimis, která nemá takový dopad na hospodářskou soutěž, a proto nebývá považována za veřejnou podporu. Podpora de minimis je taková podpora, která nesmí za tři roky přesáhnout 200 000 EUR, v oblasti silniční dopravy se jedná o částku 100 000 EUR.^{127,128} V rámci ROP se rozlišuje tedy zmíněná podpora de minimis a dále regionální investiční podpora. V případě regionální investiční podpory nesmí podpora poskytnutá z ROP na základě tzv. blokové výjimky překročit 40 % hrubého ekvivalentu podpory. Tento limit lze zvýšit u

¹²⁷ Veřejná podpora. [online] [cit. 2013-4-04] Dostupné z: <<http://www.czechinvest.org/verejna-podpora>>

¹²⁸ De minimis. [online] [cit. 2013-4-04] Dostupné z: <http://www.nuts2severozapad.cz/wp-content/uploads/2013/09/Provadeci_dokument.pdf>

malých podniků o 20 % hrubého ekvivalentu podpory a u středních podniků o 10 % hrubého ekvivalentu podpory. Výše této podpory se řídí schválenou regionální mapou intenzity veřejné podpory pro ČR.¹²⁹

Obr. č. 5: Mapa maximální intenzity veřejné podpory v ČR pro období 1. 1. 2007 - 31. 12. 2013

Zdroj: Mapa intenzity veřejné podpory.[online][cit. 2014-03-01] Dostupné z:

<<http://www.czechinvest.org/verejna-podpora>>

Zmíněná regionální investiční podpora neplatí pro oblast rybolovu, akvakultury, stavbu lodí, uhelný průmysl, ocelářský průmysl a odvětví syntetických vláken.¹³⁰

Pokud se tedy vrátíme k dvěma výše zmíněným typům projektů, tak projekty nezakládající veřejnou podporu jsou například cyklostezky, cyklotrasy, rekonstrukce zastávek veřejné dopravy, modernizace vybavení základních a středních škol, modernizace a vybavení nemocnic apod.¹³¹ V průběhu námi sledovaného období 2007-2013 byly uveřejňovány postupně

¹²⁹ Regionální investiční podpora ROP. [online] [cit. 2013-4-04] Dostupné z: <http://www.nuts2severozapad.cz/wp-content/uploads/2013/09/Provadeci_dokument.pdf>

¹³⁰ Regionální investiční podpora ROP. [online] [cit. 2013-4-04] Dostupné z: <http://www.nuts2severozapad.cz/wp-content/uploads/2013/09/Provadeci_dokument.pdf>

¹³¹ Projekty nezakládající veřejnou podporu. [online] [cit. 2013-4-04] Dostupné z: <<http://www.rr-moravskoslezsko.cz/pripravuji-projekt/jak-poznat-verejnou-podporu>>

jednotlivé výzvy pro žadatele. V rámci každé takovéto výzvy byly vydány potřebné dokumenty pro žadatele/příjemce dotací z EU, jejichž součástí byl i tzv. prováděcí dokument někdy označován také pojmem implementační dokument, ve kterém byla stanovena procentuální výše podpory z EU případně i ze státního rozpočtu. Podíváme-li se na konkrétní případ projektů nezakládajících veřejnou podporu, tak pro tyto projekty pokud byla příjemcem dotace například obec, tak do 17. 12. 2010 platilo, že 85 % výdajů projektu je hrazeno ze strukturálních fondů, 7,5 % jde ze státního rozpočtu a zbylých 7,5 % hradila obec sama z veřejných vlastních zdrojů. Celková dotace (dotace z EU a státního rozpočtu) tak mohla přesáhnout hranici 85%. V takovém případě byly celkové dotace 92,5% z celkových nákladů na projekt. Na základě usnesení Vlády ČR byl tento princip změněn a od 17. 12. 2010 byla zveřejněna výzva č. 21 a spolu s ní i 19. prováděcí dokument, ve kterém byla uvedena změna, která spočívala v tom, že příslušná obec mohla nově získat dotaci v max. výši 85 %. Jednalo se tedy o situaci, kdy 85 % činila dotace z EU, a 15 % musel dodat žadatel z vlastních veřejných zdrojů. Tento způsobem dotování projektů z ROP Severozápad platí i v současnosti.

V případě, kdy byl příjemcem kraj, byla situace do 17. 12. 2010 obdobná jako v případě, že byla příjemcem dotace obec. V současné době však opět platí, že 85 % z celkových nákladů projektů jde ze strukturálních fondů a zbylých 15 % jde z rozpočtu kraje samotného. Samozřejmě pro různé typy subjektů, které mohou čerpat dotace, jsou stanoveny konkrétní procentuální hodnoty, kterých může výše podpory dosáhnout. Systém samotné realizace projektů je pak založen na principu předfinancování, tedy tak, že realizace projektu je provedena nejprve z prostředků tvůrce projektu a poté jsou zpětně finanční prostředky propláceny z fondu EU. Tento systém pak vede k tomu, že realizující subjekty (např. kraje, obce), pokud nemají dostatek prostředků pro financování projektu, musí tento nedostatek kompenzovat například půjčkou. S tím je spojena i jistá míra rizika, protože při nalezení pochybení v projektech a jejich realizace může konečná výše proplacené dotace činit znatelně menší sumu, než bylo původně plánováno.

Dalším podstatným pravidlem je tzv. pravidlo $N + 2$, které stanoví, že finanční prostředky z příslušné výzvy například z roku 2008, mohou být čerpány ještě 2 roky, v tomto případě tedy až do roku 2010. Výjimkou je první rok sledovaného období rok 2007, kdy nebylo čerpáno finančních prostředků v takové míře, že byla udělena výjimka a pro rok 2007 platilo tzv. pravidlo $N + 3$. To znamená, že v rámci projektů výzvy z roku 2007 mohly být čerpány dotace

až do roku 2010 (až 3 roky poté). Finanční prostředky, které nejsou vyčerpány v souladu s těmito pravidly, se později vrací zpátky do rozpočtu Evropské unie.^{132, 133, 134}

Tabulka struktury kofinancování projektů v rámci ROP Severozápad, je přiložena v příloze E, jedná se o verzi 30.0 platnou pro projekty od 21. 1. 2014. Pro zajímavost je v příloze F přiložena i tabulka s podmínkami dotací platící pro Operační program Životního prostředí (OP ŽP).

2.7.3 Tematické operační programy

Pro Českou republiku byla stanovena pro období 2007-2013 řada programů, ze kterých je možné čerpat finanční prostředky. Dále jsou uvedeny vybrané operační programy, kterým bude věnována pozornost v praktické části, která se zabývá čerpáním Karlovarského kraje z těchto programů. V příloze G jsou uvedeny tyto operační programy, jejich prioritní osy a oblasti podpory.

Operační program Doprava^{135, 136, 137}

Jedná se o program, který se zabývá infrastrukturou a propojením jednotlivých druhů dopravy jak celostátního tak i místního významu. Z hlediska přidělených finančních prostředků se jedná o největší operační program v ČR. Je financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj a z Fondu soudržnosti. Celkem tedy bylo vyčleněno pro tento program 5,82 mld. EUR. To je přibližně 22 % z celkových prostředků vyčleněných pro ČR z fondů Evropské unie. Mezi žadateli o podporu mohou být vlastníci a správci příslušné infrastruktury, vlastníci drážních vozidel, provozovatelé drážní dopravy, vlastníci překládacích mechanismů u multimodální dopravy a řada dalších subjektů. Zda může být příjemcem přímo sám kraj, se odvíjí od jednotlivých výzev operačního programu. Míra financování je stanovena na 85 % způsobilých

¹³² Rozhovor s paní Ing. Janou Michkovou ředitelkou Karlovarské agentury rozvoje podnikání ze dne 3. 4. 2013

¹³³ Prováděcí dokument vezne 18.0 ROP NUTS II Severozápad. [online] [cit. 2014-4-10] Dostupné z: http://www.nuts2severozapad.cz/wp-content/uploads/2011/01/provadecci_dokument_vyzva_20.pdf

¹³⁴ Prováděcí dokument vezne 19.0 ROP NUTS II Severozápad. [online] [cit. 2014-4-10] Dostupné z: http://www.nuts2severozapad.cz/wp-content/uploads/2011/03/Provadecci_dokument.pdf

¹³⁵ OP Doprava. [online] [cit. 2014-4-29] Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Doprava>

¹³⁶ OP Doprava I. [cit. 2014-4-29] Dostupné z: <http://www.opd.cz/cz/Zakladni-informace>

¹³⁷ OP Doprava na léta 2007-2013. [cit. 2014-4-29] Dostupné z: <http://www.opd.cz/cz/Programove-dokumenty>

výdajů projektu. Jednotlivé prioritní osy Operačního programu Doprava a ostatních uvedených programů jsou uvedeny v příloze G.

Operační program Životní prostředí

Operační program Životní prostředí je po Operačním programu Doprava druhým největším pro Českou republiku. V rámci námi sledovaného období 2007-2013 byl financován ze dvou fondů: Fondu soudržnosti a Evropského fondu pro regionální rozvoj. Celková částka, jež byla pro potřeby programu vyčleněna z těchto fondů, je téměř 5 mld. EUR, dále bylo ze Státního fondu životního prostředí ČR a státního rozpočtu vyčleněno více než 300 mil. EUR. Žadatelem o dotace může být téměř každý například města, obce, organizace státní správy a samosprávy, vědecké a výzkumné ústavy, fyzické i právnické osoby apod.

V případě tohoto operačního programu může dotace dosáhnout až 90 % celkových výdajů na projekt, vždy je však povinné veřejné spolufinancování.¹³⁸ V příloze F jsou uvedeny finanční dotace Operačního programu Životní prostředí.

Operační program Podnikání a inovace^{139, 140}

Operační program Podnikání a inovace je třetím největším programem pro Českou republiku a je financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Finanční prostředky, které byly na tento program vyčleněny, činily 3,12 mld. EUR. Tento program je základním programovým dokumentem Ministerstva průmyslu a obchodu je zaměřen na zvýšení konkurenceschopnosti v průmyslu a podnikání, podporu inovací apod. Příjemci podpory jsou především malé a střední podniky, některé programy spadající do tohoto operačního programu jsou určeny i například pro velké podniky, nepodnikatelské subjekty (vysoké školy, územně samosprávné celky atd.).

¹³⁸ OP Životní prostředí. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z: <<http://www.opzp.cz/sekce/16/strucne-o-opzp/>>

¹³⁹ OP Podnikání a inovace. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Podnikani-a-inovace>>

¹⁴⁰ OP Podnikání a inovace I. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z: <<http://www.mpo-oppi.cz/document.file.php?idDocument=1730>>

Operační program Výzkum a vývoj pro inovace^{141,142}

Jedná se o program, který se zaměřuje na podporu výzkumu a vývoje v ČR především prostřednictvím vysokých škol a výzkumných institutů. Finanční prostředky vyčleněné na tento program pocházejí z Evropského fondu pro regionální rozvoj a činí celkem 2,07 mld. EUR. Příjemci dotací z tohoto programu mohou být právnické osoby, které mají za hlavní činnost výzkum a vývoj nebo šíření příslušných výsledků prostřednictvím výuky, publikování či převodu technologií. Obdobně zde platí, že míra spolufinancování činí 85 %. Tedy až 85 % může činit finanční příspěvek z evropského fondu, zbytek je financován z národních zdrojů, který mi jsou v tomto případě národní zdroje veřejné.

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost^{143,144}

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost se zabývá snižováním nezaměstnanosti a bylo na něj vyčleněno 1,88 mld. EUR. Program je financován z Evropského sociálního fondu a z veřejných prostředků České republiky. Příspěvek z fondu může být až do výše 85 %, zbylých 15 % je hrazeno z národních veřejných zdrojů. Mezi nástroje, které program využívá k naplnění svého cíle, patří aktivní politika na trhu práce, profesní vzdělávání, začleňování sociálně vyloučených obyvatel do společnosti, mezinárodní spolupráce v těchto oblastech apod. Potenciální možný příjemce se liší z hlediska prioritních osy, do které projekt spadá a podle jednotlivých výzev.

¹⁴¹ OP Výzkum a vývoj pro inovace. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Vyzkum-a-vyvoj-pro-inovace>>

¹⁴² OP Výzkum a vývoj pro inovace I. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z: <<http://www.opvavpi.cz/cs/siroka-verejnost/zakladni-dokumenty-programu/operacni-program-vyzkum-a-vyvoj-pro-inovace/aktualizovana-verze-operacniho-programu-vyzkum-a-vyvoj-pro-inovace.html>>

¹⁴³ OP LZZ. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Lidske-zdroje-a-zamestnanost>>

¹⁴⁴ OP LZZ. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z: <<http://www.esfcr.cz/file/7297/>>

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost^{145,146}

Jedná se o operační program zaměřený na zvýšení kvality a modernizaci systémů vzdělávání, je financován z Evropského sociálního fondu, ze kterého bylo na tyto účely určeno 1 771,8 mil. EUR. Míra spolufinancování může dosáhnout až 100 % ze způsobilých výdajů v případě individuálních a globálních projektů. To znamená, že až 85 % výdajů může být financováno z Evropského sociálního fondu a 15 % ze státního rozpočtu České republiky. Příjemci těchto finančních prostředků mohou být obce, města, kraje, školy, vysoké školy, zaměstnavatelé, instituce vědy a výzkumu, zdravotnická zařízení a řada dalších.

Integrovaný operační program^{147,148,149}

Integrovaná operační program se zabývá řešením společných regionálních problémů v oblastech veřejné správy, veřejných služeb a územního rozvoje. Mezi jeho cíle patří například zvýšit atraktivitu regionu pro obyvatele i investory. Je financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj, ze kterého může být hrazeno až 85 % veřejně způsobilých výdajů. Z národních veřejných zdrojů jde minimálně 15 % veřejně způsobilých výdajů. Celkem je vyčleněno po tomto program 1 582,4 mil. EUR. Mezi příjemce finančních prostředků patří stát, kraj, obec, svazky obcí a jimi zřizované organizace, nestátní neziskové organizace i podnikatelské subjekty atd.

¹⁴⁵ OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Vzdelavani-pro-konkurenceschopnost>

¹⁴⁶ OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost I. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z: <http://www.op-vk.cz/cs/siroka-verejnost/co-je-op-vk.html>

¹⁴⁷ Integrovaný operační program. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/IOP>

¹⁴⁸ Integrovaný operační program I. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Microsites/Integrovaný-OP/O-programu>

¹⁴⁹ Integrovaný operační program II. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/0ab57a42-707d-436c-8fca-f3d1efb85a2f/Programovy-dokument-IOP_16122013.pdf

3. Hospodaření krajů

3.1 Majetek kraje¹⁵⁰

Existence územní samosprávy je obecně podmíněna vlastnictvím majetku a právem s tímto majetkem hospodařit. Majetek krajů a obcí napomáhá k rozvoji území, má vliv na jeho sociálně-ekonomický rozvoj. Při hodnocení bonity a ratingu kraje se vychází právě z hodnoty majetku a jeho struktury. Územní samosprávné celky až do roku 1949 svůj majetek rozmnožovaly, v roce 1949 však došlo ke znárodnění jejich majetku a až do roku 1990 byl majetek pouze spravován národními výbory, nikoli však rozmnožován, jak tomu bylo do roku 1949. Po roce 1989 byl majetek obcím a krajům opět přidělen a vrácen.

Majetek krajů tvoří jednak věci, zařízení a ostatní majetek organizačních složek kraje, dále určité druhy komunikací, nemovitý majetek a peněžní prostředky, které jsou uloženy na účtech. Majetek kraje tedy lze rozčlenit na hmotný a nehmotný majetek (aktiva).

Hmotný majetek

Zahrnuje nemovitosti, kterými jsou například budovy, silnice II. a III. třídy, pozemky atd., dále movité věci, kterými je myšleno například vybavení budov. Dále do hmotného majetku patří i majetková práva a pohledávky, finanční prostředky a cenné papíry.

Nehmotný majetek

Je tvořen například softwarem atd.

V případě účetního členění se majetek dělí na dlouhodobý a krátkodobý. V případě vlastnického hlediska se užívá členění majetku prostřednictvím pasiv na vlastní zdroje, cizí zdroje a přechodná pasiva.

Pravomoci nakládání kraje s jeho majetkem zahrnují například zabezpečování veřejných statků, doplňkové podnikání kraje, pronájem majetku či jeho prodej, zastavování nebo dokonce pořízování nového majetku. Rozšiřování majetku může kraj realizovat jednak investicemi do hmotného majetku, dále nákupem movitého či nemovitého majetku nebo finančním investováním prostřednictvím nákupu a obchodování s cennými papíry či dokonce termínovanými vklady. Spolu s možností nakládat s majetkem má kraj i odpovědnost za tento

¹⁵⁰ PEKOVÁ, J., Finance územní samosprávy Teorie a praxe v ČR. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.

majetek, který musí chránit, udržovat a pečovat o něj. O způsobu hospodaření s majetkem kraje rozhoduje zastupitelstvo kraje.

Neméně důležité je oceňování majetku kraje, které se u nás řídí zákonem o účetnictví. Rozlišujeme několik způsobů oceňování majetku, kterými jsou nákladový způsob, výnosový způsob, porovnávací způsob, ocenění dle jmenovité hodnoty, ocenění podle účetní hodnoty nebo sjednanou cenou. Dalším způsobem užívaným v České republice je i tzv. cenová mapa, u které cena odráží polohovou rentu. To je v praxi vidět například na tom, že pozemky či stavby v centru měst a obcí mají vyšší cenu než obdobné či dokonce hodnotnější stavby v periferiích měst a obcí.

3.2 Rozpočet kraje

J. Peková definuje rozpočet kraje následovně: „*Rozpočet kraje a obce je decentralizovaný peněžní fond, roční bilance, základní finanční plán, důležitý nástroj komunální (municipální) politiky obce a regionální politiky kraje, nástroj řízení příslušného subjektu územní samosprávy a jím zřizovaných organizací v lokálním a regionálním veřejném sektoru.*“¹⁵¹

Podíváme-li se na jinou definici rozpočtu, tak vidíme, že rozpočet je definován jako peněžní fond poskytující statický pohled na rozpočet kraje, který představuje plánovaný objem finančních prostředků rozpočtu.¹⁵² Rozpočet je tedy složen z příjmů, výdajů a ostatních peněžních operací, u nichž není uvedeno, že probíhají mimo rozpočet. Mimo rozpočet se pak uskutečňují peněžní operace s cizími prostředky a sdruženými prostředky.¹⁵³ Při hospodaření krajů se však neklade důraz pouze na roční rozpočet, ale rovněž na kratší rozpočtové plány a víceletý rozpočtový výhled. Obecně v České republice platí, že rozpočtové období je jeden kalendářní rok.

Z hlediska stanovení rozpočtu rozlišujeme následující části:

- Sestavení návrhu rozpočtu
- Projednání návrhu rozpočtu v poradních a iniciativních orgánech

¹⁵¹ PEKOVÁ, J., Finance územní samosprávy Teorie a praxe v ČR. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.

¹⁵² PEKOVÁ, J., Finance územní samosprávy Teorie a praxe v ČR. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.

¹⁵³ Předpis č. 250/ 2000 Sb., zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, část druhá, § 6, odst. 1-2 [online] [cit. 2014-1-26] Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-o-rozpocetovych-pravidlech-uzemnich-rozpocetu/uplne/#cast1>

- Projednání a schválení v zastupitelstvu kraje
- Realizace v rámci rozpočtového období s průběžnou kontrolou jeho plnění
- Následná kontrola plnění rozpočtu
- Sestavení závěrečného účtu kraje¹⁵⁴

3.2.1 Rozpočtová skladba

Rozpočet kraje se sestavuje dle tzv. rozpočtové skladby stanovené vyhláškou Ministerstva financí.¹⁵⁵ Jedná se o klasifikaci třídění všech peněžních operací veřejných rozpočtů státních fondů a peněžních fondů krajů a obcí. Rozpočtové skladbě nepodléhají operace, které se týkají podnikatelských subjektů územní samosprávy a příspěvkových organizací apod. Hlavní zásada, jež se uplatňuje v rozpočtové skladbě je tzv. „cash princip“, u kterého se jedná o připisování peněžních prostředků na bankovní účet nebo odepsání peněžních prostředků z daného bankovního účtu.¹⁵⁶ Hlavním úkolem rozpočtové skladby je zajištění vzájemné srovnatelnosti rozpočtů v čase i v prostoru.¹⁵⁷

Příjmy a výdaje rozpočtu třídíme ze dvou hledisek a to na odpovědnostní, druhové, odvětvové, konsolidační, podkladové, prostorové a doplňkové třídění.¹⁵⁸

Odpovědnostní třídění

Odpovědnostní třídění příjmů a výdajů bývá mnohdy nazýváno také tzv. kapitolním třídění, je pro kraje nepovinné. Peková, J. definuje: „*Toto třídění je odrazem institucionálního pojetí rozpočtu a institucionálního pojetí rozpočtové soustavy.*“¹⁵⁹

¹⁵⁴ PEKOVÁ, J., Finance územní samosprávy Teorie a praxe v ČR. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.

¹⁵⁵ Předpis č. 250/ 2000 Sb., zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, část třetí, § 12, odst. 1 [online] [cit. 2014-1-26] Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-o-rozpocetovych-pravidlech-uzemnich-rozpocetu/uplne/#cast1>

¹⁵⁶ PEKOVÁ, J., Finance územní samosprávy Teorie a praxe v ČR. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.

¹⁵⁷ PROVAZNÍKOVÁ, R., a kol. Financování měst obcí a regionů, teorie a praxe. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s. 2009. ISBN 978-80-247-2789-9.

¹⁵⁸ Rozpočtová skladba. [online] [cit. 2014-4-13] Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2002/vyhlaska-c-323-2002-sb-3461>

¹⁵⁹ PEKOVÁ, J., Finance územní samosprávy Teorie a praxe v ČR. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.

Druhové třídění

Druhové třídění je obecně považováno za základní v rámci třídění rozpočtové skladby. Rozděluje operace do tří skupin – příjmy, výdaje a financování. V rámci tohoto třídění existuje osm základních kritérií pro třídění peněžních operací, jež jsou uvedeny v následující tabulce.¹⁶⁰

Tab. č. 6: Základní kritéria pro třídění peněžních operací

Inkaso x Platba
Návratná operace x Nenávratná operace
Běžná transakce x Kapitálová transakce
Domácí operace x Zahraniční operace
Povinná operace x Dobrovolná operace
Aktivní operace x Pasivní operace
Opětovaná operace x Neopětovaná operace
Zohledňující rozpočtovou politiku x Řízení likvidity

Zdroj: PROVAZNÍKOVÁ, R., a kol. Financování měst obcí a regionů, teorie a praxe. Praha: GRADA Publishing, a.s. 2009. ISBN 978-80-247-2789-9.

V rámci druhového třídění se užívá čtyřmístný číselný kód. Jenž má tvar:

Třída → podseskupení položek → seskupení položek → jednotlivé položky¹⁶¹

Provazníková definuje příjmy: „*Příjmy jsou podle druhového členění nenávratně inkasované prostředky připsané na bankovní účet, opětované i neopětované, z domácí ekonomiky i ze zahraničí, včetně přijatých darů a dotací a přijaté splátky půjček za účelem rozpočtové politiky. Nezahrnují však ta inkasa, která představují vypůjčené finanční prostředky (návrtné půjčky, úvěr, příjmy z emise vlastních cenných papírů – obligací apod.) a přijaté splátky půjček dříve poskytnutých za účelem řízení likvidity a finančního investování. Přijaté návratné finanční prostředky, které nebyly utraceny ve výdajích, se promítnou do přírůstku stavu bankovních účtů.*“¹⁶²

¹⁶⁰ PROVAZNÍKOVÁ, R., a kol. Financování měst obcí a regionů, teorie a praxe. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s. 2009. ISBN 978-80-247-2789-9.

¹⁶¹ PROVAZNÍKOVÁ, R., a kol. Financování měst obcí a regionů, teorie a praxe. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s. 2009. ISBN 978-80-247-2789-9.

¹⁶² PROVAZNÍKOVÁ, R., a kol. Financování měst obcí a regionů, teorie a praxe. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s. 2009. ISBN 978-80-247-2789-9.

V rámci příjmů rozlišujeme dvě podskupiny, kterými jsou vlastní příjmy a přijaté dotace a ty dále rozdělujeme do následujících čtyř tříd.

Tab. č. 7: Třídy příjmů z hlediska druhového členění

Třída 1	Daňové příjmy
Třída 2	Nedaňové příjmy
Třída 3	Kapitálové příjmy
Třída 4	Přijaté dotace

Zdroj: PEKOVÁ, J., Finance územní samosprávy Teorie a praxe v ČR. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.

Kromě členění příjmů rozlišujeme do jednotlivých tříd také výdaje, jež se obecně považují za nenávratné platby a poskytnuté nenávratné půjčky, jejichž hlavním cílem je realizace rozpočtové politiky. Třídy výdajů jsou uvedeny níže.¹⁶³

Tab. č. 8: Třídy výdajů z hlediska druhového členění

Třída 5	Běžné výdaje
Třída 6	Kapitálové výdaje

Zdroj: PEKOVÁ, J., Finance územní samosprávy Teorie a praxe v ČR. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.

Posledním okruhem v rámci druhového členění je financování, které se rozděluje na financování z tuzemska a financování ze zahraničí. Spadá sem jak krátkodobé, tak i dlouhodobé financování včetně opravných položek. Do této třídy patří operace, jež se zabývají jak hospodářským schodkem a jeho financováním, tak i přebytkem hospodaření. Třída 8 zahrnuje údaje, které jsou stavové, to znamená, že nejsou peněžním tokem.¹⁶⁴

Odvětvové třídění

Dalším členěním je třídění odvětvové, které bývá někdy označováno také jako třídění funkční. V případě tohoto členění se třídí pouze výdajové operace a v České republice vybrané nedaňové a kapitálové příjmy územních rozpočtů. Obdobně jako u druhového členění se zde využívá čtyřmístný číselný kód.

¹⁶³ PEKOVÁ, J., Finance územní samosprávy Teorie a praxe v ČR. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.

¹⁶⁴ PEKOVÁ, J., Finance územní samosprávy Teorie a praxe v ČR. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.

Skupina → oddíl → pododdíl → paragraf

Výdaje jsou roztrženy do 6 následujících skupin:

- Zemědělství a lesní hospodářství
- Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství
- Služby pro obyvatelstvo
- Sociální věci a politika zaměstnanosti
- Bezpečnost státu a právní ochrana
- Všeobecná veřejná správa a služby¹⁶⁵

Konsolidační třídění

Dalším tříděním je tzv. konsolidační třídění, jehož základem jsou tzv. záznamové jednotky, jež jsou nejčastěji užívány kraje a obcemi. Peková uvádí: „*Konsolidace umožňuje vyloučit duplicity na základě interních transferů mezi fondy a korekci příjmů na straně jedné a korekci výdajů na straně druhé, při započítávání příjmů a výdajů (tzn. vyloučení peněžních převodů mezi fondy a rozpočtem, převodů mezi zřizovatelem a organizační složkou a mezi veřejnými rozpočty různých úrovní, například státní rozpočet – rozpočet obce, rozpočet obce-rozpočet příspěvkové organizace apod.).*

Peněžní operace probíhají téměř výlučně bezhotovostním platebním stykem na základě tzv. převodních příkazů. Rozpočtové prostředky a finanční prostředky v peněžních mimorozpočtových fondech se soustřeďují na příslušném příjmovém a výdajovém účtu u banky, kterou si obec a kraj volí samy a uzavírají s ní příslušnou smlouvu. Pro diverzifikaci rizika (bankrot banky) se doporučuje vést účty u různých bank.

Během rozpočtového období běžně dochází k časovému nesouladu mezi vývojem příjmů a vývojem výdajů příslušného územního rozpočtu, v případě krátkodobého deficitu je využíván velmi často tzv. kontokorentní úvěr od banky, u které obec, resp. kraj, vede účty rozpočtu.“¹⁶⁶

¹⁶⁵ PEKOVÁ, J., Finance územní samosprávy Teorie a praxe v ČR. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.

¹⁶⁶ PEKOVÁ, J., Finance územní samosprávy Teorie a praxe v ČR. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.

Zásady pro třídění příjmů a výdajů rozpočtu

Existuje několik základních zásad, které by měly být dodržovány při tvorbě rozpočtu. První takovou je zásada jednotnosti a závaznosti, která spočívá v tom, že každý údaj v rozpočtu má své místo, které je jednoznačně určené.

Druhou zásadou je zásada dlouhodobé stability třídění rozpočtu. Tato zásada má svůj význam především pro oblast makroekonomických analýz, časové srovnatelnosti rozpočtů či analýzy plnění rozpočtů apod.

Další je potřeba agregace, sumarizace s využitím principu konsolidace či zásada srozumitelnosti v případě jasně definovaných hledisek či zásada kompatibility s mezinárodními statistickými standardy.¹⁶⁷

3.3 Příjmy krajského rozpočtu

Pro naši potřebu je však výše uvedené druhové třídění příjmů a výdajů, protože v následující praktické části Karlovarský kraj užívá právě tento způsob členění příjmů a výdajů. Proto si jednotlivé položky budeme blíže specifikovat.

Daňové příjmy

První třídu tvoří tzv. daňové příjmy, které spadají do skupiny nenávratných zdrojů (do této skupiny rovněž patří příjmy nedaňové, kapitálové, dotace ze státního rozpočtu a dotace ze státních fondů).¹⁶⁸ Od 1. ledna 2013 platí následující sazby pro příjmy do rozpočtů krajů:

- 7,86 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty
- 8,65 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti
- 8,92 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů a to konkrétně z daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby, z daně z příjmů fyzických osob,

¹⁶⁷ PROVAZNÍKOVÁ, R., a kol. Financování měst obcí a regionů, teorie a praxe. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s. 2009. ISBN 978-80-247-2789-9.

¹⁶⁸ PEKOVÁ, J., Finance územní samosprávy Teorie a praxe v ČR. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.

z daně příjmů právnických osob a daně z příjmů právnických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby¹⁶⁹

Nedaňové příjmy

Druhou třídou jsou nedaňové příjmy. Jedná se například o příjmy od vlastních neziskových organizací kraje, příjmy z vlastního podnikání kraje, příjmy z pronájmu nebo prodeje majetku kraje, dále příjmy z obchodování s cennými papíry atd.¹⁷⁰

Kapitálové příjmy

Třetí třídu tvoří kapitálové příjmy. Tyto příjmy kraj získává z prodeje svého majetku. Jedná se však většinou o poměrně malou položku v rámci příjmů kraje, protože kraje mnohdy nemají nepotřebný majetek, který by prodávaly. Nevýhodou prodeje majetku je fakt, že se jedná pouze o jednorázový příjem a po jeho realizaci se již nikdy nebude opakovat. Další typem vlastních kapitálových příjmů jsou i sponzorské dary na pořízení investic.¹⁷¹

Přijaté dotace

Další skupinou jsou přijaté dotace, v rámci kterých rozlišujeme dotace ze státního rozpočtu a dotace ze státních fondů. V případě dotací ze státního rozpočtu se jedná o rozhodující skupinu příjmů. Existuje nárok však pouze na výši dotace ze státního rozpočtu schválenou v zákoně o státním rozpočtu. Z hlediska dotací ze státních fondů se jedná o příjmy, které lze získat na základě žádosti podané správcí rozpočtové kapitoly v rámci grantových programů a další dotace mohou plynout ze Státního fondu životního prostředí, Státního fondu rozvoje bydlení, o které si kraje mohou zažádat rovněž správce daného fondu. Z jiného pohledu můžeme rozlišit dotace investiční a neinvestiční. Další formou dotací jsou dotace z fondů Evropské unie, o které se rovněž musí zažádat a jsou to účelové dotace, poskytované v rámci různých programů na konkrétní projekty.¹⁷²

¹⁶⁹ Rozpočtové určení daní platí od ledna 2013. [online] [cit. 2014-4-14] Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/kraje-a-obce/danove-prijmy-kraju-a-obci/danove-prijmy-rozpocetu-kraju-a-obci-3736>

¹⁷⁰ PEKOVÁ, J., a kol. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 3. vyd. Praha: ASPI Wolters Kluwer.2008. ISBN 978-80-7357-351-5.

¹⁷¹ PEKOVÁ, J., Finance územní samosprávy Teorie a praxe v ČR. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.

¹⁷² PEKOVÁ, J., Finance územní samosprávy Teorie a praxe v ČR. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.

3.4 Výdaje krajského rozpočtu

V případě výdajů Karlovarský kraj užívá rovněž druhové členění, v rámci kterého se rozlišují běžné a kapitálové výdaje.

Běžné výdaje

Běžné výdaje jsou takové, které zabezpečují základní fungování daného kraje. Spadá sem provoz krajského úřadu, plnění smluv a objednávek a zajištění finančních prostředků pro příspěvkové organizace kraje.¹⁷³

Kapitálové výdaje

Druhou výdajovou skupinou jsou výdaje kapitálové. Jedná se o tzv. investiční výdaje, které mají menší objem oproti běžným výdajům v případě financování smíšených veřejných statků.¹⁷⁴ Karlovarský kraj sem řadí investiční transfery a výdaje na pořízení dlouhodobého majetku.¹⁷⁵

3.5 Hospodaření kraje

Zákon o krajích uvádí: „*Majetek kraje musí být využíván účelně a hospodárně v souladu s jeho zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákona vymezené působnosti. Kraj je povinen pečovat o zachování a rozvoj svého majetku. Kraj vede účetnictví podle zákona o účetnictví.*

Majetek musí být chráněn před zničením, poškozením, odcizením nebo zneužitím. S nepotřebným majetkem kraj naloží způsoby a za podmínek stanovených zvláštními předpisy, pokud tento zákon nestanoví jinak.

Kraj nesmí ručit za závazky fyzických a právnických osob vyjma:

- a) závazků vyplývajících ze smlouvy o úvěru, jsou-li peněžní prostředky určeny pro investici uskutečňovanou s finanční podporou ze státního rozpočtu, státních fondů, nebo národního fondu*

¹⁷³ Běžné výdaje rozpočtu kraje. [online] [cit. 2014-4-15] Dostupné z: <http://www.kr-karlovarsky.cz/samosprava/rozpocety/Documents/rozpocet2014komentar.pdf>

¹⁷⁴ PEKOVÁ, J., a kol. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 3. vyd. Praha: ASPI Wolters Kluwer. 2008. ISBN 978-80-7357-351-5.

¹⁷⁵ Kapitálové výdaje rozpočtu kraje. [online] [cit. 2014-4-15] Dostupné z: <http://www.kr-karlovarsky.cz/samosprava/rozpocety/Documents/rozpocet2014komentar.pdf>

- b) *závazků vyplývajících ze smlouvy o úvěru, jsou-li peněžní prostředky určeny pro investici do kraje nebo obcí vlastněné nemovitosti*
- c) *těch, jejichž zřizovatelem je kraj, stát nebo obec*
- d) *těch, v nichž míra účasti kraje nebo spolu s jiným krajem (krají), obcí (obcemi) nebo státem přesahuje 50%*¹⁷⁶

¹⁷⁶ Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), Hlava III, Díl 1, § 17, odst. 1-3. [online] [cit. 2014-1-26]

Dostupné z:

<<http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-o-krajich-krajske-zrizeni/f2026273/>>

4. Charakteristika Karlovarského kraje

Karlovarský kraj^{177,178} je nejzápadnějším krajem České republiky a vznikl rozdělením původního Západočeského kraje na kraj Karlovarský a Plzeňský. Karlovarský kraj sousedí na severovýchodě s Ústeckým krajem a na jihu s Plzeňským krajem, ze západu pak s Německem, v rámci kterého sousedí se Saskem a Bavorskem. Celková rozloha kraje činí 3 314 km², z tohoto hlediska je Karlovarský kraj druhým nejmenším krajem České republiky hned po kraji Libereckém. Porovnáme-li velikost Karlovarského kraje k ČR, tak zjistíme, že tento kraj zaujímá pouze 4,25 % její celkové rozlohy.

Karlovarský kraj je rozdělen do tří okresů chebského, sokolovského a karlovarského. Celkově se na tomto území nalézají 132 obcí. Rozlohou největší je karlovarský okres, který zaujímá 46%, žije zde rovněž nejvíce obyvatel z celého kraje. Další dva okresy chebský a sokolovský jsou v podstatě obdobně velké i obydlené.

Přestože je Karlovarský kraj jedním z nejmenších krajů a je zde neustálý problém s vysokou nezaměstnaností, má svým obyvatelům co nabídnout. Nachází se zde vyhlášený lázeňský trojúhelník Karlovy Vary, Mariánské Lázně a Františkovy Lázně. Jsou zde však i další lázně, kterými jsou Jáchymov či Lázně Kynžvart. Dále se kraj může pochlubit historickými městy jako Cheb, Locket, Ostrov či Horní Slavkov apod. Rovněž jsou zde velká naleziště hnědého uhlí, energetická, chemická a strojírenská výroba, a to především na Sokolovsku. Přestože je Karlovarský kraj zapsán v paměti lidí především jako průmyslový kraj, tak jsou zde patrné velké snahy o změnu jeho vnímání. Koná se zde řada známých kulturních akcí a festivalů, mezi které patří Loketské kulturní léto, Mezinárodní filmový festival Karlovy Vary, Dětský filmový a televizní festival Oty Hofmana, Mezinárodní Chopinův festival v Mariánských Lázních, Dvořákův karlovarský podzim a další.

4.1 Trh práce¹⁷⁹

Karlovarský kraj je obecně znám svou velmi vysokou nezaměstnaností. Podíváme-li se na níže uvedený graf č. 2, který znázorňuje počet nezaměstnaných mužů a žen v období 2007-2012, je

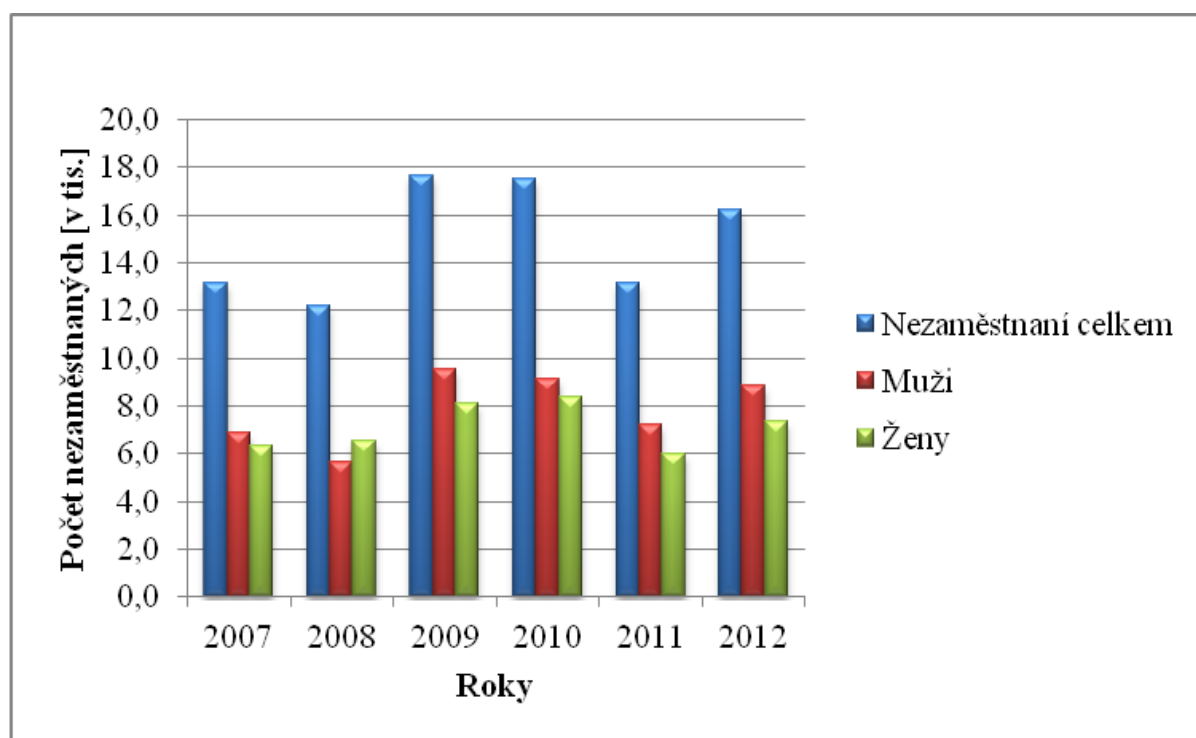
¹⁷⁷ Charakteristika kraje 1.[online] [cit. 2014-2-15] Dostupné z:
<http://www.kr-karlovarsky.cz/samosprava/Stranky/karlovarsky_kraj.aspx>

¹⁷⁸ Charakteristika kraje 2.[online] [cit. 2014-2-15] Dostupné z:
<<http://cestovani.kr-karlovarsky.cz/cz/pronavstevniky/Stranky/default.aspx>>

¹⁷⁹ Statistická ročenka Karlovarského kraje 2013. [online] [cit. 2014-3-17] Dostupné z:
<http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/krajpubl/411011-13-r_2013-xk>

patrné, že počet nezaměstnaných byl nejnižší v prvních dvou letech sledovaného období. V roce 2009 prudce stoupl počet nezaměstnaných, tento jev mohl být způsoben v té době aktuální ekonomickou krizí, za jejího trvání došlo v kraji k uzavření řady podniků a snižování stavů ve stabilních společnostech. V roce 2011 se situace sice zlepšila, ovšem celkově trend zůstává stále na vyšších hodnotách, které začaly v roce 2009. Procenty se tato zvýšená míra pohybuje okolo hodnoty 11 %, což je v kontextu ČR za dané období nadprůměrná hodnota a zajisté by kraj měl této problematice věnovat pozornost.

Graf č. 2: Počet nezaměstnaných v období 2007-2012 mužů a žen v Karlovarském kraji (v tis.)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat (<http://www.czso.cz/>)

Z hlediska nezaměstnanosti podle nejvyššího dosaženého vzdělání obyvatel v Karlovarském kraji je dle tabulky č. 9 vidět, že v případě občanů se základním vzděláním se opět projevila léta krize, kdy prudce stoupl počet nezaměstnaných v této kategorii, ale i ve všech ostatních. Na rozdíl od nich se však jejich situace na trhu práce zlepšovala rychleji než pro ostatní skupiny. Další skupiny středoškolsky vzdělaných bez maturity a s maturitou pak v nezaměstnanosti kolísají okolo hodnot vyšších než před krizí. Poslední sledovanou skupinou jsou vysokoškolsky vzdělaní, jejichž uplatnění na trhu práce by jistě bylo zajímavé, avšak pro závěry nejsou k dispozici relevantní data. V ekonomicky aktivní skupině obyvatelstva jsou vysokoškoláci zastoupeni cca pouze 8 %, což je nejméně v rámci celé ČR. I tak je počet nezaměstnaných v této skupině vzhledem k celkovému počtu VŠ vzdělaných poměrně vysoký

a ukazuje, že vysokoškoláci mají v kraji potíže s uplatněním a proto také odchází do jiných krajů za prací jednak z důvodu nedostatku pracovních příležitostí a rovněž kvůli platovému ohodnocení v kraji. Kraj by měl tedy zohlednit tuto situaci a hledat způsoby, vytvořit lepší podmínky pro uplatnění vzdělaných a mladých lidí. Finance pro tyto aktivity by jistě bylo možné hledat v evropských strukturálních fondech.

Tab. č. 9: Vývoj počtu nezaměstnaných dle nejvyššího dosaženého vzdělání za období 2007-2012 (v tis. osob)

Nezaměstnaní podle vzdělání	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Základní vzdělání a bez vzdělání	5,5	5,5	8,1	6,7	4,3	5,6
Střední vzdělání bez maturity	4,9	4,7	6,5	7,0	5,8	6,3
Střední vzdělání s maturitou	2,4	1,8	2,7	3,4	2,9	3,2
Vysokoškolské vzdělání	-	-	-	-	-	1,0

Vlastní zpracování na základě dat (<http://www.czso.cz/>)

Tab. č. 10: Počet ekonomických subjektů v Karlovarském kraji za období 2007-2012

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ekonomické subjekty celkem	77 780	80 802	80 979	82 322	83 396	83 103
v tom fyzické osoby	59 375	60 216	59 860	60 521	61 187	60 500
z toho živnostníci	54 281	55 179	56 872	57 584	58 282	57 561
právnícké osoby	18 405	20 586	21 119	21 801	22 209	22 603
z toho obchodní společnosti	6 948	7 743	8 226	8 616	8 913	9 122
Z toho s počtem zaměstnanců						
1 - 9 zaměstnanců	5 943	5 825	5 538	5 567	5 562	5 598
10 - 49 zaměstnanců	1 327	1 311	1 300	1 162	1 118	1 012
50 - 249 zaměstnanců	331	336	330	316	298	281
nad 250 zaměstnanců	50	49	44	39	42	36

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat (<http://www.czso.cz/>)

Další charakteristikou trhu práce pro nějaké území je počet podnikatelských subjektů, které tvoří trh práce a zaměstnávají obyvatele regionu. Z tabulky č. 10 bohužel zcela evidentně plyne, že počty velkých i malých zaměstnavatelů v kraji se od roku 2009 neustále snižují, což je velmi nepříznivý trend. Celkový počet subjektů sice naopak mírně rostl, což však může být způsobeno masivním propouštěním zaměstnanců, kteří se alespoň pokoušejí uplatnit jako živnostníci. Kraj by se měl o tuto situaci aktivně zajímat a podniknout veškeré kroky pro to, aby zaměstnavatelé v kraji nejen udržel, ale také nalákal nové.

4.2 Vzdelanost a školství v kraji^{180,181}

Podle řady šetření patří Karlovarský kraj k regionům s nejnižší vzdělaností v České republice. Velký podíl na tento jev mají především nízké mzdy v kraji, které motivují vzdělanější obyvatele kraj opustit a jít za lepšími podmínkami do větších měst, kterými jsou především Plzeň a Praha či je podněcují k práci za hranicemi kraje v Sasku a Bavorsku, která bývá nesrovnatelně lépe finančně ohodnocena. To potvrzuje i trend z tabulky č. 11, kde je vidět, že i přes stále více diskutovaný problém „nadprodukce“ vysokoškolsky vzdělaných mladých lidí situace v Karlovarském kraji stagnuje, či se spíše mírně zhoršuje.

Tab. č. 11: Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle dosaženého vzdělání

		2007	2008	2009	2010	2011
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	tis. osob	260,2	263,3	263,9	262,5	261,9
Z toho podle dosaženého vzdělání:						
• Základní a bez vzdělání	%	22,8	23,9	24,8	23,0	21,9
• Střední bez maturity	%	38,2	38,5	37,7	37,2	38,6
• Střední s maturitou	%	31,9	31,3	29,2	32,1	32,1
• Vysokoškolské	%	7,0	6,3	8,3	7,7	7,4

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat (<http://www.czso.cz/>)

Podíváme-li se podrobněji na jednotlivé stupně vzdělávání v kraji, tak z hlediska předškolního vzdělání měl kraj ve školním roce 2012/2013 k dispozici 122 mateřských škol s tím, že se počet těchto zařízení mírně zvyšuje. Obecně dlouhodobě diskutovaný problém je nedostatek mateřských škol obecně a nemáme bohužel data, zdali je kraj v této problematice výjimkou, ale vzhledem k stoupajícímu trendu počtu dětí a téměř stagnujícímu počtu zařízení je asi kapacita nedostatečná. Problém s umístěním dětí pro pracující rodiče je přitom docela významný pro uplatnění rodin na trhu práce a kraj by měl situaci v regionu sledovat a zejména pro sociálně slabší rodiny zabezpečit dostupné předškolní vzdělávání. V případě základních a středních škol můžeme sledovat opačný trend, a to mírný pokles žáků, s čímž koresponduje i rušení některých škol. Pro názornost vývoje počtu žáků je uveden následující graf.

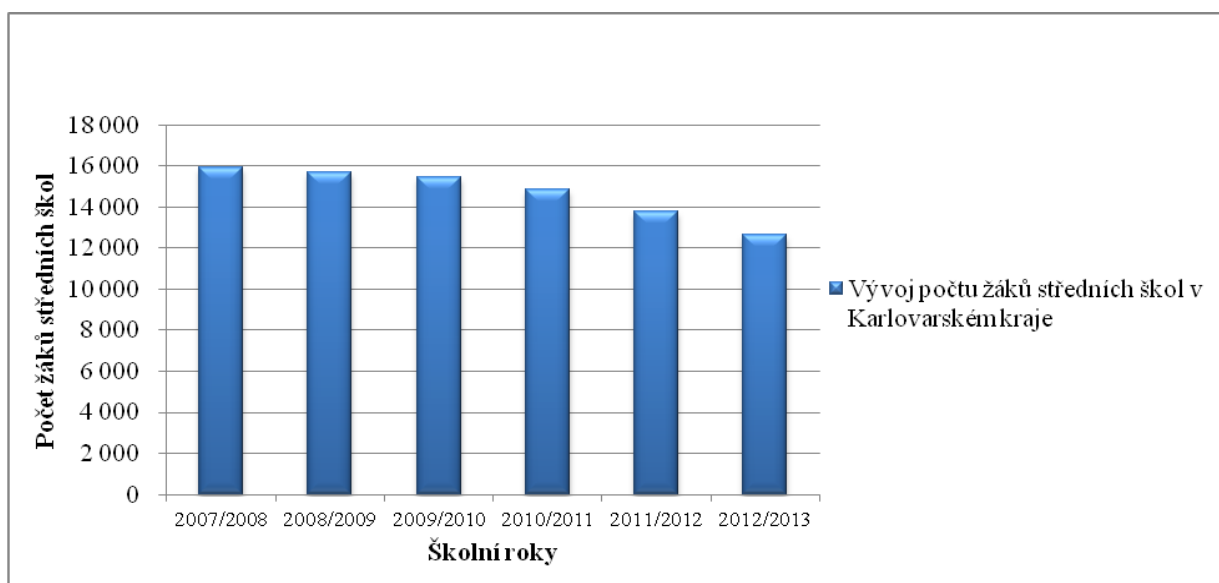
¹⁸⁰ Statistické ročenky 2013 a 2010. [online] [cit. 2014-3-13] Dostupné z:

<<http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/krajpubl/411011-10--xk>>

¹⁸¹ Program rozvoje Karlovarského kraje pro období 2014-2020, Analýza rozvojových charakteristik a potenciálu Karlovarského kraje 2012. [online] [cit. 2014-3-12] Dostupné z:

<http://www.kr-karlovarsky.cz/region/Documents/P1_Analyza_PRKK_2x.pdf>

Graf č. 3: Vývoj počtu žáků středních škol v Karlovarském kraje za období 2007-2013

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat (<http://www.czso.cz/>)

Tab. č. 12: Vybrané údaje za Karlovarský kraj - vzdělávání

	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Předškolní vzdělávání						
školy	116	119	120	120	120	122
děti	8 164	8 346	8 617	8 916	9 278	9 542
Základní vzdělávání						
školy	115	112	112	112	110	108
žáci	25 600	24 670	23 727	23 235	22 899	23 065
Vzdělávání ve středních školách						
školy	40	39	39	38	38	38
žáci	15 894	15 703	15 422	14 845	13 770	12 650
Vzdělávání v konzervatořích						
školy	-	-	-	-	-	-
Vyšší odborné vzdělávání						
školy	3	4	4	4	4	4
studenti	352	350	446	435	464	454
Vysokoškolské studium						
Školy	1	1	1	1	1	1

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat (<http://www.czso.cz/>)

Vyšší odborné a vysokoškolské vzdělávání bohužel nemá v našem kraji velké zastoupení, dle statistik je u nás pouze několik zařízení tohoto typu, a proto musí zájemci o toto studium často

odjíždět studovat jinam. V některých městech sice působí pobočky některých pražských či plzeňských vysokých škol, výběr oborů studia je však omezený.

Zajímavé je také mezikrajské srovnání, které nám přináší tabulka č. 13. Můžeme zde pozorovat několik srovnatelných ukazatelů ve vzdělávání z roku 2009, kde si náš kraj bohužel nevede příliš dobře. Je tedy vidět, že podpora kvality vzdělání může být také jednou z priorit kraje.

Tab. č. 13: Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů vzdělávání v roce 2009

	Hlavní město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Počet žáků denního studia na středních školách na 100 obyvatel ve věku 15 - 18 let	151,3	82,4	110,3	103,5	96,2	101,2	95,0	113,1	102,8	103,0	112,4	109,4	110,2	104,7
Počet žáků denního studia VOŠ na 100 obyvatel ve věku 19 - 20 let	23,9	9,8	13,7	9,9	5,4	9,0	5,2	7,5	11,5	11,0	11,9	7,6	8,6	7,2
Počet studentů VŠ bydlících v kraji na 100 obyvatel ve věku 20 - 29 let	27,7	21,5	25,8	20,5	17,5	19,6	20,6	24,2	23,8	25,2	25,0	25,9	28,9	26,5
Podíl úspěšně ukončených rekvalifikací (%)	93,6	94,1	93,5	93,3	87,9	87,6	92,5	91,5	92,6	90,4	95,1	89,2	90,2	90,2
Úspěšnost absolventů rekvalifikací při hledání zaměstnání (%)	31,2	37,2	33,4	28,8	27,3	27,0	27,0	43,2	39,1	35,5	31,1	29,1	31,2	33,2

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat (<http://www.czso.cz/>)

4.3 Zdravotnictví v kraji^{182,183}

Sektor zdravotnictví se v Karlovarském kraji dlouhodobě potýká s nedostatkem lékařů a všeobecných sester. V porovnání s ostatními kraji je zdravotnictví v Karlovarském kraji nesoběstačné a nejhůře vybavené. Pro představu můžeme nahlédnout do tabulky č. 14, kde

¹⁸² Program rozvoje Karlovarského kraje pro období 2014-2020, Analýza rozvojových charakteristik a potenciálu Karlovarského kraje 2012. [online] [cit. 2014-3-12] Dostupné z:

<http://www.kr-karlovarsky.cz/region/Documents/P1_Analyza_PRKK_2x.pdf>

¹⁸³ Statistická ročenka Karlovarského kraje 2013. [online] [cit. 2014-3-13] Dostupné z:

<http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/krajpubl/411011-13-r_2013-xk>

vidíme některé základní ukazatele počtu lékařů a zdravotnického personálu. Je zde vidět, že v počtu lékařů bez rozlišení funkce se pohybujeme někde uprostřed tabulky, ale například v počtu praktických lékařů už patříme k těm nejslabším. Podobná situace je také se stavem stomatologů a farmaceutů. Naopak vedeme třeba v počtu zdravotních sester na jednoho lékaře, i když celkově je zdravotního personálu nedostatek.

Tab. č. 14: Počty lékařů a zdravotnického personálu pro rok 2008

	Lékaři celkem na 10 000 obyvatel	Praktičtí lékaři na 10 000 obyvatel	Počet sester na 1 lékaře
Hlavní město Praha	72,6	5,01	1,92
Středočeský	31,1	3,58	2,08
Jihočeský	38,8	4,42	1,91
Plzeňský	43,9	4,38	2,21
Karlovarský	38,8	3,89	2,40
Ústecký	34,6	4,12	2,37
Liberecký	35,6	4,14	2,21
Královéhradecký	44,2	4,4	2,22
Pardubický	37,1	3,66	2,12
Vysočina	34,9	3,68	2,58
Jihomoravský	46,4	4,57	2,13
Olomoucký	41,6	4,68	2,27
Zlínský	36	4,16	2,33
Moravskoslezský	37,6	4,17	2,40
Hlavní město Praha	42,4	4,26	2,19

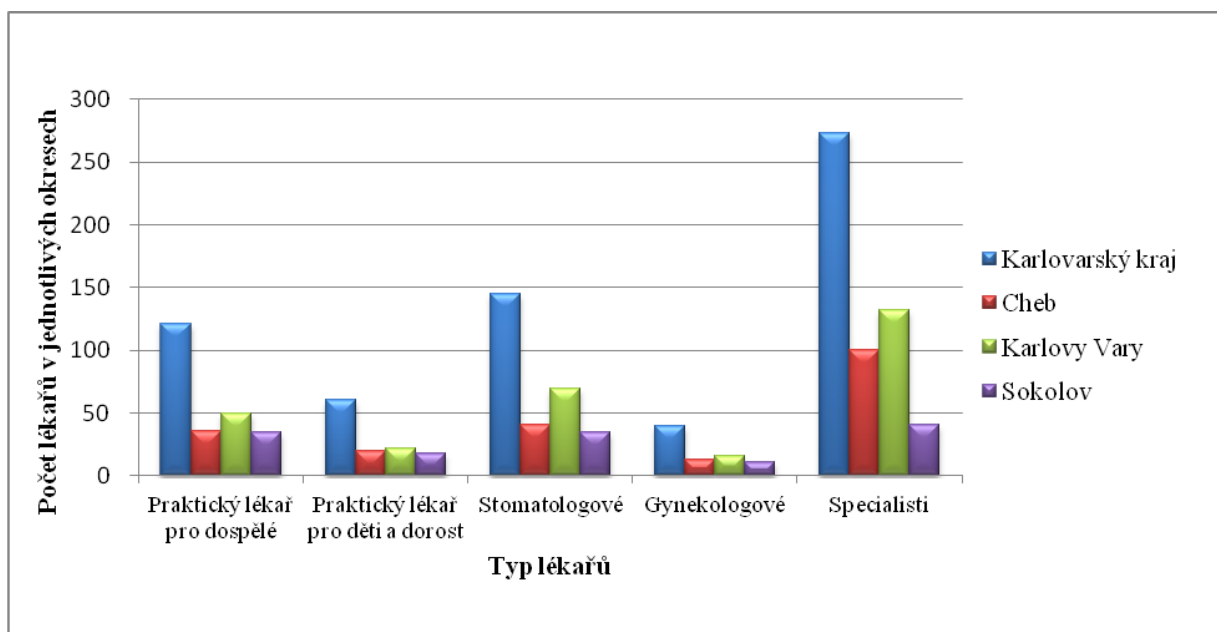
Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat (<http://www.czso.cz/>)

Tento neutěšený stav může být způsoben mnoha vlivy, jako například platové podmínky pro zdravotnický personál, odliv absolventů lékařských fakult do větších měst za lepšími příležitostmi atd.

Pro přehlednost samostatných ordinací lékařů v Karlovarském kraji je uveden graf č. 4, který ukazuje počty praktických lékařů pro dospělé, děti, stomatology, gynekology a specialisty v roce 2012. Z grafu vyplývá, že nejvíce samostatných lékařů je ve skupině specialistů, přičemž vedoucí postavení má jednoznačně okres Karlovy Vary, druhým je Cheb a výrazně nejnižší počet specialistů se nalézá v okrese Sokolov. Druhou nejvíce zastoupenou skupinou v kraji jsou stomatologové, jichž je opět nejvíce v karlovarském okrese, poté v chebském a sokolovském, přičemž rozdíl v počtu stomatologů v chebském a sokolovském okrese není příliš velký, konkrétně jde o rozdíl pouze 6 stomatologů navíc, kterými disponuje chebský

okres. Třetí skupinou jsou praktičtí lékaři pro dospělé, kterých je opět nejvíce na Karlovarsku, v ostatních okresech jsou jejich počty téměř totožné s rozdílem jednoho lékaře navíc pro Chebsko. Poslední sledovanou skupinou jsou praktičtí lékaři pro děti a dorost, kterých je přibližně stejně ve všech třech okresech a jejich počet je kolem 20.

Graf č. 4: Samostatné ordinace lékařů v Karlovarském kraji dle jednotlivých okresů

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat (<http://www.czso.cz/>)

Z uvedené analýzy plyne, že by se kraj měl určitě situací ve zdravotnictví zabývat a rozvoj a rovnoměrnou dostupnost zdravotnických služeb podporovat.

4.4 Dopravní infrastruktura kraje¹⁸⁴

Dopravní infrastruktura v Karlovarském kraji je zastoupena silniční, železniční a leteckou dopravou. V případě silniční dopravy krajem prochází 2 054 km silnic, z nichž 236 km mají silnice I. třídy a 1 818 km silnice II. a III. třídy. Kraj je z celorepublikového hlediska považován za jistou periferii Čech, k čemuž přispívá rovněž fakt, že krajem neprochází žádná výraznější tranzitní silniční doprava. V rámci ČR má Karlovarský kraj podprůměrnou hustotu silnic I., II., a III. třídy. Silnice II. třídy zde mají dokonce nejnižší hustotu v Česku. Převážně zde dominují silnice III. třídy. Za jednu z příčin zmíněné malé hustoty silniční sítě je

¹⁸⁴ Program rozvoje Karlovarského kraje pro období 2014-2020, Analýza rozvojových charakteristik a potenciálu Karlovarského kraje 2012. [online] [cit. 2014-3-12] Dostupné z: http://www.kr-karlovarsky.cz/region/Documents/P1_Analyza_PRKK_2x.pdf

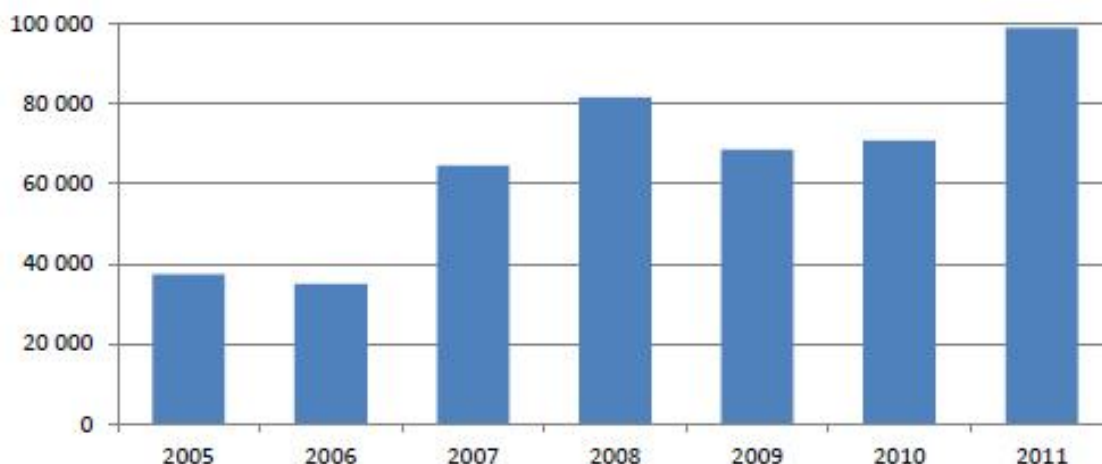
považován samotný charakter území, jenž je převážně vrchovinný až hornatý, dalším důvodem je také řídké osídlení v pohraničních oblastech a existence vojenského újezdu, který zabírá přibližně 1/10 celkové rozlohy kraje.

Z hlediska železniční sítě dosahuje hustota železnice v přepočtu na jednoho obyvatele nejvyšší hodnoty v České republice. Důvodem pro to jsou zděděné železniční tratě, které byly užívány v průmyslových oblastech a dále v oblastech, které byli před druhou světovou válkou více osídleny, to se týká především severozápadního území kraje. Vzhledem k přítomnosti průmyslového odvětví i v dnešní době, je železniční síť stále vysoce využívána v nákladní přepravě.

Mezi hlavní problémy dopravní infrastruktury v kraji je absence spojení rychlostní komunikací R6 s Prahou. Dále je zde nízká mobilita pracovní síly, jež do jisté míry může souviset i s nezaměstnaností v kraji, kdy nezaměstnaní obyvatelé nemají vždy možnost dopravit se do zaměstnání z venkovských a okrajových oblastí kraje. Doprava zde sice většinou existuje, ale je mnohdy nevyhovující, pomalá a nekvalitní.

Mimo silniční a železniční dopravy se v kraji využívá i doprava letecká, kterou umožňuje mezinárodní letiště v Karlových Varech. Jedná se o čtvrté největší letiště v České republice z hlediska objemu přepravy. Podíváme-li se na níže uvedený graf č. 5, tak vidíme, že od roku 2006 do roku 2008 rostl počet odbavených cestujících, poté výrazněji klesl v roce 2009, kdy dopadla na Evropu ekonomická krize. Nicméně v následujícím roce došlo opět k nárůstu cestujících, kteří využili ke své přepravě letiště. Ve většině případů se jedná o lázeňské hosty a to především z Ruska, kteří upřednostňují dopravu až na letiště v Karlových Varech, které se nachází přibližně 5 km od centra. Díky tomu je jejich cestování pohodlnější a komfortnější než v případě letu přes Prahu a následnou dopravu autobusy či automobily. Mezi nefrekventovanější linku patří především let do Moskvy, na druhém místě je pak Petrohrad a dále Jekatěringurg. Němečtí návštěvníci preferují silniční dopravu z důvodu relativně krátké vzdálenosti od hranic s Německem.

Graf č. 5.: Počet odbavených cestujících na letišti Karlovy Vary, 2005-2011

Zdroj: Počet odbavených cestujících na letišti v Karlových Varech.[online] [cit. 2014-3-05] Dostupné z:

<http://www.kr-karlovarsky.cz/region/Documents/P1_Analyza_PRKK_2x.pdf>

4.5 Kvalita životního prostředí kraje^{185,186}

Karlovarský kraj a jeho image v rámci celé České republiky není příliš pozitivní, do dnešní doby přetrvává řada předsudků zakořeněných ještě z dob minulého režimu, kdy byl kraj silně orientován na průmyslové odvětví a nikdo se příliš hluboce nezabýval kvalitou životního prostředí a dopady těžby na území. Od té doby uplynulo mnoho let, ale Karlovarský kraj se stále ještě zcela nezbavil své průmyslové a životní prostředí poškozující image, přestože je zde kvalita ovzduší dnes již v porovnání s některými kraji výrazně lepší. Více můžeme vyčíst z tabulky č. 15, kde vidíme, že v absolutních číslech hlavních znečišťujících látek si náš kraj nevede špatně, ovšem v přepočtu emisí na jednoho obyvatele stále obsazujeme přední příčky znečišťovatelů společně s Ústeckým a Moravskoslezským krajem.

¹⁸⁵ Program rozvoje Karlovarského kraje pro období 2014-2020, Analýza rozvojových charakteristik a potenciálu Karlovarského kraje 2012. [online] [cit. 2014-3-13] Dostupné z:

<http://www.kr-karlovarsky.cz/region/Documents/P1_Analyza_PRKK_2x.pdf>

¹⁸⁶ Statistická ročenka Karlovarského kraje 2013. [online] [cit. 2014-3-13] Dostupné z:

<http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/krajpubl/411011-13-r_2013-xk>

Tab. č. 15: Emise hlavních znečišťujících látek v České republice podle krajů pro rok 2012

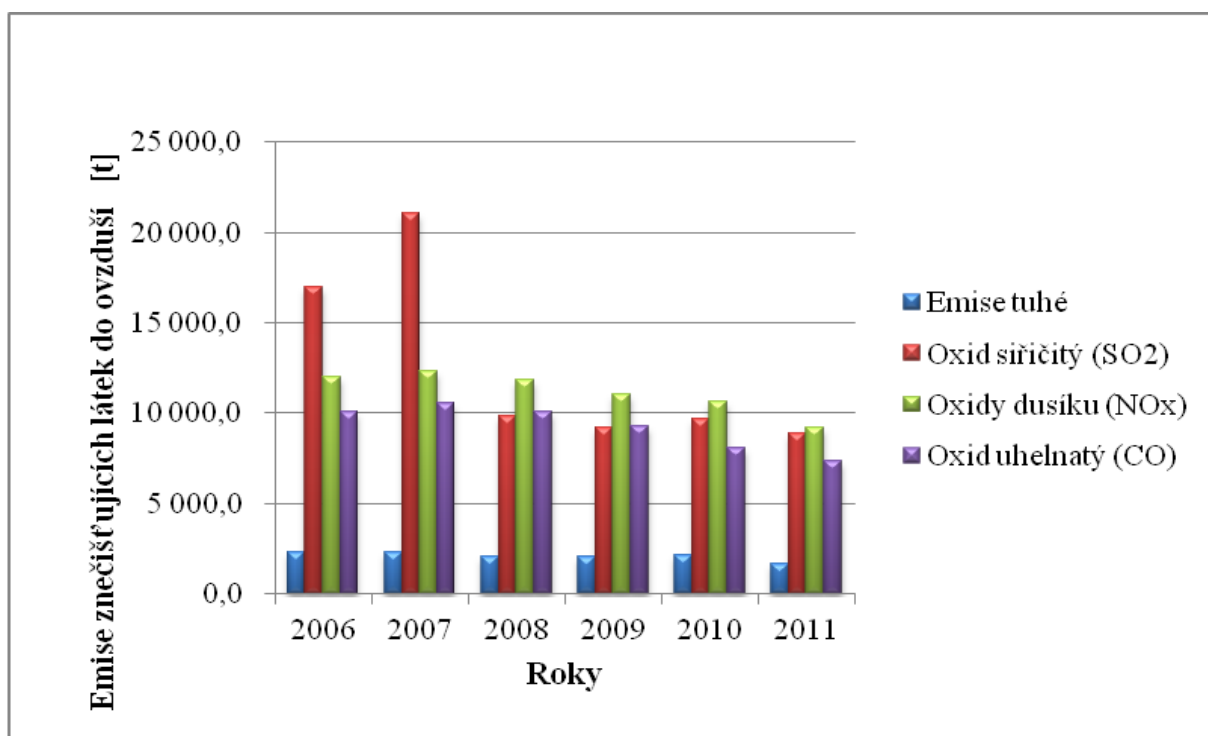
Kraj	SO ₂			NO _x			CO		
	t/rok	%	kg / rok / obyvatel	t/rok	%	kg / rok / obyvatel	t/rok	%	kg / rok / obyv.
Praha	177,7	0,1	0,14	1 519,60	1,5	1,22	358,9	0,3	0,29
Středočeský kraj	16 700,20	12,4	13,39	12 839,80	12,7	10,29	3 395,20	2,4	2,72
Jihočeský kraj	5 903,00	4,4	9,26	2 204,30	2,2	3,46	855,3	0,6	1,34
Plzeňský kraj	5 254,50	3,9	9,19	2 509,30	2,5	4,39	848,2	0,6	1,48
Karlovarský kraj	8 787,20	6,5	28,56	6 092,10	6	19,80	1 224,00	0,9	3,98
Ústecký kraj	54 860,60	41	65,61	40 105,40	39,6	47,96	8 788,30	6,3	10,51
Liberecký kraj	190,9	0,1	0,43	506	0,4	1,15	236,1	0,1	0,54
Královéhradecký	3 422,20	2,6	6,17	1 140,10	1,1	2,06	627,4	0,5	1,13
Pardubický kraj	10 411,00	7,8	20,16	9 122,10	9	17,67	1 322,00	1	2,56
Vysočina	821,4	0,6	1,59	1 227,70	1,2	2,38	757,4	0,5	1,47
Jihomoravský	1 529,70	1,1	1,33	2 487,40	2,5	2,16	2 850,70	2,1	2,48
Olomoucký kraj	3 050,30	2,3	4,75	2 638,60	2,6	4,11	2 596,50	1,9	4,04
Zlínský kraj	4 375,00	3,3	7,40	2 112,20	2,1	3,57	638,6	0,5	1,08
Moravskoslezský	18 696,90	13,9	14,99	16 838,00	16,6	13,50	114 115,10	82,3	91,48

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat (<http://portal.chmi.cz>)

Z hlediska ovzduší je u většiny škodlivin, jež jsou měřeny, na tom kraj lépe než jaký je průměr v rámci České republiky, až na uvedené látky jako je oxid siřičitý (SO₂) a oxidy dusíku. Nejvíce těchto škodlivin bylo naměřeno v okrese Sokolov, na jehož území se nachází hnědouhelná elektrárna Tisová a elektrárna Vřesová. Ty patří mezi největší znečišťovatele v kraji z hlediska právě oxidu siřičitého a oxidů dusíku. Přestože hovoříme o největším znečišťovateli, nelze opomenout, že v roce 2008 byl v okrese Sokolov zaznamenán výrazný pokles SO₂ a to až o 50%.

Na níže uvedeném grafu č. 6 je znázorněn vývoj znečištění ovzduší za období 2006-2011 a produkce škodlivin v Karlovarském kraji v t. V případě tuhých emisí je patrný pozvolný pokles od roku 2006 až do roku 2011. Podíváme-li se na hodnoty oxidu siřičitého, tak je vidět, že v roce 2007 jeho hodnoty výrazně vzrostly a hned posléze v roce 2008 došlo ke snížení až o polovinu, od té doby dochází k mírnému kolísání pod hranicí 10 000 t. Z hlediska znečištění oxidy dusíku graf ukazuje od roku 2007 postupné a systematické snižování hodnot bez opětovného kolísání. U oxidu uhelnatého je rovněž vidět od roku 2007 klesající charakter s hodnotami pod 10 000 t.

Graf č. 6: Emise znečišťujících látek do ovzduší za období 2006-2011 v (t)

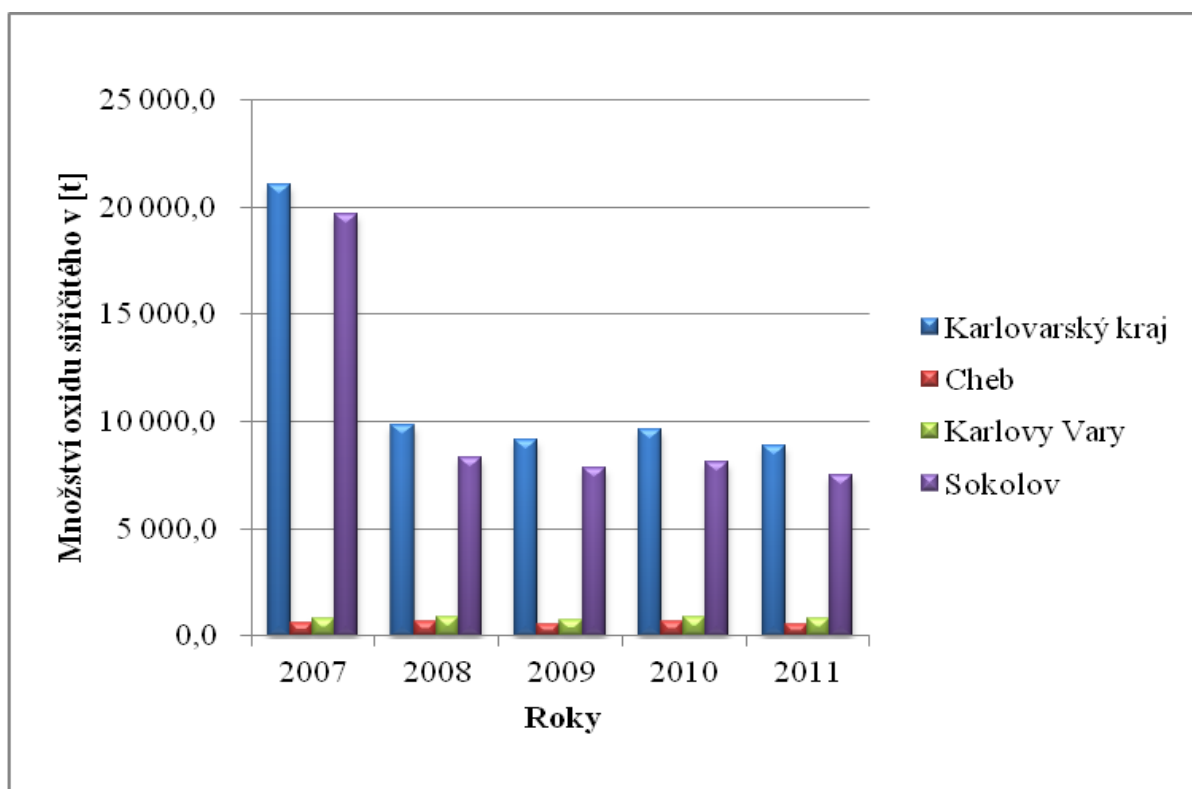

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat (<http://www.czso.cz/>)

Podíváme-li se na znečištění oxidem siřičitým a oxidy dusíku podle jednotlivých okresů kraje, tak v případě prvního grafu č. 7, který znázorňuje znečištění ovzduší oxidem siřičitým, tak je patrné, že největší znečištění bylo v roce 2007 a to v okrese Sokolov, v roce 2008 jak bylo uvedeno u předchozího grafu, došlo ke snížení emisí až o polovinu a dále hodnoty v tomto okrese mírně kolísaly pod hranicí 10 000 t. V okresech Karlovy Vary a Cheb byly emise oproti okresu Sokolov výrazně nižší, přičemž nejlépe na tom v uvedených oblastech byl okres Cheb.

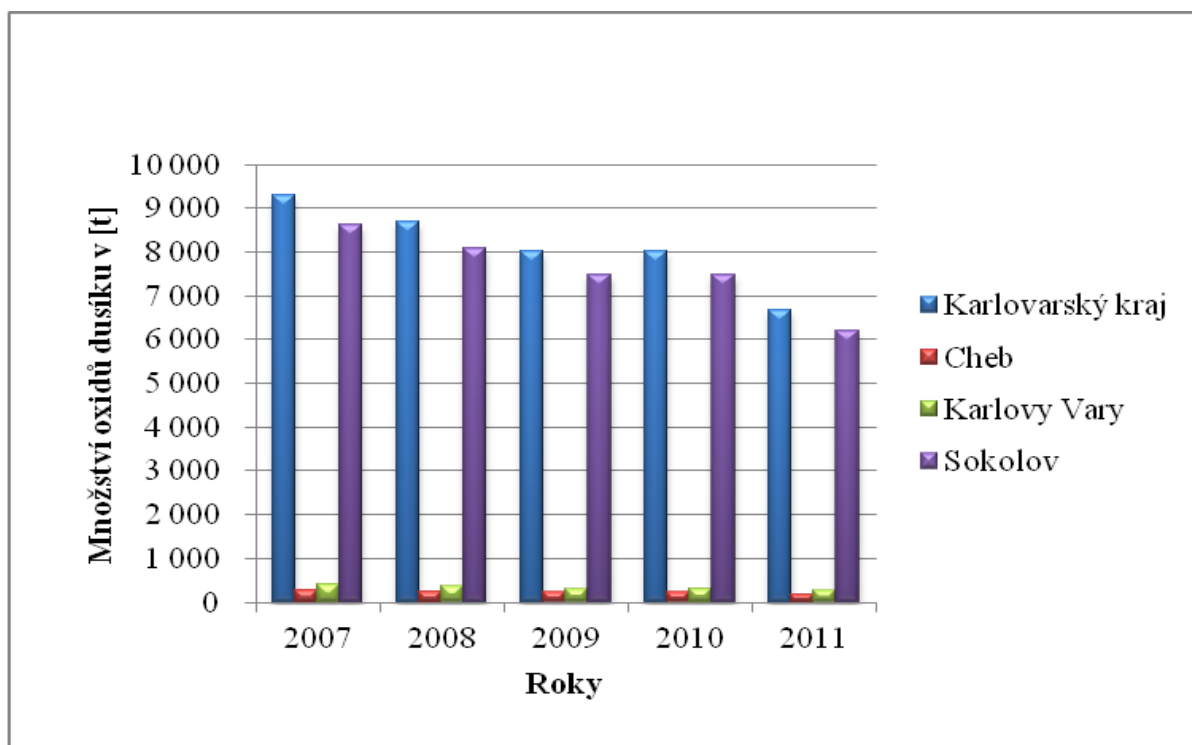
Podíváme-li se obdobně na emise oxidů dusíku, které jsou znázorněny v grafu č. 8, tak je vidět, že opět množstvím emisí bezkonkurenčně vede okres Sokolov, kde v případě oxidů dusíku je vidět mírná klesající tendence v průběhu sledovaného období. Zbylé okresy jsou na tom výrazně lépe, jejich znečištění není takové a hodnoty se pohybují v rozmezí 200 až 400 tun v podstatě s klesající tendencí.

Graf č. 7: Vývoje znečištění oxidem siřičitým za období 2007-2011 v (t)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat (<http://www.czso.cz/>)

Graf č. 8: Vývoje znečištění jednotlivých okresů oxidy dusíku za období 2007-2011 v (t)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat (<http://www.czso.cz/>)

Jak je patrné v obou případech byl na tom okres Sokolov z hlediska znečištění ovzduší nejhůře, tato skutečnost má samozřejmě své vysvětlení. Uvedené znečištění je způsobeno již výše zmíněnými elektrárnami Tisová a Vřesová. Dále se na znečištění podílí rovněž průmyslové podniky, které se soustřeďují převážně do sokolovské pánve a zajišťují tak pracovní místa pro velkou část obyvatel kraje. Jedním z hlavních znečišťovatelů je samozřejmě těžba hnědého uhlí, kterou provádí největší důlní společnost v kraji Sokolovská uhelná, a.s. Do budoucna je potřeba zajistit, aby se rozdíl v podílu znečištění ovzduší v jednotlivých okresech nadále snižoval, což v praxi znamená zejména zaměřit se na sokolovský okres a podporovat místní firmy v aktivitách ochrany životního prostředí.

Z hlediska kvality vodních toků, je stav v Karlovarském kraji velice dobrý, v roce 2008 bylo uvedeno, že znečištění vod v kraji se pohybovalo ve dvou kategoriích a to mírné znečištění a bez znečištění. Horší výsledky ukazovala pouze Bystřice v Ostrově, kde bylo zaznamenáno znečištění třetí kategorie v případě nadměrné přítomnosti fosforu a biologické spotřebě kyslíku.

V oblasti kanalizace jsou výsledky rovněž uspokojivé. Počet obyvatel napojených na vodovod a kanalizaci zaujímal 98,3 %, to je velice vysoký podíl v porovnání s ostatními kraji České republiky. V rámci celého kraje působilo v roce 2012 celkem 93 čistíren odpadních vod, z nichž mechanických čistíren bylo 6, mechanicko-biologických 87.

Podíváme-li se na využívání obnovitelných zdrojů v kraji, tak zde je patrné, že je využívána například vodní energie, jež je vyráběna v přibližně 55 malých vodních elektrárnách. Typickými příklady jsou vodní elektrárny na vodních nádržích Jesenici či Skalce apod. O využívání sluneční energie v masovém měřítku se nedá hovořit, protože Karlovarský kraj má jeden z nejmenších svitů v České republice, proto tento způsob získávání není pro toto území efektivní. Nicméně větší solární systémy se v kraji nacházejí například v Karlových Varech, Chebu atd. Nejvýznamnějším obnovitelným zdrojem energie je v kraji spalování biomasy. V roce 2012 bylo 5 zdrojů využívající bioplyn a všechny se nacházely u čistíren odpadních vod ve velkých městech. Druhým nejvýznamnějším zdrojem energie jsou větrné elektrárny a to především v krušnohorské oblasti. Dále se využívá například i geotermální energie zejména v chebské pánvi a Františkových Lázních.

Přírozenou součástí průmyslové činnosti v kraji je potřebná rekultivace krajiny, v našem případě zejména po těžbě hnědého uhlí. Analýza rozvojových charakteristik a potenciálu Karlovarského kraje z roku 2012 uvádí, že od konce 50. let bylo na Sokolovsku dokončeno kolem 3 000 ha rekultivací na území bývalých hlubinných dolů. Jedním v současné době atraktivním způsobem je vodohospodářská rekultivace, která spočívá v zatápění jam po těžbě.

Tímto způsobem vzniklo například v současné době velice oblíbené koupaliště Michal v Sokolově, které se nachází v horní části města či v současnosti napouštěné jezero Medard u Sokolova, jehož úkolem není pouze rekultivace zničené krajiny, ale i ekonomický rozvoj města. A právě zde můžeme najít další oblast podpory regionálního rozvoje. Rekultivované průmyslové zóny samy o sobě ještě nezaručují kromě zlepšení krajinného rázu žádné další přínosy pro místní obyvatele. Sám podnik, na jehož pozemcích proběhla rekultivace, nemusí mít prostředky ani zájem na jejich dalším využití, i když mohou mít velký potenciál, jako například zmiňovaná vodohospodářská rekultivace. Spolu s krajem ale mohou vytvořit dlouhodobý rozvojový plán a společně se podílet na jeho realizaci ve prospěch všech.

4.6 Zemědělství^{187,188}

Vzhledem k hornatému rázu krajiny a zároveň nejnižšímu svitu má zemědělství v Karlovarském kraji zanedbatelný význam oproti ostatním krajům ČR. Kraj je ze 43 % zalesněn, to rovněž ovlivňuje potenciální zemědělskou produkci, na jeho území se nachází například chráněná krajinná oblast Slavkovský les či vojenský újezd Hradiště. Přestože je zde oblast zemědělství spíše zanedbatelná oproti jiným, tak zde má velkou roli lesnictví a zpracovávání dřeva.

Podíváme-li se na vývoj počtu zemědělských podniků v kraji, který je znázorněn na níže uvedeném grafu č. 9, je vidět, že během posledních let počet zemědělských podniků vzrostl.

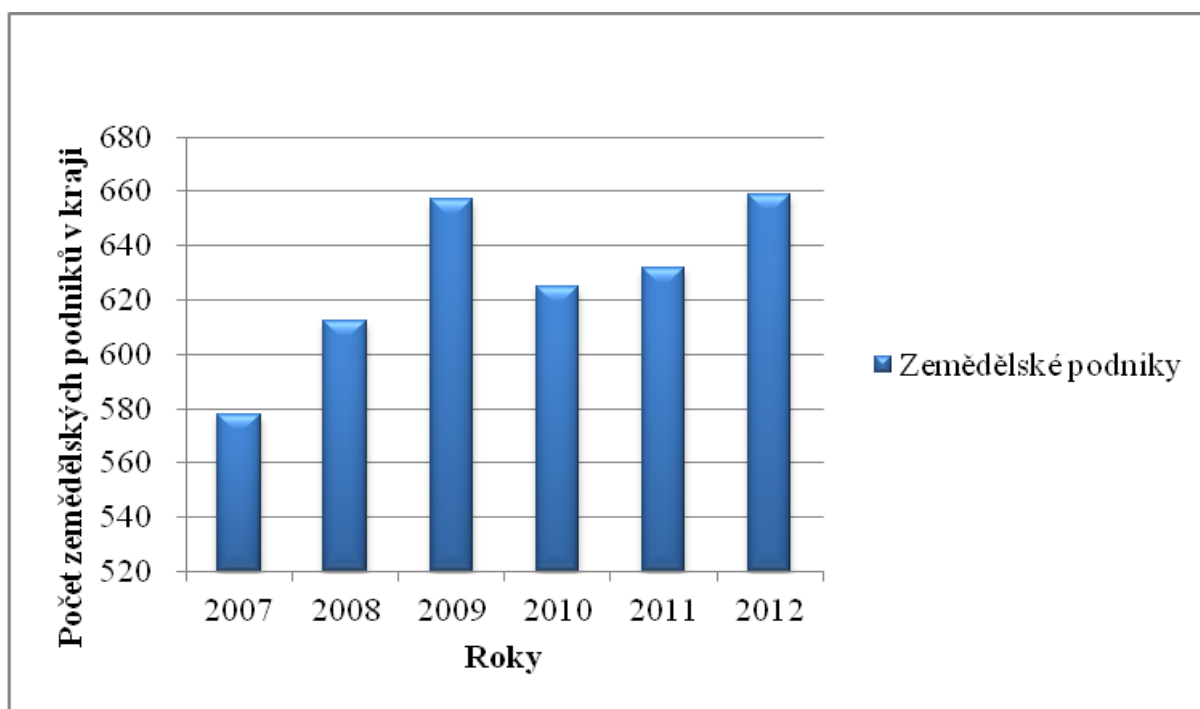
¹⁸⁷ Program rozvoje Karlovarského kraje pro období 2014-2020, Analýza rozvojových charakteristik a potenciálu Karlovarského kraje 2012. [online] [cit. 2014-3-13] Dostupné z:

<http://www.kr-karlovarsky.cz/region/Documents/P1_Analyza_PRKK_2x.pdf>

¹⁸⁸ Statistická ročenka Karlovarského kraje 2013. [online] [cit. 2014-3-13] Dostupné z:

<http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/krajpubl/411011-13-r_2013-xk>

Graf č. 9: Vývoj počtu zemědělských podniků v Karlovarském kraji za období 2007-2012

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat (<http://www.czso.cz/>)

Z následujících tabulek č. 16 a 17 je pak patrné, že Karlovarský kraj opravdu nepatří mezi zemědělské regiony.

Tab. č. 16: Počet hospodářských zvířat k 1. 4. 2012

Území, kraj	Skot	Prasata	Ovce	Drůbež
Česká republika	1 353 685	1 578 827	221 014	20 691 308
Hl. m. Praha + Středočeský	147 209	296 906	24 797	4 555 360
Jihočeský	212 018	164 953	27 275	1 784 625
Plzeňský	161 734	125 513	20 268	2 236 599
Karlovarský	40 444	1 646	13 716	233 105
Ústecký	36 628	82 644	13 226	961 129
Liberecký	45 606	22 712	17 314	82 893
Královéhradecký	100 743	86 006	16 567	2 271 349
Pardubický	111 722	140 888	14 401	2 917 681
Vysočina	211 348	261 287	14 337	399 710
Jihomoravský	60 167	194 801	9 956	3 299 773
Olomoucký	90 548	90 108	10 405	387 262
Zlínský	59 135	59 483	22 073	514 078
Moravskoslezský	76 383	51 880	16 679	1 047 744

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat (<http://www.czso.cz/>)

Tab. č. 17: Plochy osevů k 31. 5. 2012 podle krajů

Kraj	Zemědělská půda (obhospodařovaná) v ha						
	Celkem	Orná půda	Chmelnice	Vinice	Zahrady	Ovocné sady	Trvalé travní porosty
Hl. m. Praha	11 552	10 729	-	12	52	142	617
Středočeský	551 695	480 580	1 828	346	198	3 786	64 956
Jihočeský	423 463	253 979	-	-	111	1 309	168 064
Plzeňský	315 055	200 831	-	1	86	486	113 651
Karlovarský	99 731	35 356	-	-	21	136	64 218
Ústecký	217 306	151 494	3 466	315	89	1 918	60 026
Liberecký	102 113	40 036	22	0	110	691	61 254
Královéhradecký	235 358	166 813	-	3	89	2 518	65 936
Pardubický	231 167	176 735	-	-	81	706	53 644
Vysočina	363 836	278 543	-	4	56	127	85 106
Jihomoravský	361 435	319 016	-	15 450	171	5 482	21 317
Olomoucký	248 064	176 367	669	1	153	1 848	69 026
Zlínský	153 447	97 723	-	518	70	868	54 268
Moravskoslezský	211 667	125 180	-	-	84	751	85 652

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat (<http://www.czso.cz/>)

4.7 Průmysl^{189,190}

Jak již bylo několikrát zmíněno Karlovarský kraj je známý svou dlouholetou tradicí v těžbě hnědého uhlí, kaolinu a ve středověku zde probíhala rovněž těžba cínu, stříbra apod. Od této těžby se tedy odvíjel v minulosti i průmysl, jenž přetrvává v kraji do současnosti.

V oblasti Sokolovska se jedná především o energetiku, těžbu hnědého uhlí, chemický průmysl, strojírenský průmysl, textilní a oděvní průmysl a výrobu stavebních hmot. Tradičním odvětvím je zde v Kraslicích také výroba hudebních nástrojů, kterou zastupuje světoznámá firma Amati-Denak a řada samostatných opravářů hudebních nástrojů, kterých je v kraji velké množství. Na Chebsku je pak nejrozvinutějším odvětvím strojírenství, výroba hudebních nástrojů obdobně jako v Kraslicích a výroba keramických a stavebních hmot.

Průmyslová výroba je v kraji samozřejmě především v posledních letech silně propojena s rekultivací kraji v podobě uměle vytvořených výsypek, zatopení jam a lomů po těžbě a s

¹⁸⁹ Statistické ročenky 2013 a 2010. [online] [cit. 2014-3-13] Dostupné z:

<<http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/krajpubl/411011-10--xk>>

¹⁹⁰ Průmysl v Karlovarském kraji. [online] [cit. 2014-3-17] Dostupné z:

<<http://www.karlovyvary-region.eu/cz/o-karlovarskem-kraji/prumysl-a-sluzby-7217>>

obnovou krajiny. V rámci těchto rekultivací začaly vznikat například i golfová hřiště, nové parky a uměle vytvořená jezera.

Pro posouzení vývoje průmyslových podniků v kraji v posledních letech je vytvořena tabulka znázorňující počet obyvatel, počet zaměstnaných obyvatel v tis. osobách a procento zaměstnaných pracujících v průmyslu, dále i procento zaměstnaných v zemědělství a ve stavebnictví, jejichž podíly ukazují, že průmysl je v kraji jednou ze stěžejních oblastí a velkou měrou se podílí na zaměstnanosti místních obyvatel.

Tab. č. 18: Podíl zaměstnaných v Karlovarském kraji v průmyslu, zemědělství a stavebnictví

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obyvatel v kraji (osoby)	307 449	308 403	307 636	307 444	303 165	301 726
Počet zaměstnaných celkem (tis. osob)	146,6	148,0	143,9	144,4	143,4	138,6
Zaměstnaní v průmyslu (%)	34,0	30,8	28,7	31,4	31,0	31,1
Zaměstnaní v zemědělství (%)	1,6	2,0	2,6	2,7	2,6	2,4
Zaměstnaní ve stavebnictví (%)	9,1	10,2	9,8	8,8	8,6	7,9

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat (<http://www.czso.cz/>) ze Statistických ročenek 2007-2013

Z tabulky č. 18 je patrné, že v průmyslovém odvětví bylo zaměstnáno v kraji za námi sledované období kolem 30 % zaměstnaných obyvatel kraje. Nejmenšího procentuálního podílu bylo dosaženo v roce 2009, přičemž tato situace odpovídá období, kdy do České republiky dorazila ekonomická krize. V případě zaměstnanosti v zemědělství se však ekonomická krize v Karlovarském kraji neprojevila. Ovšem v odvětví stavebnictví od roku 2010 převládá klesající trend z hlediska zaměstnanosti obyvatel. Kraj by měl z dlouhodobého hlediska řešit strukturu místního hospodářství a reagovat na vzniklé změny na trhu práce.

4.8 Cestovní ruch v Karlovarském kraji^{191,192}

Podíváme-li se podrobněji na oblast cestovního ruchu, tak podle níže uvedeného kartogramu můžeme říci, že oblastmi s nejvyšším potenciálem v Karlovarském kraji jsou Františkovy Lázně, Karlovy Vary a Mariánské Lázně, které jsou na kartogramu znázorněny fialově. V pořadí druhou skupinou s velmi vysokým potenciálem jsou oblasti znázorněné červenou a

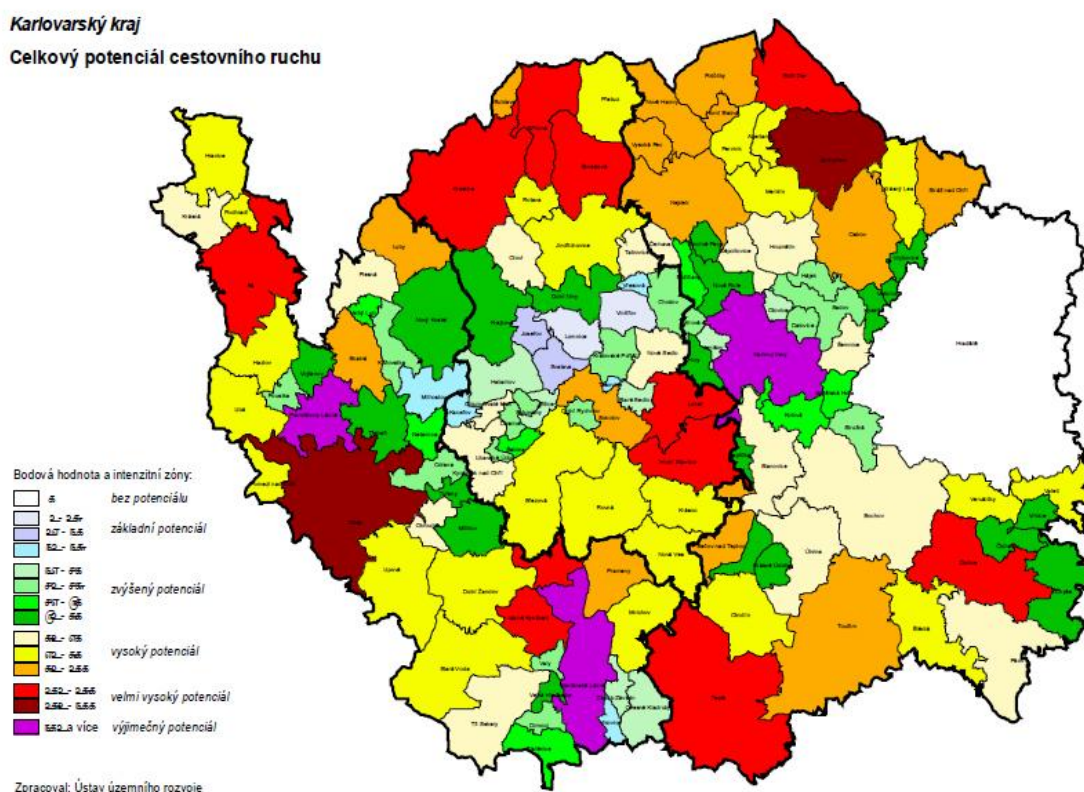
¹⁹¹ Program rozvoje Karlovarského kraje pro období 2014-2020, Analýza rozvojových charakteristik a potenciálu Karlovarského kraje 2012. [online] [cit. 2014-3-12] Dostupné z:

<http://www.kr-karlovarsky.cz/region/Documents/P1_Analyza_PRKK_2x.pdf>

¹⁹² Regionální operační program NUTS II Severozápad pro období 2007-2013. [online] [cit. 2014-3-12] Dostupné z: <http://www.nuts2severozapad.cz/wp-content/uploads/2014/01/131010_ROP_SZ_cista_public.pdf>

vínovou barvou mezi ty patří například Aš, Cheb, Loket, Horní Slavkov, Lázně Kynžvart, Teplá, Žlutice, Kraslice, Šindelová, Boží Dar a Stříbrná. Do Třetí skupiny oblastí se stále ještě vysokým potenciálem spadají území označená béžovou, žlutou a světle béžovou barvou, patří sem Sokolov, Bečov nad Teplou, Prameny, Skalná, Luby, Nejdek, Krásno, Jindřichovice a celá řada dalších měst a obcí.

Obr. č. 6: Kartogram - Znázornění potenciálu cestovního ruchu v Karlovarském kraji

Zdroj: http://www.nuts2severozapad.cz/wp-content/uploads/2014/01/131010_ROP_SZ_cista_public.pdf

Jsou zde dokonce zastoupeny i rekreační oblasti nadnárodního významu, kterými jsou chráněná krajinná oblast Slavkovský les a Západočeský lázeňský trojúhelník zmíněný v úvodní charakteristice Karlovarského kraje. Je tedy patrné, že potřebným potenciálem pro cestovní ruch by kraj disponoval. Nejedná se pouze o potenciál lázeňský, ale také turistický, vzdělávací a propagační v oblasti hornictví, sportu a kulturně historický potenciál.

Podle průzkumu agentury CzechTourism z roku 2005 a 2006, byly nejčastějšími důvody k návštěvě regionu mimo lázeňské služby rovněž sportovní rekreace (vodní sporty, zimní sporty atd.) a poznávací turistika. Průzkumy, jejichž výsledky uvádí program rozvoje Karlovarského kraje pro období 2014 až 2020, z roku 2010 informují o struktuře zahraničních

návštěvníků kraje, kde největší podíl zaujímají Němci (53,6 % z celkového počtu zahraničních návštěvníků), Rusové 16,2 %, Izraelci 1,8 %, Rakušané 1,7 % a Nizozemci 1,6 %. Nejdelší průměrný čas zde pak strávili v roce 2010 Rusové s průměrnou dobou pobytu 12,5 dní, Izraelci 10,8 dne a Němci 7,5 dne.

Mezi největší překážky rozvoje cestovního ruchu v kraji patří jednostranná orientace na jeden druh cestovního ruchu, kterým je lázeňství. Význam lázeňství a zdravotního cestovního ruchu sice roste, ale kraj se velmi pomalu snaží o rozvoj dalších druhů, kterými by mohly být vodácká turistika při řece Ohři, jež je považována za druhou nejkrásnější řeku České republiky či rozvoj cestovního ruchu v regionálních lyžařských střediscích s výjimkou areál Klínovec a Boží Dar. Dalším problémem je nedostatečná orientace na tuzemské návštěvníky, neochota subjektů reagovat na aktuální trendy cestovního ruchu, špatná dopravní dostupnost atraktivních oblastí, zanedbaný stav dopravní infrastruktury, místní orientační značení, špatná dopravní dostupnost turisticky zajímavých míst linkovými autobusy, málo obchodů a jejich špatná úroveň. Toto je možné v současné době pozorovat například v okresním městě Sokolov, kde se z historického Starého náměstí stěhují podnikatelé do jiných lokalit či své podniky zcela zavírají. Původní obchodníci z těchto prostor byli vytlačeni obchodníky s levnějším a méně kvalitním zbožím a nyní se i oni stahují a prostory zůstávají prozatím nevyužité. Dalším problémem je téměř neexistující destinačního management a marketing, jenž by pomáhal přilákat turisty do měst a obcí a napomohl by změně image, pod jakou je vnímán celý Karlovarský kraj. Neméně důležitou překážkou rozvoje cestovního ruchu je nedostatek kvalitních ubytovacích a stravovacích kapacit. Tato zařízení ve vynikající kvalitě jsou situována v lázeňských městech a jejich nejbližším okolí, nicméně je problematické je nalézt v okrajových vesnických a příhraničních oblastech, kde je i nižší počet obyvatel oproti ostatním oblastem kraje.

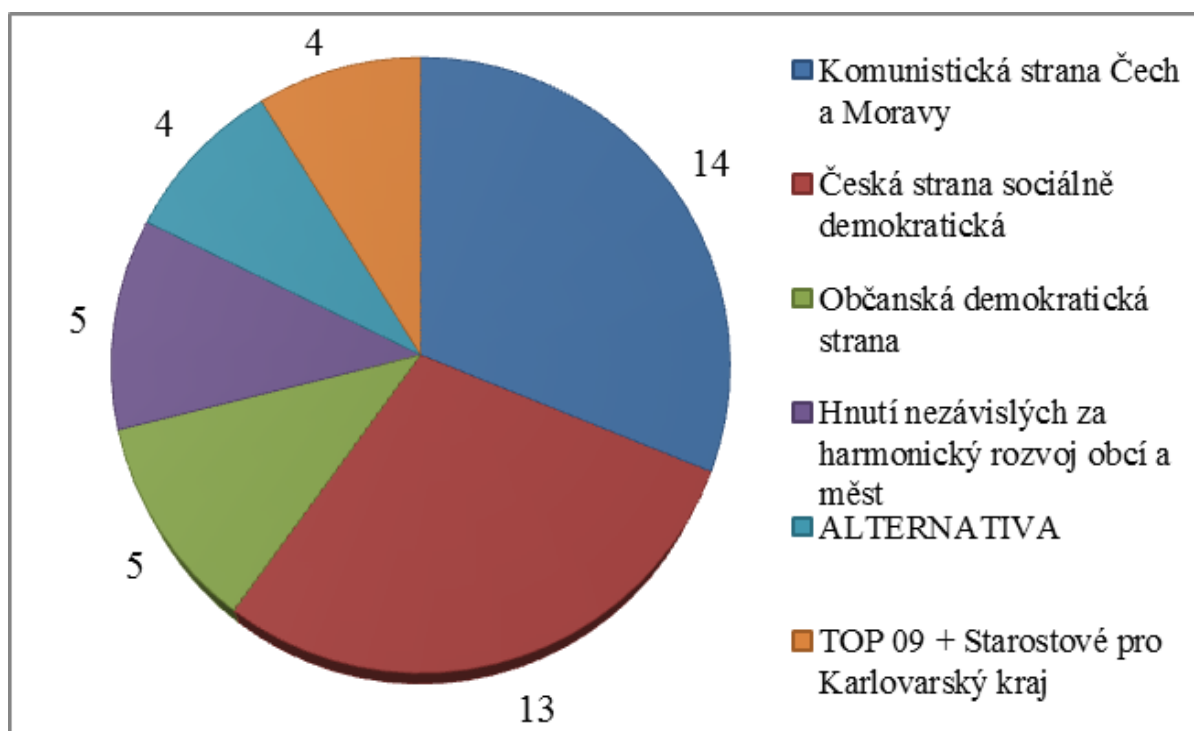
5. Organizační struktura kraje a jeho kompetence

Jak již bylo zmíněno v teoretické části práce, orgány kraje jsou zastupitelstvo kraje, rada kraje, hejtmán kraje, výbory zastupitelstva, komise rady kraje a krajský úřad.

Zastupitelstvo Karlovarského kraje¹⁹³

Zastupitelstvo Karlovarského kraje má celkem 45 křesel. Největší podíl z tohoto celkového počtu připadá v současném volebním období Komunistické straně Čech a Moravy, která má 14 křesel. Druhé nejpočetnější zastoupení s 13 křesly má ČSSD. Po 5 hlasech pro každou stranu mají ODS a Hnutí nezávislých za harmonický rozvoj měst a obcí. O jedno křeslo méně má pak ALTERNATIVA a stejný počet křesel, tedy 4 má i TOP 09 se starosty pro Karlovarský kraj. Toto složení je přehledně znázorněno na grafu č. 10.

Graf č. 10: Struktura zastupitelstva podle počtu křesel v Karlovarském kraji

Zdroj: Vlastní zpracování dle informací (<http://www.kr-karlovarsky.cz/samosprava/Stranky/zastupitelstvo.aspx>)

Jména členů spolu s jejich politickou orientací jsou uvedena v příloze H.

¹⁹³ Zastupitelstvo karlovarského kraje. [online] [cit. 2014-3-18] Dostupné z: <http://www.kr-karlovarsky.cz/samosprava/Stranky/zastupitelstvo.aspx>

Rada Karlovarského kraje¹⁹⁴

Rada Karlovarského kraje má v pro současné období (2012-2016) 9 křesel, z nichž KSČM má přiděleno 5 křesel a ČSSD 4 křesla. Statutární zástupkyní hejtmana a zároveň náměstkyní hejtmana pro ekonomiku a vnitřní záležitosti je paní Ing. Eva Valjentová. Náměstkem hejtmana pro regionální rozvoj, dopravu a silniční hospodářství je pan Ing. Petr Navrátil. JUDr. Václav Sloup za KSČM je náměstkem hejtmana pro oblast mládeže, školství a tělovýchovy. Náměstkem hejtmana pro oblast investic a grantových schémat, projektové řízení atd. je JUDr. Martin Havel. Bc. Miloslav Čermák je náměstkem hejtmana pro oblast sociálních věcí a zdravotnictví. Člen rady pro oblast kultury a památkové péče je PhDr. Oleg Kalaš. Člen rady kraje pro oblast životního prostředí a zemědělství je Ing. Václav Jakubík a členkou rady pro oblast správy majetku je Bohuslava Hajsáková. Devátým členem je samozřejmě hejtmán Karlovarského kraje PaedDr. Josef Novotný.

Hejtmán kraje¹⁹⁵

Současným hejtmánem Karlovarského kraje je PaedDr. Josef Novotný, který je původním povoláním středoškolský učitel matematiky a tělesné výchovy. Do funkce hejtmána kraje byl již podruhé zvolen v roce 2012.

Výbory zastupitelstva kraje

Zastupitelstvo Karlovarského kraje má sedm výborů, kterými jsou finanční výbor, kontrolní výbor, výbor pro hospodaření s majetkem kraje, výbor pro národnostní menšiny, výbor pro regionální rozvoj, výbor pro výchovu, vzdělání a zaměstnanost a výbor pro zdravotnictví a sociální věci.¹⁹⁶

- Finanční výbor
- Kontrolního výbor
- Výbor pro hospodaření
- Výbor pro národnostní menšiny

¹⁹⁴ Rada Karlovarského kraje. . [online] [cit. 2014-3-18] Dostupné z: <http://www.kr-karlovarsky.cz/samosprava/Stranky/namestci.aspx>

¹⁹⁵ Hejtmán Karlovarského kraje. [online] [cit. 2014-3-20] Dostupné z: <http://www.kr-karlovarsky.cz/samosprava/hejtmán/Stranky/hejtmán.aspx>

¹⁹⁶ Výbory zastupitelstva kraje. [online] [cit. 2014-3-20] Dostupné z: http://www.kr-karlovarsky.cz/samosprava/Stranky/seznam_vyboru.aspx

- Výbor pro regionální rozvoj
- Výbor pro výchovu, vzdělání a zaměstnanost
- Výbor pro zdravotnictví

Komise rady kraje

V současné době má Karlovarský kraj devět komisí, kterými jsou:

- Energetická komise
- Komise dopravní
- Komise pro kulturu a památkovou péči
- Komise pro lázeňství a cestovní ruch
- Komise pro likvidaci nepotřebného majetku
- Komise pro tělovýchovu a sport
- Komise pro vnější vztahy
- Komise pro životní prostředí
- Krajská protidrogová komise

Dalšími poradními orgány jsou dále bezpečnostní rada Karlovarského kraje a komise Rady Karlovarského kraje pro rozdělování příspěvku z rozpočtu kraje jednotkám sboru dobrovolných hasičů obcí Karlovarského kraje.¹⁹⁷

5.1 Krajský úřad Karlovarského kraje^{198,199}

Krajský úřad se nachází v Karlových Varech v Závodní ulici. Z hlediska organizačního schéma, které je uvedeno v příloze I, se úřad skládá z ředitele, pod nímž jsou jednotlivé odbory, které se dále člení na jednotlivá oddělení. Výčet těchto odborů a jejich jednotlivých oddělení je uveden v příloze J.

¹⁹⁷ Komise rady kraje. [online] [cit. 2014-3-20] Dostupné z: <http://www.kr-karlovarsky.cz/samosprava/Stranky/komise.aspx>

¹⁹⁸ Krajský úřad Karlovarského kraje. [online] [cit. 2014-3-21] Dostupné z: <http://www.kr-karlovarsky.cz/krajsky-urad/Stranky/zakl-inf/KUKK.aspx>

¹⁹⁹ Odbory krajského úřadu. [online] [cit. 2014-3-21] Dostupné z: <http://www.kr-karlovarsky.cz/krajsky-urad/odbory/stranky/odbory.aspx>

6. Vývoj rozpočtů kraje za období 2007-2013

6.1 Výdaje kraje

Tab. č. 19: Výdaje rozpočtu Karlovarského kraje pro období 2007-2013 (v tis. Kč)

	Rozpočet 2007	Rozpočet 2008	Rozpočet 2009	Rozpočet 2010	Rozpočet 2011	Rozpočet 2012	Rozpočet 2013
Zastupitelstvo Karlovarského kraje	38 880	37 601	41 760	40 270	39 088	37 208	35 574
Ředitel krajského úřadu	142 445	149 648	163 690	155 348	150 879	143 887	148 790
Odbor vnitřních záležitostí	31 340	31 213	28 347	28 988	28 558	25 366	23 750
Odbor regionálního rozvoje	55 934	21 053	22 512	16 087	19 690	17 026	15 337
Odbor dopravy a silnič. hospodářství	709 256	787 608	786 877	750 094	753 774	751 214	750 423
Odbor život. prostředí a zemědělství	31 430	9 167	6 696	6 500	8 987	7 023	7 314
Odbor kultury, pam. péče, lázeňství a cest. ruchu	120 191	99 866	97 307	82 758	89 575	91 572	91 157
Odbor sociálních věcí	41 429	48 314	44 289	42 100	38 345	39 313	37 615
Odbor zdravotnictví	202 100	199 060	233 268	212 645	245 774	167 631	164 601
Odbor školství, mládeže a tělovýchovy	239 384	240 484	246 535	2 337 755	2 438 301	2 331 985	2 435 275
Odbor investic a grantových schémat	20 500	570 910	35 396	6 700	5 605	64 157	139 000
Odbor krizového řízení / odbor bezpečnosti a krizového řízení	8 990	1 000	2 380	2 000	1 900	1 957	1 900
Odbor informatiky / Odbor projektového řízení a informatiky	23 000	33 460	21 537	15 000	15 350	14 254	18 755
Odbor majetkoprávní / odbor správy majetku	600	98 850	585	3 300	3 135	3 097	3 052
Odbor ekonomický	89 019	64 869	33 895	74 304	70 788	68 369	32 816
Odbor správ. agend, dozoru a krajský živnost. úřad	1 800	1 800	1 800	500	475	490	475
Odbor legislativní a právní	-	-	0	1 500	1 425	685	665
Příspěvky cizím subjektům z rozpočtu KK	0	111 091	118 219	103 620	94 540	114 369	104 860
Invest. akce - Pavilon centr. vstupu KKN a.s.	-	-	50 000	300 000	409 076	262 000	není
Investiční akce UZZS	-	-	-	-	0	20 000	není
Provozní náklady projektů EU	-	-	-	-	-	5 019	10 713

	Rozpočet 2007	Rozpočet 2008	Rozpočet 2009	Rozpočet 2010	Rozpočet 2011	Rozpočet 2012	Rozpočet 2013
Fond budoucnosti (EU) / fond budoucnosti (EU) a přímé investice z rozpočtu kraje	0	140 000	110 000	0	0	0	0
Fond rezerv a rozvoje	0	0	0	0	0	0	0
Fond vodohospodář. havárií (vodní zákon)	-	-	0	0	0	0	0
Rezerva (krizový účet)	3 000	0	0	0	0	0	0
Fond rezerv havárií (vodní zákon)	0	0	není	není	není	není	není
Fond řízení likvidity	0	30 000	30 000	0	0	0	0
Převody vlastním fondům	7 565	174 565	144 565	4 445	4 484	3 742	3 742
Úhrn výdajů	1 763 863	3 434 939	2 219 658	4 183 914	4 419 749	4 170 364	4 025 814
Konsolidace (-)	7 565	174 565	144 565	4 445	4 484	3 742	3 742
Úhrn výdajů po konsolidaci	1 756 298	3 260 374	2 075 093	4 179 469	4 415 265	4 166 622	4 022 072
splátky jistiny úvěru (celkem)	-	69 000	67 000	222 000	198 500	195 500	199 600
Celkem výdaje bez výdajů na projekty PRK	1 756 298	3 329 374	2 142 093	4 401 469	4 613 765	4 362 122	4 221 672
Projekty EU	-	-	813 860	1 357 119	1 428 218	1 277 829	1 266 763
Úhrn výdajů vč. projektů EU a splátek	-	-	2 955 953	5 758 588	6 041 983	5 639 951	5 488 435

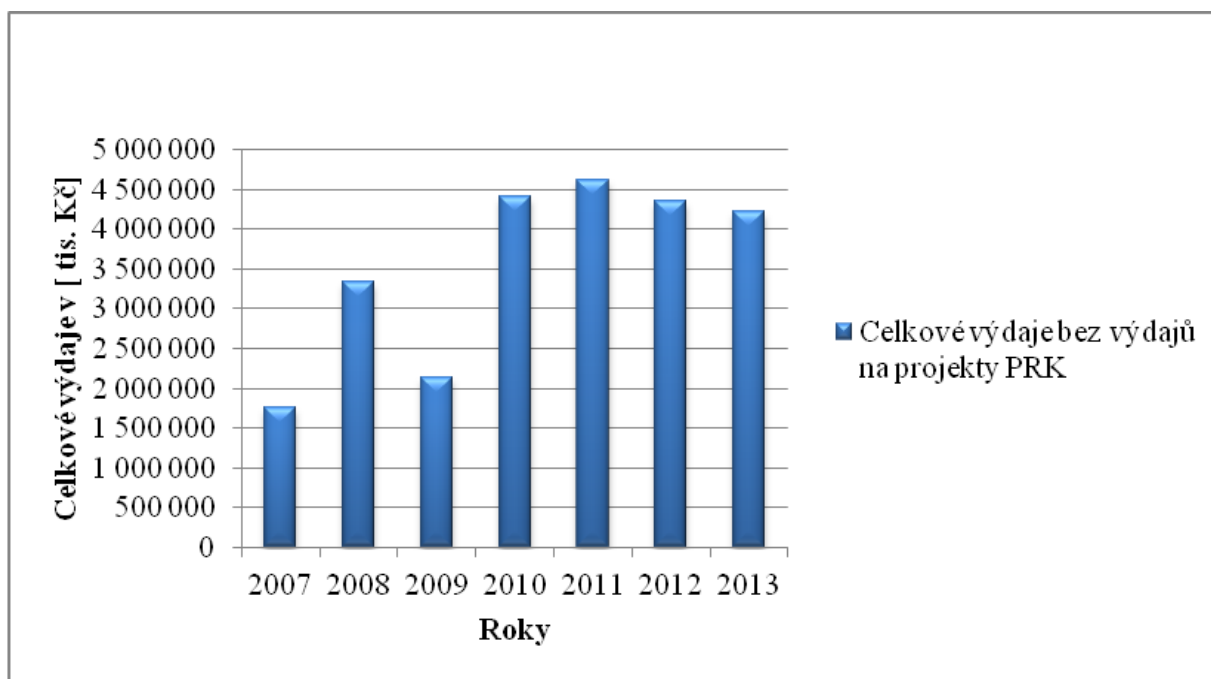
Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z rozpočtů 2007-2014

(<http://www.kr-karlovarsky.cz/samosprava/rozpocety/Stranky/rozpocety.aspx>)

Pro znázornění výše výdajů rozpočtu Karlovarského kraje je níže uveden graf č. 11, který ukazuje jednotlivé roky a výdaje, v nichž vynaložené bez výdajů na projekty programu rozvoje kraje (PRK). PRK totiž představuje velice pohyblivou složku rozpočtu, která je závislá na plnění rozvojového plánu kraje, čerpání dotací a spolufinancování projektů. Ač to není na první pohled zřejmé, standardní výdaje rozpočtu (Celkem výdaje bez výdajů na projekty PRK) se za celé období příliš nemění. Pohybují se stále okolo dvou (čtyř) miliard korun a výkyvy viditelné v tabulce č. 19 jsou zapříčiněny dvěma vlivy. Souvisí se zdrojem dat pro vývoj rozpočtu, kde se až do roku 2010 přímo neuváděla položka dotace MŠMT na přímé náklady v regionálním školství a byla do tohoto dokumentu zařazena až na žádost MŠMT. Tato položka pak činí skokové navýšení o cca dvě miliardy Kč, které se stalo stálou součástí přehledu příjmů i výdajů krajského rozpočtu. Druhý výkyv pak pozorujeme v roce 2008, kdy kraj zaznamenal rozsáhlejší výdaje v oblastech investic, které se týkaly hlavně Odboru investic a grantových schémat a Odboru dopravy. Související výdajovou položkou jsou také příspěvky cizím subjektům z rozpočtu Karlovarského kraje. Do této položky spadá i příspěvek Karlovarského

kraje na spolufinancování Regionálního operačního programu Severozápad.²⁰⁰ Na pokrytí těchto zvýšených výdajů roku 2008 byly schváleny dva úvěry pro financování investičních projektů, a to stavby pavilonu Karlovarské krajské nemocnice a zajištění prostředků pro předfinancování a spolufinancování projektů PRK, které bylo zahájeno.

Graf č. 11: Celkové výdaje bez výdajů na projekty PRK za období 2007- 2013

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z rozpočtů 2007-2014

(<http://www.kr-karlovarsky.cz/samosprava/rozpocety/Stranky/rozpocety.aspx>)

Další významnou položkou v rozpočtu je pak položka Projekty EU, což představuje prostředky každoročně vynaložené na realizaci rozvojových projektů kraje. Jejich význam narůstá až v roce 2009, kdy se začínají realizovat první projekty z projektového období 2007-2013. Tato položka pak utváří spolu se standardními výdaji celkovou výši výdajů rozpočtu.

Mezi významné investiční akce patří výstavba pavilonu centrálního vstupu Karlovarské krajské nemocnice, a.s. Investováno bylo z rozpočtu kraje v letech 2009 – 2012.

Pod zkratkou investiční akce tzv. ÚZZS se skrývá investiční akce do Územní zdravotnické záchranné služby Karlovarského kraje.

Položka Fond budoucnosti (EU) byla v průběhu sledovaného období přejmenována na Fond budoucnosti (EU) a přímé investice a z tohoto fondu Karlovarský kraj předfinancovává své

²⁰⁰ Zjištěno na základě rozhovoru s paní Ing. Janou Michkovou, ředitelkou Karlovarské rozvojové agentury ze dne 18. 4. 2014

projekty hrazené z dotací systémem ex-post a dále financuje vlastní podíl na financování evropských projektů.²⁰¹

6.2 Příjmy kraje

Tab. č. 20: Příjmy rozpočtu Karlovarského kraje za období 2007 – 2013 (v tis. Kč)

	Rozpočet 2007	Rozpočet 2008	Rozpočet 2009	Rozpočet 2010	Rozpočet 2011	Rozpočet 2012	Rozpočet 2013
Daňové příjmy a poplatky	1 609 508	1 785 293	1 939 128	1 685 115	1 689 969	1 666 311	1 708 115
Nedaňové příjmy	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	2 488	8 300
Nedaňové příjmy (odvody z odpisů - stávající organizace - odhad)	85 886	84 583	89 642	86 146	89 424	88 945	82 879
Kapitálové příjmy	5 000	5 000	5 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Přijaté dotace (vztah SR k rozpočtu kraje)	54 504	54 507	56 923	2 156 808	2 251 896	2 150 378	2 250 378
Příjmy do fondů kraje (konsolidační položky)	7 565	174 565	144 565	4 445	4 484	3 742	3 742
Přijaté dotace - na projekty z fondů EU	-	-	-	0	628 218	1 027 829	959 763
Úhrn příjmů	1 763 863	2 105 348	2 236 658	3 935 914	4 039 173	3 913 864	4 055 414
Konsolidace příjmů (-)	7 565	174 565	144 565	4 445	4 484	3 742	3 742
Úhrn příjmů po konsolidaci	1 756 298	1 930 783	2 092 093	3 931 469	4 034 689	3 910 122	4 051 672
Financování (+)	0	1 398 591	863 860	1 827 119	1 379 076	702 000	477 000
Celkem	1 756 298	3 329 374	2 955 953	5 758 588	6 041 983	5 639 951	5 488 435

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z rozpočtů 2007-2014

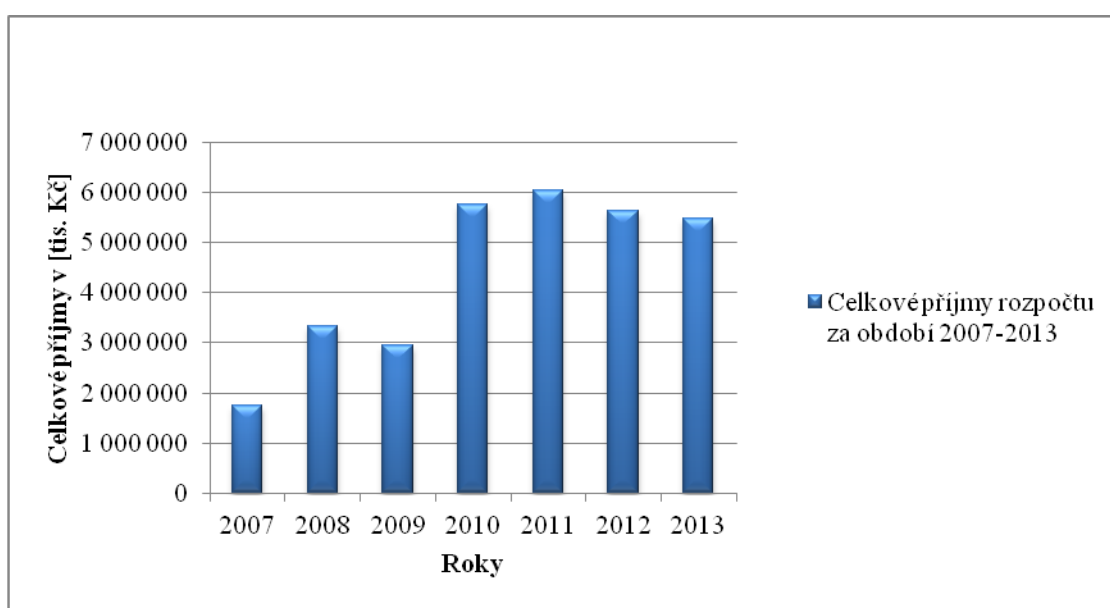
(<http://www.kr-karlovarsky.cz/samosprava/rozpocety/Stranky/rozpocety.aspx>)

Podobně jako u standardních výdajů rozpočtu, daňové, nedaňové a kapitálové příjmy tvoří poměrně stabilní část příjmů rozpočtu. Jak již bylo zmíněno, od roku 2010 tento přehled zahrnuje i dotace ze SR pro Odbor školství, která má poměrně stabilní výši okolo dvou miliard Kč. Zajímavou a již méně předpověditelnou položkou příjmů jsou dotace na projekty PRK přijímané z fondů Evropské unie. Jejich výše se odvíjí od úspěšnosti čerpání a hladkého průběhu realizace projektů, kdy mohou být při závažných nedostatcích v realizaci dotace znatelně sníženy nebo zcela odebrány. Tento přínos pro příjmy rozpočtu se začíná projevovat

²⁰¹ Zjištěno na základě rozhovoru s paní Ing. Janou Michkovou, ředitelkou Karlovarské rozvojové agentury ze dne 18. 4. 2014

až od roku 2011, kdy už je realizace projektů v plném proudu. Platby dotací se totiž provádějí až zpětně v průběhu realizace a po dokončení projektu. Právě kvůli tomuto principu spolufinancování je velice významnou složkou příjmů rozpočtu položka „Financování“, kde jsou prostředky získávány z přebytků a rezerv předchozích rozpočtů, a také z cizích zdrojů, jako jsou úvěry. Ve sledovaném období byly nejvýznamnější dva výše zmiňované, a to úvěr na pro výstavbu Pavilonu centrálního vstupu KKN a.s. ve výši 500 milionů Kč a dále překlenovací úvěr ve výši 1.300 mil. Kč pro spolufinancování projektů z EU ve II. programovacím období. Vývoj celkových příjmů znázorňuje níže uvedený graf č. 12.

Graf č. 12: Celkové příjmy rozpočtu Karlovarského kraje za období 2007-2013 (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z rozpočtů 2007-2014

(<http://www.kr-karlovarsky.cz/samosprava/rozpocety/Stranky/rozpocety.aspx>)

6.3 Plánovaný rozpočet kraje na rok 2014

V případě rozpočtu Karlovarského kraje pro rok 2014, který právě probíhá, se můžeme zabývat pouze jeho stanoveným plánem. Zda byl plán splněn či překročen bude možné zhodnotit až po uplynutí roku. Běžně se však setkáváme s tím, že u některých položek jsou stanovené částky na hospodaření s nimi překročeny. Může se tak stát v neplánovaných situacích, které kraj musí neprodleně řešit ihned po jejich vzniku.

Zajímavou položkou příjmů jsou přijaté dotace na projekty z fondů EU, které jsou předběžně stanoveny na 530 740 000 Kč. To je o 400 000 000 Kč méně než v roce 2013, tato změna by podle mého názoru mohla souviset s přelomem dvou období, kterými jsou období 2007-2013 a

2014-2020, protože v roce 2014 začalo nové období, se kterým je spojena i řada změn. Celkové předpokládané příjmy pro rok 2014 tedy činí 4 765 040 000 Kč, to je přibližně o 700 000 000 Kč méně než v roce 2013.

Tab. č. 21: Navrhované příjmy rozpočtu Karlovarského kraje pro rok 2014 (v tis. Kč)

	Navrhované příjmy pro rok 2014
Daňové příjmy a poplatky	1 731 407
Nedaňové příjmy	3 500
Nedaňové příjmy (odvody z odpisů - stávající organizace - odhad)	78 330
Kapitálové příjmy	500
Přijaté dotace (vztah SR k rozpočtu kraje)	2 250 563
Příjmy do fondů kraje (konsolidační položky)	86 092
Přijaté dotace - na projekty z fondů EU	530 740
Úhrn příjmů	4 150 392
Konsolidace příjmů (-)	86 092
Úhrn příjmů po konsolidaci	4 064 300
Financování (+)	170 000
Celkem	4 765 040

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z rozpočtů 2007-2014

(<http://www.kr-karlovarsky.cz/samosprava/rozpocety/Stranky/rozpocety.aspx>)

Z hlediska výdajů rozpočtu se můžeme podívat na níže uvedenou tabulku, kde jsou uvedeny předpokládané výdaje pro rok 2014.

Tab. č. 22: Předpokládané výdaje pro rok 2014 (v tis. Kč)

	Navrhované výdaje pro rok 2014
Zastupitelstvo Karlovarského kraje	36 330
Ředitel krajského úřadu	148 870
Odbor vnitřních záležitostí	24 150
Odbor regionálního rozvoje	15 457
Odbor dopravy a silnič. hospodářství	755 257
Odbor životního prostředí a zemědělství	7 314
Odbor kultury, pam. péče, lázeňství a cest. ruchu	93 960
Odbor sociálních věcí	36 585
Odbor zdravotnictví	178 515
Odbor školství, mládeže a tělovýchovy	2 440 033
Odbor investic a grantových schémat	73 000
Odbor krizového řízení / odbor bezpečnosti a krizového řízení	1 900

Odbor informatiky /Odbor projektového řízení a informatiky	21 072
Odbor majetkoprávní /odbor správy majetku	4 400
Odbor ekonomický	23 884
Odbor správ. agend, dozoru a krajský živnost. úřad	300
Odbor legislativní a právní	665
Příspěvky cizím subjektům z rozpočtu KK	135 511
Invest. akce - Pavilon centr. vstupu KKN a.s.	-
Investiční akce UZZS	-
Provozní náklady projektů EU	12 497
Fond budoucnosti (EU) / fond budoucnosti (EU) a přímé investice z rozpočtu kraje	82 350
Fond rezerv a rozvoje	0
Fond vodohospodář. havárií (vodní zákon)	0
Rezerva (krizový účet)	0
Fond rezerv havárií (vodní zákon)	-
Fond řízení likvidity	0
Převody vlastním fondům	86 092
Úhrn výdajů	4 153 142
Konsolidace (-)	86 092
Úhrn výdajů po konsolidaci	4 067 050
splátky jistiny úvěru (celkem)	249 600
Celkem výdaje bez výdajů na projekty PRK	4 316 650
Projekty EU	448 390
Úhrn výdajů vč. projektů EU a splátek	4 765 040

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z rozpočtů 2007-2014

(<http://www.kr-karlovarsky.cz/samosprava/rozpocety/Stranky/rozpocety.aspx>)

Podíváme-li se na několik prvních položek standardních výdajů. Můžeme říci, že hodnoty jednotlivých položek jsou v roce 2014 obdobné jako v předcházejícím roce 2013 a nejsou zde patrné žádné extrémní výkyvy. V případě výdajů na projekty EU je patrný pokles o 818 373 000 Kč proti předchozímu roku, což lze opět přičítat pomezí dvou projektových období, kdy se teprve zpracovávají nové projekty a staré projekty pomalu dobíhají. Z hlediska celkových výdajů včetně projektů EU a splátek je naplánovaná částka 4 765 040 000 Kč. Podíváme-li se tedy na předchozí rok 2013, tak je patrný pokles celkových výdajů o 723 395 000 Kč.

7. Dotace z operačních programů EU

7.1 Regionální operační programu NUTS II Severozápad

Karlovarský kraj spolu s Ústeckým krajem tvoří region soudržnosti Severozápad. V rámci Regionálního operačního programu bylo pro potřeby regionu Severozápad vyčleněno celkem 745,91 mil. EUR.²⁰²

První prioritní osou je Regenerace a rozvoj měst. Specifickým cílem této osy je podpora modernizace a atraktivity měst, protože tato města jsou hybnou silou rozvoje regionu. V rámci této osy jsou vyčleněny tři oblasti podpory, kterými jsou podpora rozvojových pólů regionu, podpora revitalizace a regenerace a infrastruktura v oblasti lidských zdrojů.²⁰³

7.1.1 Prioritní osa Regenerace a rozvoj měst

V případě všech tří oblastí podpory prioritní osy Regenerace a rozvoj měst může být příjemcem sám kraj, města v různém rozdělení dle počtu obyvatel do tří oblastí podpory, dále nestátní neziskové organizace podle počtu obyvatel obdobně jako je tomu u měst, organizace založené či zřízené krajem atd.

Podpora rozvojových pólů regionu

V rámci první oblasti, kterou je podpora rozvojových pólů regionu, bylo na území Karlovarského kraje jediným vhodným žadatelem město Karlovy Vary (nad 50 000 obyvatel) na jeho území byly úspěšně zrealizovány celkem tři projekty města Karlovy Vary, na které byla získána celková dotace 275 778 192 Kč. Příklad části seznamu zrealizovaných projektů je uveden v příloze K, kde je vždy uvedena celková alokovaná částka, to je částka, která byla požadována v projektové žádosti žadatele, dále proplacená částka, to je částka dotace finančně ukončených projektů bez případných následných korekcí. Celý seznam v příloze K není uveden z důvodu svého velkého rozsahu.²⁰⁴

²⁰² BAJER, P., MATYÁŠ, J., Praktický průvodce dotacemi z fondů Evropské unie. 1. vyd. Brno: EUROSPOLEČNOSTI, a.s., 2009. ISBN 978-80-254-4017-9.

²⁰³ První prioritní osa Regenerace a rozvoj měst. [online] [cit. 2014-3-31] Dostupné z: <http://www.nuts2severozapad.cz/ropsz/zrealizovane-projekty>

²⁰⁴ Seznam příjemců doací z ROP. [online] [cit. 2014-3-31] Dostupné z: <http://www.nuts2severozapad.cz/ropsz/zrealizovane-projekty>

Podpora revitalizace a regenerace

Druhou oblastí podpory v rámci první prioritní osy byla Podpora revitalizace a regenerace, ve které bylo na území kraje zrealizováno 29 projektů, na které byla vydána celková dotace 873 181 496 Kč. V převážné většině se jednalo o projekty jednotlivých měst a obcí s výjimkou tří projektů, které realizovali Ostrov ZDRAVÍ, o.p.s., Krajské muzeum Karlovarského kraje, příspěvková organizace a Národní rada osob se zdravotním postižením České republiky, o. s.

Podpora infrastruktury v oblasti lidských zdrojů

Třetí oblastí byla podpora infrastruktury v oblasti lidských zdrojů, v jejímž rámci subjekty Karlovarského kraje realizovaly 4 projekty. Jedná se tedy o 4 projekty v rámci celkového počtu 19 ukončených projektů regionu Severozápad. Příjemci byli v tomto případě Střední průmyslová škola Ostrov, Integrovaná střední škola technická a ekonomická Sokolov, Integrovaná střední škola Cheb a Karlovarská krajská nemocnice, a.s. Dohromady bylo na tyto projekty vydáno 464 132 559 Kč dotací. Jedná se o částku, která byla vydána pouze za dva z těchto projektů a to za Centrum technického vzdělávání Ostrov a Modernizaci Karlovarské krajské nemocnice, protože zbylé dva projekty ještě nejsou zcela dokončeny a dotace z evropských fondů teprve dorazí.

Příklad úspěšného projektu volnočasového areálu Rolava

Pro příklad jednoho z těchto projektů je uveden projekt volnočasového areálu Rolava. Na tento projekt bylo použito celkem 73 368 829 Kč, z toho 51 328 048 Kč dostalo město Karlovy Vary proplaceno z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Projekt byl dokončen k 31. 5. 2010 a spadá do první prioritní osy konkrétně do podoblasti podpory rozvojových pólů regionu. Uvedené finanční prostředky byly využity na výstavbu nových šaten pro muže a ženy, přičemž každá z šaten obsahovala sprchy, toalety a samostatné šatny, ve společných prostorách pro muže a ženy pak byly vybudovány úklidové komory a převlékárny pro miminka. Dále projekt zahrnoval vybudování veřejných sprch a pítek po pláži koupaliště, převlékací boxy přímo na pláži, rekonstrukce in-line dráhy, jež zahrnovala oddělení pěší stezky od in-linové dráhy pro větší bezpečnost menších dětí a snížení počtu zdraví ohrožujících kolizí sportovců a pěších chodců. Dále bylo vybudováno i druhé volejbalové hřiště a rozšířena kapacita parkovacích míst.²⁰⁵

²⁰⁵ Volnočasový areál Rolava. [online] [cit. 2014-4-01] Dostupné z: <http://www.kvprojekty.eu/projekty/dokoncene/1011-Volnocasovy-areal-Rolava/>

7.1.2 Prioritní osa Integrovaná podpora místního rozvoje

Druhou prioritní osou NUTS II Severozápad byla pro sledované období 2007-2013 Integrovaná podpora místního rozvoje, jež zahrnuje dvě oblasti podpory, kterými jsou budování kapacity pro místní rozvoj, informovanost a osvěta veřejnosti a investice pro zlepšení fyzické infrastruktury.²⁰⁶ V rámci této osy Karlovarský kraj prostřednictvím svých měst realizoval méně projektů, než tomu bylo v případě první prioritní osy. Mezi klasické příjemce v obou oblastech podpory patří jak kraje, tak i obce (vždy rozdělené dle počtu obyvatel), dále organizace zřízené či založené obcemi, rovněž v rozdělení dle počtu obyvatel, nestátní neziskové organizace, dobrovolné svazky obcí, školská a vzdělávací zařízení s právní subjektivitou zařazená do školského rejstříku. U všech uvedených typů příjemců je aplikováno rozdělení podle počtu obyvatel.²⁰⁷ Celková částka, jež byla ve finále vynaložena z Evropského fondu pro regionální rozvoj na subjekty Karlovarského kraje, činí 278 327 200 Kč. V naprosté většině byli příjemci dotací jednotlivá města a obce kraje, jeho mikroregiony a svazky obcí, příkladem úspěšného projektu je studie „Rozvojové území Královské Poříčí-západ“.

Studie: „Rozvojové území Královské Poříčí-západ“

Jak již napovídá sám název projektu, jedná se netradičně o vypracování studie na přípravu rozvojového území v západní části Královského Poříčí, které se nachází v těsné blízkosti města Sokolov. Autory této studie jsou Ing. arch. Jan Kosík a Ing. arch. Petr Martínek, cílem jejichž práce bylo napomoci touto studií ke zvýšení kvality života v obci. Z tohoto důvodu se na projektu podíleli občané obce a zvláštní pozornost byla věnována rovněž dětem. Zapojení obyvatel probíhalo formou dotazníku a šesti workshopů, občané rovněž mohli vyjádřit své názory osobně. Výsledkem projektu je tedy studie, jež bude sloužit jako podklad pro územní plán obce Královské Poříčí. Celkové výdaje projektu byly 1 567 062 Kč a dotace, jež byla na projekt poskytnuta, činila 1 531 996 Kč.²⁰⁸

²⁰⁶ Druhá prioritní osa. [online] [cit. 2014-4-04] Dostupné z:
<<http://www.nuts2severozapad.cz/ropsz/zrealizovane-projekty>>

²⁰⁷ Integrovaná podpora místního rozvoje. [online] [cit. 2014-4-01] Dostupné z:
<<http://www.nuts2severozapad.cz/ropsz/zrealizovane-projekty/inte-podpora-mistniho-rozvoje/oblast-podpory-2-1>>

²⁰⁸ Úřad Regionální rady regionu soudržnosti Severozápad. ROP Severozápad podpořené projekty 2007-2010. Listopad 2010

7.1.3 Prioritní osa Dostupnost a dopravní obslužnost

Třetí prioritní osou je dostupnost a dopravní obslužnost, která se dále rozděluje na dvě oblasti podpory. Těmito oblastmi jsou rozvoj dopravní infrastruktury regionálního a nadregionálního významu a rozvoj dopravní obslužnosti regionu.²⁰⁹ V rámci celé třetí prioritní osy realizovaly subjekty Karlovarského kraje celkem 12 projektů. Jednalo se o tři projekty z oblasti podpory rozvoje dopravní infrastruktury regionálního a nadregionálního významu, na které byly celkové dotace 793 169 403 Kč a devět projektů z oblasti podpory rozvoje dopravní obslužnosti regionu, na které činila dotace celkem 553 567 601 Kč, přičemž se však nejedná o částku finální, jelikož tři z těchto projektů ještě nebyly dokončeny a nebyla jim tedy vyplacena příslušná dotace. Příjemci dotace byly Karlovarský kraj, Krajská správa a údržba silnic Karlovarského kraje, České dráhy, a.s. Pro příklad úspěšného projektu je uvedena modernizace letiště Karlovy Vary.

Projekt: Modernizace letiště Karlovy Vary

Letiště Karlovy Vary má v posledních letech stále vzrůstající význam, zajišťuje dopravu především do východní Evropy. Žadatelem za tento projekt byl Karlovarský kraj a celá realizace probíhala v období od 20. února 2008 do 30. dubna 2009. Celkové náklady projektu činily 87 190 825 Kč, z toho dotace činila 87 078 289 Kč. Modernizace zahrnovala vybudování nové odbavovací haly a propojení nové haly se stávající rekonstruovanou budovou.²¹⁰

7.1.4 Prioritní osa Udržitelný rozvoj cestovního ruchu

Čtvrtou prioritní osou je udržitelný rozvoj cestovního ruchu, jenž se dále člení na tři oblasti podpory, kterými jsou budování a rozvoj atraktivity a infrastruktury CR, zlepšení kvality a nabídky ubytovacích a stravovacích zařízení a podpora marketingu tvorby a rozvoje cestovního ruchu.²¹¹ V rámci této osy bylo na území Karlovarského kraje zrealizováno celkem 55 projektů, z toho 22 projektů z první oblasti podpory, 12 z druhé oblasti podpory a 21 projektů ze třetí oblasti podpory.

²⁰⁹ Třetí prioritní osa. [online] [cit. 2014-4-04] Dostupné z:
<<http://www.nuts2severozapad.cz/ropsz/zrealizovane-projekty>>

²¹⁰ Projekt: Modernizace letiště Karlovy Vary. [online] [cit. 2014-4-04] Dostupné z:
<http://www.nuts2severozapad.cz/wp-content/uploads/2011/12/ROP_brozura_PP_2011.pdf>

²¹¹ Čtvrtá prioritní osa. [online] [cit. 2014-4-04] Dostupné z:
<<http://www.nuts2severozapad.cz/ropsz/zrealizovane-projekty>>

Podpora budování a rozvoj atraktivity a infrastruktury ČR

V rámci oblasti podpory budování a rozvoj atraktivity a infrastruktury ČR činila dotace 401 645 321 Kč, přičemž 8 projektů ještě nebylo dokončeno a dotace jim nebyla dána. Mezi žadateli byl nejen Karlovarský kraj a jeho jednotlivá města a obce, ale rovněž celá řada soukromých podnikatelských subjektů.

Podpora zlepšování kvality a nabídky ubytovacích a stravovacích zařízení

V případě druhé oblasti podpory zlepšování kvality a nabídky ubytovacích a stravovacích zařízení činila celková dotace na dané projekty 309 643 176 Kč a dotace nebyly zatím vydány pouze na dva projekty soukromých subjektů.

Podpora marketingu tvorby a rozvoje cestovního ruchu

V případě oblasti podpory marketingu tvorby a rozvoje cestovního ruchu činily dotace celkem 46 756 897 Kč a dotace nebyla zatím vydána pouze dvěma subjektům.

Celkové přijaté dotace tedy za celou čtvrtou prioritní osu činí v současné době 758 045 394 Kč. Příkladem úspěšného projektu z této prioritní osy je například naučná stezka s expozicí zvířat v lesoparku Amerika.

Projekt: Naučná stezka s expozicí zvířat v lesoparku Amerika

Jedná se o projekt, jehož žadatelem bylo město Františkovy Lázně, a který probíhal v období od 1. března 2009 do 30. listopadu 2009. Celkové výdaje na projekt byly 25 973 061 Kč a dotace činila 23 526 289 Kč. Projekt byl inspirován názvem místního rybníka Amerika, z tohoto důvodu byl projekt pojat ve stylu jihoamerických indiánů. V rámci projektu byly vybudovány lavičky, informační tabule pro rozpoznávání rostlin, stromů, stop zvířat, expozice zvířat, přírodní cvičiště, dětské hřiště, a pozorovací molo u rybníku Amerika.²¹²

7.1.5 Prioritní osa Technická asistence

Poslední prioritní osou je technická asistence, jež se člení na podporu implementace ROP Severozápad a podporu rozvoje absorpční kapacity a publicity. Z této osy však Karlovarský

²¹² Naučná stezka s expozicí zvířat v lesoparku Amerika. [online] [cit. 2014-4-04] Dostupné z: http://www.nuts2severozapad.cz/wp-content/uploads/2011/12/ROP_brozura_PP_2011.pdf

kraj ani jeho subjekty nečerpaly. Dotace byly výhradně čerpány prostřednictvím Regionální rady regionu soudržnosti Severozápad.

7.1.6 Celkový přehled čerpání dotací ROP Severozápad

Pro přehlednost je uvedena tabulka celkových dotací, jež byly vydány subjektům na území Karlovarského kraje v rámci jednotlivých prioritních os a jejich oblastí podpory.

Tab. č. 23: Dotace vydané subjektům na území Karlovarského kraje

Prioritní osa	Oblast podpory	Celková částka proplacená ke konci projektu (Kč)	Počet projektů
1. Regenerace a rozvoj měst	1.1 Podpora rozvojových pólů regionu	275 778 192	3
	1.2 Podpora revitalizace a regenerace	873 181 496	29
	1.3 Infrastruktura v oblasti lidských zdrojů	464 132 559	4
	Celkem	1 613 092 247	36
2. Integrovaná podpora místního rozvoje	2.1 Budování kapacity pro místní rozvoj, informovanost a osvěta veřejnosti	36 872 160	16
	2.2 Investice pro zlepšení fyzické infrastruktury	241 455 040	10
	Celkem	278 327 199	26
3. Dostupnost a dopravní obslužnost	3.1 Rozvoj dopravní infrastruktury regionálního a nadregionálního významu	793 169 403	3
	3.2 Rozvoj dopravní obslužnosti regionu	553 567 601	9
	Celkem	1 346 737 004	12
4. Udržitelný rozvoj cestovního ruchu	4.1 Budování a rozvoj atraktivit a infrastruktury CR	401 645 321	22
	4.2 Zlepšování kvality a nabídky ubytovacích a stravovacích zařízení	309 643 176	12
	4.3 Podpora marketingu tvorby a rozvoje cestovního ruchu	46 756 897	21
	Celkem	758 045 394	55
5. Technická asistence	5.1 Podpora implementace ROP Severozápad	0	0
	5.2 Podpora rozvoje absorpční kapacity a publicity	0	0
	Celkem	0	0
Celkem za všechny osy		3 996 201 844	129

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů ze seznamu příjemců dotací ROP NUTS II Severozápad

(<http://www.nuts2severozapad.cz/ropsz/zrealizovane-projekty>)

Z této tabulky je tedy patrné, že nejvíce dotací bylo přijato v rámci první prioritní osy regenerace a rozvoj měst, poté v rámci třetí prioritní osy, kde dotace činily 1 346 737 004 Kč.

Na třetím místě je čtvrtá prioritní osa, na pátém pak druhá prioritní osa. V případě technické asistence, ale bylo čerpáno Regionální radou regionu soudržnosti Severozápad, pod kterou spadají jak kraj Karlovarský, tak i Ústecký.

7.1.7 Nejčastější potíže při čerpání z ROP NUTS II Severozápad

Vzhledem k tomu, že hlavním programem, který je upraven speciálně pro potřeby Karlovarského a Ústeckého kraje, je Regionální operační program Severozápad, je vhodné se zmínit o oblastech, ve kterých žadatelé z výše uvedených krajů nejčastěji chybovali. Můžeme rozlišit tři dílčí oblasti podle aktuálního stavu projektu, kterými jsou chyby při přípravě projektů, při realizaci veřejné zakázky a po ukončení zadávacího řízení.

Z hlediska chyb při přípravě projektů žadatelé nejčastěji chybovali při stanovování hodnoty veřejné zakázky, tyto hodnoty neodpovídaly obdobným projektům. Další častou chybou bylo dělení zakázky, která má svou věcnou a časovou souvislost na jednotlivé menší zakázky. Tímto způsobem dělení zakázek docházelo k porušování nejen podmínek pro zadávání zakázek, ale dokonce i zákona. Dále byla mnohdy porušována zásada transparentnosti a nediskriminace a docházelo k upřednostňování určitých dodavatelů. Dalšími chybami byly nepřiměřeně stanovené minimální hodnoty ekonomických, finančních i technických předpokladů, kvalifikační kritéria sloužila jako prostředek pro hodnocení potenciálních dodavatelů, nedocházelo k transparentnímu hodnocení, neoprávněné postupování nedodržující zákonem stanovené podmínky a neumožňování výběru formou jistoty.²¹³

Druhou skupinou problematických oblastí byl průběh realizace veřejné zakázky. Zde docházelo k pochybením, jako je například nedostatečné množství oslovených dodavatelů, nedodržování lhůt, dále nedocházelo k vyřazování potenciálních dodavatelů při nesplnění kvalifikace, která byla vyžadována, dále netransparentní hodnocení nabídek, nepřipustné složení hodnotící komise, mnohdy chyběly dokumenty požadované ze zákona či podmínkami pro zadávání zakázek a nesprávný způsob jednacího řízení bez uveřejňování.²¹⁴

Poslední skupinou, ve které docházelo k pochybení na straně žadatelů, byly chyby po ukončení výběrového řízení. Zde docházelo k změnám podmínek smlouvy v době plnění zakázky a

²¹³ Chyby při přípravě projektů ROP Severozápad. [online] [cit. 2014-4-16] Dostupné z: <http://www.nuts2severozapad.cz/pro-prijemce/pochybeni-pri-realizaci-vz/chyby-pri-priprave>

²¹⁴ Chyby při realizaci veřejných zakázek [online] [cit. 2014-4-16] Dostupné z: <http://www.nuts2severozapad.cz/pro-prijemce/pochybeni-pri-realizaci-vz/chyby-v-prubehu>

k nedostatečné archivaci dokumentů.²¹⁵ Pro tyto výše uvedené chyby, které se vyskytovaly u většího množství žadatelů, pracovníci Regionální rady regionu Severozápad vypracovali upozornění a případné doporučení řešení těchto chyb, aby se žadatelé vyhnuli zmíněným chybám a nedocházelo k porušování zákona ani podmínek, které může vést až zahájení trestního řízení.²¹⁶

7.2 Operační program Doprava

Jedná se o největší operační program v rámci České republiky a bylo na něj pro období 2007-2013 vyčleněno 5,821 mld. EUR. Řídícím orgánem tohoto programu je Ministerstvo dopravy. Tento program je financován ze dvou fondů, kterými jsou Evropský fond pro regionální rozvoj a Fond soudržnosti. Vzhledem k tomu, že Operační program Doprava je zaměřen na evropské a nadregionální priority, tak se dá předpokládat, že sám kraj v rámci tohoto programu příliš nevystupuje.²¹⁷ V případě Karlovarského kraje byly za příslušné období realizovány pouze tři projekty na území Karlovarského kraje.

I/21 Velká Hled'sebe

Prvním je I/21 Velká Hled'sebe, obchvat, který byl zahájen 1. února 2009 a dokončen 31. července 2011. Příjemcem dotace bylo Ředitelství silnic a dálnic ČR. Nejedná se tedy o projekt, jehož příjemci by byly subjekty Karlovarského kraje, ale výsledek bude sloužit obyvatelům kraje. Projekt spadá do čtvrté prioritní osy, kterou je modernizace silnic I. třídy mimo TEN-T. Finanční prostředky plynuly z Evropského fondu pro regionální rozvoj a jednalo se v konečném výsledku o částku 383 117 834 Kč, přičemž celkové náklady projektu činily 557 958 826 Kč.²¹⁸

Optimalizace trati Planá u Mariánských Lázní - Cheb

Dalším projektem, který byl realizován na území kraje, byla optimalizace trati Planá u Mariánských Lázní - Cheb. Obdobně jako u předešlého projektu příjemcem dotace nebyl kraj ani jeho subjekty, ale státní organizace Správa železniční dopravní cesty. Projekt byl realizován

²¹⁵ Chyby po ukončení veřejné zakázky. [cit. 2014-4-16] Dostupné z: <http://www.nuts2severozapad.cz/pro-prijemce/pochybeni-pri-realizaci-vz/chyby-po-ukonceni>

²¹⁶ Chyby při projektech ROP Severozápad. [cit. 2014-4-16] Dostupné z: <http://www.nuts2severozapad.cz/pro-prijemce/pochybeni-pri-realizaci-vz>

²¹⁷ OP Doprava. [online] [cit. 2014-4-04] Dostupné z: <http://www.opd.cz/cz/Zakladni-informace>

²¹⁸ Projekt I/21 Velká Hled'sebe, obchvat. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z: <http://www.opd.cz/Modules/OpdProject/Pages/Project.aspx?id=84>

v období 1. listopadu 2007 – 31. prosince 2010 a spadá do první prioritní osy modernizace železniční sítě TEN-T konkrétně do oblasti podpory modernizace a rozvoj železničních tratí sítě TEN-T včetně železničních uzlů. Finanční prostředky byly poskytnuty z fondu soudržnosti. Celkové náklady na projekt činily 5 139 448 160 Kč a proplacená dotace byla 2 655 502 198 Kč.²¹⁹

Rychlostní silnice R6-úsek Jenišov-Kamenný Dvůr

Posledním projektem, který byl realizován na území Karlovarského kraje je rychlostní silnice R6-úsek Jenišov-Kamenný Dvůr, jenž byl realizován od 1. srpna 2006 do 30. dubna 2012. Příjemcem dotace bylo v tomto případě Ředitelství silnic a dálnic ČR. Projekt spadá do prioritní osy 2, kterou je výstavba a modernizace dálniční a silniční sítě TEN-T konkrétně do druhé oblasti podpory modernizace a rozvoj dálnic a silnic sítě TEN-T. Celkové náklady na projekt byly 10 992 167 566 Kč, proplacená dotace činila 7 001 036 485 Kč.²²⁰

Pro znázornění čerpání z Operačního programu Doprava různými subjekty je uvedena tabulka č. 24, kde je možné vidět, v rámci kterých oblastí podpory se tyto projekty týkaly. Přestože se nejedná přímo o subjekty kraje, výsledky projektů budou sloužit občanům Karlovarského kraje,

Tab. č. 24: Operační program Doprava a projekty realizované pro potřeby Karlovarského kraje

Prioritní osa	Oblast podpory	Celková částka proplacená ke konci projektu (Kč)	Počet projektů
1. Modernizace železniční sítě TEN-T	1.1 Modernizace a rozvoj železničních tratí sítě TEN-T včetně železničních uzlů	2 655 502 198	1
	1.2 Zajištění interoperability na stávajících železničních tratích, zajištění souladu s technickými specifikacemi pro interoperabilitu (TSI) a rozvoj telematických systémů	0	0
	Celkem	2 655 502 198	1
2. Výstavba a modernizace dálniční a silniční sítě TEN-T	2.1 Modernizace a rozvoj dálnic a silnic sítě TEN-T	7 001 036 485	1
	2.2 Rozvoj inteligentních dopravních systémů v silniční dopravě a systémů ke zvýšení bezpečnosti a plynulosti silniční dopravy	0	0

²¹⁹ Optimalizace trati Planá u M.L.-Cheb. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z: <http://www.opd.cz/Modules/OpdProject/Pages/Project.aspx?id=53>

²²⁰ Rychlostní silnice R6-úsek Jenišov-Kamenný Dvůr. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z: <http://www.opd.cz/Modules/OpdProject/Pages/Project.aspx?id=71>

	Celkem	7 001 036 485	1
3. Modernizace železniční sítě mimo síť TEN-T	3.1 Modernizace a rozvoj železniční sítě mimo síť TEN-T	0	0
	Celkem	0	0
4. Modernizace silnic I. třídy mimo TEN-T	4.1 Rekonstrukce a modernizace na silnicích I. třídy mimo TEN-T	383 117 834	1
	Celkem	383 117 834	1
5. Modernizace a rozvoj pražského metra a systémů řízení silniční dopravy v hl. m. Praze	5.1 Rozvoj sítě metra v Praze	0	0
	5.2 Zavádění systémů řízení a regulace silničního provozu v Praze	0	0
	Celkem	0	0
6. Podpora multimodální nákladní přepravy a rozvoj vnitrozemské vodní dopravy	6.1 Podpora multimodální nákladní přepravy, nákup dopravních prostředků pro KD atd.	0	0
	6.2 Rozvoj a modernizace vnitrozemských vodních cest sítě TEN-T a mimo TEN-T	0	0
	6.3 Podpora modernizace říčních plavidel, která povede k nižším negativním dopadům vodní dopravy na ŽP atd.	0	0
	Celkem	0	0
7. Technická pomoc	-	0	0
	Celkem	0	0
	Celkem za všechny osy	10 039 656 517	3

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů dostupných z:

(<http://www.opd.cz/Modules/OpdProject/Pages/ProjectList.aspx>)

7.3 Operační program Životní prostředí

7.3.1 Prioritní osa 1 - Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní

První prioritní osa se rozděluje na tři oblasti podpory, kterými jsou snížení znečištění vod, zlepšení jakosti pitné vody a omezování rizika povodní. Karlovarský kraj neboli jeho města a obce získaly dotace pouze z první a druhé oblasti podpory.

Snížení znečištění vod

V případě oblasti podpory snížení znečištění vod mohou být příjemci podpory zejména města a obce.²²¹ V rámci první oblasti podpory snížení znečištění vod bylo v Karlovarském kraji

²²¹ PO 1 OP životní prostředí. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z:

<<http://www.opzp.cz/sekce/367/prioritni-osa-1/>>

zrealizováno celkem 11 projektů, z nichž dotace nebyla zatím vyplacena pouze v jednom případě, kdy byl projekt schválen až v roce 2013.

Zlepšení jakosti pitné vody

V rámci druhé oblasti podpory zlepšení jakosti pitné vody bylo uskutečněno 7 projektů, z nichž nebyla dotace vyplacena zatím pouze ve dvou případech. Celkem tedy obce a města získaly na své projekty v rámci první prioritní osy dohromady dotaci ve výši 232 049 941 Kč. Příklad části seznamu zmíněných projektů je uveden v příloze L, celý seznam však není vložen vzhledem ke svému rozsahu.

Projekt: pořízení varovného monitorovacího systému před povodněmi města Kynšperk nad Ohří

Příkladem jednoho z projektů první prioritní osy je například pořízení varovného monitorovacího systému před povodněmi města Kynšperk nad Ohří. Celkové náklady na tento systém činily 3 782 822 Kč, přičemž udělená dotace byla ve výši 3 215 398 Kč.²²²

7.3.2 Prioritní osa 2 - Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí

Druhou prioritní osou je zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí, která se dále dělí na dvě oblasti podpory, kterými jsou zlepšení kvality ovzduší a omezování emisí. Mezi příjemce v tomto případě patří jak podnikatelské, tak i nepodnikatelské subjekty, tedy i města, obce, státní organizace atd.²²³

Podpora zlepšování kvality ovzduší

V rámci první oblasti podpory neboli podpory zlepšování kvality ovzduší bylo na území Karlovarského kraje realizováno za námi sledované období 26 projektů, z nichž u 15 projektů byla žadatelem obec či město.

²²² Protipovodňový monitorovací systém. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z: <http://www.opzp.cz/sekce/526/0/2599752/varovny-monitorovaci-system-pred-povodnemi-mesta-kynsperk-nad-ohri/>

²²³ Druhá prioritní osa OP životního prostředí. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z: <http://www.opzp.cz/sekce/368/prioritni-osa-2/>

Omezování emisí

V případě druhé oblasti podpory omezování emisí bylo realizováno 11 projektů, ze kterých ani u jediného nebyla žadatelem přímo sama obec či město.

Celková dotace vyplacená pro projekty druhé prioritní osy realizované na území Karlovarského kraje činila 83 606 094 Kč, přičemž se nejedná o konečnou částku, jelikož řada projektů byla schválena až v roce 2013 a dotace jim bude vyplacena teprve v budoucnosti.

Projekt: Zateplení polyfunkčního objektu Krásná č. p. 254

Příkladem jednoho z projektů druhé prioritní osy je například zateplení polyfunkčního objektu Krásná č. p. 254, jehož příjemcem byla obec Krásná nacházející se v okrese Cheb. Celkové náklady projektu činily 1 433 339 Kč, z nichž dotace byla 1 093 146 Kč.²²⁴

7.3.3 Prioritní osa 3 - Udržitelné využívání zdrojů energie

Třetí prioritní osou je udržitelné využívání zdrojů energie, která má dvě oblasti podpory, kterými jsou výstavba nových zařízení a rekonstrukce stávajících zařízení s cílem zvýšení využívání obnovitelných zdrojů energie pro výrobu tepla, elektřiny a kombinované výroby tepla a elektřiny a druhou oblastí je realizace úspor energie a využití odpadního tepla u nepodnikatelské sféry. Jedná se opět o prioritní osu financující projekty, jejichž žadatelem jsou zejména obce, města, kraje, vysoké školy apod.²²⁵

Výstavba nových zařízení

V případě první oblasti podpory bylo zrealizováno 5 projektů, ze kterých jsou 3 projekty v současné době v realizaci.

Rekonstrukce stávajících zařízení

Z hlediska druhé oblasti podpory bylo zrealizováno či se právě realizuje 89 projektů, to je podstatně více než tomu bylo doposud u výše zmíněných dvou os a v převážné většině se jedná o projekty, jejichž příjemci byly obce či města.

²²⁴ Zateplení polyfunkčního objektu Krásná. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z: <http://www.opzp.cz/sekce/526/0/2257949/zatepleni-polyfunkcniho-objektu-krasna-c-p-254/>

²²⁵ Prioritní osa 3 OP Životního prostředí. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z: <http://www.opzp.cz/sekce/369/prioritni-osa-3/>

Celková dotace poskytnutá na tyto projekty spadající do třetí prioritní osy činila doposud 382 158 161 Kč, zdaleka se však nejedná o finální částku, protože je zde poměrně velké množství projektů schválených v roce 2013, kterým bude dotace teprve v budoucnu vyplacena.

Projekt: Zateplení základní školy v Toužimi

Příkladem projektu dotovaného z prioritní osy tři je například zateplení základní školy v Toužimi, jehož cílem bylo snížit spotřebu energie v budově školy. Celkové náklady projektu činily 14 440 985 Kč, dotace byla ve výši 8 303 212 Kč.²²⁶

7.3.4 Prioritní osa 4 - Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží

Další v pořadí čtvrtou prioritní osou je zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží, která se dále člení tedy na oblast podpory zkvalitnění nakládání s odpady a oblast podpory odstraňování starých ekologických zátěží. Příjemci jsou obdobně jako u předchozích prioritních os zejména obce, města, svazky obcí, kraje, neziskové organizace apod.²²⁷

Zkvalitnění nakládání s odpady

V případě podpory zkvalitnění nakládání s odpady bylo realizováno či stále ještě probíhá 34 projektů.

Podpory odstraňování starých ekologických zátěží

V rámci druhé oblasti podpory 4 projekty.

Celkové prozatím vyplacené dotace v rámci této prioritní osy činí 143 839 365 Kč. Opět se nejedná o finální sumu, protože řada projektů byla schválena až v roce 2013 a stále ještě probíhá a dotace tedy nebyla ještě vyplacena.

²²⁶ Zateplení základní školy v Toužimi. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z:

<<http://www.opzp.cz/sekce/526/0/151041/zatepleni-zakladni-skoly-touzim/>>

²²⁷ Čtvrtá prioritní osa OP životního prostředí. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z:

<<http://www.opzp.cz/sekce/370/prioritni-osa-4/>>

Projekt: Nákup kontejneru svazkem obcí Doupovské hory

Příkladem projektu prioritní osy zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží je například nákup kontejneru svazkem obcí Doupovské hory, kdy celkové náklady činily 674 575 Kč, a byla vyplacena dotace ve výši 573 388 Kč.²²⁸

7.3.5 Prioritní osa 5 - Omezování průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik

Pátou prioritní osou je omezování průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik. V rámci této osy byly zrealizovány podnikatelskými subjekty na území Karlovarského kraje pouze 4 projekty, jež spadají do první oblasti podpory omezování průmyslového znečištění. Určitá část dotace byla zatím vyplacena pouze v případě dvou z těchto projektů, celkem tedy činila 13 903 300 Kč. Příkladem jednoho z projektů je vybudování biofiltru ve společnosti Nejdecká česárna vlny, a.s.

7.3.6 Prioritní osa 6 - Zlepšování stavu přírody a krajiny

Šestou prioritní osou je zlepšování stavu přírody a krajiny, která má 6 oblastí podpory, kterými jsou implementace a péče o území soustavy Natura 2 000, podpora biodiverzity, obnova krajinných struktur, optimalizace vodního režimu krajiny, podpora regenerace urbanizované krajiny a poslední oblastí podpory je prevence sesunů a skalních řícení, monitorování geofaktorů a následků hornické činnosti a hodnocení neobnovitelných přírodních zdrojů včetně zdrojů podzemních vod. Příjemci dotace mohou být obce, města, kraje, svazky obcí a krajů, správy národních parků atd.²²⁹ Subjekty na území Karlovarského kraje realizovala několik projektů v každé oblasti podpory této prioritní osy.

Implementace a péče o území soustavy Natura 2000

V rámci první oblasti podpory implementace a péče o území soustavy Natura 2 000 byly realizovány samotným Karlovarským krajem pouze dva projekty, které jsou v současné době stále ještě v realizaci.

²²⁸ Projekt nákup kontejneru. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z:
<<http://www.opzp.cz/sekce/526/0/21728813/nakup-kontejneru/>>

²²⁹ Šestá prioritní osa OP Životního prostředí. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z:
<<http://www.opzp.cz/sekce/372/prioritni-osa-6/>>

Podpora biodiverzity

V případě oblasti podpory biodiverzity bylo realizováno celkem 25 projektů.

Obnova krajinných struktur

V případě oblasti podpory obnovy krajinných struktur se jedná o 19 projektů.

Optimalizace vodního režimu krajiny

V rámci čtvrté oblasti podpory optimalizace vodního režimu krajiny se realizuje 39 projektů.

Podpora regenerace urbanizované krajiny

V páté oblasti podpory regenerace urbanizované krajiny to bylo dokonce 44 projektů, a jednalo se o nejvyšší počet projektů v rámci jednotlivých oblastí podpory v této prioritní ose.

Prevence sesunů a skalních řícení, monitorování geofaktorů a následků hornické činnosti a hodnocení neobnovitelných přírodních zdrojů včetně zdrojů podzemních vod

Pod šestou (poslední) oblastí podpory bylo realizováno 14 projektů.

Úspěšné projekty

Celková dotace v rámci této osy činila 217 542 563 Kč, přičemž se opět zdaleka nejedná o konečnou částku dotace z důvodu stále ještě probíhající realizace celé řady projektů. Příkladem projektů uskutečněných v rámci této osy je například regenerace zeleně obce Drmoul, Biocentrum Záhoří či projekt omezení invazních druhů v povodí Kosího potoka v Karlovarském kraji - bolševník velkolepý apod.²³⁰

7.3.7 Prioritní osa 7 - Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu

Poslední prioritní osou Operačního programu Životního prostředí, v rámci které byly realizovány projekty subjekty spadajícími na území Karlovarského kraje, je sedmá prioritní osa rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu, která zahrnuje

²³⁰ Projekty šesté prioritní osy OP životního prostředí. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z: <http://www.opzp.cz/sekce/526/uplny-prehled-podporených-projektů/?search=1&osa=6&vyzva=0&kraj=50&okres=0&msc2007=&nazev=&stav=Realizace+projektu+ukon%E8ena>

pouze jednu oblast podpory a to rozvoj infrastruktury pro realizace environmentálních vzdělávacích programů, poskytování environmentálního poradenství a environmentálních informací. O dotaci v tomto případě mohou zažádat obdobně jako u předchozích prioritních os především města, obce, kraje, neziskové organizace, vysoké školy, organizační složky státu atd.²³¹ V rámci této prioritní osy bylo v Karlovarském kraji realizováno 6 projektů, které byly schváleny v roce 2013, z tohoto důvodu zatím nebyla vyplacena žádná dotace.

7.3.8 Prioritní osa 8 - Technická pomoc

V této prioritní ose nebyl zaznamenán žádný projekt

7.3.9 Celkový přehled čerpání dotací operačního programu životního prostředí

Pro přehlednost je uvedena níže tabulka č. 25 Operačního programu Životního prostředí a jeho prioritních os.

Tab. č. 25: Čerpání dotací subjekty na území Karlovarského kraje z Operačního programu Životního prostředí za období 2007-2013

Prioritní osa	Oblast podpory	Celková částka proplacená při konci projektu (Kč)	Počet projektů
1. Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní	1.1 Snižování znečištění vod	221 746 389	11
	1.2 Zlepšení jakosti pitné vody	10 303 551	7
	1.3 Omezování rizika povodní	0	0
	Celkem	232 049 941	18
2. Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí	2.1 Zlepšení kvality ovzduší	28 588 464	26
	2.2 Omezování emisí	55 017 628	11
	Celkem	83 606 093	37
3. Udržitelné využívání zdrojů energie	3.1 Výstavba nových zařízení a rekonstrukce stávajících zařízení s cílem zvýšení využívání obnovitelných zdrojů energie pro výrobu tepla, elektřiny a kombinované výroby tepla a elektřiny	15 990 526	5
	3.2 Realizace úspor energie a využití odpadního tepla u nepodnikatelské sféry	366 167 635	89
	Celkem	382 158 161	94

²³¹ Sedmá prioritní osa OP životního prostředí. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z:

<http://www.opzp.cz/sekce/373/prioritni-osa-7/>

4. Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží	4.1 Zkvalitnění nakládání s odpady	130 554 643	34
	4.2 Odstraňování starých ekologických zátěží	13 284 721	4
	Celkem	143 839 365	38
5. Omezování průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik	5.1 Omezování průmyslového znečištění	13 903 299	4
	Celkem	13 903 299	4
6. Zlepšování stavu přírody a krajiny	6.1 Implementace a péče o území soustavy Natura 2 000	17 006 630	2
	6.2 Podpora biodiverzity	43 119 478	25
	6.3 Obnova krajinných struktur	8 704 574	19
	6.4 Optimalizace vodního režimu krajiny	56 765 328	39
	6.5 Podpora regenerace urbanizované krajiny	61 821 815	44
	6.6 Prevence sesuvů a skalních řícení, monitorování	30 124 736	14
	Celkem	217 542 562	143
7. Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu	7.1 Rozvoj infrastruktury pro realizaci environmentálních vzdělávacích programů, poskytování environmentálního poradenství a environmentálních informací	0	6
	Celkem	0	0
8. Technická pomoc	-	0	0
	Celkem	0	0
	Celkem za všechny osy	1 073 099 423	334

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů dostupných z: (<http://www.opzp.cz/sekce/504/prehledy-schvalenych-projektu-ke-stazeni/>)

Podíváme-li se na výše uvedenou tabulku č. 25, vidíme, že nejvyšší dotační částka byla prozatím vyplacena v rámci třetí prioritní osy, ve které bylo realizováno 94 projektů. Tato částka je nejvyšší však pouze dočasně, protože v rámci celého operačního programu bylo velké množství projektů schváleno až v posledním roce sledovaného období tedy v roce 2013. Projekty tak stále ještě probíhají a dotace bude tedy vyplacena až později. V případě osmé prioritní osy nebyly schváleny žádné projekty k realizaci pro subjekty spadající na území Karlovarského kraje.

7.4 Operační program Podnikání a inovace

Příjemci dotací v rámci tohoto operačního programu jsou podnikatelské subjekty, vysoké školy, územně samosprávné celky, neziskové organizace, příspěvkové organizace státu a

územně samosprávných celků atd.²³² Přestože v rámci tohoto program mohou čerpat i územně samosprávně celky, vysoké školy atd., tak v Karlovarském kraji byly příjemci dotace pouze podnikatelské subjekty, jimž bylo schváleno celkem 202 projektů, a celkové doposud vyplacené dotace na tyto projekty činily 743 907 989 Kč, přičemž se opět jedná o částku nižší, protože řada projektů ještě není dokončena.²³³

Tab. č. 26: Projekty realizované v rámci OP Podnikání a inovace 2007-2013

Prioritní osa	Oblast podpory	Doposud proplacená dotace v Kč	Počet projektů
1. Vznik firem	1.1 podpora začínajícím podnikatelům	0	0
	1.2 Využití nových finančních nástrojů	0	0
	Celkem	0	0
2. Rozvoj firem	2.1 Bankovní nástroje podpory malých a středních podniků	0	0
	2.2 Podpora nových výrobních technologií ICT a vybraných strategických služeb	419 810 111	107
	Celkem	419 810 111	107
3. Efektivní energie	3.1 Úspory energie a obnovitelné zdroje energie	65 684 278	29
	Celkem	65 684 278	29
4. Inovace	4.1 Zvyšování inovační výkonnosti podniků	200 631 239	23
	4.2 Kapacity pro průmyslový výzkum a vývoj	36 125 857	7
	Celkem	236 757 096	30
5. Prostředí pro podnikání a inovace	5.1 Platformy spolupráce	137 131 186	2
	5.2 Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů	19 741 647	4
	5.3 Infrastruktura pro podnikání	212 650 295	24
	Celkem	369 523 128	30
6. Služby pro rozvoj podnikání	6.1 Podpora poradenských služeb	5 273 700	22
	6.2 Podpora marketingových služeb	13 054 033	22
	Celkem	18 327 733	44
7. Technická pomoc	7.1 Technická pomoc při řízení a implementaci OPPI	0	0
	7.2 Ostatní technická pomoc	0	0
	Celkem	0	0
	Celkem za všechny osy	1 110 102 346	240

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů dostupných z:

<<http://eaccount.czechinvest.org/Statistiky/StatistikaCerpaniDotaci.aspx>>

²³² Příjemci dotací OPPI. [online] [cit. 2014-4-07] Dostupné z:

<<http://www.czechinvest.org/data/files/operacni-program-podnikani-a-inovace-aktualni-znuni-2164-cz.pdf>>

²³³ Počet projektů podnikatelských subjektů a výše dotace. [online] [cit. 2014-4-07] Dostupné z:

<<http://eaccount.czechinvest.org/Statistiky/StatistikaCerpaniDotaci.aspx>>

Z tabulky č. 26 je vidět, že nejvíce projektů bylo zrealizováno v rámci druhé prioritní osy, která se zaměřuje na rozvoj firem, konkrétně v oblasti podpory nových výrobních technologií ICT a vybraných strategických služeb. V rámci této osy bylo rovněž proplaceno doposud nejvíce dotací jednotlivým subjektům, celkem se jednalo o 419 810 111 Kč. Druhá celková nejvyšší dotace byla prozatím vyplacena v oblasti prioritní osy zaměřené na prostředí pro podnikání a inovace, v jejímž rámci bylo zrealizováno 30 projektů. Třetí nejvyšší dotace byla vyplacena na 30 projektů realizovaných v rámci prioritní osy zaměřené na inovace. Je tedy patrné, že podnikatelské subjekty měly v zájem především o oblast podpory nových výrobních technologií a inovace. Dále byl rovněž větší zájem o oblast prostředí pro podnikání a poradenské a marketingové služby.

7.5 Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost

Jedná se o operační program, který spadá do gesce Ministerstva práce a sociálních věcí a je vymezen 6 prioritními osami. Program se zabývá například vzděláváním, zaměstnaností, zaměstnatelností, modernizací veřejné správy, veřejnými službami apod.²³⁴ V rámci Karlovarského kraje bylo realizováno či stále ještě probíhá celkem 15 projektů, z nichž příjemcem podpory u 3 projektů je přímo sám Karlovarský kraj, 1 projekt mělo město Aš, 2 projekty město Cheb, 1 Františkovy Lázně, 1 město Karlovy Vary, 2 město Kraslice a 5 projektů mělo město Sokolov. Celková zatím vyplacená dotace z Evropského sociálního fondu činila 37 110 039,86 Kč. Příkladem projektů z tohoto projektu je například personální audit Krajského úřadu Karlovarského kraje, vzdělávání v eGon centru Cheb nebo optimalizace a zefektivnění ekonomických procesů – Městský úřad Sokolov atd.²³⁵

Tab. č. 27: Realizované projekty v rámci OP Lidské zdroje a zaměstnanost 2007-2013

Prioritní osy	Oblasti podpory	Doposud proplacená částka v Kč	Počet projektů
1 Adaptabilita	1.1 Zvýšení adaptability zaměstnanců a konkurenceschopnosti podniků	0	0
	1.2 Zvýšení adaptability zaměstnanců restrukturalizovaných podniků	0	0
	Celkem	0	0
2 Aktivní politika trhu	2.1 Posílení aktivních politik zaměstnanosti	0	0

²³⁴ Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost. [online] [cit. 2014-4-07] Dostupné z:

<<http://www.osf-mvcr.cz/op-lidske-zdroje-a-zamestnanost>>

²³⁵ Seznam příjemců dotací OP Lidské zdroje a zaměstnanost. [online] [cit. 2014-4-07] Dostupné z:

<<http://www.osf-mvcr.cz/file/3830/>>

práce	2.2 Modernizace institucí a zavedení systému kvality služeb zaměstnanosti a jejich rozvoj	0	0
	Celkem	0	0
3 Sociální integrace a rovné příležitosti	3.1 Podpora sociální integrace a sociálních služeb	0	0
	3.2 Podpora sociální integrace příslušníků romských lokalit	0	0
	3.3 Integrace sociálně vyloučených skupin na trhu práce	0	0
	3.4 Rovné příležitosti žen a mužů na trhu práce a sladění pracovního a rodinného života	0	0
	Celkem	0	0
4 Veřejná správa a veřejné služby	4.1 Posilování institucionální kapacity a efektivnosti veřejné správy	37 110 039	15
	Celkem	37 110 039	15
5 mezinárodní spolupráce	5.1 Mezinárodní spolupráce	0	0
	Celkem	0	0
6 Technická pomoc	6.1 Podpora řízení, implementace a kontroly operací OP LZZ	0	0
	Celkem	0	0
	Celkem za všechny osy	37 110 039	15

Zdroj: Seznam příjemců dotací OP lidské zdroje a zaměstnanost. [online] [cit. 2014-4-07] Dostupné z:

<<http://www.osf-mvcr.cz/file/3830/>>

7.6 Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Z hlediska Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost nečerpal dotace kraj jako takový ani jeho města, ale převážně školy v Karlovarském kraji jako například ISŠTE Sokolov, Střední lesnická škola Žlutice, Gymnázium Ostrov, Vysoká škola Karlovy Vary, o.p.s. a celá řada dalších škol, mimo ně dále byly příjemci Místní akční skupina Sokolovsko, Okresní hospodářská komora Cheb, Školní statek a krajské středisko ekologické výchovy Cheb atd. Celkem bylo zrealizováno 293 projektů a celkové schválené dotace z EU dosáhly v současné době 378 926 456,84 Kč. Nejedná se však o finální částku z fondů Evropské unie, protože velké množství z těchto projektů stále ještě probíhá.²³⁶

Pro přehled, z jakých oblastí podpory byly vynaloženy dotace z EU na projekty subjektů Karlovarského kraje, je uvedena tab. č. 28, ze které je patrné, že nejvyšší schválená dotace byla v rámci první prioritní osy, tedy počátečního vzdělávání, kde bylo také realizováno nejvíce

²³⁶ Seznam příjemců OP VK zaslaný Ing. Petrou Švaříčkovou, Finanční manažerkou pro globální granty, finanční monitoring globálních grantů z MŠMT ze dne 22. 4. 2014

projektů, konkrétně 266. V případě této osy jak výši dotace, tak i počtem projektů jasně dominovalo zvyšování kvality ve vzdělávání a zlepšování podmínek pro vzdělávání na základních školách. V pořadí druhou osou, ve které byla nejvyšší schválená dotace z EU, byla třetí prioritní osa dalšího vzdělávání, kde bylo nejvíce projektů realizováno v oblasti podpory nabídky dalšího vzdělávání.

Tab. č. 28: Celkové schválené dotace z EU a počet projektů subjektů na území Karlovarského kraje

Prioritní osa	Oblast podpory	Doposud proplacená částka v Kč	Počet projektů
1. Počáteční vzdělávání	1.1 Zvyšování kvality ve vzdělávání	132 347 275	67
	1.2 Rovné příležitosti dětí a žáků včetně dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	36 093 489	20
	1.3 Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení	52 252 532	30
	1.4 Zlepšení podmínek pro vzdělávání na základních školách	102 718 366	113
	1.5 Zlepšení podmínek pro vzdělávání na středních školách	21 924 304	36
	Celkem	345 335 968	266
2. Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj	2.1 Vyšší odborné vzdělávání	0	0
	2.2 Vysokoškolské vzdělávání	0	0
	2.3 Lidské zdroje ve výzkumu a vývoji	0	0
	2.4 Partnerství a sítě	4 473 715	1
	Celkem	4 473 715	1
3. Další vzdělávání	3.1 Individuální další vzdělávání	1 508 532	1
	3.2 Podpora nabídky dalšího vzdělávání	14 682 211	18
	Celkem	16 190 744	19
4. Systémový rámec celoživotního učení	4.1 Systémový rámec celoživotního učení	0	0
	Celkem	0	0
5. Technická pomoc	5.1 Řízení, kontrola, monitorování a hodnocení programu	12 115 658	3
	5.2 Informovanost a publicita programu	602 376	2
	5.3 Absorpční kapacita subjektů implementujících program	207 997	2
	Celkem	12 926 030	7
Celkem za všechny osy		378 926 457	293

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů od Ing. Petry Švaříčkové, Finanční manažer pro globální granty, finanční monitoring globálních grantů z MŠMT ze dne 22. 4. 2014

7.7 Operační program Výzkum a vývoj pro inovace

Z hlediska Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace, jehož cílem je posílit dlouhodobě udržitelnou konkurenceschopnost české ekonomiky, Karlovarský kraj ani jeho podnikatelské či nepodnikatelské subjekty nebyly ve sledovaném období 2007-2013 příjemci dotace z tohoto programu. Ve většině případů byly příjemci jednotlivé univerzity v rámci celé České republiky.^{237,238}

7.8 Integrovaný operační program

Integrovaný operační program se zabývá podporou rozvoje informačních technologií ve veřejné správě, zlepšováním v oblasti sociálních služeb, veřejného zdraví, oblastí bezpečnosti, prevence a řešení rizik, podporou cestovního ruchu, kulturního dědictví apod. Tento program je financován z Evropského fondu regionálního rozvoje max. ve výši 85 % celkových způsobilých veřejných výdajů a minimální míra spolufinancování činí 15 % celkových způsobilých veřejných výdajů. Příjemci dotací mohou být obce, města, kraje, svazky obcí, stát a těmito subjekty zřizované organizace.²³⁹ Přestože tedy kraje mohou být příjemci podpory tohoto programu, tak Karlovarský kraj není příjemcem. Ve většině případů byly příjemci jednotlivá ministerstva České republiky, různé úřady jako například Energetický regulační úřad, Národní bezpečnostní úřad, Český statistický úřad, Úřad vlády ČR apod.²⁴⁰

7.9 Celkový souhrn všech operačních programů

Pro přehlednost zde uvádíme zkrácený a ucelený souhrn všech sledovaných operačních programů popsaných výše.

Tab. č. 29: Celkový souhrn sledovaných projektů

OP / Prioritní osa	Doposud proplacená částka v Kč	Počet projektů
OP ROP Severozápad		
1. Regenerace a rozvoj měst	1 613 092 247	36

²³⁷ OP Výzkum a vývoj pro inovace. [online] [cit. 2014-4-07] Dostupné z: <<http://www.opvavpi.cz/cs/siroka-verejnost/co-je-op-vavpi.html>>

²³⁸ Seznam příjemců OP Výzkum a vývoj pro inovace. [online] [cit. 2014-4-07] Dostupné z: <<http://www.opvavpi.cz/filemanager/files/file.php?file=27901>>

²³⁹ IPO. [online] [cit. 2014-4-07] Dostupné z: <<http://www.crr.cz/cs/programy-eu/iop/>>

²⁴⁰ Seznam příjemců IOP. [online] [cit. 2014-4-07] Dostupné z: <<http://www.osf-mvcr.cz/file/3829/>>

2. Integrovaná podpora místního rozvoje	278 327 199	26
3. Dostupnost a dopravní obslužnost	1 346 737 004	12
4. Udržitelný rozvoj cestovního ruchu	758 045 394	55
5. Technická asistence	0	0
Celkem za všechny osy	3 996 201 844	129
OP Doprava		
1. Modernizace železniční sítě TEN-T	2 655 502 198	1
2. Výstavba a modernizace dálniční a silniční sítě TEN-T	7 001 036 485	1
3. Modernizace železniční sítě mimo síť TEN-T	0	0
4. Modernizace silnic I. třídy mimo TEN-T	383 117 834	1
5. Modernizace a rozvoj pražského metra a systémů řízení silniční dopravy v hl. m. Praze	0	0
6. Podpora multimodální nákladní přepravy a rozvoj vnitrozemské vodní dopravy	0	0
7. Technická pomoc	0	0
Celkem za všechny osy	10 039 656 517	3
OP životního prostředí		
1. Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní	232 049 941	18
2. Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí	83 606 093	37
3. Udržitelné využívání zdrojů energie	382 158 161	94
4. Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží	143 839 365	38
5. Omezování průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik	13 903 299	4
6. Zlepšování stavu přírody a krajiny	217 542 562	143
7. Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu	0	0
8. Technická pomoc	0	0
Celkem za všechny osy	1 073 099 423	334
OP Podnikání a inovace		
1. Vznik firem	0	0
2. Rozvoj firem	419 810 111	107
3. Efektivní energie	65 684 278	29
4. Inovace	236 757 096	30
5. Prostředí pro podnikání a inovace	369 523 128	30
6. Služby pro rozvoj podnikání	18 327 733	44
7. Technická pomoc	0	0
Celkem za všechny osy	1 110 102 346	240
OP Lidské zdroje a zaměstnanost		
1. Adaptabilita	0	0

2. Aktivní politika trhu práce	0	0
3. Sociální integrace a rovné příležitosti	0	0
4. Veřejná správa a veřejné služby	37 110 039	15
5. mezinárodní spolupráce	0	0
6. Technická pomoc	0	0
Celkem za všechny osy	37 110 039	15
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost		
1. Počáteční vzdělávání	345 335 968	266
2. Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj	4 473 715	1
3. Další vzdělávání	16 190 744	19
4. Systémový rámec celoživotního učení	0	0
5. Technická pomoc	12 926 030	7
Celkem za všechny osy	378 926 457	293

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů uvedených v této kapitole

8. Porovnání Karlovarského kraje s Moravskoslezským krajem

Pro porovnání Karlovarského kraje s jiným jsem si vybrala Moravskoslezský kraj, protože se jedná o kraj s obdobnou historií poznamenanou průmyslem a těžbou. Z toho důvodu mě zajímalo, jak se jiný kraj pomocí finančních prostředků z Evropské unie srovnává s důsledky restrukturalizace průmyslu, do čeho nejvíce investuje a jak umí ze svých slabších stránek, kterými je například poškozené životní prostředí či chátrající nevyužívané průmyslové objekty, vytvořit své přednosti.

Pro porovnání jsem vybrala tři operační programy, ze kterých přímo Karlovarský kraj a jeho subjekty čerpaly nejvíce dotací. Těmito programy jsou Regionální operační program, Operační program Životní prostředí a Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Přestože je Moravskoslezský kraj z hlediska své rozlohy téměř dvakrát větší a žije zde až čtyřikrát více obyvatel, tak jsem pro porovnání zpracovala níže uvedenou tabulku, ze které lze vidět oblasti, na které se z hlediska počtu projektů a výše dotace oba kraje nejvíce zaměřily.

Tab. č. 30: Porovnání vybraných operačních programů za období 2007-2013 v rámci Karlovarského a Moravskoslezského kraje

Karlovarský kraj	Doposud vyplacené dotace (Kč)	Počet realiz. projektů	Moravskoslezský kraj	Doposud vyplacené dotace (Kč)	Počet realiz. projektů
ROP			ROP		
PO 1: Regenerace a rozvoj měst	1 613 092 247	36	PO1: Regionální infrastruktura a dostupnost	4 456 835 211	87
PO 2: Integrovaná podpora místního rozvoje	278 327 199	26	PO 2: Podpora prosperity regionu	2 605 207 666	297
PO 3: Dostupnost a dopravní obslužnost	1 346 737 004	12	PO 3: Rozvoj měst	2 759 396 334	201
PO 4: Udržitelný rozvoj cestovního ruchu	758 045 394	55	PO 4: Rozvoj venkova	1 151 517 894	180
PO 5: Technická asistence	0	0	PO 5: Technická pomoc	0	0
Celkem ROP	3 996 201 844	129	Celkem ROP	10 972 957 106	765
OP Životního prostředí			OP životní prostředí		
PO 1: Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní	232 049 941	18	PO 1: Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní	2 803 552 663	116

PO 2: Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí	83 606 094	37	PO 2: Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí	579 659 628	216
PO 3: Udržitelné využívání zdrojů energie	382 158 161	94	PO 3: Udržitelné využívání zdrojů energie	1 966 989 282	365
PO 4: Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží	143 839 365	38	PO 4: Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží	519 716 053	149
PO 5: Omezování průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik	13 903 300	4	PO 5: Omezování průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik	64 529 807	15
PO 6: Zlepšování stavu přírody a krajiny	217 542 563	143	PO 6: Zlepšování stavu přírody a krajiny	322 413 019	240
PO 7: Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu	0	6	PO 7: Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu	0	24
Celkem OP životní prostředí	1 073 099 424	340	Celkem OP životní prostředí	6 256 860 452	1125
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost			OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost		
PO 1: Počáteční vzdělávání	345 335 968	266	PO 1: Počáteční vzdělávání	-	-
PO 2: Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj	4 473 715	1	PO 2: Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj	-	-
PO 3: Další vzdělávání	16 190 744	19	PO 3: Další vzdělávání	-	-
PO 4: Systémový rámec celoživotního učení	0	0	PO 4: Systémový rámec celoživotního učení	-	-
PO 5: Technická pomoc	12 926 030	7	PO 5: Technická pomoc	-	-
Celkem OP VK	378 926 457	293	Celkem PO VK	3 471 938 419	1297
Celkem za všechny OP	5 448 227 725	762	Celkem za všechny OP	20 701 755 977	3187

Zdroj: Vlastní zpracování na základě seznamu příjemců ROP Moravskoslezsko od Mgr. Michala Sobka (Regionální rada regionu soudržnosti Moravskoslezsko) a dat [cit. 2014-4-09] dostupných z:

<<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-o-cerpani/Seznamy-prijemcu>>

Celkové získané prostředky z těchto sledovaných programů jsou v poměru 1:4 ve prospěch Moravskoslezského kraje, což zhruba odpovídá poměru počtu obyvatel v obou krajích, tedy na jednoho obyvatele připadá suma načerpaných prostředků zhruba stejná, jak uvádí tabulka č. 31.

Podívejme se podrobněji nejprve na Regionální operační programy. V Karlovarském kraji je patrné, že nejvíce v rámci ROP Severozápad bylo investováno do rozvoje měst a dopravní

obslužnosti. Moravskoslezský kraj realizoval nejvyšší dotace v oblastech regionální infrastruktury a dostupnosti, rozvoje měst a téměř srovnatelně i v případě prioritní osy zabývající se podporou prosperity regionu. Nejvíce projektů však bylo realizováno u rozvoje měst, podpory prosperity regionu a rozvoje venkova. Je tedy patrné, že v případě ROP NUTS II se oba zmíněné kraje snaží investovat do velice podobných oblastí.

V případě Operačního programu Životní prostředí Karlovarský kraj dostal nejvíce dotací na podporu udržitelného využívání zdrojů energie a na projekty z oblasti zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní, obdobně tomu bylo i v případě Moravskoslezského kraje. Třetí nejvyšší dotace pak Karlovarský kraj dosáhl v oblasti zlepšování stavu krajiny a přírody. Z hlediska Moravskoslezského kraje bylo na třetím místě zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí, což je v dané lokalitě velký problém.

V případě posledního uvedeného Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost je patrné, že subjekty v Moravskoslezském kraji realizovaly čtyřikrát více projektů, to tedy poměrově souhlasí s tím, že Moravskoslezsko má čtyřikrát více obyvatel. Výše získaných dotací byla však v souhrnu cca devětkrát větší u Moravskoslezského kraje než u Karlovarského kraje, což při čtyřnásobně větším počtu obyvatel dává i tak téměř dvakrát vyšší hodnotu na jednoho obyvatele, jak ukazuje tabulka č. 31. Projekty Moravskoslezského kraje tedy byly o něco úspěšnější a bylo jich i více.

Tab. č. 31: Finanční prostředky čerpané z vybraných operačních programů připadající na 1 obyvatele kraje (2007-2013) v Kč

Karlovarský kraj	Finanční prostředky připadající na 1 obyvatele kraje v Kč	Moravskoslezský kraj	Finanční prostředky připadající na 1 obyvatele kraje v Kč
ROP		ROP	
PO 1: Regenerace a rozvoj měst	5 371	PO1: Regionální infrastruktura a dostupnost	3 647
PO 2: Integrovaná podpora místního rozvoje	927	PO 2: Podpora prosperity regionu	2 132
PO 3: Dostupnost a dopravní obslužnost	4 485	PO 3: Rozvoj měst	2 258
PO 4: Udržitelný rozvoj cestovního ruchu	2 524	PO 4: Rozvoj venkova	942
PO 5: Technická asistence	0	PO 5: Technická pomoc	0
ROP celkem	13 307	ROP celkem	8 980
OP Životního prostředí		OP životní prostředí	

PO 1: Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní	773	PO 1: Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní	2 294
PO 2: Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí	278	PO 2: Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí	474
PO 3: Udržitelné využívání zdrojů energie	1 273	PO 3: Udržitelné využívání zdrojů energie	1 609
PO 4: Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží	479	PO 4: Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží	425
PO 5: Omezování průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik	46	PO 5: Omezování průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik	52
PO 6: Zlepšování stavu přírody a krajiny	724	PO 6: Zlepšování stavu přírody a krajiny	263
PO 7: Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu	0	PO 7: Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu	0
PO 8: Technická pomoc	0	PO 8: Technická pomoc	0
Celkem OP životní prostředí	3 573	Celkem OP životní prostředí	5 121
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost		OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	
PO 1: Počáteční vzdělávání	1 150	PO 1: Počáteční vzdělávání	-
PO 2: Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj	15	PO 2: Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj	-
PO 3: Další vzdělávání	54	PO 3: Další vzdělávání	-
PO 4: Systémový rámec celoživotního učení	0	PO 4: Systémový rámec celoživotního učení	-
PO 5: Technická pomoc	43	PO 5: Technická pomoc	-
Celkem OP Vzdělávání pro konkur.	1 262	Celkem OP Vzdělávání pro konkur.	2 842
Celkem za všechny sledované OP	18 142	Celkem za všechny sledované OP	16 973

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ze seznamu příjemců ROP Moravskoslezsko od Mgr. Michala Sobka (Regionální rada regionu soudržnosti Moravskoslezsko) a dat [2014-4-09] dostupných z:

<<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-o-cerpani/Seznamy-prijemcu>>

V tabulce č. 31 jsou uvedeny i další projekty. V případě Regionálních operačních programů, je patrné, že více finančních prostředků z dotací z Evropské unie připadající na jednoho obyvatele je jednoznačně v Karlovarském kraji.

Z hlediska Operačního programu Životní prostředí můžeme porovnat i jednotlivé osy, protože jsou pro oba kraje obsahově stejné. Podíváme-li se do tabulky č. 31, vidíme, že v Moravskoslezském kraji má oblast zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní nejvíce prostředků, což značí, že je tato oblast pro kraj prioritou. Dalšími prioritami pak jsou udržitelné využívání zdrojů energie a čistota ovzduší. Pro Karlovarský kraj bylo prioritou udržitelné využívání zdrojů energie a dále také vodohospodářská infrastruktura a obnova krajiny. Je vidět, že Karlovarský kraj se v oblasti zlepšení kvality životního prostředí snaží ve všech dostupných směrech a jeho úsilí má své výsledky a kvalita životního prostředí roste. To potvrzuje i fakt, že například řeka Ohře je považována za jednu z nejčistších řek v České republice, což má dobrý vliv na potenciální možnosti rozšíření oblasti cestovního ruchu, kdy by kraj mohl časem v letní sezóně přilákat větší počet turistů například právě na vodáckou turistiku.

Shrňme-li uvedené výsledky, tak není překvapením, že Moravskoslezský kraj měl celkově vyšší objem dotací. V porovnání dotací na jednoho obyvatele si však Karlovarský kraj si vedl relativně dobře jako například v případě Regionálního operačního programu, přestože prioritní osy byly stanoveny pro každý kraj poněkud jinak. Je tedy vidět, že přestože kraj je menší a má i podstatně méně obyvatel, tak podnikatelské subjekty i veřejné subjekty jsou aktivní a úspěšně získávají dotace. Pro napravení případných pochybení pracovníci Úřadu Regionální rady regionu Severozápad vypracovali seznam nejčastějších chyb, kde se uvádí i doporučené řešení těchto problémů. To subjektům kraje zřejmě pomohlo a zvýšilo to jejich úspěšnost při žádání o dotace. Je tedy patrné, že je situace poměrně dobrá a subjekty Karlovarského kraje vyvíjí dostatečnou aktivitu pro získání prostředků na zlepšení kvality života, životního prostředí i vzdělávání. Podle mého názoru se situace v kraji velice zlepšila a pomalu ale jistě se začínají smazávat meziregionální rozdíly v rámci České republiky, přestože jsou oblasti, ve kterých má kraj velké mezery, ale je znatelná usilovná práce a vůle využít svých možností pro zlepšení celé situace.

9. Závěr

Shrneme-li čerpání zdrojů pro rozvojové projekty Karlovarského kraje z vybraných fondů Evropské unie za programové období 2007-2013, jednoznačně nejvyšší suma byla čerpána z operačního programu Doprava. Celková čerpaná částka byla dohromady 10 039 656 517 Kč a byla rozdělena naopak mezi nejmenší počet projektů ve zkoumané skupině programů, mezi tři projekty. Operační program Doprava je zaměřen na evropské a nadregionální priority, takže sám kraj v rámci tohoto programu příliš nevystupuje, příjemci dotace bylo Ředitelství silnic a dálnic ČR a Správa železniční dopravní cesty, realizované projekty však přináší velký prospěch všem obyvatelům regionu. Podle mého názoru nemohl být v těchto projektech příjemcem kraj ani jeho subjekty, protože se jedná o velmi finančně náročné projekty, na které by sám kraj neměl dostatečné finanční prostředky.

Druhým největším zdrojem financí byl Regionální operační program ROP Severozápad. K současnému datu byly vyplaceny dotace ve výši 3 996 201 844 Kč, a zrealizováno bylo celkem 129 projektů. Nejvíce projektů bylo v prioritní ose udržitelného rozvoje cestovního ruchu, pod kterou spadá 55 projektů. Druhou v pořadí byla první prioritní osa, jejímž cílem je podpořit regeneraci a rozvoj měst a v jejímž rámci bylo zrealizováno 36 projektů. Přestože v rámci udržitelného rozvoje cestovního ruchu bylo zpracováno nejvíce projektů, čerpaná dotace není nejvyšší z dotací jednotlivých prioritních os. Nejvyšší objem dotací byl realizován z osy Regenerace a rozvoj měst, jejíž výše činila 1 613 092 247 Kč a bylo zpracováno pouze 36 projektů, druhý nejvyšší objem dotací byl realizován v rámci osy Dostupnost a dopravní obslužnost a to 1 346 737 004 Kč s 12 projekty. Je tedy patrné, že nejvíce byly finančně podpořeny projekty zabývající se rozvojem měst a dopravou.

Z hlediska počtu projektů byl naopak nejbohatším Operační Program Životního prostředí, který patří pro daný region jistě mezi prioritní. Příjemci podpory byla především města a obce, dále sám Karlovarský kraj a státní podniky. Celkově bylo v tomto programu uskutečněno 334 projektů, z toho nejvíce v prioritních osách Zlepšení stavu přírody a krajiny a Udržitelné využívání zdrojů energie. Obě témata jsou pro region postižený těžbou velmi významná, protože pomáhají zlepšit životní podmínky obyvatel a ukazují směr využívání zdrojů energie pro budoucnost. Další významnou osou je osa zaměřující se na zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží. V rámci této osy byli příjemci dotace již nejen města a obce, ale i soukromé podniky, které si s sebou nesou ekologické zátěže ještě z dávné minulosti. Obdobný počet projektů byl zpracován i v případě prioritní osy zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí. Jelikož většina území leží v povodí řeky Ohře a všechna tři okresní

města leží dokonce přímo u řeky, je zajisté velkou prioritou i zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní. V tomto ohledu bylo zpracováno 18 projektů

Druhým operačním programem s největším počtem projektů je pak Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost, v rámci kterého bylo nebo je realizováno 293 projektů. Klasickými příjemci dotací z těchto programů byly školy, zejména pak školy základní.

Posledním z významněji čerpajících operačních programů je Operační program Podnikání a inovace, v jehož případě bylo či je stále ještě realizováno 240 projektů a doposud vyplacená dotace činí 1 110 102 346 Kč. Zde byly příjemci podnikatelské subjekty podnikající na území Karlovarského kraje.

V rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost bylo realizováno na území kraje poměrně málo projektů, celkem 15 projektů, přičemž poměrně nízká je i dosud vyplacená celková dotace ve výši 37 110 039 Kč. Příjemcem těchto dotací byl u 3 projektů přímo sám Karlovarský kraj, ve zbylých případech byla příjemci města kraje. Je možná škoda, že se tomuto tématu kraj nevěnoval více, protože právě zaměstnanost a struktura trhu práce patří k problematickým tématům kraje.

Oblasti, na které se tedy Karlovarský kraj a jeho subjekty nejvíce zaměřily v tomto programovacím období, jsou regenerace a rozvoj měst, doprava a dopravní obslužnost, zkvalitňování vzdělávání, zlepšování stavu krajiny, vodohospodářská infrastruktura a využívání zdrojů energie.

V porovnání s Moravskoslezským krajem je Karlovarský kraj rozlohou cca dvakrát menší a žije zde čtyřikrát méně obyvatel. Tomuto poměru také odpovídá rozdíl v čerpaných dotacích, kdy na Karlovarský kraj připadá cca 5,5 miliardy a na Moravskoslezský cca 20 miliard Kč. Struktura priority čerpání jsou obdobné, se zřetelem na rozvoj měst, dopravy, udržitelné využívání zdrojů energie a vzdělání. Karlovarský kraj se pak více soustředí na obnovu krajiny, kdežto Moravskoslezský má jako prioritu zlepšování vodohospodářské infrastruktury.

Souhrnně lze říci, že využívání dotací EU bylo v období 2007 – 2013 významným zdrojem financování regionálního rozvoje v Karlovarském kraji, doplnilo rozpočet kraje a díky nim mohlo být realizováno mnoho projektů. Celkově zatím činila částka přijatých dotací jen pro rozpočet kraje cca 3,2 miliardy korun, a jelikož všechny projekty ještě nejsou ukončeny, bude výsledná částka ještě vyšší.

Vzhledem k obtížné dostupnosti komplexních informací o čerpání kraje z jednotlivých fondů není možné sestavit širší ucelený přehled o rozvojových aktivitách. Neexistuje databáze či

podrobnější sledování všech realizovaných projektů z Evropských dotačních programů na území Karlovarského kraje a je obtížné dopad dotací na celý kraj hodnotit. Z toho důvodu bych doporučila kraji podobnou databázi vybudovat a zajímavá by jistě byla i profesionální analýza efektivity rozvojových programů kraje. Výsledky rozvojových aktivit však lze zajisté prohlásit za prospěšné a Karlovarský kraj by měl určitě pokračovat i v tomto období 2014-2020, aby se ekonomická a sociální situace regionu ještě více zlepšila.

Při podávání žádostí o dotace z ROP Severozápad a obdobně i v rámci jiných operačních programů docházelo k jistým pochybením na straně žadatelů. V případě programu ROP Severozápad se vyskytovaly tři hlavní skupiny pochybení. První jsou chyby při přípravě projektů, zde se jednalo například o chybné stanovení hodnoty veřejné zakázky, dělení zakázky, porušování zásady transparentnosti apod. Druhou skupinou chyb byly chyby při realizaci veřejné zakázky, do této skupiny patřilo například nedostatečné množství oslovených dodavatelů, nedodržování lhůt, netransparentní hodnocení nabídek apod. Poslední oblastí, ve které se nejvíce chybovalo, byly chyby po ukončení zadávacího řízení, kam spadaly chyby typu změn podmínek smlouvy v době plnění zakázky, nedostatečná archivace dokumentů aj.

Na základě analýzy trhu práce bych Karlovarskému kraji doporučila, aby se zaměřil na vylepšení podnikatelského prostředí, protože je potřeba udržet v kraji co nejvíce stávajících podnikatelů a investorů, jejich počet totiž výrazně klesá. Tento pokles se netýká pouze velkých podniků s celkovým počtem zaměstnanců nad 250, ale i středních a malých podniků. Kraj by toho mohl dosáhnout například prostřednictvím výhodných pronájmů nemovitostí kraje, partnerskými programy apod. Dále je potřeba zlepšit strukturu trhu práce, aby zde mladí lidé našli uplatnění, motivovat vysokoškoláky, aby v kraji zůstávali a neopouštěli ho. To by bylo možné přilákáním nových firem z jiných odvětví, které by nabízely pracovní místa s adekvátním ohodnocením vzhledem k požadovanému vzdělání.

Také by bylo potřeba více podporovat a propagovat možnosti praxe studentů vysokých škol. V kraji je sice vidět snaha například v podobě vynikajícího projektu Unipranet, se kterým spolupracuje například ČVUT, Technická univerzita v Liberci či ZČU a řada dalších subjektů. Zájem je především o studenty technických oborů, ale i ekonomických, přičemž jedním z problému může být i fakt, že více jsou o tomto projektu informováni technicky zaměření studenti a studenti ekonomie podstatně méně, přitom projekt nabízí vynikající možnosti praxe i jim. S praxí také souvisí problém nedostatku lékařů a mladých lékařů, kteří se po dostudování do kraje již nevrací. Zajisté by pomohla aktivní nabídka vykonání povinné atestační praxe

právě v Karlovarském kraji. Tím by mohla vzrůst šance, že by lékaři v konečném důsledku v kraji zůstali.

Dalším v současné době významným problémem je nedostatek míst v mateřských školách. V tomto případě bych se přikláněla k řešení situace založené na analýze dlouhodobého výhledu, která by mohla pomoci těmto situacím alespoň částečně předcházet.

Problémem trhu práce je také nízká úspěšnost absolventů rekvalifikačních při hledání zaměstnání. Jedná se například o rekvalifikační kurzy nabízené úřadem práce, v rámci kterých je zajišťována v některých případech i praxe v podnicích. Ne vždy se ovšem otevírají takové kurzy, které jsou v souladu s poptávkou zaměstnavatelů v regionu.

Dopravní dostupnost z okrajových lokalit do větších měst by bylo potřeba také zlepšit. Přidat více autobusových spojení například v podobě menších autobusů v případě, že by se jednalo o obec s minimálním počtem stálých obyvatel. Řada takových lokalit je totiž přístupná pouze prostřednictvím osobního automobilu. To by v konečném důsledku mohlo pomoci nejen zlepšit mobilitu obyvatel za prací, ale i turistický ruch. Lepší dopravní spojení zvyšuje možnost návštěvy turisty.

V případě ovzduší bych se přikláněla především k motivaci podnikatelů, aby i aktivně nadále využívali výzvy nových Operačních programů Životního prostředí a čerpali dotace na své projekty, jejichž důsledkem by bylo zlepšení stavu životního prostředí. Problematika ekologie provozu je velice nákladná záležitost a v Karlovarském kraji jsou právě největší znečišťovatele ovzduší také jedni z nejvýznamnějších zaměstnavatelů v kraji. Důsledek přehnaně vysokého tlaku na ekologický provoz by mohl být nakonec kontraproduktivní, což by státu ve finále mohlo výrazně zvýšit výdaje na podporu v nezaměstnanosti a sociální dávky.

Dále bylo rovněž uvedeno, že se cestovní ruch Karlovarského kraje orientuje především na lázeňství a zdravotní průmysl. Z hlediska zlepšení portfolia služeb by bylo potřeba tento rozsah přiměřeně rozšířit. Doporučovala bych se více orientovat například na vodáckou turistiku, ve které vidím výrazný potenciál. Jediným nedostatkem, který by bylo třeba odstranit, jsou ubytovací možnosti v blízkosti řeky Ohře a sjízdnost některých úseků. V Karlovarském kraji chybí v tomto turistickém odvětví dostatek kempů se sociálním zařízením a možnosti stravování se přímo v kempech. Vzhledem ke zvyšujícímu se zájmu o vodáctví na řece Ohři by bylo vhodné se inspirovat například vybavením pro tento druh turismu při řece Vltavě.

10. Seznam tabulek

Tab. č. 1: Daňová pásma daně Společenství

Tab. č. 2 : Výdaje – prostředky, které bylo potřeba pokrýt v roce 2013 (hodnoty v EUR)

Tab. č. 3 : Příjmy souhrnného rozpočtu Evropské unie (hodnoty v EUR)

Tab. č. 4: Souhrn financování rozpočtu EU podle typu vlastních zdrojů a podle členského státu pro rok 2013

Tab. č. 5: Čistá pozice České republiky vůči rozpočtu EU za rok 2013

Tab. č. 6: Základní kritéria pro třídění peněžních operací

Tab. č. 7: Třídy příjmů z hlediska druhového členění

Tab. č. 8: Třídy výdajů z hlediska druhového členění

Tab. č. 9: Vývoj počtu nezaměstnaných dle nejvyššího dosaženého vzdělání za období 2007-2012 (v tis. osob)

Tab. č. 10: Počet ekonomických subjektů v Karlovarském kraji za období 2007-2012

Tab. č. 11: Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle dosaženého vzdělání

Tab. č. 12: Vybrané údaje za Karlovarský kraj - vzdělávání

Tab. č. 13: Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů vzdělávání v roce 2009

Tab. č. 14: Počty lékařů a zdravotnického personálu pro rok 2008

Tab. č. 15: Emise hlavních znečišťujících látek v České republice podle krajů pro rok 2012

Tab. č. 16: Počet hospodářských zvířat k 1. 4. 2012

Tab. č. 17: Plochy osevů k 31. 5. 2012 podle krajů

Tab. č. 18: Podíl zaměstnaných v Karlovarském kraji v průmyslu, zemědělství a stavebnictví

Tab. č. 19: Výdaje rozpočtu Karlovarského kraje pro období 2007-2013 (v tis. Kč)

Tab. č. 20: Příjmy rozpočtu Karlovarského kraje za období 2007 – 2013 (v tis. Kč)

Tab. č. 21: Navrhované příjmy rozpočtu Karlovarského kraje pro rok 2014 (v tis. Kč)

Tab. č. 22: Předpokládané výdaje pro rok 2014 (v tis. Kč)

Tab. č. 23: Dotace vydané subjektům na území Karlovarského kraje

Tab. č. 24: Operační program Doprava a projekty realizované pro potřeby Karlovarského kraje

Tab. č. 25: Čerpání dotací subjekty na území Karlovarského kraje z Operačního programu Životního prostředí za období 2007-2013

Tab. č. 26: Projekty realizované v rámci OP Podnikání a inovace 2007-2013

Tab. č. 27: Realizované projekty v rámci OP Lidské zdroje a zaměstnanost 2007-2013

Tab. č. 28: Celkové schválené dotace z EU a počet projektů subjektů na území Karlovarského kraje

Tab. č. 29: Celkový souhrn sledovaných projektů

Tab. č. 30: Porovnání vybraných operačních programů za období 2007-2013 v rámci Karlovarského a Moravskoslezského kraje

Tab. č. 31: Finanční prostředky čerpané z vybraných operačních programů připadající na 1 obyvatele kraje (2007-2013) v Kč

11. Seznam grafů

Graf č. 1: Vývoj příjmů z rozpočtu a odvody do rozpočtu EU v letech 2004-2013

Graf č. 2: Počet nezaměstnaných v období 2007-2012 mužů a žen v Karlovarském kraji (v tis.)

Graf č. 3: Vývoj počtu žáků středních škol v Karlovarském kraji za období 2007-2013

Graf č. 4: Samostatné ordinace lékařů v Karlovarském kraji dle jednotlivých okresů

Graf č. 5.: Počet odbavených cestujících na letišti Karlovy Vary, 2005-2011

Graf č. 6: Emise znečišťujících látek do ovzduší za období 2006-2011 v (t)

Graf č. 7: Vývoje znečištění oxidem siřičitým za období 2007-2011 v (t)

Graf č. 8: Vývoje znečištění jednotlivých okresů oxidy dusíku za období 2007-2011 v (t)

Graf č. 9: Vývoj počtu zemědělských podniků v Karlovarském kraji za období 2007-2012

Graf č. 10: Struktura zastupitelstva podle počtu křesel v Karlovarském kraji

Graf č. 11: Celkové výdaje bez výdajů na projekty PRK za období 2007- 2013

Graf č. 12: Celkové příjmy rozpočtu Karlovarského kraje za období 2007-2013 (v tis. Kč)

12. Seznam obrázků

Obr. č. 1: Územně samosprávné celky v České republice

Obr. č. 2: Struktura prioritních oblastí a priorit Strategie regionálního rozvoje

Obr. č. 3: Soustava strategických a programových dokumentů pro podporu regionálního rozvoje

Obr. č. 4: Regiony soudržnosti ČR

Obr. č. 5: Mapa maximální intenzity veřejné podpory v ČR pro období 1. 1. 2007 - 31. 12. 2013

Obr. č. 6: Kartogram - Znázornění potenciálu cestovního ruchu v Karlovarském kraji

13. Seznam použitých zkratk

CR	Cestovní ruch
ČR	Česká republika
ČSSD	Česká strana sociálně demokratická
DPH	Daň z přidané hodnoty
EAFRD	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EFF	Evropský rybářský fond
EHS	Evropské hospodářské společenství
ES	Evropské společenství
ESUO	Evropské společenství uhlí a oceli
EU	Evropská unie
EURATOM	Evropské společenství pro atomovou energii
EUSF	Evropský fond solidarity / Fond solidarity Evropské unie
HDP	Hrubý domácí produkt
HND	Hrubý národní důchod
HSS	Hospodářská a sociální soudržnost
CHKO	Chráněná krajinná oblast
IOP	Integrovaný operační program
IPRM	Integrační plán rozvoje města
KK	Karlovarský kraj
KKN, a.s.	Karlovarská krajská nemocnice, a.s.
KSČM	Komunistická strana Čech a Moravy
MŠMT	Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy
NDR	Německá demokratická republika
NUTS	La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques (územní statistická jednotka)
ODS	Občanská demokratická strana
OP	Operační program
OP LZZ	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
OP VK	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
PRK	Program rozvoje kraje
ROP	Regionální operační program
SR	Státní rozpočet
SRN	Spolková republika Německo
USA	Spojené státy americké
ÚZZS	Územní zdravotnická záchraná služba

14. Seznam použité literatury

Odborná literatura

1. BAJER, P., MATYÁŠ, J., Praktický průvodce dotacemi z fondů Evropské unie. 1.vyd. Brno: EUROSPOLEČNOSTI, a.s., 2009. ISBN 978-80-254-4017-9.
2. FONTAINE, P., Europe in 12 lessons. 1. vyd. Evropská unie, Lucemburk 2010 ISBN 978-92-79-17486-5.
3. CHVOJKOVÁ, A., KVĚTOŇ, V. a kol. Finanční prostředky fondů EU v programovacím období 2007-2013. 1. vyd. Praha: IREAS, Institut pro strukturální politiku, o.p.s., 2007. ISBN 978-80-86684-43-7.
4. KATRŇÁK, T. a kol. Odmaturuj ze společenských věd. 1.vyd. Brno: Didaktis, 2004. ISBN 80-86285-68-5.
5. KUKLÍK, J., KUKLÍK, J., Dějepis pro gymnázia a střední školy Nejnovější dějiny. 1. vyd. Praha: SPN, a.s., 2005. ISBN 80-7235-175-3.
6. KUNEŠOVÁ, H., a kol., Evropská unie, Vybrané kapitoly z pohledu ekonoma. 1. vyd. Plzeň: ZČU, 2005. ISBN 80-7043-390-6.
7. LACINA, L., OSTŘÍŽEK, J., Učebnice evropské integrace. 3. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2011. ISBN 978-80-87474-31-0.
8. MACH, P., PILIP, I., ŽÁK, M., Evropská unie. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2011. ISBN 978-80-86730-72-1.
9. NOVOTNÝ, V., HROZINKOVÁ, E., Základy organizace veřejné správy v ČR. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o. 2010. ISBN 978-80-7380-263-9.
10. NOVOTNÝ, V., Územní samospráva a její organizace. 1. vyd. Praha: Vysoká škola finanční a správní, o.p.s., 2005. ISBN 80-86754-42-1.
11. PEKOVÁ, J., Finance územní samosprávy Teorie a praxe v ČR. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.
12. PEKOVÁ, J., a kol. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 3. vyd. Praha: ASPI Wolters Kluwer.2008. ISBN 978-80-7357-351-5.
13. PROVAZNÍKOVÁ, R., Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe. 1. vyd. Praha: Grada publishing, a.s., 2007. ISBN 978-80-247-2097-5.
14. SVOBODOVÁ, H. a kol., Vybrané kapitoly ze sociologické geografie České republiky. 1. vydání, Brno: Masarykova univerzita, fakulta pedagogická, 2013. ISBN 978-80-210-6229-0.
15. TOMŠÍK, K., Evropská integrace a environmentální ekonomika. 5. vyd. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2011. ISBN 978-80-213-2309-4.
16. Úřad Regionální rady regionu soudržnosti Severozápad. ROP Severozápad podpořené projekty 2007-2010. Listopad 2010
17. Seznam příjemců OP VK zaslaný Ing. Petrou Švaříčkovou, Finanční manažerkou pro globální granty, finanční monitoring globálních grantů z MŠMT ze dne 22. 4. 2014
18. Seznam příjemců ROP Moravskoslezsko zaslaný Mgr. Michalem Sobkem (Regionální rada regionu soudržnosti Moravskoslezsko) ze dne 9. 4. 2014
19. Rozhovor s paní Ing. Janou Michkovou ředitelkou Karlovarské agentury rozvoje podnikání ze dne 3. 4. 2013
20. Rozhovor s paní Ing. Janou Michkovou ředitelkou Karlovarské agentury rozvoje podnikání ze dne 18. 4. 2013

Internetové zdroje

1. Běžné výdaje rozpočtu kraje. [online] [cit. 2014-4-15] Dostupné z: <http://www.kr-karlovarsky.cz/samosprava/rozpocety/Documents/rozpocet2014komentar.pdf>>
2. Community tax. [online] [cit. 2014-5-03] Dostupné z: http://ec.europa.eu/civil_service/job/official/
3. Čistá pozice ČR. [online] [cit. 2014-4-08] Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2014/cista-pozice-ceske-republiky-vuci-rozpoc-16906>>
4. Čistá pozice ČR. [online] [cit. 2014-4-08] Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2014/cista-pozice-ceske-republiky-vuci-rozpoc-16906>>
5. Čistá pozice ČR. [online] [cit. 2014-4-08] Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2014/cista-pozice-ceske-republiky-vuci-rozpoc-16906>>
6. Čtvrtá prioritní osa OP životního prostředí. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z: <http://www.opzp.cz/sekce/370/prioritni-osa-4/>>
7. Čtvrtá prioritní osa. [online] [cit. 2014-4-04] Dostupné z: <http://www.nuts2severozapad.cz/ropsz/zrealizovane-projekty>>
8. Daňová pásma tzv. Community tax. [online] [cit. 2014-5-03] Dostupné z: <http://www.reformy.cz/zpravy/danovy-raj-v-bruseli/>>
9. De minimis. [online] [cit. 2013-4-04] Dostupné z: http://www.nuts2severozapad.cz/wp-content/uploads/2013/09/Provadeci_dokument.pdf>
10. Druhá prioritní osa OP životního prostředí. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z: <http://www.opzp.cz/sekce/368/prioritni-osa-2/>>
11. Druhá prioritní osa. [online] [cit. 2014-4-04] Dostupné z: <http://www.nuts2severozapad.cz/ropsz/zrealizovane-projekty>>
12. Emise znečišťujících látek v ČR. [online] [cit. 2014-4-30] Dostupné z: <http://portal.chmi.cz>>
13. ESPON a INTERACT II. [online] [cit. 2013-11-02] Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8641/sekce/operacni-programy-v-cr/>>
14. Evropská komise. [online] [cit. 2013-10-31] Dostupné z: http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/european-commission/index_cs.htm>
15. Evropská rada. [online] [cit. 2013-10-31] Dostupné z: http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/european-council/index_cs.htm>
16. Evropský fond regionálního rozvoje. [online] [cit. 2013-11-02] Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/index.php?id=evropsky-fond-regionalniho-rozvo>>
17. Evropský parlament. [online] [cit. 2013-10-31] Dostupné z: http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/european-parliament/index_cs.htm>
18. Evropský rybářský fond. [online] [cit. 2013-11-02] Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8633/sekce/fondy-pro-zemedelce-a-rybare/>>
19. Evropský strukturální fond. [online] [cit. 2013-11-02] Dostupné z: <http://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=35&langId=cs>>
20. Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova. [online] [cit. 2013-11-02] Dostupné z: [http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/Glosar/E/Evropsky-zemedelsky-fond-pro-rozvoj-venkova-\(EAFRD\)](http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/Glosar/E/Evropsky-zemedelsky-fond-pro-rozvoj-venkova-(EAFRD))>
21. Fondy EU. [online] [cit. 2014-4-03] Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU>>
22. Hejtman Karlovarského kraje. [online] [cit. 2014-3-20] Dostupné z: <http://www.kr-karlovarsky.cz/samosprava/hejtman/Stranky/hejtman.aspx>>
23. Charakteristika kraje 1.[online] [cit. 2014-2-15] Dostupné z: http://www.kr-karlovarsky.cz/samosprava/Stranky/karlovarsky_kraj.aspx>
24. Charakteristika kraje 2.[online] [cit. 2014-2-15] Dostupné z: <http://cestovani.kr-karlovarsky.cz/cz/pronavstevniky/Stranky/default.aspx>>

25. Chyby po ukončení veřejné zakázky. [cit. 2014-4-16] Dostupné z:
<<http://www.nuts2severozapad.cz/pro-prijemce/pochybeni-pri-realizaci-vz/chyby-po-ukonceni>>
26. Chyby při projektech ROP Severozápad. [cit. 2014-4-16] Dostupné z:
<<http://www.nuts2severozapad.cz/pro-prijemce/pochybeni-pri-realizaci-vz>>
27. Chyby při přípravě projektů ROP Severozápad. [online] [cit. 2014-4-16] Dostupné z:
<<http://www.nuts2severozapad.cz/pro-prijemce/pochybeni-pri-realizaci-vz/chyby-pri-priprave>>
28. Chyby při realizaci veřejných zakázek [online] [cit. 2014-4-16] Dostupné z:
<<http://www.nuts2severozapad.cz/pro-prijemce/pochybeni-pri-realizaci-vz/chyby-v-prubehu>>
29. Instituce EU vyčleněné v rozpočtu. [online] [cit. 2014-4-08] Dostupné z:
<<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2013:066:FULL&from=CS>>
30. Integrovaná podpora místního rozvoje. [online] [cit. 2014-4-01] Dostupné z:
<<http://www.nuts2severozapad.cz/ropsz/zrealizovane-projekty/inte-podpora-mistniho-rozvoje/oblast-podpory-2-1>>
31. Integrovaný operační program I. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z:
<<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Microsites/Integrovaný-OP/O-programu>>
32. Integrovaný operační program II. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z:
<http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/0ab57a42-707d-436c-8fca-f3d1efb85a2f/Programovy-dokument-IOP_16122013.pdf>
33. Integrovaný operační program. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z:
<<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/IOP>>
34. IPO. [online] [cit. 2014-4-07] Dostupné z: < <http://www.crr.cz/cs/programy-eu/iop/>>
35. Kapitálové výdaje rozpočtu kraje. [online] [cit. 2014-4-15] Dostupné z:
<<http://www.kr-karlovarsky.cz/samosprava/rozpocety/Documents/rozpocet2014komentar.pdf>>
36. Kartogram CR v Karlovarském kraji. [online] [cit. 2014-3-12] Dostupné z:
<http://www.nuts2severozapad.cz/wp-content/uploads/2014/01/131010_ROP_SZ_cista_public.pdf.pdf>
37. Komise rady kraje. [online] [cit. 2014-3-20] Dostupné z:
<<http://www.kr-karlovarsky.cz/samosprava/Stranky/komise.aspx>>
38. Komunitární programy. [online] [cit. 2013-11-02] Dostupné z:
<<https://www.euroskop.cz/8643/sekce/o-komunitarnich-programech/>>
39. Komunitární programy. [online] [cit. 2013-11-02] Dostupné z:
<<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/Glosar/K/Komunitarni-programy>>
40. Krajský úřad Karlovarského kraje. [online] [cit. 2014-3-21] Dostupné z:
<<http://www.kr-karlovarsky.cz/krajsky-urad/Stranky/zakl-inf/KUKK.aspx>>
41. Mapa intenzity veřejné podpory. [online] [cit. 2014-03-01] Dostupné z:
<<http://www.czechinvest.org/verejna-podpora>>
42. Mapa krajů České republiky. [cit. 3-1-2014] [online] Dostupné z:
<<http://portal.mpsv.cz/images/okmapa/kraje/cr.png>>
43. Mapa regionů soudržnosti ČR. [online] [cit. 2014-02-18] Dostupné z:
<<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU/Regiony-regionalni-politiky-EU>>
44. Moravskoslezský kraj. [online] [cit. 2014-04-29] Dostupné z:
<http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/zip/upl_00_w_text_uap_2013.pdf>
45. Nástroje regionální politiky a rozvoje. [online] [cit. 2014-04-29] Dostupné z:
<<http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/nastroje-regionalni-politiky.html>>
46. Naučná stezka s expozicí zvířat v lesoparku Amerika. [online] [cit. 2014-4-04] Dostupné z:
<http://www.nuts2severozapad.cz/wp-content/uploads/2011/12/ROP_brozura_PP_2011.pdf>
47. Navrhované příjmy a výdaje pro rok 2014. [online] [cit. 2014-3-29] Vlastní zpracování na základě dat dostupných z: <<http://www.kr-karlovarsky.cz/samosprava/rozpocety/Stranky/rozpocety.aspx>>

48. NUTS II Severozápad I. [online] [cit. 2014-02-26] Dostupné z: <http://www.nuts2severozapad.cz/ropsz/ropsz-info/dokumenty>
49. NUTS IV, NUTS V. [cit. 2014-04-22] Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/Glosar/N/NUTS>
50. NUTS. [online] [cit. 2014-04-22] Dostupné z: <http://www.zkratky.cz/NUTS/10312>
51. Odbory krajského úřadu. [online] [cit. 2014-3-21] Dostupné z: <http://www.kr-karlovarsky.cz/krajsky-urad/odbory/stranky/odbory.aspx>
52. OP Doprava. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z: <http://www.opd.cz/Modules/OpdProject/Pages/ProjectList.aspx>
53. OP Doprava I. [cit. 2014-4-29] Dostupné z: <http://www.opd.cz/cz/Zakladni-informace>
54. OP Doprava na léta 2007-2013. [cit. 2014-4-29] Dostupné z: <http://www.opd.cz/cz/Programove-dokumenty>
55. OP Doprava. [online] [cit. 2014-4-04] Dostupné z: <http://www.opd.cz/cz/Zakladni-informace>
56. OP Doprava. [online] [cit. 2014-4-29] Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Doprava>
57. OP Lidské zdroje a zaměstnanost. [online] [cit. 2014-4-07] Dostupné z: <http://www.osf-mvcr.cz/file/3830/>
58. OP LZZ. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z: <http://www.esfcr.cz/file/7297/>
59. OP LZZ. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Lidske-zdroje-a-zamestnanost>
60. OP Podnikání a inovace I. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z: <http://www.mpo-oppi.cz/document.file.php?idDocument=1730>
61. OP Podnikání a inovace. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Podnikani-a-inovace>
62. OP Podnikání a inovace. [online] [cit. 2014-4-07] Dostupné z: <http://eaccount.czechinvest.org/Statistiky/StatistikaCerpaniDotaci.aspx>
63. OP Výzkum a vývoj pro inovace. [online] [cit. 2014-4-07] Dostupné z: <http://www.opvavpi.cz/cs/siroka-verejnost/co-je-op-vavpi.html>
64. OP Výzkum a vývoj pro inovace I. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z: <http://www.opvavpi.cz/cs/siroka-verejnost/zakladni-dokumenty-programu/operacni-program-vyzkum-a-vyvoj-pro-inovace/aktualizovana-verze-operacniho-programu-vyzkum-a-vyvoj-pro-inovace.html>
65. OP Výzkum a vývoj pro inovace. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Vyzkum-a-vyvoj-pro-inovace>
66. OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost I. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z: <http://www.op-vk.cz/cs/siroka-verejnost/co-je-op-vk.html>
67. OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Vzdelavani-pro-konkurenceschopnost>
68. OP Životní prostředí. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z: <http://www.opzp.cz/sekce/16/strucne-opzp/>
69. OP Životní prostředí [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z: <http://www.opzp.cz/sekce/504/prehledy-schvalenych-projektu-ke-stazeni/>
70. Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost. [online] [cit. 2014-4-07] Dostupné z: <http://www.osf-mvcr.cz/op-lidske-zdroje-a-zamestnanost>
71. Optimalizace trati Planá u M.L.-Cheb. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z: <http://www.opd.cz/Modules/OpdProject/Pages/Project.aspx?id=53>
72. Orgány a instituce EU. Evropská komise. [online] [cit. 2013-10-31] Dostupné z: http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/index_cs.htm

73. PO 1 OP životní prostředí. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z:
<<http://www.opzp.cz/sekce/367/prioritni-osa-1/>>
74. Počet projektů podnikatelských subjektů a výše dotace. [online] [cit. 2014-4-07] Dostupné z:
<<http://eaccount.czechinvest.org/Statistiky/StatistikaCerpaniDotaci.aspx>>
75. Politika soudržnosti EU. [online] [cit. 2014-4-03] Dostupné z:
<<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU>>
76. Porovnání Karlovarského a Moravskoslezského kraje. [online] [2014-4-09] Vlastní zpracování na základě dat dostupných z: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-o-cerpani/Seznamy-prijemcu>>
77. Poslední rozšíření EU. [online] [cit. 2013-10-29] Dostupné z:
<http://europa.eu/about-eu/eu-history/2010-today/2013/index_cs.htm>
78. Praha. [online] [cit. 2014-02-24] Dostupné z:
<<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU/Regiony-regionalni-politiky-EU>>
79. Prioritní osa 3 OP životního prostředí. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z:
<<http://www.opzp.cz/sekce/369/prioritni-osa-3/>>
80. Program rozvoje Karlovarského kraje pro období 2014-2020, Analýza rozvojových charakteristik a potenciálu Karlovarského kraje 2012. [online] [cit. 2014-3-12] Dostupné z:
<http://www.kr-karlovarsky.cz/region/Documents/P1_Analyza_PRKK_2x.pdf>
81. Projekt I/21 Velká Hleďsebe, obchvat. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z:
<<http://www.opd.cz/Modules/OpdProject/Pages/Project.aspx?id=84>>
82. Projekt nákup kontejneru. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z:
<<http://www.opzp.cz/sekce/526/0/21728813/nakup-kontejneru/>>
83. Projekt: Modernizace letiště Karlovy Vary. [online] [cit. 2014-4-04] Dostupné z:
<http://www.nuts2severozapad.cz/wp-content/uploads/2011/12/ROP_brozura_PP_2011.pdf>
84. Projekty nezakládající veřejnou podporu. [online] [cit. 2013-4-04] Dostupné z:
<<http://www.r-moravskoslezsko.cz/pripravuji-projekt/jak-poznat-verejnou-podporu>>
85. Projekty šesté prioritní osy OP životního prostředí. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z:
<<http://www.opzp.cz/sekce/526/uplny-prehled-podporených-projektu/?search=1&osa=6&vyzva=0&kraj=50&okres=0&msc2007=&nazev=&stav=Realizace+projektu+ukon%E8ena>>
86. Protipovodňový monitorovací systém. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z:
<<http://www.opzp.cz/sekce/526/0/2599752/varovny-monitorovaci-system-pred-povodnemi-mesta-kynsperk-nad-ohri/>>
87. Prováděcí dokument verze 18.0 ROP NUTS II Severozápad. [online] [cit. 2014-4-10] Dostupné z:
<http://www.nuts2severozapad.cz/wp-content/uploads/2011/01/provadecci_dokument_vyzva_20.pdf>
88. Prováděcí dokument verze 19.0 ROP NUTS II Severozápad. [online] [cit. 2014-4-10] Dostupné z:
<http://www.nuts2severozapad.cz/wp-content/uploads/2011/03/Provadecci_dokument.pdf>
89. Průmysl v Karlovarském kraji. [online] [cit. 2014-3-17] Dostupné z:
<<http://www.karlovyvary-region.eu/cz/o-karlovarskem-kraji/prumysl-a-sluzby-7217>>
90. První prioritní osa Regenerace a rozvoj měst. [online] [cit. 2014-3-31] Dostupné z:
<<http://www.nuts2severozapad.cz/ropsz/zrealizovane-projekty>>
91. Předpis č. 248/2000 Sb., zákon o podpoře regionálního rozvoje (Část III, § 13) [online] [cit. 2014-4-29] Dostupné z: <<http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-o-podpore-regionalniho-rozvoje/uplne/>>
92. Předpis č. 248/2000 Sb., zákon o podpoře regionálního rozvoje (Část II, § 9) [online] [cit. 2014-4-29] Dostupné z: <<http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-o-podpore-regionalniho-rozvoje/uplne/>>
93. Předpis č. 250/2000 Sb., zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, část druhá, § 6, odst. 1-2 [online] [cit. 2014-1-26] Dostupné z:
<<http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-o-rozpocetovych-pravidlech-uzemnich-rozpoctu/uplne/#cast1>>
94. Předpis č. 250/2000 Sb., zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, část třetí, § 12, odst. 1 [online] [cit. 2014-1-26] Dostupné z:
<<http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-o-rozpocetovych-pravidlech-uzemnich-rozpoctu/uplne/#cast1>>

95. Předpis č. 290/2002 Sb., Zákon o přechodu některých dalších věcí, práv a závazků České republiky na kraje a obce, občanská sdružení působící v oblasti tělovýchovy a sportu a o souvisejících změnách a o změně zákona č. 157/2000 Sb., o přechodu některých věcí, práv a závazků z majetku České republiky, ve znění zákona č. 10/2001 Sb., a zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů (Hlava VI, §81) [online] [cit. 2014-4-23] Dostupné z: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-290/zneni-20120401>>
96. Příjemci dotací OPPI. [online] [cit. 2014-4-07] Dostupné z: <<http://www.czechinvest.org/data/files/operacni-program-podnikani-a-inovace-aktualni-znuni-2164-cz.pdf>>
97. Přijetí souhrnného rozpočtu Evropské unie na rozpočtový rok 2013 s konečnou platností. [online] [cit. 2013-03-10] Dostupné z: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:066:0001:0568:CS:PDF>>
98. Příjmy rozpočtu Karlovarského kraje 2007-2013. [online] [cit. 2014-3-29] Vlastní zpracování na základě údajů z rozpočtů 2007-2014 <<http://www.kr-karlovarsky.cz/samosprava/rozpocety/Stranky/rozpocety.aspx>>
99. Příjmy v roce 2013. [online] [cit. 2014-4-08] Vlastní zpracování na základě údajů dostupných z: <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2013:066:FULL&from=CS>>
100. Rada EU. [online] [cit. 2013-10-31] Dostupné z: <http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/council-eu/index_cs.htm>
101. Rada Karlovarského kraje. [online] [cit. 2014-3-18] Dostupné z: <<http://www.kr-karlovarsky.cz/samosprava/Stranky/namestci.aspx>>
102. Regionální investiční podpora ROP. [online] [cit. 2013-4-04] Dostupné z: <http://www.nuts2severozapad.cz/wp-content/uploads/2013/09/Provadeci_dokument.pdf>
103. Regionální investiční podpora ROP. [online] [cit. 2013-4-04] Dostupné z: <http://www.nuts2severozapad.cz/wp-content/uploads/2013/09/Provadeci_dokument.pdf>
104. Regionální operační program NUTS II Severozápad pro období 2007-2013. [online] [cit. 2014-3-12] Dostupné z: <http://www.nuts2severozapad.cz/wp-content/uploads/2014/01/131010_ROP_SZ_cista_public.pdf.pdf>
105. Regionální operační program regionu soudržnosti Moravskoslezsko 2007-2013. [online] [cit. 2014-03-08] Dostupné z: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/37ec635a-8114-4f9b-ad6e-7706070a2e21/ROP-NUTS-II-Moravskoslezsko-finalni-verze>>
106. Regionální operační program ROP NUTS II Severozápad pro období 2007-2013. [online] [cit. 2014-02-27] Dostupné z: <http://www.nuts2severozapad.cz/wp-content/uploads/2014/01/131010_ROP_SZ_cista_public.pdf.pdf>
107. Regionální operační programy. [online] [cit. 2014-04-29] Dostupné z: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy>>
108. Regionální politika EU. [online] [cit. 2014-02-18] Dostupné z: <http://europa.eu/pol/reg/index_cs.htm>
109. Regionální politika. [online] [cit. 2014-02-18] Dostupné z: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU/Regiony-regionalni-politiky-EU>>
110. Regiony konvergence. [online] [cit. 2014-02-24] Dostupné z: <http://ec.europa.eu/regional_policy/atlas2007/czech/index_cs.htm>
111. Rozhodování a odpovědnost orgánů kraje. [online] [cit. 2013-04-22] Dostupné z: <<http://www.hamplova.cz/pravni-radce-postaveni-kraju-a-jejich-organu>>
112. Rozpočtová skladba. [online] [cit. 2014-4-13] Dostupné z: <<http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2002/vyhlaska-c-323-2002-sb-3461>>
113. Rozpočtové určení daní platné od ledna 2013. [online] [cit. 2014-4-14] Dostupné z: <<http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/kraje-a-obce/danove-prijmy-kraju-a-obci/danove-prijmy-rozpocetu-kraju-a-obci-3736>>
114. Rychlostní silnice R6-úsek Jenišov-Kamenný Dvůr. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z: <<http://www.opd.cz/Modules/OpdProject/Pages/Project.aspx?id=71>>

115. Sedmá prioritní osa OP životního prostředí. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z: <http://www.opzp.cz/sekce/373/prioritni-osa-7/>
116. Seznam příjemců dotací OP lidské zdroje a zaměstnanost. [online] [cit. 2014-4-07] Dostupné z: <http://www.osf-mvcr.cz/file/3830/>
117. Seznam příjemců dotací z ROP. [online] [cit. 2014-3-31] Dostupné z: <http://www.nuts2severozapad.cz/ropsz/zrealizovane-projekty>
118. Seznam příjemců IOP. [online] [cit. 2014-4-07] Dostupné z: <http://www.osf-mvcr.cz/file/3829/>
119. Seznam příjemců OP pro výzkum a vývoj pro inovace. [online] [cit. 2014-4-07] Dostupné z: <http://www.opvavpi.cz/filemanager/files/file.php?file=27901>
120. Souhrn financování rozpočtu EU. [online] [cit. 2014-4-08] Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2013:066:FULL&from=CS>
121. Správní náklady. [online] [cit. 2013-11-01] Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8879/sekce/vydaje-rozpocet-eu/>
122. Statistická ročenka Karlovarského kraje 2013. [online] [cit. 2014-3-17] Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/krajpubl/411011-13-r_2013-xk
123. Statistická ročenka Karlovarského kraje 2013. [online] [cit. 2014-3-13] Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/krajpubl/411011-13-r_2013-xk
124. Statistické ročenky 2013 a 2010. [online] [cit. 2014-3-13] Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/krajpubl/411011-10--xk>
125. Statistické ročenky 2013 a 2010. [online] [cit. 2014-3-13] Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/krajpubl/411011-10--xk>
126. Strategie regionálního rozvoje České republiky 2007-2013. [online] [cit. 2014-04-30] Dostupné z: <http://www.mmr.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=efcee353-71af-428c-9f77-0e327e77504d>
127. Strategie regionálního rozvoje České republiky 2007-2013. [online] [cit. 2014-04-29] Dostupné z: <http://www.mmr.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=efcee353-71af-428c-9f77-0e327e77504d>
128. Strategie regionálního rozvoje. [online] [cit. 2014-04-29] Dostupné z: <http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/zakladni-legislativa-regionalni-politiky-v-cr.html>
129. Strukturální fondy – Abeceda fondů Evropské unie. [online] [cit. 2013-11-01] Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/gallery/8/2589-9154cd8399eab9d640d182d674da42b7.pdf>
130. Strukturální fondy – Abeceda fondů Evropské unie. [online] [cit. 2013-11-02] Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/gallery/8/2589-9154cd8399eab9d640d182d674da42b7.pdf>
131. Strukturální fondy – Abeceda fondů Evropské unie. [online] [cit. 2013-11-02] Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/gallery/8/2589-9154cd8399eab9d640d182d674da42b7.pdf>
132. Strukturální fondy – Abeceda fondů Evropské unie. [online] [cit. 2013-11-02] Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/gallery/8/2589-9154cd8399eab9d640d182d674da42b7.pdf>
133. Strukturální fondy – Abeceda fondů Evropské unie. [online] [cit. 2013-11-02] Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/gallery/8/2589-9154cd8399eab9d640d182d674da42b7.pdf>
134. Strukturální fondy – Abeceda fondů Evropské unie. [online] [cit. 2013-11-02] Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/gallery/8/2589-9154cd8399eab9d640d182d674da42b7.pdf>
135. Strukturální fondy. [online] [cit. 2013-11-01] Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/strukturalni-fondy>
136. Šestá prioritní osa OP životního prostředí. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z: <http://www.opzp.cz/sekce/372/prioritni-osa-6/>
137. Technická pomoc. [online] [cit. 2014-04-22] Dostupné z: http://www.nuts2severozapad.cz/wp-content/uploads/2012/02/Provadeci_dokument.pdf
138. Trh práce, vzdělanost, zdravotnictví, dopravní infrastruktura, životní prostředí, zemědělství, průmysl, cestovní ruch. [online] [cit. 2014-4-30] Dostupné z: <http://www.czso.cz/xk/redakce.nsf/i/home>
139. Třetí prioritní osa. [online] [cit. 2014-4-04] Dostupné z: <http://www.nuts2severozapad.cz/ropsz/zrealizovane-projekty>

140. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Hlava VII, Čl. 99 – 105. [online][cit. 2014-2-1] Dostupné z: <http://zakony.centrum.cz/ustava-ceske-republiky/hlava-7>
141. Veřejná podpora. [online] [cit. 2013-4-04] Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/verejna-podpora>
142. Volnočasový areál Rolava. [online] [cit. 2014-4-01] Dostupné z: <http://www.kvprojekty.eu/projekty/dokoncene/1011-Volnocasovy-areal-Rolava/>
143. Vstup ČR do EU. [online] [cit. 2013-10-29] Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/803/sekce>
144. Výbory zastupitelstva kraje. [online] [cit. 2014-3-20] Dostupné z: http://www.kr-karlovarsky.cz/samosprava/Stranky/seznam_vyboru.aspx
145. Výdaje rozpočtu kraje 2007-2013. [online] [cit. 2014-3-29] Vlastní zpracování na základě dat dostupných z: <http://www.kr-karlovarsky.cz/samosprava/rozpocety/Stranky/rozpocety.aspx>
146. Výdaje v roce 2013. [online] [cit. 2014-4-08] Vlastní zpracování na základě údajů dostupných z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2013:066:FULL&from=CS>
147. Základní informace o EU. [online] [cit. 2013-09-30] Dostupné z: http://europa.eu/about-eu/index_cs.htm
148. Základní norma pro podporu regionálního rozvoje. [online] [cit. 2014-04-29] Dostupné z: <http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/zakladni-legislativa-regionalni-politiky-v-cr.html>
149. Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), Hlava III, Díl 1, § 17, odst. 1-3. [online] [cit. 2014-1-26] Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-o-krajich-krajske-zrizeni/f2026273/>
150. Zákon o krajích č. 129/2000 Sb. (Hlava III, Díl 1, § 24) [online] [cit. 2014-2-2] Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-o-krajich-krajske-zrizeni/f2026320/>
151. Zákon o krajích č. 129/2000 Sb. (Hlava III, Díl 1, § 26) [online] [cit. 2014-20-4] Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-o-krajich-krajske-zrizeni/f2026320/>
152. Zákon o krajích č. 129/2000 Sb., (Hlava I, Díl 4, §12 odst. 1) [online] [cit. 2014-2-1] Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-o-krajich-krajske-zrizeni/f2026219/>
153. Zákon o krajích č. 129/2000 Sb., (Hlava I, Díl 4, §12 odst. 2) [online] [cit. 2014-2-1] Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-o-krajich-krajske-zrizeni/f2026219/>
154. Zákon o krajích č. 129/2000 Sb., (Hlava I, Díl 4, §12-§13) [online] [cit. 2014-2-1] Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-o-krajich-krajske-zrizeni/f2026219/>
155. Zákon o krajích č. 129/2000 Sb., (Hlava IV, Díl 1, §31-§34) [online] [cit. 2014-2-03] Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-o-krajich-krajske-zrizeni/f2026386/>
156. Zákon o krajích č. 129/2000 Sb., (Hlava IV, Díl 1, §39-§45) [online] [cit. 2014-2-03] Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-o-krajich-krajske-zrizeni/f2026386/>
157. Zákon o krajích č. 129/2000 Sb., (Hlava IV, Díl 3, §61-§64c) [online] [cit. 2014-2-03] Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-o-krajich-krajske-zrizeni/f2026676/>
158. Zákon o krajích č. 129/2000 Sb., (Hlava IV, Díl 4, §65) [online] [cit. 2014-2-03] Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-o-krajich-krajske-zrizeni/f2026719/>
159. Zákon o krajích č. 129/2000 Sb., (Hlava IV, Díl 5, §66-§70a) [online] [cit. 2014-2-03] Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-o-krajich-krajske-zrizeni/f2026726/>
160. Zákon o krajích č. 129/2000 Sb., (Hlava VI, Díl 1, § 82, odst. 1-4) [online] [cit. 2014-2-2] Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-o-krajich-krajske-zrizeni/f4408329/>
161. Zákon o krajích č. 129/2000 Sb., (Hlava VI, Díl 2, § 84, odst. 1-2) [online] [cit. 2014-2-03] Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-o-krajich-krajske-zrizeni/f4408355/>
162. Zákon o krajích č. 129/2000 Sb., (Hlava VI, §81) [online] [cit. 2014-2-1] Dostupné z: <http://zakony.centrum.cz/zakon-o-krajich>
163. Zákon o krajích č. 129/2000 Sb., (Hlava VI, §83) [online] [cit. 2014-2-2] Dostupné z: <http://zakony.centrum.cz/zakon-o-krajich>
164. Zastupitelstvo karlovarského kraje. [online] [cit. 2014-3-18] Dostupné z: <http://www.kr-karlovarsky.cz/samosprava/Stranky/zastupitelstvo.aspx>

165. Zateplení polyfunkčního objektu Krásná. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z:
<<http://www.opzp.cz/sekce/526/0/2257949/zatepleni-polyfunkcniho-objektu-krasna-c-p-254/>>
166. Zateplení základní školy v Toužimi. [online] [cit. 2014-4-06] Dostupné z:
<<http://www.opzp.cz/sekce/526/0/151041/zatepleni-zakladni-skoly-touzim/>>

15. Seznam příloh

Příloha A: Členské státy EU podle data jejich přistoupení

Příloha B: Složení jednotlivých výdajových hlav rozpočtu

Příloha C: Operační programy pro ČR 2007-2013

Příloha D: Ostatní regionální programy ROP NUTS II pro období 2007-2013

Příloha E: Struktura kofinancování projektů v rámci ROP Severozápad (vyjádřeno v % celkových způsobilých výdajů projektu)

Příloha F: Financování dotací v rámci operačního programu životní prostředí pro období 2007-2013

Příloha G: Vybrané operační programy, jejich prioritní osy a oblasti podpory

Příloha H: Personální obsazení zastupitelstva Karlovarského kraje k 18. březnu 2014-03-18

Příloha I: Organizační schéma krajského úřadu Karlovarského kraje

Příloha J: Odbory Krajského úřadu v Karlových Varech a jejich oddělení

Příloha K: Projekty Karlovarského kraje a jeho jednotlivých měst dotované z ROP NUTS II Severozápad

Příloha L: Seznam projektů operačního programu životního prostředí na území Karlovarského kraje

Příloha A ²⁴¹

Členské státy EU podle data jejich přistoupení

Stát	Rok přistoupení
Belgie	1952
Francie	1952
Itálie	1952
Lucembursko	1952
Německo	1952
Nizozemsko	1952
Dánsko	1973
Irsko	1973
Spojené království	1973
Řecko	1981
Portugalsko	1986
Španělsko	1986
Finsko	1995
Rakousko	1995
Švédsko	1995
Česká republika	2004
Estonsko	2004
Kypr	2004
Litva	2004
Lotyšsko	2004
Maďarsko	2004
Malta	2004
Polsko	2004
Slovensko	2004
Slovinsko	2004
Bulharsko	2007
Rumunsko	2007
Chorvatsko	2013

Kandidátské země pro vstup do EU - Makedonie, Island, Černá Hora, Turecko, Srbsko, Bývalá jugoslávská republika Makedonie

²⁴¹ Vlastní zpracování s využitím poskytnutých pramenů.. Dostupné z:
<http://europa.eu/about-eu/countries/index_cs.htm>

Příloha B

Složení jednotlivých výdajových hlav rozpočtu EU v roce 2010

Složení Hlavy 1 rozpočtu EU v roce 2010²⁴²

Hlava 1
<i>Okruh 1a: Konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost</i>
Podpora výzkumu a technologického rozvoje
Konkurenceschopnost a inovace
Podpora udržitelných sítí EU pro dopravu a energii
Projekty v oblasti energetiky na podporu hospodářského oživení
Likvidace jaderných zařízení
Zlepšování kvality vzdělávání a odborné přípravy
Program sociální politiky, který má EU pomoci přijímat a zvládat změny
Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci
Další opatření a programy
Decentralizované agentury
<i>Okruh 1b: Soudržnost pro růst a zaměstnanost</i>
Strukturální fondy
Cíl „Konvergence“
Cíl „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“
Cíl „Evropská územní spolupráce“
Technická pomoc & Další opatření a programy
Fond soudržnosti

Složení Hlavy 2 rozpočtu EU v roce 2010²⁴³

Hlava 2
Výdaje související s trhem a přímé platby
Rozvoj venkova
Rybolov
Životní prostředí
Další opatření a programy vč. decentralizovaných agentur

Složení Hlavy 3²⁴⁴

²⁴² Zdroj: Vlastní zpracování na základě tabulky: LACINA, L., OSTŘÍŽEK, J., Učebnice evropské integrace. Brno: Barrister &Principal, 2012. ISBN 978-80-87474-31-0. (str. 334)

²⁴³ Zdroj: Vlastní zpracování na základě tabulky: LACINA, L., OSTŘÍŽEK, J., Učebnice evropské integrace. Brno: Barrister &Principal, 2012. ISBN 978-80-87474-31-0.

Hlava 3
Základní práva a spravedlnost
Bezpečnost a ochrana svobod
Solidarita a řízení migračních toků
Zabezpečení přístupu k základnímu zboží a základním službám
Podpora evropské kultury a rozmanitosti
Media 2007
Finanční nástroj pro civilní ochranu
Informovanost o evropské politice a lepší komunikace s občany
Další opatření a programy
Decentralizované agentury

Složení Hlavy 4 rozpočtu EU ²⁴⁵

Hlava 4
Nástroj předvstupní pomoci (IPA)
Evropský nástroj sousedství a partnerství (ENPI)
Nástroj pro rozvojovou spolupráci (NRS)
Nástroj pro průmyslově vyspělé země (ICI)
Demokracie a lidská práva (EIDHR)
Nástroj stability
Nástroj pro spolupráci v oblasti jaderné bezpečnosti (INSC)
Humanitární pomoc
Makroekonomická pomoc
Společná zahraniční a bezpečnostní politika (SBZP)
Rezerva na mimořádnou pomoc
Potravinový nástroj
Další opatření a programy (včetně decentralizovaných agentur)

Složení Hlavy 5 ²⁴⁶

Hlava 5
Komise (bez penzí)

²⁴⁴ Zdroj: Vlastní zpracování na základě tabulky: LACINA, L., OSTŘÍŽEK, J., Učebnice evropské integrace. Brno: Barrister &Principal, 2012. ISBN 978-80-87474-31-0.

²⁴⁵ Zdroj: Vlastní zpracování na základě tabulky: LACINA, L., OSTŘÍŽEK, J., Učebnice evropské integrace. Brno: Barrister &Principal, 2012. ISBN 978-80-87474-31-0.

²⁴⁶ Zdroj: Vlastní zpracování na základě tabulky: LACINA, L., OSTŘÍŽEK, J., Učebnice evropské integrace. Brno: Barrister &Principal, 2012. ISBN 978-80-87474-31-0.

Ostatní instituce (bez penzí)
Důchody (všechny instituce)
Evropské školy

Příloha C

Operační programy pro ČR 2007-2013²⁴⁷

Tematické operační programy	Integrovaný operační program
	OP Podnikání a inovace
	OP Životní prostředí
	OP Doprava
	OP Vzdělání pro konkurenceschopnost
	OP Výzkum a vývoj pro inovace
	OP Lidské zdroje a zaměstnanost
	OP Technická pomoc
Regionální operační programy	Severozápad
	Jihozápad
	Střední Čechy
	Severovýchod
	Jihovýchod
	Střední Morava
	Moravskoslezsko
Operační programy pro Prahu	OP Praha Konkurenceschopnost
	OP Praha Adaptabilita
Programy Evropské územní spolupráce	OP Mezuregionální spolupráce
	OP Nadnárodní spolupráce
	OP Přeshraniční spolupráce ČR-Bavorsko
	OP Přeshraniční spolupráce ČR-Polsko
	OP Přeshraniční spolupráce ČR-Rakousko
	OP Přeshraniční spolupráce ČR- Sasko
	OP Přeshraniční spolupráce ČR- Slovensko
	INTERACT II
	ESPON 2013

²⁴⁷Vlastní zpracování na základě přehledu operačních programů ČR 2007-2013 Dostupné z:

<https://www.euroskop.cz/8641/sekce/operacni-programy-v-cr/>

Příloha D

Ostatní regionální programy ROP NUTS II pro období 2007-2013

Regionální operační program NUTS II Severovýchod^{248,249}

Region soudržnosti Severovýchod byl vytvořen spojením tří krajů České republiky a to kraje Libereckého, Královéhradeckého a Pardubického a jeho hlavním cílem bylo přilákat do regionu nové investory, podnikatele a obyvatele. Na regionální operační program NUTS II Severovýchod bylo vyčleněno 656,46 mil. EUR. Pro potřeby tohoto programu bylo stanoveno pět prioritních os, kterými jsou:

- Prioritní osa 1: Rozvoj dopravní infrastruktury
- Prioritní osa 2: Rozvoj městských a venkovských oblastí
- Prioritní osa 3: Cestovní ruch
- Prioritní osa 4: Rozvoj podnikatelského prostředí
- Prioritní osa 5: Technická pomoc

Prioritní osa 1: Rozvoj dopravní infrastruktury

Cílem první prioritní osy je především zlepšení dopravní infrastruktury, na kterou jde podpora až do výše 85% celkových veřejných způsobilých výdajů. V rámci této prioritní osy byly stanoveny tři oblasti podpory: rozvoj regionální silniční dopravní infrastruktury, podpora projektů zlepšujících dopravní obslužnost území a rozvoj veřejných mezinárodních letišť. V případě první oblasti podpory se jedná především o rekonstrukci silnic II. a II. třídy, výstavbu obchvatů a protihlukových stěn. V případě druhé oblasti podpory pak o vybudování efektivnější veřejné hromadné dopravy, výstavku nových dopravních terminálů a obnovu vozových parků, jak autobusů, tak i v případě železničních vozidel. Z hlediska třetí oblasti se jedná o podporu kvalitní letecké dopravy v rámci mezinárodního letiště v Pardubicích.

Prioritní osa 2: Rozvoj městských a venkovských oblastí

²⁴⁸ BAJER, P., MATYÁŠ, J., Praktický průvodce dotacemi z fondů Evropské unie. Brno: EUROSPOLEČNOSTI, a.s., 2009. ISBN 978-80-254-4017-9.

²⁴⁹ Regionální operační program ROP NUTS II Severovýchod pro období 2007-2013. [online] [cit. 2014-03-06] Dostupné z: <<http://www.rada-severovychod.cz/file/304>>

Druhou prioritní osou je rozvoj městských a venkovských oblastí, na kterou bylo vyčleněno 34% celkové alokace zdrojů ERDF. Patří sem následující oblasti podpory: rozvoj regionálních center, rozvoj měst a rozvoj venkova. V případě oblasti rozvoje regionálních center se jedná o uplatňování integrovaného plánu rozvoje města, přičemž jsou to města Liberec, Hradec Králové a Pardubice a spadá sem například revitalizace chátrajících a zastaralých objektů, vybavení sociálními službami a zdravotnictvím atd. Druhou výše zmíněnou oblastí je rozvoj měst, jenž se zabývá rozvojem měst, která mají více jak 5 000 obyvatel. Zde se jedná především o revitalizaci brownfields, rozvoj školství, vzdělávání, zdravotnictví a další. Poslední oblastí podpory je rozvoj venkova, kam spadají obce, jež mají počet obyvatel od 500 do 5 000.

Prioritní osa 3: Cestovní ruch

Další prioritní osou je osa tři, která se zaměřuje na cestovní ruch. Patří sem oblasti podpory: rozvoj základní infrastruktury a doprovodných aktivit v oblasti cestovního ruchu a pak dále marketingové a koordinační aktivity v oblasti cestovního ruchu. Celkově je na prioritní osu tři vyčleněno 144,4 mil. EUR, to je kolem 3,46 mld. Kč. Z hlediska první oblasti podpory je pozornost soustředěna především na výstavku turistických cest, jejich značení, rekonstrukce sportovních areálů a zařízení, zlepšení kvality a modernizace ubytovacích zařízení v regionu. V případě marketingových a koordinačních aktivit se jedná o modernizaci v oblasti rezervačních a objednávkových systémů, vybudování informačních systémů apod.

Prioritní osa 4: Rozvoj podnikatelského prostředí

Čtvrtou prioritní osou je rozvoj podnikatelského prostředí, pro jehož potřeby byly vytvořeny podoblasti podpory: podpora rozvoje infrastruktury pro podnikání a podpora rozvoje spolupráce firem se středními školami a učiteli, dalšími regionálními vzdělávacími institucemi a úřady práce, rozvoj inovačních aktivit v regionu. Pro potřeby této prioritní osy bylo vyčleněno 26,3 mil. EUR a výše podpory ze strukturálních fondů může být až 85% celkových veřejných způsobilých výdajů.

Prioritní osa 5: Technická pomoc

Poslední pátou prioritní osou je technická pomoc, která je tvořena dvěma oblastmi podpory: podpora aktivit spojených s realizací a řízením ROP Severovýchod a podpora absorpční kapacity regionu soudržnosti Severovýchod.

Region soudržnosti Střední Čechy, pro nějž je vytvořen výše uvedený regionální operační program, je totožný se Středočeským krajem. Jeho výhodou je fakt, že je zde zahrnut pouze jeden jediný kraj, což umožňuje lepší koordinaci priorit s cílem zvýšit atraktivitu regionu pro potenciální investory, podnikání a život obyvatel. Celková částka vyčleněná pro potřeby ROP NUTS II Střední Čechy činí 559,08 mil. EUR. Prioritní oblasti podpory pro tento region jsou následující:

- Prioritní osa 1: Doprava
- Prioritní osa 2: Cestovní ruch
- Prioritní osa 3: Integrovaný rozvoj území
- Prioritní osa 4: Technická pomoc

Prioritní osa 1: Doprava

Pro potřeby prioritní osy jedna, jež zahrnuje dopravu, bylo vyčleněno 232,6 mil. EUR. Toto finance pak sloužili pro rozdělení do dvou oblastí podpory: regionální dopravní infrastruktury a udržitelné formy veřejné dopravy. Mezi činnosti podporované z prostředků prioritní osy číslo jedna patří například rekonstrukce a výstavku silnic II. a III. třídy, budování protihlukových stěn, obchvatů, budování infrastruktury pro rozvoj letecké dopravy apod.

Prioritní osa 2: Cestovní ruch

Prioritní osa dvě se zaměřuje na cestovní ruch a bylo pro ni určeno 100,6 mil. EUR. Zahrnuje tři oblasti podpory: podnikatelská infrastruktura a služby cestovního ruchu, veřejná infrastruktura a služby cestovního ruchu, propagace a řízení turistických destinací Středočeského kraje. Hlavní činnosti spadající do této osy jsou modernizace ubytovacích zařízení pro turisty, tvorba turistických stezek, cyklostezek, rekonstrukce kulturních památek, distribuce materiálů pro propagaci a další.

²⁵⁰ BAJER, P., MATYÁŠ, J., Praktický průvodce dotacemi z fondů Evropské unie. Brno: EUROSPOLEČNOSTI, a.s., 2009. ISBN 978-80-254-4017-9.

²⁵¹ ROP NUTS II Střední Čechy. [online] [cit. 2014-03-08] Dostupné z: <[http://www.rravm.cz/Dotacni-programy/Regionalni-OP-\(ROP\)/ROP-NUTS-II-Stredni-Cechy.aspx](http://www.rravm.cz/Dotacni-programy/Regionalni-OP-(ROP)/ROP-NUTS-II-Stredni-Cechy.aspx)>

²⁵² Přednáška Mgr. Marek Kupsa – Regionální operační program Střední Čechy. [online] [cit. 2014-03-08] Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/gallery/14/4273-081022_05.pdf>

Prioritní osa 3: Integrovaný rozvoj území

Integrovaný rozvoj území, to je název třetí prioritní osy, jež obsahuje rozvoj regionálních center, rozvoj měst a rozvoj venkova. Bylo na ni vyčleněno 206,9 mil. EUR.

Prioritní osa 4: Technická pomoc

V případě čtvrté prioritní osy se opět hovoří o tzv. technické pomoci obdobně jako u předchozích regionů soudržnosti. Podoblastmi spadajícími do této osy jsou řízení, kontrola, monitorování a hodnocení programu, informovanost a publicita programu, absorpční kapacita regionálních aktérů.

Regionální operační program NUTS II Jihozápad^{253,254}

Region soudržnosti severozápad se skládá z Jihočeského a Plzeňského kraje a bylo pro jeho potřeby vyčleněno celkem 17 mld. Kč. Pro potřeby rozložení financí do potřebných oblastí byly vytvořeny čtyři následující prioritní osy:

- Prioritní osa 1: Dostupnost center
- Prioritní osa 2: Stabilizace a rozvoj měst a obcí
- Prioritní osa 3: Rozvoj cestovního ruchu
- Prioritní osa 4: Technická pomoc

Prioritní osa 1: Dostupnost center

První prioritní osou je dostupnost center. Tato prioritní osa je pro region velmi důležitá, dopravní obslužnost v tomto regionu má značné mezery a bylo tedy potřeby se na tuto oblast důkladně zaměřit. Z toho důvodu na ni bylo vyčleněno 7,5 mld. Kč ze zdrojů Evropské unie. Tato osa obsahuje pět dílčích oblastí podpory, kterými jsou: modernizace regionální silniční sítě, rozvoj infrastruktury pro veřejnou dopravu, modernizaci vozového parku veřejné dopravy, rozvoj regionálních letišť a rozvoj místních komunikací.

²⁵³ BAJER, P., MATYÁŠ, J., Praktický průvodce dotacemi z fondů Evropské unie. Brno: EUROSPOLEČNOSTI, a.s., 2009. ISBN 978-80-254-4017-9.

²⁵⁴ Regionální operační program NUTS II Jihozápad na období 2007-2013. [online] [cit. 2014-03-08] Dostupné z: <<http://www.rr-jihozapad.cz/dokumenty/rop-jihozapad/rop-revize-c.-4-beze-zmen.pdf>>

Prioritní osa 2: Stabilizace a rozvoj měst a obcí

Druhá prioritní osa se zaměřuje na stabilizaci a rozvoj měst a obcí a bylo jí přiděleno k dispozici pro období 2007-2013 5,5 mld. Kč. Podpora je směřována především do oblasti zlepšování kvality života místních obyvatel a životního prostředí. Je stanoveno šest následujících oblastí podpory: integrované projekty rozvojových center, rozvojové projekty spádových center, revitalizace částí měst a obcí, rozvoj infrastruktury základního, středního a vyššího odborného školství, rozvoj infrastruktury pro sociální integraci a rozvoj zdravotnické péče.

Prioritní osa 3: Rozvoj cestovního ruchu

Třetí prioritní osa se obdobně jako v jiných regionech soudržnosti zabývá rozvojem cestovního ruchu. Pro její potřeby bylo vyčleněno 3,4 mld. Kč z evropských zdrojů. Oblasti podpory jsou: rozvoj infrastruktury cestovního ruchu, revitalizace památek a využití kulturního dědictví v rozvoji cestovního ruchu a rozvoj služeb cestovního ruchu, marketingu a produktů cestovního ruchu.

Prioritní osa 4: Technická pomoc

Z hlediska poslední prioritní osy se jedná opět o technickou pomoc, jež zahrnuje dvě oblasti podpory, kterými jsou podpora řídicích, implementačních a kontrolních úkolů řídicího orgánu a podpora zvyšování absorpční kapacity regionu.

Regionální operační program NUTS II Jihovýchod^{255,256}

Region Jihovýchod je tvořen Jihomoravským krajem a krajem Vysočina. Každý z krajů má vypracovány rozvojové dokumenty a detailní analýzy, jež popisují různé stránky života v krajích. Prioritní osy, jež byly vytvořeny pro potřeby regionu, jsou tedy:

- Prioritní osa 1: Dostupnost dopravy
- Prioritní osa 2: Rozvoj udržitelného cestovního ruchu
- Prioritní osa 3: Udržitelný rozvoj měst a venkovských sídel

²⁵⁵ BAJER, P., MATYÁŠ, J., Praktický průvodce dotacemi z fondů Evropské unie. Brno: EUROSPOLEČNOSTI, a.s., 2009. ISBN 978-80-254-4017-9.

²⁵⁶ Regionální operační program NUTS II Jihovýchod pro období 2007-2013. [online] [cit. 2014-03-08]
Dostupné z: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/bc327573-47d7-4177-9109-7c57aa9ec1f4/Programovy-dokument-ROP-Jihovýchod-na-programove-obdobi-2007%E2%80%932013.pdf>>

- Prioritní osa 4: technická pomoc

Prioritní osa 1: Dostupnost dopravy

První prioritní osa se zabývá dostupností dopravy a zaujímá 49% z celkového podílu prioritních os. Jedná se o zajištění dostupnosti dopravy v souladu s udržitelným rozvojem. Jsou zde zahrnuty čtyři podoblasti: rozvoj dopravní infrastruktury v regionu, rozvoj dopravní obslužnosti a veřejné dopravy, obnova vozového parku drážních vozidel hromadné přepravy osob a rozvoj infrastruktury pro nemotorovou dopravu. Cílem je zvýšit atraktivnost hromadné dopravy a snížit tak silniční provoz především v centrech větších měst, dále podpořit alternativní způsoby dopravy.

Prioritní osa 2: Rozvoj udržitelného cestovního ruchu

Druhá prioritní osa se zaměřuje na rozvoj udržitelného cestovního ruchu, jež má pozitivní vliv například na zaměstnanost v regionu. Byly tedy stanoveny dvě oblasti podpory: rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch a rozvoj služeb v cestovním ruchu.

Prioritní osa 3: Udržitelný rozvoj měst a venkovských sídel

Další prioritní osou je udržitelný rozvoj měst a venkovských sídel, který má za cíl rozvíjet potenciál měst a stabilizovat počet obyvatel venkovských oblastí. Tato prioritní osa zahrnuje následující oblasti: rozvoj urbanizačních center, rozvoj regionálních středisek, rozvoj a stabilizace venkovských sídel a veřejné služby regionálního významu.

Prioritní osa 4: technická pomoc

Poslední osou je technická pomoc, do které spadají aktivity spojené s realizací a řízením regionálního operačního programu a podpora absorpční kapacity.

Regionální operační program NUTS II Střední Morava^{257,258}

Střední Morava jako region soudržnosti se skládá z Olomouckého a Zlínského kraje. Jedním z prostředků pro srovnání ekonomického tempa tohoto regionu s ostatním územím České republiky jsou prioritní osy ROP NUTS II Střední Morava. Jedná se o:

- Prioritní osa 1: Doprava

²⁵⁷ BAJER, P., MATYÁŠ, J., Praktický průvodce dotacemi z fondů Evropské unie. Brno: EUROSPOLEČNOSTI, a.s., 2009. ISBN 978-80-254-4017-9.

²⁵⁸ Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava verze 12 (2007-2013). [online] [cit. 2014-03-08] Dostupné z: <<http://www.dotace.nature.cz/res/data/001/000264.pdf>>

- Prioritní osa 2: Integrovaný rozvoj a obnova regionu
- Prioritní osa 3: Cestovní ruch
- Prioritní osa 4: Technická podpora

Prioritní osa 1: Doprava

První prioritní osa zabývající se dopravou má druhý nejvyšší podíl v rámci prioritních os, a to je 38,8%. Spadají sem tři oblasti, jež jsou: regionální dopravní infrastruktura, veřejná doprava, bezmotorová vozidla.

Prioritní osa 2: Integrovaný rozvoj a obnova regionu

Prioritní osou s nejvyšším podílem je integrovaný rozvoj a obnova regionu, jež zaujímá 39,4%. Jedná se o zlepšování veřejných služeb, revitalizaci území, podporu regionálních center i veřejná doprava a vzdělávání v regionu od mateřských škol pro předškoláky po centra celoživotního vzdělání. Jednotlivé oblasti podpory jsou: rozvoj regionálních center, rozvoj měst, rozvoj venkova a podpora podnikání.

Prioritní osa 3: Cestovní ruch

Prioritní osa tři se zaměřuje na cestovní ruch a to prostřednictvím podpory jak individuálních, tak i integrovaných projektů a integrovaného plánu rozvoje území. Patří sem oblasti: integrovaný rozvoj cestovního ruchu, veřejná infrastruktura a služby, podnikatelská infrastruktura a služby a propagace a řízení.

Prioritní osa 4: Technická podpora

Pod technickou pomoc, jež náleží do prioritní osy čtyři, spadá podpora řídicích, implementačních a kontrolních úkolů řídicích orgánů a podpora zvyšování absorpční kapacity regionu.

Příloha E

Struktura kofinancování projektů v rámci ROP Severozápad (vyjádřeno v % celkových způsobilých výdajů projektu)

Typ žadatele	Oblast podpory	Typ veřejné podpory	Velikost podniku	Celkové veřejné zdroje				Celkové soukromé zdroje		Celkem
				Dotace RR				Vlastní zdroje žadatele		
				Celkem	EU	SR	KR	Veřejné	Soukromé	
Obce	1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 3.2, 4.1, 4.3	Bez VP S VP	Velký	85,00% 37,00%	85,00% 37,00%	0,00% 0,00%	0,00% 0,00%	15,00% 63,00%	0,00% 0,00%	100,00% 100,00%
Kraje	1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 3.1, 3.2, 4.1, 4.3, 5.2	Bez VP S VP	Velký	85,00% 37,00%	85,00% 37,00%	0,00% 0,00%	0,00% 0,00%	15,00% 63,00%	0,00% 0,00%	100,00% 100,00%
Organizace zřízené či založené krajem nebo obcí	1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 3.1, 3.2, 4.1, 4.3, 5.2	Bez VP	Velký	85,00%	85,00%	0,00%	0,00%	15,00%	0,00%	100,00%
		S VP		37,00%	37,00%	0,00%	0,00%	63,00%	0,00%	100,00%
		S VP		46,25%	46,25%	0,00%	0,00%	53,75%	0,00%	100,00%
		S VP		55,50%	55,50%	0,00%	0,00%	44,50%	0,00%	100,00%
Nestátní neziskové organizace – veřejné	1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 3.2, 4.1, 4.3	Bez VP	Velký	85,00%	85,00%	0,00%	0,00%	15,00%	0,00%	100,00%
		S VP		37,00%	37,00%	0,00%	0,00%	63,00%	0,00%	100,00%
		S VP		46,25%	46,25%	0,00%	0,00%	53,75%	0,00%	100,00%
		S VP		55,50%	55,50%	0,00%	0,00%	44,50%	0,00%	100,00%
Nestátní neziskové organizace – soukromé	1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 3.2, 4.1, 4.3	Bez VP	Velký	90,00%	76,50%	0,00%	13,50%	0,00%	10,00%	100,00%
		S VP		40,00%	34,00%	0,00%	6,00%	0,00%	60,00%	100,00%
		S VP		50,00%	42,50%	0,00%	7,50%	0,00%	50,00%	100,00%
		S VP		60,00%	51,00%	0,00%	9,00%	0,00%	40,00%	100,00%
Dobrovolné svazky obcí	1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 3.2, 4.1, 4.3	Bez VP S VP	Velký	85,00% 37,00%	85,00% 37,00%	0,00% 0,00%	0,00% 0,00%	15,00% 63,00%	0,00% 0,00%	100,00% 100,00%
Školská a vzdělávací zařízení s právní subjektivitou zařazená do školského rejstříku – zřízena veřejným zřizovatelem	1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2	Bez VP	Velký	85,00%	85,00%	0,00%	0,00%	15,00%	0,00%	100,00%
		S VP		37,00%	37,00%	0,00%	0,00%	63,00%	0,00%	100,00%
		S VP		46,25%	46,25%	0,00%	0,00%	53,75%	0,00%	100,00%
		S VP		55,50%	55,50%	0,00%	0,00%	44,50%	0,00%	100,00%
Školská a vzdělávací zařízení s právní subjektivitou zařazená do školského rejstříku – zřízena soukromým zřizovatelem	1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2	Bez VP	Velký	90,00%	76,50%	0,00%	13,50%	0,00%	10,00%	100,00%
		S VP		40,00%	34,00%	0,00%	6,00%	0,00%	60,00%	100,00%
		S VP		50,00%	42,50%	0,00%	7,50%	0,00%	50,00%	100,00%
		S VP		60,00%	51,00%	0,00%	9,00%	0,00%	40,00%	100,00%
Podnikatelské subjekty (právnícké a fyzické osoby)	3.2, 4.1, 4.2, 4.3	Bez VP	Velký	90,00%	76,50%	0,00%	13,50%	0,00%	10,00%	100,00%
		S VP		40,00%	34,00%	0,00%	6,00%	0,00%	60,00%	100,00%
		S VP		50,00%	42,50%	0,00%	7,50%	0,00%	50,00%	100,00%
		S VP		60,00%	51,00%	0,00%	9,00%	0,00%	40,00%	100,00%
Organizační složky státu	4.1, 4.3	Bez VP S VP	Velký	85,00% 37,00%	85,00% 37,00%	0,00% 0,00%	0,00% 0,00%	15,00% 63,00%	0,00% 0,00%	100,00% 100,00%
Zájmová sdružení právnických osob	4.1, 4.2, 4.3	Bez VP	Velký	90,00%	76,50%	0,00%	13,50%	0,00%	10,00%	100,00%
		S VP		40,00%	34,00%	0,00%	6,00%	0,00%	60,00%	100,00%
		S VP		50,00%	42,50%	0,00%	7,50%	0,00%	50,00%	100,00%
		S VP		60,00%	51,00%	0,00%	9,00%	0,00%	40,00%	100,00%
Hospodářská komora a její složky	4.3	Bez VP	Velký	90,00%	76,50%	0,00%	13,50%	0,00%	10,00%	100,00%
		S VP		40,00%	34,00%	0,00%	6,00%	0,00%	60,00%	100,00%
		S VP		50,00%	42,50%	0,00%	7,50%	0,00%	50,00%	100,00%
		S VP		60,00%	51,00%	0,00%	9,00%	0,00%	40,00%	100,00%
Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad (RO ROP Severozápad)	5.1, 5.2			100,00%	85,00%	0,00%	15,00%	0,00%	0,00%	100,00%

Zdroj: Struktura kofinancování ROP Severozápad verze 30.0. [online] [cit. 2014-4-10] Dostupné z:

<http://www.nuts2severozapad.cz/wp-content/uploads/2014/03/Provadeci_dokument2.pdf>

Příloha F

Financování dotací v rámci operačního programu životní prostředí pro období 2007-2013

Prioritní osa	Název prioritní osy	Způsob dotací
PO 1	Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní	• Fond soudržnosti 85 % z veřejně způsobilých výdajů
		• Státní fond životního prostředí ČR 5 % z celkových veřejně způsobilých výdajů
		• podmínkou je spolufinancování z veřejných zdrojů
PO 2	Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí	• dotace do výše 90 % veřejně způsobilých výdajů
		• u příjemce vyžadováno spolufinancování min. 10% z celkově způsobených výdajů
		• minimální způsobilé výdaje na projekt jsou ve výši 0,5 mil. Kč
PO 3	Udržitelné využívání zdrojů energie	• dotace max. 90 % z veřejně způsobilých výdajů projektu
		• min. způsobilé výdaje ve výši 0,3 mil. Kč
PO 4	Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží	• Fond soudržnosti 85 % z celkových veřejně způsobilých výdajů
		• Státní fond životního prostředí / státní rozpočet do 5 % z veřejně způsobilých výdajů
		• min. způsobilé výdaje jsou 0,5 mil. Kč
PO 5	Omezování průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik	• dotace do výše 90 % způsobilých veřejných výdajů
		• minimální veřejně způsobilé výdaje jsou 0,5 mil. Kč
PO 6	Zlepšování stavu přírody a krajiny	• dotace až 90 % celkových výdajů
		• u vybraných typů až do výše 100 %
PO 7	Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu	• Evropský fond pro regionální rozvoj 85 % z celkových veřejně způsobilých výdajů
		• Státní rozpočet 5 % celkových způsobilých výdajů
		• podmínkou je spolufinancování min. 10 % z celkových veřejných výdajů
		• min. způsobilé výdaje ve výši 0,5 mil. Kč
PO 8	Technická pomoc	• Fond soudržnosti max. 85 % z celkových způsobilých výdajů

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů dostupných z:

<<http://www.opzp.cz/sekce/368/prioritni-osa-2/>; http://www.opzp.cz/soubor-ke-stazeni/51/15336-00_id_opzp_30_12_13.pdf>

Příloha G

Vybrané operační programy, jejich prioritní osy a oblasti podpory

Operační program	Prioritní osy	Oblasti podpory
Doprava	1 Modernizace železniční sítě TEN-T	1. 1 - Modernizace a rozvoj železničních tratí sítě TEN-T včetně železničních uzlů
		1.2 - Zajištění interoperability na stávajících železničních tratích, zajištění souladu s technickými specifikacemi pro interoperabilitu (TSI) a rozvoj telematických systémů
	2 Výstavba a modernizace dálniční a silniční sítě TEN-T	2.1 - Modernizace a rozvoj dálnic a silnic sítě TEN-T
		2.2 - Rozvoj inteligentních dopravních systémů v silniční dopravě a systémů ke zvýšení bezpečnosti a plynulosti silniční dopravy
	3 Modernizace železniční sítě mimo síť TEN-T	3.1 - Modernizace a rozvoj železniční sítě mimo síť TEN-T
	4 Modernizace silnic I. třídy mimo TEN-T	4.1 - Rekonstrukce a modernizace na silnicích I. třídy mimo TEN-T
	5 Modernizace a rozvoj pražského metra a systémů řízení silniční dopravy v hl. m. Praze	5.1 - Rozvoj sítě metra v Praze
		5.2 - Zavádění systémů řízení a regulace silničního provozu v Praze
	6 Podpora multimodální nákladní přepravy a rozvoj vnitrozemské vodní dopravy	6.1 - Podpora multimodální nákladní přepravy, nákup dopravních prostředků pro KD a přepravních jednotek pro KD, modernizace překladišť KD
		6.2 - Rozvoj a modernizace vnitrozemských vodních cest sítě TEN-T a mimo TEN-T
		6.3 - Podporou modernizace říčních plavidel, která povede k nižším negativním dopadům vodní dopravy na ŽP či podpoře multimodality v nákladní dopravě
	7 Technická pomoc	
Životní prostředí	1 Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní	1.1 - Snižování znečištění vod
		1.2 - Zlepšení jakosti pitné vody.
		1.3 - Omezování rizika povodní.
	2 Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí	2.1 - Zlepšení kvality ovzduší.
		2.2 - Omezování emisí.
	3 Udržitelné využívání zdrojů energie	3.1 - Výstavba nových zařízení a rekonstrukce stávajících zařízení s cílem zvýšení využívání obnovitelných zdrojů energie pro výrobu tepla, elektřiny a kombinované výroby tepla a elektřiny.
		3.2 - Realizace úspor energie a využití odpadního tepla u nepodnikatelské sféry.
	4 Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží	4.1 - Zkvalitnění nakládání s odpady.
		4.2 - Odstraňování starých ekologických zátěží

	5 Omezování průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik	5.1 - Omezování průmyslového znečištění.
	6 Zlepšování stavu přírody a krajiny	6.1 - Implementace a péče o území soustavy Natura 2 000
		6.2 - Podpora biodiverzity
		6.3 - Obnova krajinných struktur.
		6.4 - Optimalizace vodního režimu krajiny
		6.5 - Podpora regenerace urbanizované krajiny
		6.6 - Prevence sesuvů a skalních řícení, monitorování geofaktorů a následků hornické činnosti a hodnocení neobnovitelných přírodních zdrojů včetně zdrojů podzemních vod.
	7 : Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu	7.1 - Rozvoj infrastruktury pro realizaci environmentálních vzdělávacích programů, poskytování environmentálního poradenství a environmentálních informací.
Podnikání a inovace	8: Technická pomoc	8.1 - Technická pomoc při přípravě, realizaci, monitorování a kontrole operací OP Životní prostředí
		8.2 - Ostatní výdaje technické pomoci OP Životní prostředí
	1 Vznik firem	1.1 - Podpora začínajícím podnikatelům
		1.2 - Využití nových finančních nástrojů
	2 Rozvoj firem	2.1 - Bankovní nástroje podpory malých a středních podniků
		2.2 - Podpora nových výrobních technologií ICT a vybraných strategických služeb
	3 Efektivní energie	3.1 - Úspory energie a obnovitelné zdroje energie
	4 Inovace	4.1 - Zvyšování inovační výkonnosti podniků
		4.2 - Kapacity pro průmyslový výzkum a vývoj
	5 Prostředí pro podnikání a inovace	5.1 - Platformy spolupráce
		5.2 - Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů
		5.3 - Infrastruktura pro podnikání
	6 Služby pro rozvoj podnikání	6.1 - Podpora poradenských služeb
		6.2 - Podpora marketingových služeb
	7 Technická pomoc	7.1 - Technická pomoc při řízení a implementaci OPPI
		7.2 - Ostatní technická pomoc
Výzkum a vývoj pro inovace	1 Evropská centra excelence	1.1 - Evropská centra excelence
	2 Regionální VaV centra	2.1 - Regionální VaV centra
	3 Komericializace a popularizace VaV	3.1 - Komericializace výsledků výzkumných organizací a ochrana jejich duševního vlastnictví
		3.2 - Propagace a informovanost o výsledcích VaV

	4 Infrastruktura pro výuku na vysokých školách spojenou s výzkumem	4.1 - Infrastruktura pro výuku na vysokých školách spojenou s výzkumem
	5 Technická pomoc	5.1 - Administrace OP VaV pro inovace
		5.2 - Informovanost a publicita OP VaV pro inovace
		5.3 - Absorpční kapacita OP VaV pro inovace
Lidské zdroje a zaměstnanost	1 Adaptabilita	1.1 - Zvýšení adaptability zaměstnanců a konkurenceschopnosti podniků
		1.2 - Zvýšení adaptability zaměstnanců restrukturalizovaných podniků
	2 Aktivní politika trhu práce	2.1 - Posílení aktivních politik zaměstnanosti
		2.2 - Modernizace institucí a zavedení systému kvality služeb zaměstnanosti a jejich rozvoj
	3 Sociální integrace a rovné příležitosti	3.1 - Podpora sociální integrace a sociálních služeb
		3.2 - Podpora sociální integrace příslušníků romských lokalit
		3.3 - Integrace sociálně vyloučených skupin na trhu práce
		3.4 - Rovné příležitosti žen a mužů na trhu práce a sladění pracovního a rodinného života
	4 Veřejná správa a veřejné služby	4.1 - Posilování institucionální kapacity a efektivnosti veřejné správy
	5 mezinárodní spolupráce	5.1 - Mezinárodní spolupráce
	6 Technická pomoc	6.1 - Podpora řízení, implementace a kontroly operací OP LZZ
Vzdělání pro konkurenceschopnost	1 Počáteční vzdělávání	1.1 - Zvyšování kvality ve vzdělávání
		1.2 - Rovné příležitosti dětí a žáků včetně dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
		1.3 - Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení
		1.4 - Zlepšení podmínek pro vzdělávání na základních školách
		1.5 - Zlepšení podmínek pro vzdělávání na středních školách
	2. Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj	2.1 - Vyšší odborné vzdělávání
		2.2 - Vysokoškolské vzdělávání
		2.3 - Lidské zdroje ve výzkumu a vývoji
		2.4 - Partnerství a sítě
	3. Další vzdělávání	3.1 - Individuální další vzdělávání
		3.2 - Podpora nabídky dalšího vzdělávání
	4. Systémový rámec celoživotního učení	4.1 - Systémový rámec celoživotního učení
	5. Technická pomoc	5.1 - Řízení, kontrola, monitorování a hodnocení programu
		5.2 - Informovanost a publicita programu
		5.3 - Absorpční kapacita subjektů implementujících program

Integrovaný operační program	1 Modernizace veřejné správy	1.1 a) Rozvoj informační společnosti ve veřejné správě - cíl konvergence
		1.1 b) Rozvoj informační společnosti ve veřejné správě - cíl regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost*
	2 Zavádění ICT v územní veřejné správě	2.1 Zavádění ICT v územní veřejné správě
	3 Zvýšení kvality a dostupnosti veřejných služeb	3.1 Služby v oblasti sociální integrace
		3.2 Služby v oblasti veřejného zdraví
		3.3 Služby v oblasti zaměstnanosti
		3.4 Služby v oblasti bezpečnosti, prevence a řešení rizik
	4 Národní podpora cestovního ruchu	4.1 a) Národní podpora cestovního ruchu-cíl konvergence
		4.1 b) Národní podpora cestovního ruchu - cíl regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost *
	5 Národní podpora územního rozvoje	5.1 Národní podpora využití potenciálu kulturního dědictví
		5.2 Zlepšení prostředí v problémových sídlištích
		5.3 Modernizace a rozvoj systémů tvorby územních politik
	6 a) Technická pomoc	6.1 a Aktivity spojené s řízením IOP
		6.2 a Ostatní náklady technické pomoci IOP
	6 b) Technická pomoc	6.1 b Technická pomoc - cíl regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost*

Zdroj: Vybrané operační programy pro 2007-2013. [online] [cit. 2014-4-28] Vlastní zpracování na základě údajů dostupných z: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013>>

* Oblasti podpory, které jsou určeny pouze cíle regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost v ČR, kterým je hlavní město Praha

Příloha H

Personální obsazení zastupitelstva Karlovarského kraje k 18. březnu 2014-03-18

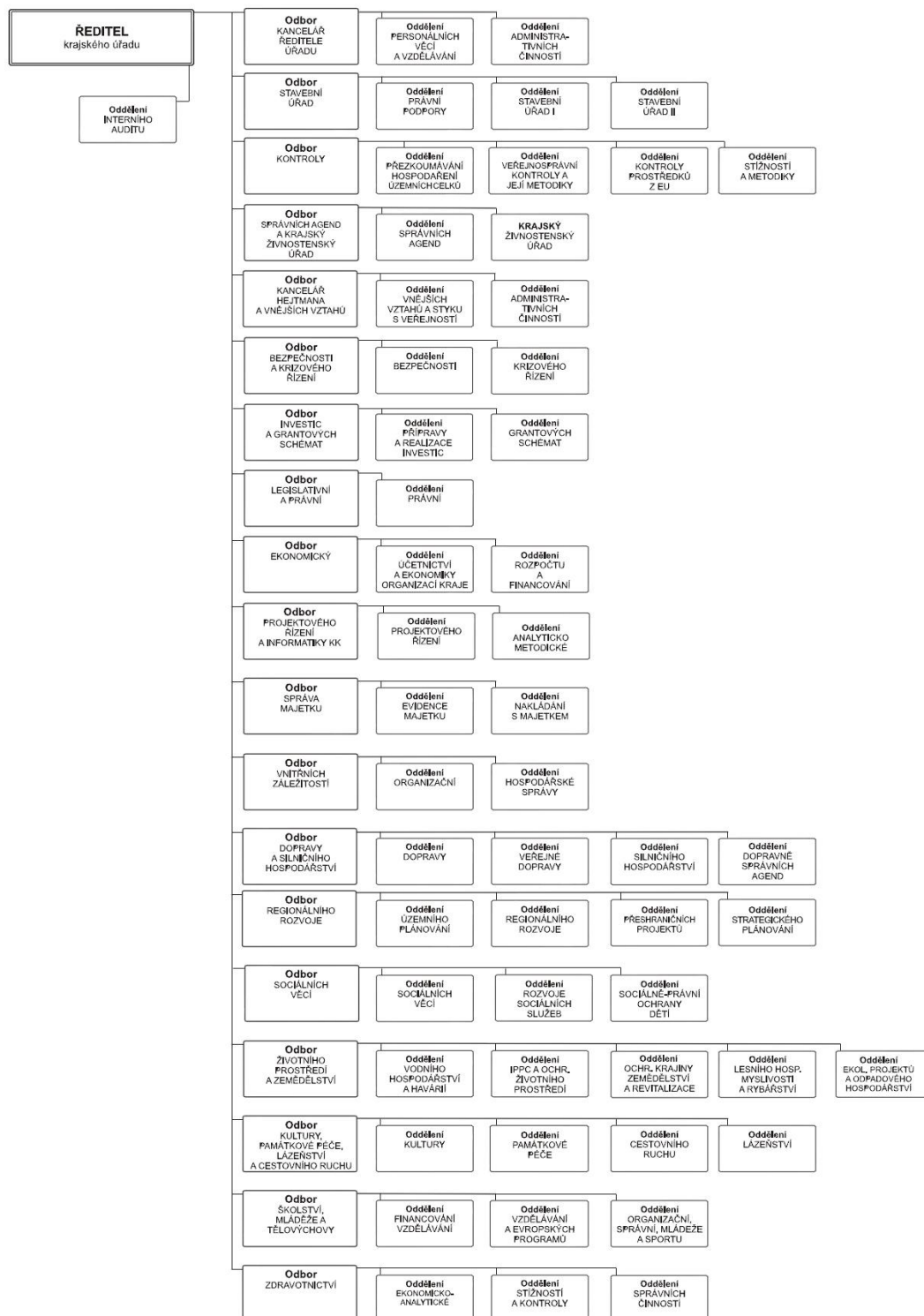
	Zastupitel	Politická příslušnost	Kandidát
1.	Ing. Miroslav Balatka	bez PP	ALTERNATIVA
2.	Věra Bartůňková	bez PP	KSČM
3.	Mgr. Dalibor Blažek	bez PP	HNHRM
4.	Mgr. Jaroslav Borka	KSČM	KSČM
5.	MUDr. Jiří Brdlík	ODS	ODS
6.	Bc. Pavel Čekan	ČSSD	ČSSD
7.	Bc. Miloslav Čermák	ČSSD	ČSSD
8.	Václav Černý	KSČM	KSČM
9.	Bohuslava Hajská	KSČM	KSČM
10.	JUDr. Martin Havel	ČSSD	ČSSD
11.	Mgr. Jiří Holan	KSČM	KSČM
12.	Ing. Josef Hora	HNHRM	HNHRM
13.	Ing. Jan Horník	bez PP	TOP 09 + Starostové pro Karlovarský kraj
14.	Hana Hozmanová	ČSSD	ČSSD
15.	Ing. Karel Jakobec	ODS	ODS
16.	Ing. Václav Jakubík	KSČM	KSČM
17.	Ing. Edmund Janisch	ČSSD	ČSSD
18.	František Jurčák	KSČM	KSČM
19.	PhDr. Oleg Kalaš	KSČM	KSČM
20.	Mgr. Jiří Klsák	KOA	TOP 09 + Starostové pro Karlovarský kraj
21.	Ing. Jiří Kotek	ALTERNATIVA	ALTERNATIVA
22.	Ing. Petr Kulháněk	KOA	TOP 09 + Starostové pro Karlovarský kraj
23.	Václav Mleziva	ČSSD	ČSSD
24.	Josef Murčo	KSČM	KSČM
25.	Ing. Petr Navrátil	ČSSD	ČSSD
26.	PaedDr. Josef Novotný	ČSSD	ČSSD
27.	Mgr. Marian Odlevák	ČSSD	ČSSD

28.	Jakub Páník	ČSSD	ČSSD
29.	Ing. Pavel Paprsek	bez PP	HNHRM
30.	Bc. Robert Pisár	bez PP	ALTERNATIVA
31.	doc. Dr. Ing. Miroslav Plevný	bez PP	ALTERNATIVA
32.	Luboš Pokorný	bez PP	HNHRM
33.	JUDr. Václav Sloup	KSČM	KSČM
34.	MUDr. Jan Svoboda	ODS	ODS
35.	Ing. Tomáš Svoboda	ČSSD	ČSSD
36.	Mgr. Petr Šindelář, LL.M.	ODS	ODS
37.	Jan Tancibudek	KSČM	KSČM
38.	Ing. Richard Ullisch	ČSSD	ČSSD
39.	Ing. Eva Valjentová	KSČM	KSČM
40.	MUDr. Oldřich Vastl	bez PP	HNHRM
41.	Mgr. Jana Vildumetzová	ODS	ODS
42.	Barbora Vojtová	KSČM	KSČM
43.	Markéta Wernerová	ČSSD	ČSSD
44.	Mgr. Petr Zahradníček	TOP 09	TOP 09 + Starostové pro Karlovarský kraj
45.	Ing. Václav Živný	KSČM	KSČM

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů (<http://www.kr-karlovarsky.cz/samosprava/Stranky/zastupitelstvo.aspx>)

Příloha I

Organizační schéma krajského úřadu Karlovarského kraje

Zdroj: Schéma Krajského úřadu Karlovy Vary. [online] [cit. 2014-3-21] Dostupné z:

<http://www.kr-karlovarsky.cz/krajsky-urad/Documents/R_01_2012_d7_p2.pdf>

Příloha J

Odbory Krajského úřadu v Karlových Varech a jejich oddělení ^{259,260}

Odbor dopravy a silničního hospodářství
• oddělení dopravně správních agend
• silničního hospodářství
• veřejné dopravy
• oddělení dopravy.
Odbor ekonomický
• oddělení účetnictví a ekonomiky organizací kraje
• oddělení rozpočtu a financování
Odbor investic a grantových schémat
• oddělení přípravy a realizace investic
• oddělení grantových schémat
Odbor kancelář hejtmána a vnějších vztahů
• oddělení vnějších vztahů a styků s veřejností
• oddělení administrativních činností
Odbor kancelář ředitele úřadu
• oddělení personálních věcí a vzdělávání
• oddělení administrativních činností
Odbor kontroly
• oddělení veřejnosprávní kontroly a její metodiky
• oddělení přezkoumávání hospodaření územních celků
• oddělení kontroly prostředků z EU
• oddělení stížností a metodiky
Odbor bezpečnosti a krizového řízení
• oddělení bezpečnost
• oddělení krizového řízení
Odbor kultury, památkové péče a lázeňství
• oddělení kultury
• oddělení památkové péče

²⁵⁹ Krajský úřad Karlovarského kraje. [online] [cit. 2014-3-21] Dostupné z: <http://www.kr-karlovarsky.cz/krajsky-urad/Stranky/zakl-inf/KUKK.aspx>

²⁶⁰ Odbory krajského úřadu. [online] [cit. 2014-3-21] Dostupné z: <http://www.kr-karlovarsky.cz/krajsky-urad/odbory/stranky/odbory.aspx>

• oddělení lázeňství
• oddělení cestovního ruchu
Odbor legislativní a právní
• oddělení právní
Odbor projektového řízení a informatiky
• oddělení projektového řízení
• oddělení analyticko-metodické
Odbor regionálního rozvoje
• oddělení územního plánování
• oddělení regionálního rozvoje
• oddělení přeshraničních projektů
• oddělení strategického plánování
Odbor sociálních věcí
• oddělení sociálních věcí
• oddělení rozvoje sociálních služeb
• oddělení sociálně-právní ochrany dětí
• koordinátor pro romské záležitosti, národnostní menšiny a integraci cizinců
• protidrogový koordinátor, manažer prevence kriminality
Odbor správa majetku
• oddělení evidence majetku
• oddělení nakládání s majetkem
Odbor správních agend a krajský živnostenský úřad
• oddělení správních agend
• krajský živnostenský úřad
Odbor stavební úřad
• oddělení právní podpory
• oddělení stavební úřad I
• oddělení stavební úřad II
Odbor školství, mládeže a tělovýchovy
• oddělení organizační, správní, mládeže a sportu
• oddělení vzdělávání a evropských programů
• oddělení financování vzdělávání
Odbor vnitřních záležitostí
• oddělení organizační
• oddělení hospodářské správy
Odbor zdravotnictví
• oddělení správních činností
• oddělení ekonomicko-analytické

• oddělení stížností a kontroly
Odbor životního prostředí a zemědělství
• oddělení vodního hospodářství a havárií
• oddělení ochrany krajiny, zemědělství a revitalizace
• oddělení lesního hospodářství, myslivosti a rybářství
• oddělení IPPC a ochrany životního prostředí
• oddělení ekologických projektů a odpadového hospodářství

Oddělení interního auditu

Náplň činnosti tohoto oddělení se rozčleňuje do dvou částí, kterými jsou přenesená a samostatná působnost a agendy Evropské unie. Do přenesené a samostatné působnosti patří například zjišťování, zda jsou dodržovány právní předpisy, sestavování ročních plánů auditů, zajištění kooperace s Českým institutem interních auditorů apod. Do druhé části oblasti agendy EU spadají například činnosti v rámci implementačního systému krajského úřadu v oblasti strukturální pomoci, zjišťování případných rizik a přijímání opatření pro vyhnutí se těmto rizikům atd.

Příloha K

Projekty Karlovarského kraje a jeho jednotlivých měst dotované z ROP NUTS II Severozápad – pouze několik vybraných projektů

Oblast podpory	Registrační číslo projektu	Název příjemce	Název projektu	Částka hrazená z veřejných zdrojů s uvedením daného fondu			
				Rok alokace / Rok finální platby	Alokovaná částka	ERDF	Celková částka proplacená při konci projektu
1.1 Podpora rozvojových pólů regionu	CZ.1.09/1.1.00/15.00533	Město Karlovy Vary	Meandr Ohře v Karlových Varech a Víceúčelová stezka Rybáře - Stará Role	2010/2011	50 828 958 Kč	46 707 691 Kč	31 270 362 Kč
1.1 Podpora rozvojových pólů regionu	CZ.1.09/1.1.00/15.00583	Město Karlovy Vary	Volnočasový areál Rolava	2010/2010	73 368 829 Kč	67 420 005 Kč	51 328 048 Kč
1.1 Podpora rozvojových pólů regionu	CZ.1.09/1.1.00/26.00608	Město Karlovy Vary	Výstavba krytého plaveckého bazénu, lávky a parkoviště	2010/2013	221 448 760 Kč	203 493 455 Kč	193 179 783 Kč
1.2 Podpora revitalizace a regenerace	CZ.1.09/1.2.00/09.00024	město Cheb	Pěší zóna - ulice Svobody - Cheb	2008/2011	126 960 112 Kč	116 666 049 Kč	116 988 666 Kč
1.2 Podpora revitalizace a regenerace	CZ.1.09/1.2.00/09.00108	Krajské muzeum Karlovarského kraje, příspěvková organizace	Stavební úpravy budovy školy na centrální depozitář Krajského muzea Karlovar. kraje, p. o. v Chebu	2008/2010	28 868 251 Kč	26 527 582 Kč	28 558 744 Kč
1.2 Podpora revitalizace a regenerace	CZ.1.09/1.2.00/09.00127	Město Ostrov	Rozvoj infrastruktury pro kulturu a volný čas - Ostrov	2008/2011	48 313 407 Kč	44 396 104 Kč	40 026 311 Kč
1.2 Podpora revitalizace a regenerace	CZ.1.09/1.2.00/09.00178	Město Sokolov	Rekonstrukce haly zimního stadionu v Sokolově	2008/2010	129 937 208 Kč	119 401 759 Kč	123 443 540 Kč
1.2 Podpora revitalizace a regenerace	CZ.1.09/1.2.00/09.00241	Město Ostrov	Historický Ostrov II	2008/2011	83 157 500 Kč	76 415 000 Kč	82 485 479 Kč
1.2 Podpora revitalizace a regenerace	CZ.1.09/1.2.00/16.00289	Město Františkovy Lázně	Multifunkční hřiště pro dospívající mládež U Jezírka ve Františkových Lázních	2009/2011	38 110 000 Kč	35 020 000 Kč	30 899 031 Kč
1.2 Podpora revitalizace a regenerace	CZ.1.09/1.2.00/16.00292	Město Cheb	Revitalizace zahrad mateřských škol v Chebu - I.	2009/2011	32 632 435 Kč	29 986 562 Kč	27 747 214 Kč
1.2 Podpora revitalizace a regenerace	CZ.1.09/1.2.00/16.00293	Město Cheb	Revitalizace vnitrobloku Krátká a okolí v Chebu	2009/2011	48 749 125 Kč	44 796 493 Kč	46 352 695 Kč

1.2 Podpora revitalizace a regenerace	CZ.1.09/1.2.00/20.00530	Město Kraslice	Kraslice - Rekonstrukce chodníků II. a III. etapa	2010/2011	13 674 596 Kč	12 565 845 Kč	13 637 165 Kč
1.2 Podpora revitalizace a regenerace	CZ.1.09/1.2.00/20.00532	Město Kraslice	Veřejně přístupné sportoviště - Kraslice	2010/2011	8 544 053 Kč	7 851 292 Kč	8 515 389 Kč
1.2 Podpora revitalizace a regenerace	CZ.1.09/1.2.00/20.00544	Město Mariánské Lázně	Revitalizace a regenerace brownfields - kasárna Hamrníky	2010/2012	25 000 000 Kč	22 972 973 Kč	24 736 718 Kč
1.2 Podpora revitalizace a regenerace	CZ.1.09/1.2.00/20.00545	Město Mariánské Lázně	Vybudování zóny klidu	2010/2012	25 000 000 Kč	22 972 973 Kč	24 873 276 Kč
1.2 Podpora revitalizace a regenerace	CZ.1.09/1.2.00/20.00547	Město Sokolov	Rekonstrukce budovy městského úřadu - 2. etapa	2010/2011	25 000 000 Kč	22 972 973 Kč	18 212 974 Kč
1.2 Podpora revitalizace a regenerace	CZ.1.09/1.2.00/20.00548	Střední škola živnostenská Sokolov, příspěvková organizace	Moderní střední školy - moderní sportovní areály Střední školy živnostenské Sokolov	2010/2010	7 806 000 Kč	7 173 081 Kč	6 005 705 Kč
1.2 Podpora revitalizace a regenerace	CZ.1.09/1.2.00/20.00554	Město Aš	Multifunkční, informační, vzdělávací a společenské centrum - Městská knihovna v Aši	2010/2011	19 759 853 Kč	18 157 703 Kč	19 297 817 Kč
1.2 Podpora revitalizace a regenerace	CZ.1.09/1.2.00/20.00555	OSTROV ZDRAVÍ o.p.s.	Modernizace centrálních operačních sálů	2010/2010	25 000 000 Kč	21 250 000 Kč	25 000 000 Kč
1.2 Podpora revitalizace a regenerace	CZ.1.09/1.2.00/20.00556	Město Aš	Revitalizace centra města Aš - rekonstrukce Masarykova náměstí	2010/2011	25 000 000 Kč	22 972 973 Kč	14 650 583 Kč
1.2 Podpora revitalizace a regenerace	CZ.1.09/1.2.00/20.00560	Město Nejdek	Zastřešení a opláštění zimního stadionu Nejdek Stavba zázemí zimního stadionu	2010/2011	21 048 916 Kč	19 342 247 Kč	20 525 212 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů ze seznamu příjemců dotací ROP NUTS II Severozápad (<http://www.nuts2severozapad.cz/ropsz/zrealizovane-projekty>)

Příloha L

Seznam projektů operačního programu životního prostředí na území Karlovarského kraje – pouze několik vybraných projektů

PO	Oblast podpory	Název žadatele	Název projektu	Okres	Celkové náklady projektu (Kč)	Celkové uznatelné náklady projektu (Kč)	Celková schválená podpora (Kč)	Rok schválení	Proplacené prostředky (Kč)	Rok poslední platby
1	1,1	Obec Mnichov	ČOV, kanalizace v obci Mnichov	Cheb	24 631 552	21 539 168	19 385 251	2008	19 384 046	2010
1	1,1	Město Luby	Město Luby - kanalizace Růžový Vrch, Luční a Zahradní ulice	Cheb	40 421 288	27 073 168	24 365 851	2009	23 416 035	2013
1	1,1	Obec Odrava	Odrava - ČOV a kanalizace	Cheb	23 806 717	20 656 658	18 590 992	2010	14 877 817	2013
1	1,1	Obec Ovesné Kladruby	Kanalizace a ČOV Ovesné Kladruby	Cheb	27 824 595	19 647 851	17 683 066	2012	174 474	2013
1	1,1	Město Skalná	Skalná - kanalizace a intenzifikace ČOV, Starý Rybník - kanalizace	Cheb	84 644 591	72 627 012	65 364 311	2009	50 614 734	2013
1	1,1	Obec Velký Luh	ČOV a kanalizace Velký Luh	Cheb	21 491 477	18 929 693	17 036 724	2013	0	
1	1,1	Město Nejdek	Zlepšení vodohospodářské infrastruktury Města Nejdku	Karlovy Vary	336 007 617	202 770 082	182 493 074	2010	4 211 027	2013
1	1,1	Město Rotava	Rekonstrukce ČOV Rotava	Sokolov	21 374 169	18 477 324	16 629 591	2009	16 629 591	2011
1	1,1	Město Kraslice	Kraslice-II. etapa rozšíření kanalizace, k. ú. Kraslice, Zelená Hora a Tisová	Sokolov	15 812 809	10 242 618	9 218 356	2009	8 766 365	2013
1	1,1	Město Rotava	Kanalizace a výměna vodovodního řádu ve městě Rotava	Sokolov	76 987 801	62 253 026	56 027 723	2009	56 027 723	2011

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů ze seznamu příjemců dotací operačního programu životního prostředí

(<http://www.opzp.cz/sekce/504/prehledy-schvalenych-projektu-ke-stazeni/>)